

ТЕМНА МАТЕРІЯ

БЛЕЙК КРАУЧ

АВТОР БЕСТСЕЛЕРА
"ОБЛУДНІ СОСНИ"

БЛЕЙК КРАУЧ

ТЕМНА МАТЕРІЯ

Annotation

«Чи задоволений ти своїм життям?» — це останні слова, які чує Джейсон Дессен, перш ніж втратити свідомість від удару викрадача у масці. Перш ніж прийти до тями прив'язаним до каталки в оточенні незнайомців у захисних костюмах. Перш ніж чоловік, якого Джейсон ніколи не бачив, усміхнеться йому й скаже: «З поверненням, друже». У цьому світі в Джейсона зовсім інше життя. Його дружина — це не його дружина. І в нього ніколи не було сина. А сам Джейсон — не звичайний професор фізики в коледжі, а прославлений геній, який зробив щось визначне. Щось неможливе. Який із світів є сном, цей чи інший? І якщо навіть дім, який він пам'ятає, реальний, як Джейсон зможе повернутися до сім'ї, яку любить?

- [Крауч Блейк. Темна матерія](#)

- [Розділ перший](#)
- [Розділ другий](#)
- [Розділ третій](#)
- [Розділ четвертий](#)
- [Розділ п'ятий](#)
- [Розділ шостий](#)
- [Розділ сьомий](#)
- [Розділ восьмий](#)
- [Розділ дев'ятий](#)
- [Розділ десятий](#)
- [Розділ одинадцятий](#)
- [Розділ дванадцятий](#)
- [Розділ тринадцятий](#)
- [Розділ чотирнадцятий](#)
- [Розділ п'ятнадцятий](#)
- [Подяки](#)
-

- [notes](#)

- [1](#)
- [2](#)
- [3](#)

- 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
-

Крауч Блейк. Темна матерія

Блейк Крауч

ТЕМНА МАТЕРІЯ

Переклад з англійської
Ольги Захарченко

*Присвячується тим, кому цікаво, як могло б
виглядати їхнє життя в кінці шляху, яким вони не
йшли*

*Що статись могло і те, що сталося, —
Єдиний має кінець, постійно теперішній.*

*Ще досі в пам'яті відлунюють кроки
Проходом, яким ми не йшли,
Аж до дверей, яких не відчиняли [\[1\]](#).*

Розділ перший

Люблю вечори четвергів.

Вони дарують відчуття випадіння з часу.

Сімейний вечір утрюх — наша традиція.

Мій син Чарлі сидить за столом, щось малює в альбомі. Йому майже п'ятнадцять. За літо хлопчина підріс на п'ять сантиметрів, і тепер зростом зрівнявся зі мною.

Я відвертаюся від цибулі, яку нарізаю півкільцями, й запитую:

— Можна глянути?

Він піднімає альбом, показує мені гірське пасмо якогось нетутешнього виду.

— Чудово. Просто так малюєш?

— Домашнє завдання на завтра.

— Ну, тоді не відволікайся, містере Остання Хвилина.

Стою на кухні, щасливий, трохи напідпитку, і не підозрюю, що сьогодні кінець оцьому всьому. Кінець усьому, що я знаю, усьому, що люблю.

Ніхто тобі не скаже, що ось-ось усе зміниться, що все піде шкереберть. І немає ніякого сигналу про небезпечне зближення, ніякого знаку, що ти стоїш на краєчку прірви. І може, саме від того трагедія стає ще трагічнішою. Не тільки від того, що стається, а й від того, як це стається: підступний удар нишком, невідь звідки, неочікувано. Й часу нема ані усвідомити все, ані приготуватися.

Світло люстри виблискує на поверхні вина в моєму келиху, від цибулі сльозяться очі. У кабінеті на старому програвачі крутиться платівка Телоніуса Монка^[2]. Є в аналогового запису багатство, яке ні з чим не зрівняти — потріскування статички між доріжками. Кабінет завалений стосами рідкісного вінілу, який я все обіцяю собі розібрати найближчими днями.

Моя дружина, Даніела, сидить біля кухонного острова, в одній руці крутить майже порожній келих з вином, а в другій тримає телефон. Вона відчуває на собі мій погляд і всміхається, не відриваючись од екрана.

— Я знаю, — каже вона. — Я порушую головне правило сімейного вечора.

— Щось важливе? — питаю.

Вона зводить на мене погляд своїх темних іспанських очей.

— Нічого.

Я підходжу до неї, обережно беру телефон з її руки і кладу його на стіл.

— Не хочеш зайнятися макаронами? — питаю.

— Мені більше до вподоби дивитися, як *ти* куховариш.

— Справді? — потім тихіше: — Це тебе заводить, еге ж?

— Ні, просто так набагато цікавіше: пити й нічого не робити.

Її подих винно-солодкий, а усмішка — з тих, що здаються неможливими з архітектурної точки зору. Вона й досі бентежить мене.

Я допиваю свій келих.

— Відкриємо ще пляшку?

— Дурні були б, якби не відкрили.

Поки я відкорковую нову пляшку, вона знову бере телефон і показує мені екран.

— Я читала в «Чикаго мегезін» рецензію про виставку Марші Альтман.

— Позитивний?

— Практично любовний лист.

— Радий за неї.

— Мені завжди здавалось... — вона замовкає, але я знаю, до чого йдеться. П'ятнадцять років тому, до нашого знайомства, Даніела подавала великі надії у світі мистецтва в Чикаго. Вона мала власну студію в Бактауні, виставляла свої роботи в кількох галереях, підготувала свою першу персональну виставку в Нью-Йорку. Та життя диктувало своє. Я. Чарлі. Напад важкої післяпологової депресії.

Крах усіх її планів.

Тепер вона дає приватні уроки учням середніх класів.

— Не скажу, що не радію за неї. Ну, тобто, вона талановита й цілком заслуговує на все це.

Я кажу:

— Якщо тобі від цього трохи полегшає, то Раян Голдер щойно отримав премію Павійського університету.

— Що це?

— Міждисциплінарна нагорода, яку присуджують за досягнення в медико-біологічних та природничих науках. Цю премію Раян отримав за дослідження в неврології.

— Щось солідне?

— Мільйон доларів. Визнання. Відкриті шлюзи для грантів.

— Крутіше ТА?

— Авжеж, це справжня премія. Він запросив мене на невелику неформальну вечірку з цього приводу, але я відмовився.

— Чому?

— Бо це наш вечір.

— Треба було піти.

— Та мені й справді якось не хочеться.

Даніела підняла порожній келих.

— Отже, ти хочеш сказати, що в нас обох є непоганий привід добряче напитися сьогодні ввечері.

Я цілую її, а потім щедро наливаю із щойно відкритої пляшки.

— Ти міг би отримати цю премію, — каже Даніела.

— А весь світ мистецтва в цьому місті міг би належати тобі.

— Але ми зробили оце, — вона вказує на високу стелю й просторі кімнати нашого особняка. Я придбав його ще до Даніели, за гроші від спадщини. — І ось це, — додає вона, показуючи на Чарлі, який захоплено малює, чим нагадує мені саму Даніелу, занурену в малювання.

Дивно відчувати себе батьком підлітка. Одна річ виховувати маленького хлопчика, зовсім інша, коли людина на порозі дорослого життя чекає від тебе мудрої поради. Боюсь, я мало чим можу йому допомогти. Так, є батьки із чітким, ясним і впевненим поглядом на життя, які точно знають, що треба сказати своїм синам і донькам. Я не такий. Що старше я стаю, то менше тямлю. Я люблю свого сина. Він — усе для мене. Та я не можу позбутися відчуття, що підводжу його. Випихую його у жорстокий світ і не даю нічого, крім крихт своєї туманної перспективи.

Я йду до шафи біля раковини, відчиняю її і починаю там лашпотіти, шукаючи коробку фетучіні.

Даніела звертається до Чарлі:

— Твій батько міг би отримати Нобелівську премію.

Я сміюся.

— Ну, це перебільшення.

— Чарлі, не слухай його. Він геній.

— Ти дуже мила, — кажу я. — І трошки п'яна.

— Це правда, і ти це знаєш. Наука багато чого втрачає, бо ти дуже любиш свою сім'ю.

Я лишень всміхаюся на це. Коли Даніела хильне зайвого, відбуваються три речі: вчувається її рідний акцент, вона стає агресивно доброю і вдається до гіпербол.

— Якось уночі твій батько сказав мені — і я ніколи цього не забуду — що чиста наука з'їдає життя. Він сказав... — Раптом я здивовано

зауважив, що емоції взяли над нею гору. Її погляд затуманився, вона похитала головою, як робила завжди, збираючись заплакати. В останню мить вона опановує себе, пересилює. — Він сказав: «Даніело, на смертному одрі я б хотів згадувати тебе, а не холодну, стерильну лабораторію».

Я дивлюся на Чарлі, помічаю, як його очі округлюються.

Мабуть, він збентежений виявом батьківської мелодрами.

Я втуплююся в шафу, чекаю, поки зникне грудка в горлі.

Відтак хапаю макарони й зачиняю дверцята.

Даніела п'є вино.

Чарлі малює.

Момент минає.

— І де ця Раянова вечірка?

— У «Віллідж Теп».

— Так це ж твій бар, Джейсоне.

— То й що?

Вона підходить, бере в мене коробку макаронів.

— Піди випий зі своїм старим приятелем по коледжу. Скажи, що ти пишаєшся ним. Із високо піднятою головою. Передай йому мої вітання.

— Я не передаватиму йому вітань од тебе.

— Чому?

— Бо він на тебе запав.

— Припини.

— Вже давно. Ще коли ми були сусідами по кімнаті. Пам'ятаєш оту останню різдвяну вечірку? Він усе намагався виманити тебе постояти з ним під омелою.

Вона лише сміється і каже:

— Поки ти повернешся, вечеря вже буде на столі.

— Тобто я мушу повернутися через...

— Сорок п'ять хвилин.

— І що б я без тебе робив?

Вона цілує мене.

— Не будемо навіть думати про це.

Я хапаю ключі й гаманець із керамічної тарілки біля мікрохвильовки й рушаю в бар. Мій погляд падає на люстру-гіперкуб над обіднім столом. Даніела подарувала її мені на десяту річницю нашого весілля. Найкращий подарунок на світі.

Я доходжу до входних дверей, і Даніела кричить:

— Повертайся з морозивом!

— М'ятне з шоколадною стружкою! — додає Чарлі.
Я здіймаю руку, піднімаю великий палець.
Не озираюся.
Не кажу до побачення.
І ця мить прослизає непомітно.
Кінець всьому, що я знаю, кінець всьому, що люблю.

Я живу на Логан-сквер ось уже впродовж двадцяти років, і ніколи вона не буває такою красивою, як у перший тиждень жовтня. Мені завжди пригадується рядок із Ф. Скотта Фітцджеральда: *«Прийдуть прохолодні осінні дні, і життя завирує знову»*.

Вечір прохолодний, небо чисте, тож навіть видно жменьку зірок. У барах, напханих розчарованими вболівальниками «Чикаго кубс», галасливіше, ніж звичайно.

Я зупиняюся на тротуарі у світлі занадто яскравої вивіски, яка блимає написом «Віллідж Теп», і вдивляюся крізь відчинені двері вглиб звичайнісінького бару, котрий можна знайти на кожному розі будь-якої пристойної околиці Чикаго. Це найближчий шинок од мого дому — всього лишень за кілька кварталів.

Я проходжу крізь сяйво блакитної неонові вивіски у вітрині й ступаю в дверний отвір.

Метт, бармен і власник, киває мені, коли я заходжу досередини, проштовхуючись крізь натовп навколо Раяна Голдера.

— Щойно розповідав про тебе Даніелі, — кажу Раяну.

Він усміхається, занадто випещений і вичепурений як на того, хто заробляє читанням лекцій, — стрункий, засмаглий, у чорній водолазці, з доглянутим заростом на обличчі.

— Чорт забирай, я такий радий тебе бачити! Я зворушений, що ти прийшов. Люба? — він торкається оголеного плеча молодої жінки, яка сидить на стільці поряд із ним. — Ти не проти, якщо мій дорогий старий друг украде на хвилинку твого стільця?

Жінка слухняно звільняє своє місце, і я видираюся на барний стілець поруч із Раяном.

Він підкликає бармена.

— А пригости-но нас парочкою найдорожчих напоїв у барі.

— Раяне, це не обов'язково.

Він хапає мене за руку.

— Сьогодні ми п'ємо найкраще.

— У мене є віскі «Макаллан» двадцятип'ятирічної витримки, — каже Метт.

— Подвійний. За мій рахунок.

Коли бармен відходить, Раян б'є мене по руці. Сильно. З першого погляду й не скажеш, що він учений. На старших курсах він грав у лакрос, і ще й досі має міцну статуру — широкоплечий, зграбно й легко рухається, наче справжній атлет.

— Як там Чарлі й прекрасна Даніела?

— У них все чудово.

— Шкода, що ти не привів її із собою. Я не бачив її з минулого Різдва.

— Вона передає тобі вітання.

— У тебе чудова дружина, але це зовсім не новина.

— Ти не збираєшся осісти десь найближчим часом?

— Навряд. Мене влаштовує парубоцьке життя і його численні принади. А ти так само в Лейкемонтському коледжі?

— Так.

— Пристойний заклад. Фізика для старших курсів, еге ж?

— Точно.

— Отже ти викладаєш...

— Квантову механіку — переважно вступний курс. Нічого аж такого сексуального.

Метт приносить нам напої, Раян бере їх у нього, один ставить переді мною.

— То це вечірка... — кажу я.

— Це просто імпровізація кількох моїх аспірантів. Їм ото за щастя підпоїти мене, а потім під шумок назбирати теплу компанію.

— Успішний рік для тебе. А я й досі пам'ятаю, як ти мало не завалив диференційні рівняння.

— А ти рятував мій зад. І не раз.

На якусь мить крізь самовпевненість і глянець мені привидівся недалекий парубок-веселун, випускник, з яким я півтора року ділив якусь гидотну квартиру.

Я питаю:

— Ця Павійська премія була за твої дослідження у...

— Визначення префронтальної кори головного мозку як генератора свідомості.

— Точно. Я читав твою статтю про це.

— І як тобі?

— Блискуче.

Він щиро радіє компліменту.

— Якщо чесно, Джейсоне, і це без зайвої скромності, я завжди думав, що це ти писатимеш про основоположні речі.

— Справді?

Він уважно дивиться на мене поверх чорної пластикової оправы окулярів.

— Звичайно, ти розумніший за мене — усі це знають.

Я п'ю віскі і не намагаюся притлумлювати думу про те, наскільки приємно це чути.

— Просто питання: ким ти наразі більше відчуваєшся — вченим-дослідником чи викладачем? — запитує він.

— Я...

— Бо себе я вважаю в першу чергу людиною, яка шукає відповіді на фундаментальні питання. І якщо люди навколо мене, — він показує на своїх студентів, яких уже нашевкався цілий натовп, — достатньо розумні, щоб увібрати знання завдяки безпосередній близькості до мене... чудово. Та мені не цікава передача знань. Важить тільки наука. Дослідження.

Я помічаю нотки роздратування, чи то гніву в його голосі, він явно до чогось веде.

Я намагаюся перевести все на жарт:

— Я засмутив тебе, Раяне? Бо ти наче вважаєш, що я тебе підвів.

— Послухай, я де тільки не викладав: у МІТ^[3], Гарварді, Університеті Джона Гопкінса — найкращих навчальних закладах планети. Мені траплялися такі розумаки! Джейсоне, ти міг би перевернути світ, якби вирішив обрати цей шлях. Якби не звертав з дороги. Натомість ти викладаєш фізику майбутнім лікарям і патентним повіреним.

— Не всім же бути суперзірками, як ти, Раяне.

— Якщо тільки ти сам цього не захочеш.

Я допиваю віскі.

— Ну що ж, був радий забігти на вогник, — я злізаю з барного стільця.

— Не треба так, Джейсоне. Я ж до тебе по-доброму.

— Пишаюся тобою, хлопче. Це чесно.

— Джейсоне.

— Дякую за випивку.

Виходжу надвір, прямую тротуаром. Що далі йду від Раяна, то більше навіснію.

І навіть не знаю, на кого злюсь.

Моє обличчя палахкотить.

По спині тече піт.

Втративши пильність, ступаю на пішохідний перехід і в ту ж мить чую, як вищать гальма й шкварчить гума об асфальт. Я повертаюся на звук і ошелешено спостерігаю, як на мене летить таксі.

У вітрове скло, що наближається, дуже чітко бачу таксиста — вусаня з виряченими від жаху очима, який приготувався до зіткнення.

І тут мої долоні впираються в теплий жовтий метал капота, а таксист визирає з вікна й горлає на мене:

— Ти, придурок, ти ледве не здох! Вийми голову з дупи!

Позаду нього починають ревити клаксони.

Я відступаю на тротуар і дивлюся, як відновлюється потік машин.

Водії трьох різних автомобілів люб'язно пригальмовують, щоб я краще розчув, куди саме вони мене посилають.

Від супермаркета «Здорове харчування» пахне, як від гіпі, з якою я зустрічався ще до Данієли — настоєм свіжих продуктів, меленої кави й ефірними оліями.

Переляк після випадку з таксі трохи приглушив моє збудження, і я мляво зазираю до холодильників з морозивом, наче в якомусь тумані чи летаргічному сні.

Коли я виходжу з маркета, надворі стає ще холодніше, різкий вітер задуває з озера, віщуючи гідку зиму, яка маячить просто за рогом.

Напхавши морозивом полотняну торбину, йду додому іншою дорогою. Вона довша на шість кварталів, та програючи у швидкості, я виграю усамітнення. Розмова з Раяном, випадок із таксі — мені потрібен якийсь час, щоб повністю оговтатися.

Я минаю будівельний майданчик, зачинений на ніч, далі, через кілька кварталів, — спортивний майданчик школи, де навчається мій син. Металева дитяча гірка виблискує у світлі вуличного ліхтаря, гойдалки ворухнуться од вітру.

У цих осінніх вечорах є якась енергія, яка пробуджує в мені щось первісне. Щось із далекого минулого, з мого дитинства в західній частині штату Айова. Я згадую змагання з футболу в середній школі, прожектори на стадіоні, які освітлюють гравців. Я чую запах достиглих яблук, кислий запах пива з пивних вечірок у кукурудзяних полях. Я відчуваю, як вітер дме мені в обличчя, коли їду нічною сільською дорогою у кузові пікапа. Пилюка кушпелить позаду, червона у світлі габаритних вогнів, а переді мною розстеляється увесь сувій мого життя.

Це чудові миті юності.

Усе таке невагоме, бо ще не зроблений згубний вибір, не обраний шлях, а дорога, що простирається попереду, — це безкінечне море можливостей.

Мені подобається моє життя, але з плином часу перестав відчувати легкості буття. Осінні вечори, такі як цей, ще трохи нагадують про неї.

Холод трохи освіжає голову.

Непогано було б уже повернутися додому. Мабуть, варто увімкнути газовий камін. Ми ніколи не вмикаємо опалення до Геловіна, але сьогодні так не по сезону холодно, що пройшовши з милію на такому вітрі, я лишень хочу вмотитися біля каміна з келихом вина і щоби поруч були Даніела й Чарлі.

Вулицю перетинає метро — ель^[4].

Я проходжу під іржавою металевією конструкцією залізниці.

Як на мене, саме ель уособлює місто.

Це мій улюблений відрізок дороги додому, бо тут найтемніше й найтихіше.

У цей момент...

Жоден поїзд не наближається.

Жодна фара не світить у жодному напрямку.

Не чути гамору з пабів.

Нічого, крім віддаленого шуму реактивного літака, який заходить на посадку в аеропорт О'Гара.

Стривайте...

Щось наближається — чуються звуки кроків по тротуару.

Я озираюсь.

До мене кидається тінь, відстань між нами скорочується швидше, ніж я встигаю зрозуміти, що відбувається.

Перше, що я бачу — обличчя.

Крейдяне, мов у примари.

Високі вигнуті брови, ніби намальовані.

Червоні стиснуті губи — дуже тонкі, надто досконалі.

І жаскі очі — великі, смоляні — ані зіниць, ані райдужки.

Наступне, що я бачу, — це ствол пістолета за десять сантиметрів од мого носа.

Низький хрипкий голос з-поза маски гейші командує:

— Повернись.

Я вагаюсь, надто приголомшений, щоб рухатися.

Він тицяє пістолетом мені в обличчя.

Я повертаюсь.

Перш ніж я спромагаюся повідомити йому, що гаманець у передній лівій кишені, він каже:

— Я тут не по твої гроші. Рушай.

Я рушаю.

— Швидше.

Йду швидше.

— Що вам треба? — питаю.

— Не розтуляй рота.

Над головою гуркоче поїзд, ми виходимо з темряви, серце вискакує з моїх грудей. Я жадібно вдивляюсь у все, що мене зараз оточує. На протилежному боці вулиці — житловий комплекс, обнесений парканом, а по цей бік кварталу — ряд контор, які зачиняються о п'ятій.

Манікюрний салон.

Юридичне бюро.

Майстерня з ремонту побутової техніки.

Склад шин.

Цей район — місто-привид, жодної живої душі.

— Бачиш отой бездоріжник? — питає він. Попереду видніється чорний «Лінкольн Навігатор», припаркований на узбіччі. Пищить сигналізація.

— Сідай на місце водія.

— Що б ви там не задумали...

— Або валятимешся отут на тротуарі в калюжі крові.

Я відчиняю дверцята з боку водія і сковзаю за кермо.

— Мій пакет із магазину, — кажу я.

— Бери його, — він всідається позаду мене. — Заводь машину.

Я зачиняю дверцята й кладу пакет «Здорове харчування» на підлогу біля переднього сидіння. У машині так тихо, що я чую власний пульс — швидкий лункий стукіт у барабанну перетинку.

— Чого ти чекаєш? — питає він.

Я натискаю кнопку запуску двигуна.

— Увімкни навігацію.

Я вмикаю.

— Натисни на «попередні пункти призначення».

У мене ніколи не було автомобіля з вмонтованою системою GPS, і я трохи гаюся, шукаючи потрібну вкладку на сенсорному екрані.

На екрані з'являються три адреси. Одна — це моя домашня адреса. Друга — адреса університету, де я працюю.

— Ви що, стежили за мною? — запитую.

— Вибери Пуласкі-драйв.

Я вибираю «1400 вулиця Пуласкі, Чикаго, Іллінойс 60616», не маючи жодного уявлення, де це. GPS жіночим голосом інструктує мене: *«По можливості розверніться і проїдьте один кілометр двадцять вісім метрів»*.

Перемикаю передачу і виїжджаю на темну вулицю.

Чоловік позаду мене каже:

— Пристебни пасок безпеки.

Я пристібаю, він робить те ж саме.

— Джейсоне, щоб між нами все було ясно. Якщо ти не виконуватимеш інструкції буквально, я застрелю тебе через спинку сидіння. Ти розумієш, що я тобі кажу?

— Так.

Я їду через свій район і не знаю, чи побачу його колись знов.

Червоне світло. Зупиняюсь перед баром на розі. Через тоноване пасажирське вікно мені видно, що двері й досі розчахнуті навстіж. Я бачу Метта і кризь натовп — Раяна, який тепер розвернувся спиною до бару, спершись ліктями на зачовгане дерево, — щось розповідає своїм аспірантам. Можливо, розважає їх жахливою повчальною історією про невдалий кар'єрний злет свого колишнього сусіда по кімнаті.

Я вирішую зателефонувати йому. Дати йому зрозуміти, що я в біді. Що мені потрібна...

— Зелене світло, Джейсоне.

Я проскочую перехрестя. GPS навігатор спрямовує нас через Логансквер на автостраду Кеннеді, де байдужий жіночий голос каже: *«Через тридцять метрів поверніть праворуч і проїдьте тридцять два кілометри»*.

Транспортний потік у південному напрямку не надто інтенсивний, тому я можу встановити на спідометрі швидкість 70 км і так тримати. У мене пітніють руки на кермі зі шкіряною оббивкою, з голови ніяк не йде думка: невже я помру сьогодні вночі?

Мені спадає на думку, що як станеться диво і я виживу, то до скону пам'ятатиму нове одкровення: ми полишаємо це життя так само, як і прийшли в нього — геть самотні, позбавлені всього. Мені страшно, бо не допоможуть ані Даніела, ані Чарлі, у мить, коли я понад усе потребуую їхньої допомоги. Вони навіть не здогадуються, що я зараз переживаю.

Федеральна автомагістраль обрамляє західну частину ділового центру міста. На фоні ночі Вілліс-Тауер і цілий виводок менших

хмарочосів випромінюють спокійне тепло.

Крізь судоми паніки й страху мій розум усе ж силкується розгадати загадку того, що відбувається.

Моя адреса в пам'яті GPS. Значить, зустріч ця не випадкова. Цей чоловік слідкував за мною. Він знає мене. Отже, я вчинив щось таке, що призвело до такого результату.

Але що?

Я не багатий.

Моє життя не варте нічого, воно має цінність тільки для мене й для моїх близьких.

Мене ніколи не арештовували, я ніколи не скоював злочину.

Ніколи не спав із чужою дружиною.

Ну, я посилав людей «далеко» в дорожніх заторах, але це ж Чикаго.

Вперше і востаннє я розмахував кулаками у шостому класі, коли дав у ніс своєму однокласнику, бо той вилив мені на спину молоко.

Я нікого нічим не образив аж так, щоб це закінчилося цією поїздкою на «Лінкольн Навігатор» із приставленим до потилиці пістолетом.

Я — фізик-ядерник і професор у невеликому коледжі.

До студентів, навіть до найгірших, я ставлюся тільки з повагою. Ті, хто не склали в мене екзамени, провалилися лише з власної провини, і вже ж ніхто з них мене не звинуватить, що я зруйнував їхнє життя. Я із шкіри пнуся, щоб витягти їх за вуха.

Обрій у боковому дзеркалі дрібніє, тане, відсувається все далі й далі, наче знайомий і затишний шматочок берегової лінії.

Я насмілююся:

— Може, я чимось завинив перед вами в минулому? Чи перед кимось, на кого ви працюєте? Я просто не розумію, що вам може бути потрібно від...

— Що більше розмовляєш, то гірше тобі буде.

Чи не вперше я вловлюю щось знайоме в його голосі. Я не можу, хоч убий, згадати, коли чи де, але ми вже зустрічалися. Я знаю напевне.

Я відчуваю, як вібрує мій телефон, приймаючи повідомлення.

Потім ще одне.

І ще одне.

Він забув забрати в мене телефон.

Дивлюся на час: 21:05.

Я вийшов з дому трохи більше години тому. Це точно Даніела, цікавиться, де я. Я запізнююсь вже на п'ятнадцять хвилин, а я ж бо ніколи не запізнююсь.

Я дивлюся в дзеркало заднього виду, але дуже темно й видно тільки смужку примарної маски. Я наважуюсь на експеримент. Я приймаю ліву руку з керма, кладу її собі на коліно й рахую до десяти.

Він мовчить.

Я знову беруся лівою рукою за кермо.

Комп'ютерний голос порушує тишу: *«Через шість кілометрів дев'ятсот метрів переміститься праворуч на Вісімдесят сьому вулицю».*

І знову я повільно приймаю ліву руку з керма.

Цього разу я лізу в кишеню своїх штанів кольору хакі. Телефон на самому дні кишені, і я ледве торкаюся його вказівним і середнім пальцями, намагаючись якось затиснути його між ними.

Міліметр за міліметром тягну його, гумовий корпус чіпляється за кожну складку тканини, а тепер ще й між пальцями довго деренчить вібрація — вхідний виклик.

Нарешті я витягаю телефон, кладу його собі на коліно монітором догори і повертаю руку на кермо.

Навігатор поновлює інформацію про відстань до потрібного повороту, і я кидаю оком на телефон.

Пропущений виклик від «Дані» і три повідомлення:

ДАНІ 2 хв. тому:
«Обід на столі»

ДАНІ 2 хв. тому:
«Поспішай додому. Ми ВМИРАЄМО З ГОЛОДУ!»

ДАНІ 1 хв. тому:
«Ти заблукав? :)»

Я переводжу погляд на дорогу. Цікаво, чи світло від мого телефону видно із заднього сидіння?

Сенсорний екран гасне.

Тягнуся до телефону, натискаю кнопку ВКЛ./ВИКЛ, і проводжу пальцем по екрану. Ввожу свій чотиризначний пароль, натискаю зелену піктограму «Повідомлення». Номер Данієли на самому початку. Та щойно я намагаюся ввести повідомлення, мій викрадач починає ворухитися позаду мене.

Я знову хапаю кермо обома руками.

«Через три кілометри переміститься праворуч на Вісімдесят сьому вулицю».

Запускається заставка екрана, спрацьовує автоблокування, телефон гасне.

Чорт.

Опускаю руку, знову вводжу пароль, починаю набирати найважливіший текст у своєму житті, вказівним пальцем незграбно тисцяю в сенсорний екран, кожне слово набираю по два-три рази, бо заважає автокоректор.

Дуло пістолета впирається мені в потилицю.

Я сіпаюсь, перескакую на швидкісну смугу.

— Що це ти робиш, Джейсоне?

Я вирівнюю кермо однією рукою, вертаючи машину на основну смугу, а другою рукою тягнуся до телефону, щоб вимкнути його після команди «Відправити».

Він різко кидається між передніми кріслами, його рука в рукавичці обвивається навколо моєї талії і вихоплює телефон.

«Через сто п'ятдесят два метри переміститься праворуч на виїзд на Вісімдесят сьому вулицю».

— Який у тебе пароль, Джейсоне?

Коли я не відповідаю, він каже:

— Стривай-но. Б'юся об заклад, що знаю. Місяць і рік твого дня народження задом наперед. Ану, подивимось... три-сім-два-один. Ну ось.

У дзеркало заднього виду я бачу, як телефон освітив його маску.

Він читає текст, який не дав мені відправити:

— «1400 Пуласкі викликай 91...» Поганий хлопчик.

Я повертаю і з'їжджаю на шосе між штатами.

GPS командує: *«Поверніть ліворуч на Вісімдесят сьому вулицю і їдьте на схід шість кілометрів сто метрів».*

Ми прямуємо до Південного Чикаго, куди взагалі краще не потикатися.

Минаємо ряди заводських корпусів.

Будівельні майданчики житлових будинків.

Порожні парки з іржавими гойдалками й баскетбольними обручами без сіток.

Вітрини магазинів, зачинені на ніч і обнесені огорожею з укріпленими воротами.

Усе розмальоване якимись бандитськими знаками.

Він питає:

— То як ти її називаєш — Дані чи Даніела?

Мені перехоплює подих.

Всередині збурюються люті, страх і безпорадність.

— Джейсоне, я поставив тобі запитання.

— Іди к бісу.

Він прихиляється ближче, його слова обпікають вухо:

— Не варто так поводитися зі мною. Я можу завдати тобі такого болю, якого ти в житті не куштував. Такого болю, який ти собі навіть уявити не можеш. То як ти її називаєш?

Я зціплюю зуби:

— Даніела.

— І ніколи Дані? Навіть попри те, що написано в тебе в телефоні?

Мені хочеться перекинути автомобіль на високій швидкості й просто вбити нас обох. Я кажу:

— Рідко. Вона не любить це ім'я.

— Що в магазинному пакеті?

— Для чого вам знати, як я її називаю?

— Що в пакеті?

— Морозиво.

— Сімейний вечір, так?

— Так.

У дзеркало заднього виду я бачу, як він щось набирає в моєму телефоні.

— Що ви там пишете? — питаю.

Він не відповідає.

Ми вже покинули гетто, і зараз їдемо нічийною землею, яка навіть і не нагадує більше Чикаго, де міський силует — це всього лише мазок світла на далекому обрії. Будинки руйнуються, темні й неживі. Все давно покинуте.

Ми переїжджаємо річку й прямо перед нами розливається озеро Мічиган. Його чорна гладь — достойне завершення урбаністичної глушини.

Наче світ отут і закінчується.

Ну, мій — так точно.

«Поверніть праворуч і їдьте на південь по Пуласкі-драйв вісімсот чотири метри до пункту призначення».

Він посміюється собі під ніс:

— Ага, то в тебе проблеми з дружиною, — я стискаю кермо. — А хто був той чоловік, з яким ти пив віскі сьогодні ввечері, Джейсоне? Я не розібрав з вулиці.

Тут так темно, на цьому кордоні між Чикаго й Індіаною.

Ми проїжджаємо руїни сортувальних станцій і заводів.

— Джейсоне!

— Його звать Раян Голдер. Він був...

— Твоїм сусідом по кімнаті.

— Звідки ви це знаєте?

— Ви близькі друзі? Я щось не бачу його в твоїх контактах.

— Не дуже. Звідки ви...

— Я знаю про тебе все, Джейсоне. Можеш вважати, що твоє життя я зробив своїм фахом.

— Хто ви?

«До пункту призначення ви прибудете через сто п'ятдесят метрів».

— Хто ви?

Він не відповідає, але мене вже цікавить не так він, як ця надзвичайно глуха місцевість.

Під фари нашого бездоріжника стрімко тече тротуар.

Порожнеча позаду.

Порожнеча попереду.

Ліворуч — озеро, праворуч — покинуті склади.

«Ви прибули до пункту призначення».

Я зупиняю автомобіль посеред дороги.

— Вхід попереду ліворуч, — каже він.

Світло фар вихоплює з темряви шматок чотириметрової огорожі, увінчаної тіарою з іржавого колючого дроту. Ворота прочинені, а ланцюг, який колись їх замикав, зрізали, скрутили в кільце й кинули в бур'ян при дорозі.

— Обережно штовхни ворота переднім бампером.

Вищання іржавих воріт ріже вухо навіть у кабіні мало не герметично зачиненого бездоріжника. Конуси світла падають на розбиту дорогу, на порепаний і покручений безжальними чиказькими зимами тротуар.

Я вмикаю фари дальнього світла.

Потужні промені ковзають по парковці, де валяються вуличні ліхтарі, немов розсипані сірники.

Трохи далі бовваніє розкарякувата споруда.

Цегляний фасад понівеченої часом будівлі підпирають величезні цистерни, пара тридцятиметрових димарів прохромлює небо.

— Що це за місце? — питаю.

— Припаркуйся і вимкни двигун.

Я зупиняю машину, перемикаю передачу й глушу мотор.

Западає мертва тиша.

— Що це за місце? — питаю знову.

— Які в тебе плани на п'ятницю?

— Прошу?

Від різкого удару в голову збоку «смачно» прикладаюся обличчям до керма. Приголомшений, та все ж за якусь мить пролітає думка, що отак і почуваєшся, коли тобі вистрелять у голову.

Але я помиляюсь, він просто вдарив мене пістолетом.

Доторкаюся до місця удару.

На пальцях лишається липка кров.

— Завтра, — каже він. — Що в тебе заплановано на завтра?

Завтра. Якесь чужорідне поняття.

— Я... проводжу контрольну в групі ФІЗ 3316.

— Що ще?

— Це все.

— Знімай увесь свій одяг.

Я дивлюся в дзеркало заднього виду.

Навіщо я потрібен йому голий?

Він каже:

— Якщо ти хотів щось зробити, то треба було робити це, поки ти управляв машиною. Із цього моменту й надалі ти мій. А тепер роздягайся, і якщо мені доведеться повторити це знову, я пущу тобі кров. Багато крові.

Я відстібаю пасок безпеки.

Розстібаючи «блискавку» своєї сірої толстовки й витягаючи руки з рукавів, я чіпляюся за єдиний огризок надії — він і досі в масці, значить він не хоче, щоб я побачив його обличчя. Якби він збирався мене вбити, то йому було б байдуже, що я можу його впізнати.

Логічно?

Я розстібаю сорочку.

— Черевики також?

— Усе.

Я скидаю кросівки, шкарпетки.

Стягаю з ніг штани й труси.

Потім увесь свій одяг — до останнього — складаю стосиком на передньому пасажирському сидінні.

Я почуваюся вразливим.

Беззахисним.

Мені надзвичайно соромно.

А що, як він захоче мене згвалтувати? І оце ради цього все це було?

Він кладе ліхтарик на кронштейн між сидіннями.

— Вилазь із машини, Джейсоне.

Я відчуваю, що кабіна автомобіля — це свого роду рятувальна шлюпка. Поки я перебуваю всередині, він нічого страшного мені не заподіє.

Тут він не чинитиме розправу.

— Джейсоне.

Груди розпирає, дихання прискорюється, чорні плями стрибають перед очима.

— Я знаю, про що ти думаєш, — каже він. — Я можу спокійнісінько прикінчити тебе й у машині.

Мені бракує кисню. Туманіє голова.

Майже задихаючись, я встигаю сказати:

— Чорта з два. Ти не схочеш, щоб тут усе було в крові.

Коли я оговтуюсь, він саме тягне мене за руки з переднього сидіння. Він кидає мене на гравій, де я сиджу, майже непритомний, і чекаю, поки в мене проясніє голова.

Біля води завжди холодніше, і сьогоднішній день не виняток. Вітер люто впивається в моє голе тіло, вкрите гусячою шкірою.

Тут так темно, що видно разів у п'ять більше зірок, ніж у місті.

В голові пульсує, по скроні біжить свіжа цівка крові. Але викид адреналіну такий потужний, що притлумлює біль.

Він кидає ліхтарик у грязюку біля мене, а свій направляє на руїни будинку, який я помітив, коли ми сюди під'їхали.

— Після тебе.

Я стискаю в руці ліхтарик і спинаюся на ноги. Шкандибаю до того будинку, босими ногами натрапляю на мокру газету. Стараюся не наступати на зім'яті пивні банки й уламки скла, які виблискують у промені ліхтарика.

Наближаючись до головного входу, я уявляю цю закинуту парковку іншої ночі. Тієї, що буде. Рання зима, крізь завісу снігу темрява, посмугована блакитними й червоними спалахами. Слідчі й спеціально навчені пошукові собаки метушаться серед цих руїн. Десь усередині вони оглядають моє тіло, голе, розчленоване, яке вже почало розкладатися, і тоді патрульна машина зупиняється біля мого особняка на Логан-сквер. Друга година ночі, Даніела виходить до них у нічній сорочці. Мене немає вже кілька тижнів, і десь у глибині свого серця вона знає, що я не повернусь, і думає, що вона вже змирилася із цим жорстоким фактом. Але ось вона бачить цих молодих офіцерів поліції із суворими, розумними

очима, їхні плечі й кашкети, які вони поштиво тримають під пахвами, трохи присипані снігом... І раптом щось всередині в неї остаточно ламається, те, про що вона й сама не здогадувалась. Вона відчуває, як ватяніють її ноги, як сили полишають її, і коли вона падає на килимок під дверима, позаду неї скрипучими сходами збігає Чарлі, патлатий, із божевільними очима. Питає: «Ви щось знаєте про тата?»

Коли ми зовсім близько підходимо до будівлі, на вицвілій цеглі над входом проявляються два слова. Мені вдається розібрати кілька літер: «CAGO POWER».

Він штовхає мене крізь пролом у стіні.

Промені наших ліхтарів миготять по стінах приймальні.

Меблі згнили аж до металевих рам.

Старий кулер для води.

Залишки чийогось багаття.

Використаний презерватив на вицвілому килимі.

Ми входимо в довгий коридор.

Без наших ліхтарів тут була б п'ятьма така, хоч в око стрель.

Я зупиняюсь, щоб присвітити, але світло тоне в темряві. Під ногами на пожолобленому лінолеумі вже менше сміття. Ніяких звуків, тільки низький, далекий стогін вітру за стінами.

Із кожною секундою я замерзаю дедалі більше.

Він тицяє пістолетом мені в нирки, підганяючи.

А може, колись я потрапив у поле зору якогось психопата, якому чомусь заманулось усе про мене взнати, і тільки потім убити? Я часто контактую із незнайомцями. Може, ми перекинулись із ним кількома словами в тій кав'ярні біля кампусу. Або в метро. Або за пивом у моєму барі на розі.

А якщо в нього є плани ще й стосовно Чарлі й Данієли?

— Може, ви хочете почути мої благання? — питаю, і голос мій зривається. — То я готовий. Я зроблю все, що ви захочете.

І найжахливіше те, що це правда. Я візьму гріх на душу. Зроблю кому-небудь зло, що завгодно, аби він тільки повернув мене в мій район, і щоб ця ніч тривала так, як і задумувалось — щоб я йшов додому до своєї сім'ї і ніс їм морозиво, як і обіцяв.

— Для чого? — питає він. — Щоб я тебе відпустив?

— Так.

Звук його реготу рикошетом відбивається од стін коридору.

— Я просто боюсь побачити оте «все», на що ти будеш готовий, щоб витягти себе із цього.

— Із чого саме?

Але він не відповідає.

Я падаю на коліна. Мій ліхтарик котиться по підлозі.

— Будь ласка, — благаю я. — Не робіть цього. — Я ледве впізнаю свій голос. — Ви можете просто піти. Я не знаю, за що ви хочете мене скривдити, але ось просто задумайтесь на хвилину. Я...

— Джейсоне.

— ...люблю свою сім'ю. Я люблю свою дружину. Я люблю...

— Джейсоне.

— ...свого сина.

— Джейсоне!

— Я зроблю, що завгодно.

Тепер я тремчу безконтрольно — від холоду, від страху.

Він б'є мене під дихало, і коли з моїх легенів вилітає все повітря, я падаю на спину. Він валиться на мене зверху, встромляє дуло пістолета мені в губи, в рот, в саме горло, аж мені вже несила терпіти смак старого мастила й сажі.

За мить до того, як я маю виблювати випите ввечері вино й віскі, він висмикує пістолет.

Кричить:

— Вставай!

Він хапає мене за руку, сіпає, допомагаючи звестися на ноги.

Тримавши пістолет у перед моїм носом, знову тицяє мені в руку ліхтарик.

Я втуплююсь в його маску. Світло мого ліхтарика виблискує на зброї.

Уперше я бачу зброю так близько. Я майже нічого не знаю про вогнепальну зброю. Тільки те, що це пістолет, і в нього є бойок, циліндр і здоровенна дірка на кінці ствола, звідки запросто може вилетіти моя смерть. У світлі мого ліхтарика кінчик кулі, націленої мені в обличчя, відливає міддю. Чомусь у мене перед очима постає картина, як цей чоловік в однокімнатній квартирі вкладає кулі в циліндр, готуючись робити те, що він зробив.

Швидше за все, тут я і помру. І може, просто зараз.

Кожна мить може бути останньою.

— Пішов, — гарчить він.

Я рушаю.

Ми доходимо до розвилки й звертаємо в інший коридор, він ширший, вищий, склепінчастий. Затхле вологе повітря. Десь крапає вода: крап...

крап... крап. Стіни бетонні, на підлозі замість лінолеуму — вологий «килим» моху, і з кожним кроком він стає товщим і мокрішим.

У роті гидко від пістолета, ще й додається кислий присмак жовчі.

Обличчя німіє від холоду.

Тоненький голосок у голові волає до мене, щоб я щось зробив, щось спробував бодай щось. Не дозволяй отак слухняно, крок за кроком, вести себе, мов ягня на заклання. Чого це в нього все так просто виходить?

Ясно, чого.

Бо я боюсь.

Так боюсь, що ледве тримаюся на ногах.

І мої думки уривчасті й хаотичні.

Тепер я розумію, чому жертви не опираються. Я не уявляю, як мені здужати цього чоловіка. Або спробувати втекти.

А ось і найганебніша правда: якась частина мене не проти, щоб все це швидше скінчилося, бо мертвий не відчуває ні страху, ні болю. Це означає, що я боягуз? І це остання правда, яку мені судилося взнати перед смертю?

Ні.

Я мушу щось зробити.

Ми виходимо з тунелю на якусь металеву поверхню, підшвами босих ніг одразу відчуваю холод. Я хапаюся за іржаву залізну огорожу, яка оточує платформу. Тут холодніше і безпомилково вгадується відкритий простір.

Ніби на таймері, жовтий місяць виповзає з озера Мічиган, поволі сходить. Його світло вливається у просторе приміщення через верхні вікна, воно досить яскраве і я можу все добре роздивитися і без ліхтарика.

У мене стискається шлунок.

Ми стоїмо на верху відкритих сходів, які ведуть униз метрів на п'ятнадцять.

Усе навколо нагадує якусь старовинну картину, написану олією: урочисте світло падає на ряд навічно поснулих генераторів унизу, а над ними — хитросплетіння двотаврових балок.

Тихо, як у соборі.

— Ми йдемо вниз, — каже він. — Дивись під ноги.

Ми спускаємося.

Не доходячи двох сходинок до наступної платформи, я міцно затискаю ліхтарик у правій руці й роблю різкий поворот, мітячи йому в голову...

...і поціляю в порожнечу. За інерцією, не зустрічаючи опору, роблю більше ніж повний оборот навколо себе.

Втрачаю рівновагу, падаю.

З усього маху гепаясь на платформу, ліхтарик випадає з руки і щезає за краєм платформи.

Через секунду чую, як він розбивається об підлогу метрів через дванадцять.

Мій викрадач дивиться на мене зверху, з-під бездушної маски, захиливши голову, наставивши пістолет мені в обличчя.

Знімає пістолет із запобіжника, підступає до мене.

Я стогну, коли він коліном упирається мені в груди, придавлюючи мене до платформи.

Пістолет торкається моєї голови.

Він промовляє:

— Мушу визнати, я пишаюся тим, що ти спробував. Це було пафосно. Я знав про це за кілометр, та принаймні ти програв не без бою.

Я здригаюся, бо щось гостре впивається мені збоку в шию.

— Не смикайся, — попереджає він.

— Що ви мені вкололи?

Не встигає він відповісти, як щось прориває мій гематоенцефалічний бар'єр, мов здоровенна фура. Я почуваюся надзвичайно важким і невагомим водночас, світ шалено крутиться і вивертається навиворіт.

А потім так само швидко все минає.

Ще одна голка впивається мені в ногу.

Я скрикую, він викидає обидва шприци за край платформи.

— Ходімо.

— Що ви мені вкололи?

— Вставай!

Я підводжусь, чіпляючись за огорожу. На коліні кровоточить рана від падіння. Із рани на голові й досі тече кров. Мені холодно, я брудний і мокрий, зуби клацають так, наче зараз повилітають із рота.

Ми спускаємося. Хистка сталева конструкція хилитається під нашою вагою. Ступаємо вниз із останньої сходинки й прямуємо повз ряд старих генераторів.

Із підлоги зала здається ще грандіознішою.

Посередині ряду він зупиняється і світить ліхтариком на спортивну сумку, притулену до одного з генераторів.

— Новий одяг. Швидше.

— Новий одяг? Я не...

— Тобі не треба розуміти. Тобі просто треба вдягтися.

Попри весь цей жах я відчуваю проблиск надії. Невже він збирається відпустити мене? А для чого ж іще він примушує мене вдягатися? Невже в мене є шанс вижити?

— Хто ви? — питаю.

— Швидше. У тебе лишилося мало часу.

Я присів біля сумки.

— Утрися спочатку.

Зверху лежить рушник, яким я витираю грязюку з ніг, кров з коліна й обличчя. Я натягаю труси й джинси. Вони якраз мого розміру. Не знаю, що він мені вколов, тепер воно відчувається в пальцях — вони втратили спритність, і я незграбно застібаю гудзики на картатій сорочці. Ноги легко влазять у дорогі шкіряні сліпони. Вони так само підійшли по розміру, як і джинси.

Мені більше не холодно. Здається, ніби в грудях розпечене осердя, тепло з якого випромінюється крізь мої руки й ноги.

— Куртку теж.

Я витягаю чорну шкірянку з дна сумки, встромляю руки в рукави.

— Чудово, — каже він. — Тепер присядь.

Я сповзаю по металевій станині генератора. Це масивна частина агрегату завбільшки з двигун локомотива.

Він сідає навпроти мене, помахуючи пістолетом у мій бік. Місячне світло заливає всю цю місцину, відбивається від розбитого скла високо вгорі, розсівається і падає на... Плутанину кабелів.

Шестерні.

Труби.

Важелі й шків.

Пульти управління, засипані побитими вимірювальними інструментами й датчиками.

Техніка минулого століття.

Питаю:

— І що тепер?

— Ми чекаємо.

— Чого?

Він відмахується від мого питання.

Мене охоплює дивний спокій. Якесь недоречне відчуття умиротворення.

— Ви привели мене сюди, щоб убити? — питаю.

— Ні.

Мені так зручно сидіти, спираючись на стару машину. Я ніби потопаю в ній.

— Але ж ви хотіли, щоб я так думав.

— Бо не було іншого способу.

— Іншого способу для чого?

— Привести тебе сюди.

— А чому ми тут?

Він лише хитає головою, лізе лівою рукою під маску гейші й чухається.

У мене якесь дивне відчуття.

Ніби я одночасно дивлюся фільм і граю в ньому.

На плечі навалюється непереборна сонливість. Голова хилиться донизу.

— Хай подіє, — каже він.

Але я цього не хочу. Я опираюся, думаючи, як підозріло швидко він змінив пластинку. Він ніби перетворився на іншу людину, і ця різниця між тим, який він зараз, і тією жорстокістю, яку він демонстрував ще кілька хвилин тому, мусила б мене вжахнутися. Мені не можна так розслаблятися, але моєму тілу так затишно.

Я такий безтурботний, так глибоко й так далеко.

Він говорить до мене, ніби зізнається:

— Це була довга дорога. Мені не віриться, що я справді сиджу отут і дивлюсь на тебе. Розмовляю з тобою. Я знаю, що ти не розумієш, але мені так багато треба запитати в тебе.

— Про що?

— Як це: бути тобою?

— Про що ви?

Він вагається, потім питає:

— Що ти думаєш про своє місце в житті, Джейсоне?

Я відповідаю повільно, старанно добираючи слова:

— Це цікаве питання, враховуючи ніч, яку ви мені влаштували.

— Ти щасливий у своєму житті?

У контексті даного моменту, моє життя прекрасне до болю.

— У мене пречудова сім'я. Захоплююча робота. У нас затишне житло. Ніхто не хворіє.

У мене заплітається язик. Слова стають нерозбірливими.

— Але?

— Моє життя чудове, — кажу я. — Просто воно не визначне. Але був час, коли воно могло таким стати.

— Ти вбив свою амбіцію, так?

— Вона померла природнім шляхом. Від недогляду.

— А ти знаєш точно, як це сталося? Чи був якийсь момент, коли...

— Мій син. Мені було двадцять сім, і ми з Даніелою були разом кілька місяців. Вона повідомила, що завагітніла. Нам було добре разом, але це не було кохання. А може, й було. Не знаю. Ми точно не збиралися заводити сім'ю.

— Але завели.

— Якщо ти вчений, то час, коли тобі під тридцять, критичний. І якщо на цей час ти не заявив про щось видатне, то ти вибуваєш із гри.

Може, це дія наркотику, але розмовляти так приємно. Оазис нормальності після двох найбожевільніших годин у моєму житті. Я знаю, що це не так, але мені здається, що поки ми розмовляємо, нічого поганого не станеться. Наче слова мене захищають.

— У тебе були якісь значні досягнення? — питає він.

Тепер я мушу робити зусилля, щоб у мене не заплющувалися очі.

— Так.

— І що це було?

Я чую його голос десь іздала.

— Я намагався створити квантову суперпозицію об'єкта, видимого людському оку.

— І чому ти закинув свої дослідження?

— Коли народився Чарлі, то в перший рік життя в нього були серйозні проблеми зі здоров'ям. Я мусив не вилазити з «чистої кімнати» тисячі годин. Але я просто не міг до неї добратися. Я був потрібний Даніелі. Я був потрібний своєму синові. Я втратив фінансування. Втратив імпульс. Я виявився молодим, новоявленим генієм на хвилину, і коли я спіткнувся, моє місце зайняв хтось інший.

— Ти шкодував про своє рішення залишитися з Даніелою і пов'язати власне життя з нею?

— Ні.

— Ніколи?

Я думаю про Даніелу, і мене затоплює хвиля ніжності разом із усвідомленням жаху моменту. Страх повертається, а з ним — ностальгія, яка пронизує до кісток. Зараз я потребую її так, як нікого в житті.

— Ніколи.

І ось я лежу на підлозі, моє обличчя на холодному бетоні, а від наркотику моя свідомість кудись провалюється.

Він колінкує біля мене, перевертаючи мене на спину, а я дивлюся вгору на це місячне світло, яке вливається у високі вікна цього забутого місця, на темряву, яка береться брижами від метушіння світла й кольору, на те, як біля генераторів з'являється і пропадає порожнеча.

— Я побачу її знову? — запитую.

— Не знаю.

Я вкотре хочу спитати, що йому треба від мене, але не можу зібрати слів докупі.

Мої очі заплющуються, я намагаюсь опиратися цьому, та марно.

Він знімає рукавичку й торкається мого обличчя голою рукою.

Стримано.

Обережно.

Він каже:

— Послухай мене. Ти злякаєшся, але впораєшся. У тебе буде все, чого ніколи не було. Мені шкода, що я так налякав тебе сьогодні, але я мусив привести тебе сюди. Мені дуже шкода, Джейсоне. Я роблю це для нас обох.

Я вичавлюю:

— Хто ви?

Замість відповіді він лізе в кишеню, витягає ще один шприц і маленьку скляну ампулу, наповнену прозорою рідиною, яка в місячному світлі виблискує, наче ртуть. Він знімає кришку з голки й набирає в шприц вміст ампули.

Мої повіки поволі опускаються, але я бачу, як він задирає рукав на лівій руці й робить собі укол.

Потім він кидає ампулу й шприц на бетонну підлогу між нами, і останнє, що я бачу, перш ніж мої очі зовсім заплющуються, це скляна ампула, яка котиться до мого обличчя.

Я шепочу:

— Що тепер?

І він говорить:

— Якщо я скажу, ти не повіриш.

Розділ другий

Я відчуваю, як хтось сіпає мене за щиколотки.

Руки ковзають мені під плечі, і якась жінка каже:

— Як же його витягти з цієї коробки?

Чоловік відповідає:

— Гадки не маю. Дивись-но, він приходить до тям.

Я розплющую очі, але бачу тільки якийсь змазаний рух і світло.

Чоловік гиркає:

— Виймаймо вже його звідси, чорт забирай.

Я намагаюся щось сказати, але з мого рота вилазить якась словесна каша.

Жінка говорить:

— Докторе Дессен? Ви мене чуєте? Ми зараз перекладемо вас на каталку.

Я дивлюсь у бік своїх ніг, і постать чоловіка набуває чіткіших обрисів. Він дивиться на мене крізь віконце алюмінованого захисного костюма з автономним дихальним апаратом.

Він переводить погляд на жінку десь позад мене й командує:

— Раз, два, три.

Вони перекладають мене на каталку і застібають фіксатори навколо моїх щиколоток і кистей.

— Це тільки для вашої безпеки, докторе Дессен.

Я бачу, як наді мною, десь на висоті 12-15 метрів, мелькає стеля.

Господи, де це я? В якомусь ангарі?

У пам'яті спалахує спогад — укол голки в шию. Мені щось укололи. Це якась божевільна галюцинація.

Тріщить рація:

— Евакуаційна група, доповідайте. Прийом.

Жінка відповідає, в голосі бринить хвилювання:

— Дессен у нас. Ми в дорозі. Прийом.

Я чую, як повискують на ходу колеса.

— Вас зрозумів. Оцінка початкового стану? Прийом.

Вона простягає руку в рукавичці, вмикає якийсь вимірювальний прилад, приліплений до моєї лівої руки.

— Частота пульсу: сто п'ятнадцять. Кров'яний тиск: сто сорок на дев'яносто два. Температура: тридцять шість і дев'ять. Кисень:

дев'яносто п'ять відсотків. Гамма: вісімдесят сім сотих. Час прибуття: тридцять секунд. Кінець зв'язку.

Я здригаюся від якогось гудіння.

Ми в'їжджаємо в товсті броньовані двері, які повільно відчиняються.

Боже мій!

Спокійно. Тобі це сниться.

Колеса попискують частіше, нетерплячіше.

Ми в коридорі, стіни затягнені поліетиленом, у мене мружаться очі від навали світла, яке ллється з люмінесцентних ламп над головою.

Двері за нами зачиняються з грюкотом і зловісним клацанням, ніби ворота фортеці.

Мене вкочують в операційну залу до величної фігури у скафандрі, яка стоїть у морі світла, що лине з хірургічних світильників.

Він усміхається до мене крізь маску-віконце і говорить, наче ми з ним знайомі:

— Із поверненням, Джейсоне. Вітаю. Ти зробив це.

Повернення?

Мені видно тільки його очі, але нікого зі знайомих вони мені не нагадують.

— Ти відчуваєш біль де-небудь? — питає він.

Я хитаю головою.

— Ти знаєш, звідки в тебе ці порізи й синяки на обличчі?

Хитаю головою.

— Ти знаєш, хто ти?

Киваю.

— Ти знаєш, де ти?

Хитаю головою.

— Ти впізнаєш мене?

Хитаю головою.

— Я — Лейтон Вене, генеральний директор і лікар. Ми колеги й друзі. — Він тримає пару ножиць. — Треба звільнити тебе від цього одягу.

Він знімає вимірювальний пристрій і зрізає з мене джинси й труси, кидаючи їх у металевий лоток. Коли він ріже на мені сорочку, я втуплююся в лампи й намагаюсь не панікувати.

Але я голий і прив'язаний до каталки.

Ні, нагадую я собі, це *галюцинація*, що я голий і прив'язаний до каталки. Бо нічого цього не може бути.

Лейтон піднімає піднос із моїми черевиками й одягом і передає комусь за моєю головою, не в полі мого зору.

— Усе перевірити.

Із зали хтось швидко виходить.

Відчуваю пощипування від ізопропилового спирту за мить до того, як Лейтон витер ділянку шкіри на моїй руці.

Він зав'язує джгут над моїм ліктем.

— Візьмемо трохи крові, — каже він і бере з лотка з інструментами товсту голку для підшкірних ін'єкцій.

Він вправний. Я навіть не відчув уколу.

По завершенні Лейтон котить каталку аж у протилежний куток операційної до скляних дверей, на стіні біля яких вмонтовано сенсорний екран.

— І хотів би я тобі сказати, що зараз буде весело, — каже він. — Якщо ти й справді настільки збитий з пантелику, що не пам'ятаєш, що зараз буде, то, може, воно й на краще.

Я хочу спитати, що відбувається, та язик і досі не слухається. Пальці Лейтона бігають по сенсорному екрану. Скляні двері відчиняються і він заштовхує мене в камеру, де саме стільки місця, щоб помістилася каталка.

— Дев'яносто секунд, — каже він. — Усе буде добре. Від цієї штуки ще ніхто не помирав.

Чується шипіння повітря і скляні двері зачиняються.

Утоплені в стелю світильники випускають холодне синє світло.

Я витягаю шию.

Стіни зусібіч помережані мудрованою системою отворів.

Зі стелі розпилюється дрібний переохолоджений туман і вкриває всього мене, з голови до ніг.

Тіло напружується, холодні краплі на шкірі замерзають і перетворюються на крижані бісеринки.

Я тремчу, а стіни камери починають гудіти.

Із отворів з наростаючим шипінням виривається біла пара.

Спочатку стрімкий потік.

Потім розбризкування.

Зустрічні струмені врізаються один в один над каталкою, наповнюючи камеру густим туманом, який приглушує верхнє світло. Там, де туман торкається моєї шкіри, замерзлі бісеринки неминуче вибухають.

Вентилятори починають працювати на видув.

За п'ять секунд газ викачується з камери, а в ній залишається специфічний запах неначе в повітрі літнього дня перед бурею — суха

гроза й озон.

У результаті реакції цього газу з переохолодженою рідиною на моїй шкірі утворюється пекуча піна, яка шмалить не згірше за кислотну ванну.

Я гарчу, сіпаюсь у своїх оковах і думаю, скільки ж це ще триватиме. Я ледве витримую цей біль, і вже підступає вирішальний момент: або це припиниться, або воно мене вб'є.

Думки «вистрелюють» зі швидкістю світла.

Невже наркотик здатен на таке? Створювати галюцинації і викликати біль із такою жахливою правдоподібністю?

Надто відчутно, надто реально.

А раптом це відбувається насправді?

Може, це якісь штучки ЦРУ? І я піддослідний в якійсь «чорній» клініці, де мене мордують різними експериментами? То саме ці люди й викрали мене?

Чудова, тепла вода ринула зі стелі, немов із пожежного шланга, змиваючи пекучу піну.

Коли вода перестає текти, з отворів виринається підігріте повітря, обдуваючи мою шкіру наче гарячий вітер у пустелі.

Біль минає.

Я зовсім оговтався.

Двері позаду мене відчиняються і каталку викочують.

Лейтон дивиться на мене.

— Непогано, так?

Він заводить мене в сусідню палату й розстібає фіксатори навколо моїх щиколоток і кистей.

Рукою в рукавичці він ривком допомагає мені сісти на каталці, у мене паморочиться в голові й кімната встигає зробити кілька обертів, перш ніж все навколо стає на свої місця.

Він оглядає мене.

— То що, краще?

Я киваю.

Тут стоїть ліжко й тумбочка, на якій акуратним стосиком складений чистий одяг. Стіни оббиті чимось м'яким. Ніде не видно гострих країв. Я сковзаю до краю каталки, а Лейтон притримує мене за лікоть, допомагаючи встати.

У мене ватяні ноги, я ледве стою.

Він підводить мене до ліжка.

— Я залишу тебе, щоб ти одягнувся, і повернусь, як принесуть результати твоїх аналізів. Це не надовго. Все гаразд, я можу залишити

тебе на хвилину?

Нарешті в мене прорізується голос:

— Я не розумію, що відбувається. Я не знаю, де я...

— Дезорієнтація мине. Я за цим простежу. Ми тебе витягнемо.

Він котить каталку до дверей, але на порозі зупиняється, дивиться на мене крізь віконце в скафандрі.

— Я справді радий тебе знову бачити, брате. Нагадує Центр управління польотами, коли повернувся «Аполлон-13». Ми всі дуже пишаємося тобою.

Двері за ним зачиняються.

Три ригелі клацають у замку, наче три постріли.

Я встаю з ліжка і, ледве переставляючи ноги, підходжу до тумбочки.

Я ще дуже слабкий, тож кілька хвилин натягую добротні просторі штани без ремня і льняну сорочку.

Просто над дверима за мною спостерігає відеокамера.

Я повертаюся до ліжка, сиджу сам-один у цій стерильній тихій кімнаті, і намагаюся зібрати до купи свої останні реальні спогади. При цьому в мене таке враження, ніби я тону за три метри від берега. Онде на березі лежать мої спогади, я їх бачу, я майже торкаюся їх рукою, але мої легені наповнюються водою. Мені важко тримати голову на поверхні. Що більше я силкуюся зібрати ці уривки, то більше енергії витрачаю, сильніше борсаюся, більше панікую.

Усе, що я назбирав, сидячи в цій білій, оббитій м'яким кімнаті, це:

Телоніус Монк.

Аромат червоного вина.

Я стою на кухні, ріжу цибулю півкільцями.

Підліток малює.

Чекай-но.

Не *просто* підліток.

Мій підліток.

Мій син.

Не *просто* кухня.

Моя кухня.

Мій дім.

Це був сімейний вечір. Ми разом готували вечерю. Я бачу, як Даніела усміхається. Я чую її голос і джазову мелодію. Відчуваю запах цибулі, кислувато-солодкий аромат вина в подиху Даніели. Бачу блиск у її очах. Як безпечно й затишно на нашій кухні цього сімейного вечора.

Але я не залишився. З якоїсь причини я пішов. Чому?

Ось воно, іще трохи, і я згадаю...

Ригелі відсуваються, знов наче постріл — і двері до палати відчиняються. Лейтон змінив скафандр на класичний лабораторний халат, він стоїть у дверях і всміхається, наче насилу стримується і наперед смакує новину. Тепер я бачу, що він десь мого віку, привабливий, з виглядом «зірки школи», з помірним легким заростом на обличчі.

— Гарні новини, — каже він. — Усе чисто.

— Чисто від чого?

— Від радіаційного зараження, біологічної загрози, інфекційних хвороб. Остаточні результати сканування твоєї крові будуть готові вранці, але карантин тобі не потрібен. Ага. Ось що в мене є для тебе.

Він дає мені пакет зіп-лок зі зв'язкою ключів і затискачем для банкнотів.

«Джейсон Дессен», недбало написано чорним маркером на шматку клейкої стрічки, приліпленої до пластику.

— То що? Всі чекають на тебе.

Я кладу в кишеню те, що, вочевидь, є моїми особистими речами, і прямую за Лейтоном через операційну.

У коридорі з півдесятка робітників здають поліетилен зі стін.

Побачивши мене, всі починають аплодувати.

Якась жінка вигукує:

— Ти супер, Дессен!

Ми йдемо й скляні двері розчиняються навстіж.

До мене повертаються сила й рівновага.

Ми виходимо на сходи, піднімаємося, наші кроки дзвінко лунають на металевих східцях.

— У тебе там все гаразд? — питає Лейтон.

— Так. А куди ми йдемо?

— На дебрифінг^[5].

— Але ж я навіть...

— Краще залиш свої думки для бесіди. Ти ж знаєш — протокол і всяке таке.

Два прольоти вгору й він відчиняє скляні двері завтовшки з три сантиметри. Ми заходимо в інший коридор, де з одного боку — вікна від підлоги до стелі. Вони виходять на ангар, навколо якого цей коридор і обертається — всього чотири поверхи — нагадуючи атріум.

Я підходжу до вікон, щоб краще роздивитись, однак натомість Лейтон заводить мене в другі двері ліворуч і ми опиняємося в кімнаті з

приглушеним світлом, де за столом стоїть жінка в чорному брючному костюмі, ніби чекаючи мого приходу.

— Привіт, Джейсоне, — каже вона.

— Привіт.

Її очі на мить перехоплюють мій погляд, коли Лейтон чіпляє вимірювальний прилад мені на ліву руку.

— Ти ж не проти, правда? — питає він. — Мені буде спокійніше, якщо я контролюватиму твої найважливіші життєві показники. Скоро тобі вже нічого не загрожуватиме.

Лейтон легенько торкається моїх лопаток, спонукаючи мене йти далі вглиб кімнати.

Я чую, як позаду зачиняються двері.

Жінці років сорок. Коротке чорне волосся підкреслює дивовижні очі, добрі й водночас проникливі.

Світло м'яке й комфортне, наче в кінотеатрі перед початком фільму.

У кімнаті два дерев'яні стільці з прямими спинками, на маленькому столику — ноутбук, карафка з водою, дві склянки, сталевий глек і кухоль, з якого піднімається пара й наповнює всю кімнату пахощами доброї кави.

Стіни й стеля зроблені з димчастого скла.

— Джейсоне, прошу, сідайте, і ми можемо починати.

Я вагаюся п'ять довгих секунд, роздумуючи, чи не вийти з кімнати, але щось мені підказує, що це буде погана, а може й катастрофічна ідея.

Тож я сідаю на стілець, беру карафку і наливаю собі склянку води.

— Якщо ви голодні, то зараз принесуть їжу.

— Ні, дякую.

Вона всідається напроти мене, поправляє окуляри на перенісці й щось друкує на ноутбуці.

— Зараз...— вона дивиться на свій наручний годинник, — 00:07 ранку, другого жовтня. Я — Аманда Лукас, ідентифікаційний номер співробітника дев'ять-п'ять-шість-сім, і сьогодні ввечері зі мною... — вона робить мені знак рукою.

— Гм, Джейсон Дессен.

— Дякую, Джейсоне. Для довідки та для протоколу: приблизно о 22:59 першого жовтня технік Чад Ходж, під час звичайного обходу внутрішніх приміщень, виявив непритомного доктора Дессена, який лежав на підлозі в ангарі. Була викликана евакуаційна бригада, і доктора Дессена помістили в карантин о 23:24. Після знезараження й первісної лабораторної очистки, яку провів доктор Лейтон Вене, доктора Дессена

припровадили до конференц-зали на підрівні два, де й починається наша перша бесіда дебріфінгу.

Тепер вона дивиться на мене з усмішкою.

— Джейсоне, ми надзвичайно раді вашому поверненню. Вже пізно, але майже вся команда примчала сюди з міста. Ви, мабуть, здогадуєтеся, що всі зараз спостерігають за склом.

Навколо нас зриваються аплодисменти й вітання, кілька людей вигукують моє ім'я.

Світла вистачає настільки, щоб бачити, що робиться за склом. Засклену кабінку оточують театральні сидіння. П'ятнадцять чи двадцять чоловік стоять, більшість усміхається, деякі навіть витирають очі, наче я повернувся з якоїсь героїчної місії.

Я помічаю, що двоє з них озброєні, видно, як виблискують під світлом ручки їхніх пістолетів.

Ці чоловіки не усміхаються і не аплодують.

Аманда штовхає назад свій стілець, підхоплюється і плескає в долоні разом з усіма.

Здається, вона також глибоко зворушена.

А в мене в голові б'ється лише одна думка: «Та що в біса зі мною сталося?»

Коли аплодисменти вщухають, Аманда знову сідає.

Вона каже:

— Вибачте нам таку пристрась, але досі повернулися лише ви.

Я не маю жодного уявлення, про що вона говорить. Якась частина мене хоче так і сказати, а інша частина підозрює, що, мабуть, не варто.

Світло знову тьмяніє.

Я вхопився за склянку з водою, мов за рятівний круг.

— Чи знаєте ви, як довго були відсутні? — питає вона.

Де це я був відсутній?

— Ні.

— Чотирнадцять місяців.

Господи.

— Це для вас шок, Джейсоне?

— Можна й так сказати.

— Що ж, ми всі сидимо, як на голках, палаємо від нетерпіння, аж підстрибуємо. Ми чекаємо вже більше року, щоб спитати: що ви бачили? де були? як вам вдалося повернутись? Розкажіть нам усе, і, будь ласка, почніть із самого початку.

Я відпиваю ковток води, чіпляючись за останній чіткий спомин, як потопаючий за соломину, — я йду з дому в сімейний вечір.

А потім...

Я йду тротуаром крізь холодну осінню ніч. З усіх барів долинає трансляція гри «Чикаго кубс».

Куди?

Куди я йшов?

— Не поспішайте, Джейсоне. Ми вас не підганяємо.

Раян Голдер.

Ось із ким я мав зустрітись.

Я прийшов у бар «Віллідж Теп» і там випив — дві порції найкращого шотландського віскі, якщо вже зовсім точно — із моїм колишнім сусідом по кімнаті в коледжі, Раяном Голдером.

Невже він якось причетний до цього?

Я знову себе запитую: невже все це реально відбувається?

Я піднімаю склянку води. На вигляд вона абсолютно реальна, на ній навіть утворюється конденсат і на пальцях відчувається прохолодна волога.

Я дивлюся в очі Аманди.

Я уважно дивлюся на стіни.

Вони не розчиняються в повітрі.

Якщо це якась подорож, навіяна наркотиками, то це щось зовсім новеньке. Ні візуальних, ні слухових спотворень. Ніякої ейфорії. Річ не в тім, що це місце нереальне. Просто мене тут не повинно бути. Щось не так із моєю присутністю тут. Я навіть до пуття не розумію, що це означає, просто я це точно знаю.

Ні, це не галюцинація. Це щось зовсім інше.

— Спробуймо по-іншому, — пропонує Аманда. — Що останнє ви запам'ятали перед тим, як прокинулись в ангарі?

— Це був бар.

— Що ви там робили?

— Зустрічався зі старим другом.

— А де був цей бар?

— На Logan-сквер.

— Тобто, ви все ще перебували в Чикаго.

— Так.

— Гаразд, а ви можете описати?..

Її голос повисає в тиші.

Я бачу ель.

Темно.

Тихо.

Занадто тихо для Чикаго.

Хтось наближається.

Хтось, хто хоче завдати мені болю.

Моє серце починає калатати.

Руки пітніють.

Я ставлю склянку на стіл.

— Джейсоне, Лейтон каже, що ваші життєві показники підвищуються.

Я знову чую її голос, але між нами океан.

Чи це якийсь фокус?

Мене з кимось переплутали?

Ні, не питай її про це. Не вимовляй цих слів. Стань тим, ким вони тебе вважають. Ці люди холодні, спокійні, а двоє навіть озброєні. Скажи їм усе, що вони хочуть почути від тебе. Бо якщо вони зрозуміють, що ти не той, за кого вони тебе вважають, то що тоді?

А тоді ти можеш більше ніколи не вийти з цієї кімнати.

В голові починає пульсувати. Я торкаюсь черепа й намагаю набряк. Він зовсім свіжий, я здригаюсь.

— Джейсоне?

Мене вдарили?

На мене хтось напав? А якщо мене сюди принесли? А що, як ці люди, хоч які привітні, у змові з тим, хто це зробив зі мною?

Я торкаюся голови збоку й намагаю ще одну рану.

— Джейсоне.

Я бачу маску гейші.

Я голий і безпорадний.

— Джейсоне.

Лише кілька годин тому я був удома, готував вечерю.

Я не той чоловік, за якого вони мене вважають. А що буде, коли вони це з'ясують?

— Лейтоне, чи не могли б ви підійти до нас?

Кепські справи.

Мені більше не можна залишатися в цій кімнаті.

Мені треба триматися подалі від цих людей.

Мені треба подумати.

— Амандо, — я повертаю себе до теперішнього моменту, намагаюсь викинути всі ці питання й страхи з голови, та це однаково що підсипати

прорвану греблю. Це треба припиняти. Це нікуди не годиться. — Мені ніяково признаватися, — кажу я. — Я зовсім знесилений, та й, по правді, від процедури незараження радості мало.

— Ви хочете зробити невелику перерву?

— Ви не будете заперечувати? Мені треба трохи провітрити голову. — Я вказую на ноутбук. — Та й на цій штуці хотілося б мати хоч трохи розумний вигляд.

— Звичайно, — вона щось друкує. — Ми припиняємо запис.

Я підводжуся.

Вона пропонує:

— Я можу провести вас в окрему кімнату.

— У цьому немає потреби.

Я відчиняю двері й виходжу в коридор.

Лейтон Вене чекає.

— Джейсоне, я б радив тобі лягти. Твої життєві показники далекі від норми.

Я віддираю пристрій од руки й віддаю лікарю.

— Дякую за турботу, але що б мені справді не завадило, то це туалетна кабінка.

— О, звісно. Я проведу тебе.

Ми прямуємо коридором.

Штовхаючи плечем важкі скляні двері, він веде мене назад до сходів, які зараз порожні. Тихо, тільки чути, як вентиляційна система відкачує нагріте повітря в найближчий вентиляційний отвір. Я хапаюся за поручень і перехиляюся прямо в серцевину відкритого простору.

Два прольоти вниз, два вгору.

Що там Аманда казала на початку бесіди? Що ми на підрівні два? Невже все це під землею?

— Джейсоне? Ти йдеш?

Я йду за Лейтоном, видираюся нагору, попри ватяні ноги й головний біль.

У верхній частині прогону, біля армованих сталевих дверей, видніється напис «ЗЕМЛЯ».

Лейтон проводить ключем-карткою, набирає код і відчиняє двері. Перед нами на стіні вивіска: «Лабораторії швидкості».

Ліворуч — ряд ліфтів.

Праворуч — контрольно-пропускний пункт із грізним охоронцем, який стоїть між металодетектором і турнікетом, вихід якраз позаду нього.

Здається, місцева охорона стоїть переважно обличчям до входу, і налаштована більше не пускати людей увійти, ніж вийти.

Лейтон веде мене повз ліфти коридором до пари подвійних дверей у дальньому кінці, котрі він відчиняє своїм ключем-карткою.

Ми входимо, він вмикає світло, перед нашими очима з'являється добре обладнаний кабінет, стіни якого прикрашені фотографіями комерційних пасажирських авіалайнерів, військових надзвукових реактивних літаків і двигунів, котрі приводять їх у рух.

Мені впадає в око фотографія в рамці на столі — літній чоловік тримає на руках хлопчика, дуже схожого на Лейтона. Вони стоять в ангарі перед величезним турбовентиляторним двигуном, прямо по центру агрегату.

— Я подумав, що в моїй ванні тобі буде зручніше, — Лейтон вказує на двері в дальньому кутку. — Я буду тут, — каже він, сідаючи на край столу й витягаючи телефон з кишені. — Гукай, якщо тобі щось буде треба.

Ванна холодна й стерильна.

Тут є туалет, пісуар, душова кабіна й маленьке віконце посередині задньої стінки.

Я зайшов у туалет.

У мене перехопило подих, я ледве дихаю.

Вони чекали мого повернення чотирнадцять місяців. Навряд чи вони випустять мене з цієї будівлі. Не сьогодні. Може, вони мене недовго триматимуть з огляду на те, що я не той чоловік, за якого вони мене вважають.

Хіба що це якесь химерне випробування або гра.

Голос Лейтона пробивається крізь двері:

— У тебе там усе гаразд?

— Так.

— Не знаю, що ти там побачив, усередині тієї штуки, але я хочу, щоб ти знав — я завжди поряд, брате. — Якщо щось не так, то ти кажи мені, я допоможу.

Я підводжуся.

Він веде далі:

— Я дивився на тебе із глядацької зали, мушу сказати, що ти явно не в собі.

Якщо мені доведеться знову йти з ним через вестибюль, чи вдасться мені відірватися і прорватися через охорону? Я уявив того здоровенного охоронця біля металодетектора. Мабуть, що ні.

— З точки зору фізичного стану, все, я думаю, буде гаразд, а от твій психічний стан мене дуже турбує.

Щоб дістатися вікна, мені доводиться стати на обідок порцелянового пісуара. Скло виявляється заблокованим рукоятками з обох боків.

Вікно всьогодесь шістдесят на шістдесят сантиметрів, і я сумніваюся, що пролізу в нього.

Голос Лейтона відлунюється у ванній, та коли я сповзаю на раковину, його слова чіткішають.

—...найгірше, що ти можеш вчинити, це намагатися впоратися із цим самотужки. Будьмо чесними. Ти з тих хлопців, які вважають, що самі здатні подолати будь-що.

Я підходжу до дверей.

Тут є зачіпка.

Тремтячими пальцями я повертаю циліндр замка.

— Хай там що ти відчуваєш, — його голос поряд, за кілька сантиметрів, — я хочу, щоб ти ділився цим зі мною, і якщо треба перенести цей дебрифінг на завтра, чи на наступний...

Коли зачіпка, м'яко клацнувши, стає на місце, він замовкає.

Якусь мить усе тихо.

Я обережно відступаю крок назад.

Двері ледь сіпаються, а потім несамовито гуркочуть у рамі.

Лейтон гукає:

— Джейсоне. Джейсоне!

А потім:

— Групу безпеки негайно до мого кабінету! Дессен зачинився у ванній.

Двері здригаються під ударами Лейтона, але замок тримає міцно.

Я кидаюсь до вікна, видираюся на пісуар і сіпаю обидві рукоятки з обох боків скла.

Лейтон на когось кричить, і хоч я не розбираю слів, але мені вчувається наближення чийхось кроків.

Вікно відчиняється.

До середини вливається нічне повітря.

Навіть стоячи на пісуарі, я не впевнений, що туди доберуся.

Відштовхуюсь од пісуара, підстрибую й тягнуся до відчиненої рами, але мені вдається лише просунути в неї одну руку.

Коли щось гупає у двері, мої черевики саме шкребуть і ковзають по гладкій вертикальній стіні. Нема за що зачепитись або на що спертись.

Я падаю на підлогу, знову видираюся на пісуар.

Лейтон горлає:

— Давай!

Я знову стрибаю і цього разу мені вдається зачепитися за підвіконня обома руками. Я ледве тримаюся, але принаймні не падаю.

Коли позаду вибивають двері ванної, я вже звиваюсь у вікні.

Лейтон гукає мене, його голос зривається у пронизливий вереск.

Я вивалююсь у темряву.

Півсекунди, і я падаю обличчям на тротуар.

Підхоплююсь на ноги, приголомшений, сторонілий, у вухах дзвенить, по щоці тече кров.

Я надворі, у темному проході між двома будинками.

У рамі відчиненого вікна з'являється обличчя Лейтона.

— Джейсоне, не роби цього. Я тобі допоможу.

Я відвертаюся і біжу, в невідь, спочатку щоб хоч вибратися із цього проходу.

Так, вибрався.

Тепер кілька цегляних сходинок вниз.

Я у бізнес-парку.

Непримітні, невисокі будівлі групуються навколо похмурого озерця з підсвіченим фонтаном посередині.

Вже пізно, тож не дивно, що довкола ані душі.

Я швидко проминаю лавки, підстрижені кущі, альтанку, знак зі стрілкою під написом «ДО ПІШОХІДНИХ ДОРІЖОК».

Кидаю погляд через плече: будівля, з якої я щойно втік, п'ятиповерхова, непоказна, нічим не примітний приклад архітектурної посередності, на виході з якої товчуться люди, ніби оси біля потривоженого вулика.

У кінці озерця я сходжу з тротуару й перебираюся на гравійну стежку.

Піт випікає мені очі, легені палахкотять, але я й далі розмахую руками й крок за кроком іду вперед.

З кожним кроком вогні бізнес-парку залишаються все далі й далі позаду.

Нічого не бачу поперед себе — лишень привітна темрява, і я прямую до неї, в неї, наче від цього залежить моє життя.

Сильний освіжний вітер ударяє мені в обличчя, і я хочу зрозуміти, куди ж це я йду, бо мусить же бути попереду бодай якесь світло? Або хоч якийсь спалах? Та я наближаюсь до якогось величезного чорного провалля.

Я чую плескіт хвиль.

Я виходжу на берег.

Місяця немає, але зорі настільки яскраві, що в темряві вимальовується розбурхана поверхня озера Мічиган.

Я дивлюся назад, у бік бізнес-парку, краєм вуха вловлюю пошматовані вітром голоси, що наближаються, і бачу промені кількох ліхтариків, які виблискують у темряві.

Я повертаю на північ і починаю бігти, під ногами хрускотить відполіроване хвилями каміння. За кілька миль берегової лінії видніється слабке нічне світіння в центрі міста, де хмарочоси нависають над водою.

Я озираюся, бачу, що кілька ліхтариків спрямовані на південь, від мене, а інші спрямовані на північ.

Вони женуться за мною.

Я повертаю геть від води, перетинаю велодоріжку і пряму до стіни кущів.

Голоси наближаються.

Цікаво, чи зараз досить темно, щоб мене не помітили?

На моєму шляху виростає дамба заввишки з метр, я перелізаю через бетонну споруду, обдираючи гомілки, і стаю на всі чотири, продираючись крізь живоплоти. Гілки хапають мене за сорочку, лізуть в обличчя, в очі.

Виборсуюся з кущів і опиняюсь посеред дороги, яка йде паралельно береговій лінії.

З боку бізнес-парку я чую звук двигуна, який швидко наближається.

Мене осліплює дальнє світло фар.

Перебігаю дорогу, перестрибую сітчасту загорожу, і ось вже я біжу чийось двором, перескакуючи через перекинуті велосипеди й скейтборди, стрімголов мчу вздовж будинку, поки всередині захлинається від гавкоту собака; вмикається світло, коли я перебігаю через задній двір, знову перелітаю через паркан, і помічаю, що вже біжу через дальній кінець порожнього бейсбольного поля, із жахом думаючи, чи надовго мене вистачить.

Відповідь приходить навдивовижу швидко.

На краю внутрішнього поля бейсбольного майданчика я падаю, як підкошений, обливаючись потом, відчуваючи, як болить кожен м'яз.

Собака й досі гавкає десь там позаду, але озираючись на озеро, я не бачу світла ліхтариків, не чую ніяких голосів.

Я лежу там не знати скільки часу, і здається, що мине вічність, перш ніж я зможу віддихатись.

Нарешті мені вдається сісти.

Ніч прохолодна, і вітер, який дме з озера, розхитує навколишні дерева й жене хвилі осіннього листя на бейсбольний майданчик.

Я спинаюся на ноги, спраглий, втомлений, і намагаюся осмислити все, що сталося зі мною за останні чотири години мого життя, але мій мозок не в змозі зараз аналізувати інформацію.

Я виходжу з бейсбольного поля і опиняюся в робітничому Південному окрузі Чикаго.

Вулиці порожні.

Квартал за кварталом — мирні тихі будинки.

Я проходжу півтора кілометра, може, більше, потім зупиняюся на безлюдному перехресті ділового району, спостерігаючи за прискореним у нічний час циклом світлофора наді мною.

Головна вулиця за два квартали звідси, а тут взагалі немає ніяких ознак життя, хіба що якийсь занюханий бар по той бік вулиці, у вікнах якого блимають логотипи трьох «найуживаніших» марок пива. Коли звідти вивалюється очманіла компанія в хмарі диму й п'яному варняканні, здалеку з'являються фари першого за останні двадцять хвилин автомобіля.

Таксі, на якому горить знак «Кінець робочого дня».

Я виходжу на перехрестя і стаю у світлі світлофора, розмахуючи руками. Наблизившись, таксі гальмує і намагається об'їхати мене, але я ходжу перед ним, стараючись увесь час триматися прямо перед його бампером, змушуючи його зупинитися.

Розлючений водій опускає вікно.

— Якого дідька ви робите?

— Мені треба їхати.

Таксист сомалієць, його тонке, мов лезо, бородань, він дивиться на мене через величезні окуляри з товстими скельцями.

Він каже:

— Уже друга година ночі. На сьогодні я закінчив. Більше не працюю.

— Будь ласка.

— Ви вмієте читати? Подивіться на знак, — він плескає рукою по даху автомобіля.

— Мені треба дістатися додому.

Вікно починає підніматися.

Я лізу в кишеню, дістаю пластиковий мішечок з моїми особистими речами, розкриваю його й показую йому затискач для банкнотів.

— Я можу заплатити вам більше, ніж...

— Геть з дороги.

— Я плачу дві ціни.

Вікно зупиняється за п'ятнадцять сантиметрів від верхньої частини дверей.

— Готівкою?

— Готівкою.

Я швидко проводжу великим пальцем по стосику банкнот. До Північного округу можна доїхати за 75 доларів, і в мене вистачить на подвійну оплату.

— То сідайте, якщо ми вже їдемо! — кричить він.

Кілька завсідників бару помітили, що таксі зупинилося на перехресті. Вони кидаються в наш бік, гукаючи мені, щоб я притримав машину.

Я закінчую підбивати свій баланс — 332 долари і три задавнені кредитні картки.

Я всідаюся на заднє місце й кажу, що мені треба на Логан-сквер.

— Це ж сорок кілометрів!

— Так я ж плачу вдвічі більше.

Він дивиться на мене в дзеркало заднього виду.

— Де гроші?

Я відраховую 100 доларів і кладу їх на переднє сидіння.

— Решта, коли доїдемо.

Він хапає гроші й пригазовує через перехрестя повз п'яниць.

Я розглядаю вміст затискача банкнот. Під грошима й кредитними картками ще лежить водійське посвідчення штату Іллінойс з моєю фотографією, яке я не бачив, пропуск у тренажерний зал, де я ніколи не був, і картка медичного страхування від перевізника, котрою я ніколи не користувався.

Таксист потай позирає на мене у вікно заднього виду.

— У вас була погана ніч.

— А що, дуже видно?

— Я думав, ви п'яний, та наче не схоже. Одяг порваний. Обличчя в крові.

Я теж, мабуть, не захотів би підвозити такого, як я, котрий стоїть на перехресті о другій ночі, схожий на бомжа і божевільного.

— У вас проблеми, — каже він.

— Точно.

— А що ж сталося?

— Та я і сам до пуття не знаю.

— Я відвезу вас до лікарні.

— Ні, я хочу додому.

Розділ третій

Ми мчимо на північ порожньою федеральною трасою, обрій невпинно насувається. З кожним кілометром я відчуваю, як до мене поступово повертається здоровий глузд, бо мене зігріває сама думка про те, що скоро я буду дома.

Даніела допоможе мені розібратися в усьому, що відбувається.

Таксист припарковується через дорогу від мого особняка, і я плачу йому обіцяну решту.

Я поспішно переходжу через вулицю, швидко піднімаюся сходами, витягаю з кишені ключі, а це зовсім не мої ключі. Я намагаюся знайти потрібний ключ, який би підійшов до замка у дверях, і розумію, що двері не мої. Ні, це мої двері. Моя вулиця. Мій номер на поштовій скриньці. Але ручка не така. Деревина дуже вишукана, а петлі такі залізні, готичного стибу, вони б краще пасували якійсь середньовічній таверні.

Я повертаю замок.

Двері прочиняються досередини.

Щось не так.

Зовсім, зовсім не так.

Я переступаю через поріг і заходжу в їдальню.

Це запах не мого дому. Не пахне нічим, тільки пробивається слабенький запах пилуки. Наче тут довго ніхто не жив. Світло не горить. Не просто десь темно, а вимкнене все. До останньої лампи.

Я зачиняю двері й нишпорю по стіні в темряві, аж поки не намацую димер. Люстра, зроблена з оленьчих рогів, заливає кімнату теплим світлом над мінімалістським скляним столом, не моїм, і над стільцями, також не моїми.

Я гукаю:

— Привіт!

В будинку дуже тихо.

Мерзотно тихо.

У мене дома на каміні за обіднім столом є велика репортажна фотографія, де ми з Даніелою і Чарлі стоїмо на оглядовому майданчику в Національному парку Єллоустоун.

У цьому будинку є чорно-біле з глибоким контрастом фото цього ж таки каньйону. Зроблене набагато майстерніше, тільки нікого з нас на ньому немає.

Я заходжу на кухню. При моїй появі датчик вмикає підсвітку.

Це чудово.

Дорого.

І бездушно.

У мене дома на нашому білому холодильнику магнітиками прикріплена робота Чарлі-першокласника (зроблена з макаронів). Я завжди усміхаюся, коли дивлюся на неї. А в цій кухні на сталевому фасаді холодильника «Gaggenau» нема жодної плямочки.

— Даніело!

Навіть луна від мого голосу тут звучить інакше.

— Чарлі!

Тут менше речей, відлуння сильніше.

Я проходжу через вітальню і бачу, що мій старий програвач тулиться до найсучаснішої аудіосистеми, а моя колекція джазового вінілу любовно розставлена в алфавітному порядку на зроблених на замовлення вбудованих полицях.

Я піднімаюся сходами на другий поверх.

У коридорі темно, вимикача немає на звичному місці, та це байдуже. Майже вся система освітлення працює на датчиках руху, а наді мною ще й мерехтить підсвітка.

Це не моя дерев'яна підлога. Вона краща, дошки ширші й трохи грубіші.

Між передпокоєм і вітальнею триптих із зображенням моєї сім'ї у Вісконсин Деллс замінений на ескіз пірса на березі озера Мічиган. Вугільним олівцем на пергаменті. В око впадає підпис художника в правому нижньому кутку — Даніела Варгас.

Я заходжу в наступну кімнату ліворуч.

У кімнату мого сина.

Тільки це не вона. Не видно його сюрреалістичних малюнків. Ні ліжка, ні постерів манга, ні стола з горою зошитів і підручників на ньому, ні лава-лампи, ні рюкзака, ні одягу, розкиданого по підлозі.

Натомість — монітор на широкому столі з книжками й аркушами паперу.

Шокований, доходжу до кінця коридору. Штовхаю матові розсувні двері в стінну нішу й заходжу до основної спальні — вона розкішна, холодна, і, як усе в цьому особняку, не моя.

Стіни прикрашені ще кількома ескізами, зробленими вугільним олівцем на пергаменті, у тому ж стилі, що й той, у вітальні. Але центральне місце в кімнаті займає скляна вітрина, вмонтована в підставку

з деревини акації. Зісподу театральнo б'ють промені світла, висвітлюючи свідoцтво у м'якій шкіряній папці, котра спирається на оббитий оксамитом стoвпчик, а з нього звисає тоненький ланцюжок із золотою монетою, на якій викарбувано портрет Джуліана Павії.

У сертифікаті сказано:

*Премія Павійського Університету присуджена
ДЖЕЙСОНУ ЕШЛІ ДЕССЕНУ*

*за видатні досягнення в поглибленні наших знань і
розуміння походження, розвитку та властивостей Всесвіту
шляхом поміщення макроскопічного об'єкта в стан квантової
суперпозиції.*

Я сідаю на край ліжка.

Щось мені недобре.

Щось мені зовсім погано.

Мій дім повинен бути моїм притулком, місцем безпеки й затишку, де мене оточує сім'я. А він навіть не мій.

Мій шлунок бунтує.

Я мчу в чужу ванну, ривком піднімаю сидіння унітазу й випорожнюю свої нутрощі в незайману чашу.

Я вмираю від спраги.

Я відкручую кран і підставляю рот під струмінь води.

Обливаю водою обличчя.

Плентаюся назад у спальню.

Десь подівся мій мобільник, але на приліжковому столику є стаціонарний телефон.

Я ніколи не набирав номер мобільного телефону Данієли, тому якийсь час доводиться згадувати. Нарешті це мені вдається.

Чотири гудки.

Відповідає чоловічий голос, низький, сонний.

— Алло?

— Де Данієла?

— Мабуть, ви помилились.

Я називаю номер Данієли, і він каже:

— Так, це той номер, по якому ви подзвонили, але це мій номер.

— Як це може бути?

Розмова уривається.

Я знову набираю її номер. Цього разу він відповідає після першого гудка.

— Третя ранку. Не дзвони мені більше, козел.

Моя третя спроба натрапляє на голосову пошту того чоловіка. Я не залишаю повідомлення.

Встаю з ліжка, повертаюсь у ванну, роздивляюся себе в дзеркалі над раковиною.

Моє обличчя в синцях, подряпане, закривавлене, заляпане грязюкою. Я заріс, у мене червоні очі, але це все ще я.

Хвиля виснаження нокаутує мене.

Коліна підгинаються, але я міцно тримаюся за стільницю.

І тут, внизу, на першому поверсі — якийсь шум.

Наче тихенько причинили двері.

Я випрямляюся.

Стережися.

Знову повертаюсь у спальню, тихенько підходжу до дверей і виглядаю в коридор.

Я чую шепіт.

Радіоперешкоди в портативному приймачі.

Лункий скрип дерев'яної сходинки під чиєюсь ногою.

Голоси стають чіткішими, відбиваються луною від стін прогону, заповнюють увесь коридор.

Тепер я бачу на стінах їхні тіні, які випереджають їх на сходах, мов привиди.

Я тихенько ступаю в коридор і чую, як зі сходів лунає чоловічий голос — спокійний, виважений — голос Лейтона:

— Джейсоне?

П'ять кроків, і я у ванній у кінці коридору.

— Ми тут не для того, щоб завдати тобі болю.

Тепер їхні кроки вже в коридорі.

Ступають повільно, розмірено.

— Я знаю, що ти збентежений і дезорієнтований. Шкода, що ти нічого не розповів у лабораторії. Я не уявляв, наскільки згубно це на тебе вплинуло. Вибач, що я це прогавив.

Я обережно зачиняю за собою двері й повертаю замок.

— Ми просто проведемо тебе, щоб ти не наробив шкоди собі, чи ще комусь.

Ця ванна вдвічі більша за мене. Тут є душова кабінка з гранітними стінами і мармурова стільниця з двома раковинами. Напроти унітазу я бачу те, що шукаю: велика полиця, вбудована в стіну з люком, який відчиняється в спускню шахту для брудної білизни.

— Джейсоне.

Крізь двері ванної я чую потріскування радіо.

— Джейсоне. Будь ласка, поговори зі мною. — Несподівано в його голосі чується розчарування. — Ми всі із шкури пнулися, працюючи на результат цієї ночі. Та виходь уже! Це вже просто якесь божевілля!

Якось одного недільного дощового дня, коли Чарлі було дев'ять чи десять років, ми з ним гралися в спелеологів. Я спускав його в шахту для білизни знову й знову, наче це був вхід у печеру. У нього навіть був маленький рюкзачок, а на голові — імпровізований налобний ліхтар, який ми зробили з кишенькового ліхтарика.

Я відчиняю люк, вибираюся на полицю.

Лейтон командує:

— Беремо спальню.

Тупотіння в коридорі.

Здається, шахта вузька. Мабуть, занадто вузька.

Я чую, як смикаються двері ванної, клацає ручка, а потім жіночий голос вигукує:

— Гей, а тут зачинено.

Я зазираю в шахту.

Цілковита темрява.

Двері ванної досить товсті, після перших спроб зламати їх вони тільки потріскаються.

Я, мабуть, не влізу в цю штуку. Але коли вони навалюються на двері вдруге, й ті зриваються з петель і з гуркотом падають на плитку, я розумію, що інших варіантів у мене немає.

Вони вдираються до ванної і на якусь мить я ловлю віддзеркалення в люстрі Лейтона Венса й одного з тих консультантів з безпеки, що були в лабораторії, в руках у якого видніється електрошокер.

На півсекунди ми з Лейтоном зустрічаємось очима в люстрі, і ось уже той чоловік із електрошокером розвертається і піднімає свою зброю.

Я складаю руки на грудях і ввіряюся шахті.

Крик у ванній віддаляється, а я з розгону гепуюсь у порожній кошик для брудної білизни, пластмаса з тріском розламується, і я відлітаю в проміжок між пральною машиною і сушаркою.

Їхні кроки вже поряд, гупають сходами.

Гострий біль прошиває мою праву ногу. Я підхоплююсь і кидаюсь до французьких скляних дверей, які виходять на задній двір особняка.

Латунні ручки зачинені.

Кроки наближаються, голоси гучнішають, рація пищить, коли команди пересилюють тріск.

Я повертаю ручки, розчахую двері й мчу по настилу із секвої через гриль-альтанку, кращу, ніж у мене, й повз сауну, якої в мене ніколи не було.

Униз сходами на задній двір, повз розарій.

Я смикаю двері гаража, але вони замкнені.

В будинку метушня, усе світло увімкнене. Чоловік із п'ять гасають по першому поверху, шукаючи мене, кричать один на одного.

Задній двір оточений парканом заввишки два з половиною метри, і коли я відсуваю засув на хвіртці, хтось вибігає на настил, вигукуючи моє ім'я.

Провулок порожній, та я не зупиняюся, щоб вирішити, куди саме звернути.

Я просто біжу.

На наступній вулиці озираюсь і бачу, як дві постаті женуться за мною.

Десь поблизу вмикають автомобільний двигун, вищать шини, вибираючись на дорогу.

Я звертаю ліворуч і мчу до наступного провулка.

Майже всі двори обнесені високими парканами, але п'ятий за ними обгороджений якоюсь невисокою, по пояс, огорожею із кованого металу. Бездоріжник розвертається, і влітає в цей провулок.

Я кидаюсь до низької огорожі.

У мене немає сил перестрибувати її, я мішком перевалююсь через металеві гостряки й падаю у двір. Повзу по траві до якогось крихітного сарайчика за гаражем, на дверях якого не видно всячого замка.

Двері зі скрипом відчиняються, і я ледве встигаю пірнути всередину, як хтось уже біжить через двір.

Я причиняю двері, щоб ніхто не почув мого хекання.

Ніяк не можу віддихатись.

У сарайчику — непроглядна пільма, пахне бензином, залежаною травою. Мої груди впираються у двері.

З підборіддя капає піт.

Здираю з обличчя густу павутину.

У темряві намагаю фанерні стіни, пальці натрапляють на якісь інструменти — секатор, пила, граблі, ось лезо сокири.

Знімаю сокиру зі стіни, берусь за топорище, проводжу пальцями по лезу. Не бачу нічого, але пальці відчують, що сокиру давно не гострили — глибокі щербини, крайки леза нема взагалі.

Моргаючи від пекучого поту, обережно відхиляю Двері.

Ані шелесне.

Я легенько штовхаю їх ще на кілька сантиметрів, щоб роздивитися, що там у дворі.

Він порожній.

У цю коротку мить тиші та спокою я чую підказку принципу леза Окками — за наявності інших рівнозначних пояснень, найпростіше й буде найправильнішим. То чи підходить сюди пояснення, що якась секретна, експериментальна група накачала мене наркотиками й викрала з метою маніпулювання свідомістю чи ще хто-його-зна-для-чого? Навряд. Навіщо тоді промивати мені мізки й переконувати мене, що мій будинок — це не мій будинок, або за кілька годин подіти кудись мою сім'ю і випатрати мій будинок так, щоб я взагалі нічого не впізнав?

Чи, може, все набагато простіше: у мене пухлина в головному мозку, і це вона перевернула мій звичний світ догори ногами?

Упродовж місяців і років вона тихенько собі росла в моєму черепі, а тепер порушує мої пізнавальні процеси й спотворює сприйняття реальності.

Ця думка наче вирок причавлює мене своєю непохитністю й переконливістю.

Що ще могло так швидко і з такою руйнівною силою збити мене з ніг?

Що ще могло примусити мене за якихось кілька годин розірвати зв'язок із самим собою настільки, що тепер я сумніваюся в усьому, в чому, як мені здавалось, я був цілковито впевнений?

Я чекаю.

І чекаю.

І чекаю.

Нарешті я ступаю крок назовні, стою в траві.

Ні голосів.

Ні кроків.

Ні тіней.

Ні ревища автомобілів.

Ніч знову жива й реальна.

І тепер я знаю, куди мені йти.

Чиказька «Лікарня милосердя» за десять кварталів од мого будинку, і о 4:05 ранку я, шкандибаючи, заходжу в його приймальне відділення, залите різким світлом.

Я ненавиджу лікарні.

Я бачив, як в одній з них помирала моя мати.

Чарлі провів перші тижні свого життя у відділенні інтенсивної терапії новонароджених.

Передпокій майже порожній. Крім мене тут ще будівельник нічної зміни із закривавленою пов'язкою на руці, і перелякана сім'я з трьох чоловік, батько тримає на руках немовля, у нього червоне личко й воно весь час плаче.

Жінка за стійкою реєстрації визирає зі своїх паперів, вигляд у неї на диво жвавий, зважаючи на ранню годину. Вона питає з-поза оргскла:

— Чим я можу вам допомогти?

Я не придумав заздалегідь, що мені казати, навіть як почати розмову про свої проблеми.

Я не відповідаю одразу й вона питає:

— Ви потрапили в аварію?

— Ні.

— У вас усе обличчя в ранах.

— Я погано почуваюся.

— Що ви маєте на увазі?

— Мені треба з кимось поговорити.

— Ви бездомний?

— Ні.

— Де ваша сім'я?

— Я не знаю.

Вона швидким професійним поглядом оглядає мене з голови до ніг.

— Як ваше ім'я, сер?

— Джейсон.

— Хвилиночку.

Вона підводиться зі свого місця і зникає за рогом. Секунд через тридцять чується якесь дзижчання, у дверях біля її віконця клацає замок і вони відчиняються. Медсестра усміхається.

— Підійдіть сюди.

Вона веде мене в оглядову кімнату.

— Зараз до вас прийдуть.

Коли за нею зачиняються двері, я сідаю на кушетку й мружуся від сьайва ламп. Ще ніколи в житті я так не втомлювався.

Я клую носом.

Випрямляюся.

Я мало не заснув сидячи.

Двері відчиняються.

Заходить огрядний молодий лікар із папкою-планшетом у руках. Його супроводжує інша медсестра — фарбована блондинка в синій формі. У неї на обличчі каменем висить вираз «виснаження о четвертій ранку».

— Ви — Джейсон? — питає лікар, не подаючи руки й навіть не намагаючись змінити на обличчі виразу байдужості після нічного чергування.

Я киваю.

— Прізвище?

Я вагаюся, чи називати йому своє повне ім'я, та може, це на мене так діє пухлина, або в мене щось не так із головою.

— Дессен.

Я вимовляю його по буквах, коли він заповнює щось схоже на бланк реєстрації.

— Я доктор Рендольф, лікар. Що привело вас у такий час в лікарню швидкої допомоги?

— Мені здається, щось не так з моєю головою. Якесь пухлина, чи ще щось.

— Чому ви так вважаєте?

— Все виглядає не так, як треба.

— Так. Чи не могли б ви пояснити детальніше?

— Я... ну, добре, це буде схоже на якесь божевілля. Просто знайте, що я це усвідомлюю.

Він одриває погляд від папки-планшета.

— Мій будинок — не мій будинок.

— Я не розумію.

— Саме так, як я сказав. Мій будинок — не мій будинок. Моєї сім'ї там немає. Усе набагато... краще. Усе оновлене і...

— Але це все ж ваша адреса?

— Точно.

— Отже, ви стверджуєте, що всередині все інше, а зовні те ж саме? — він говорить так, ніби розмовляє з малою дитиною.

— Так.

— Джейсоне, звідки у вас рани на обличчі? Грязюка на одязі?

— За мною гнались якісь люди.

Не треба б йому це казати, але в мене вже немає сил звертати на це увагу. Мабуть, я справляю враження божевільного.

— Гналися за вами.

— Авжеж.

— Хто саме гнався за вами?

— Я не знаю.

— А ви знаєте, чому вони за вами гналися?

— Бо... це складно пояснити.

Він кидає на мене професійний оцінюючий, ледь вловимий, скептичний погляд, чого не скажеш про медсестру.

— Ви приймали сьогодні ввечері наркотики чи алкоголь? — питає він.

— Трохи вина спочатку, потім віскі, але це було кілька годин тому.

— Знову ж таки, я перепрошую — у мене було дуже довге чергування — чому ви вважаєте, що у вас щось не так із головою?

— Бо останні вісім годин мого життя абсолютно безглузді. Усе наче реальне, але цього просто не може бути.

— У вас були недавно травми голови?

— Ні. Ну, тобто, мені здається, хтось ударив мене ззаду по голові. Туди боляче доторкатися.

— Хто вас ударив?

— Я точно не знаю. Я тепер ні в чому не впевнений.

— Гаразд. Ви приймаєте наркотики? Зараз чи в минулому?

— Пару разів на рік покурюю травичку. Але то було давно.

Лікар повертається до медсестри.

— Я попрошу Барбару, щоб вона взяла трохи крові на аналіз.

Він кладе папку-планшет на стіл, дістає з нагрудної кишені халата ручку-ліхтарик.

— Не заперечуйте, якщо я вас огляну?

— Ні.

Рендольф присувається ближче, аж поки між нашими обличчями залишається кілька сантиметрів, так близько, що мені чути запах поганої кави в його подиху, видно свіжий поріз від бритви на його підборідді. Він світить ліхтариком прямо мені в праве око. На мить у полі мого зору лишається тільки яскрава точка, яка моментально випалює решту світу.

— Джейсоне, а ви самі не могли собі таке зробити?

— У мене немає суїцидальних нахилів.

Ліхтарик світить мені в ліве око.

— У вас раніше були випадки психіатричної госпіталізації?

— Ні.

Він обережно бере моє зап'ястя у свої м'які, прохолодні руки, вимірює частоту пульсу.

— Чим ви заробляєте на життя? — питає він.

— Викладаю в коледжі Лейкмонт.

— Ви одружені?

— Так.

Я інстинктивно намагаюся намацати весільну обручку.

Немає.

Господи.

Медсестра починає заковувати лівий рукав моєї сорочки.

— Як звуть вашу дружину? — питає лікар.

— Даніела.

— Добре ладнаєте?

— Так.

— Вам не здається, що вона хвилюється, де ви? Я думаю, ми мусимо їй зателефонувати.

— Я вже пробував.

— Коли?

— Годину тому, в себе дома. Відповів хтось чужий. Це був не той номер.

— Може, ви неправильно набрали?

— Я знаю номер своєї дружини.

Медсестра питає:

— Ви не боїтеся голок, містере Дессен?

— Ні.

Коли вона стерилізує внутрішній згин мого ліктя, то каже:

— Докторе Рендольф, гляньте.

Вона торкається сліду від голки, коли кілька годин тому Дейтон брав у мене кров на аналіз.

— Коли це сталося? — питає він.

— Я не знаю, — краще не згадувати про лабораторію, з якої я щойно втік, як мені здається.

— Ви не пам'ятаєте, як хтось встромляв голку вам у руку?

— Ні.

Рендольф киває медсестрі, й вона каже:

— Зараз буде трохи боляче.

Він питає:

— Ваш мобільних у вас?

— Я не знаю, де він.

Він бере папку-планшет.

— Назвіть мені ще раз ім'я вашої дружини. І номер телефону. Ми спробуємо додзвонитися до неї.

Поки в пластмасовий флакон набирається моя кров, я по буквах вимовляю ім'я Данієли і диктую номер її телефону й номер нашого домашнього телефону.

— Ви проскануєте мою голову? — питаю. — Подивитесь, що там?

— Обов'язково.

Мені надають окрему палату на восьмому поверсі.

Я вмиваюсь у ванній, скидаю черевики й вкладаюсь у ліжку.

Сон навалюється на мене, але вчений десь у моєму мозку ніяк не вгамується.

Думки безперестанно обертаються в голові.

Гіпотези формулюються і розпадаються на друзки.

Я намагаюся знайти якусь логіку в усіх подіях.

Наразі я не розумію, що реально, а що ні. Я навіть не впевнений, що я одружений.

Хоча ні. Зажди.

Я піднімаю ліву руку й роздивляюсь підмізинний палець.

Обручки немає, але доказ її існування залишився у вигляді слабкої вм'ятини навколо основи пальця. Вона була там. Вона залишила слід. Значить, хтось її забрав.

Я торкаюся цієї вм'ятини, відчуючи одночасно жах і розраду від того, що вона означає — рештки моєї реальності.

Цікаво...

Що буде, коли цей останній фізичний доказ мого шлюбу щезне?

Коли не буде за що зачепитися?

У небі над Чикаго намічається світанок — похмурий, пурпуровий, затягнутий хмарами — і тоді я провалююся в сон.

Розділ четвертий

Даніела саме глибоко занурює руки в теплу, мильну воду, коли чує грюкіт входних дверей. Вона припиняє шкребти каструлю, яку мордує останні півхвилини, відвертається від раковини, дивлячись через плече туди, звідки наближаються кроки.

Джейсон з'являється в арці між кухнею і їдальнею, усміхаючись, як сказала б її мати, наче дурень.

Усе ще згадуючи про вечерю, Даніела каже:

— Твоя тарілка в холодильнику.

У запотілому вікні над раковиною їй видно, як її чоловік кладе магазинний пакет на стіл-острів і прямує до неї.

Його руки ковзають по її талії.

Вона напівжартома каже:

— Якщо ти думаєш, що за якісь пару чашок морозива тобі все зійде з рук, то я просто не знаю, що сказати.

Він притискається до неї і шепоче їй на вухо, обпалюючи його гарячим подихом із залишками якогось-там віскі, що він його пив:

— Життя коротке. Не дурій. Ми просто втрачаємо час.

— А як же тоді сорок п'ять хвилин розтяглися на три години?

— Так само, як одна склянка перетворюється на дві, потім на три, і понеслось. Я почуваюся жахливо.

Його губи ззаду на її шиї викликають ніжне тремтіння вздовж хребта.

Вона каже:

— Тобі це так просто не минеться.

Тепер він цілує її шию збоку. Давно він так до неї не торкався.

Його руки ковзають у воду.

Він переплітає їхні пальці.

— Тобі треба щось поїсти. Я розігрію твою тарілку.

Вона намагається прослизнути повз нього до холодильника, та він заступає їй дорогу.

Тепер вона стоїть обличчям до нього, уважно дивиться в його очі, і, можливо тому, що вони обоє трохи випили, між ними в повітрі постає якась напруга, ніби заряджена кожна молекула.

Він каже:

— Боже мій, як же я скучив за тобою.

— Признавайся, скільки ти випив?

Він раптово цілує її, притискає так, що стільниця врізається їй у спину, а він тягнеться до її стегон, висмикує сорочку з її джинсів, тепер його руки, гарячі, як піч, торкаються її шкіри.

Вона відштовхує його до столу.

— Господи, Джейсоне.

Тепер вона роздивляється його у тьмяному світлі кухні, зачудовано прислухаючись до енергії, яку він приніс із собою додому.

— Щось сталося, поки тебе не було, — каже вона.

— Нічого не сталося, крім того, що я втратив лік часу.

— То ти не тріпався там на вечірці Раяна з якоюсь дівахою, яка примусила тебе знову відчувати себе двадцятип'ятилітнім? А тепер ти являєшся сюди збуджений, і придурюєшся...

Він сміється. Чудово.

— Чого ти? — питає вона.

— То он як ти все це сприймаєш? — він підступає на крок ближче. — Коли я вийшов з бару, мої думки витали деінде. Я про щось задумався. Ступив на проїжджу частину, і якесь таксі мало не розмазало мене по асфальту. Я перелякався до смерті. Не знаю, як це пояснити, але з того моменту — і в гастрономі, і дорогою додому, і ось тут на кухні — я відчуваю себе таким живим. Наче я раптом побачив своє життя так чітко і ясно. Усе, за що я такий вдячний долі. Тебе. Чарлі.

Вона відчуває, як її гнів починає танути.

Він каже:

— Наче був якийсь застій у наших стосунках, ніби ми позастрягли у своїх канавках, перестали бачити тих, кого ми любимо такими, які вони є. Але сьогодні, просто зараз, я знову бачу тебе, як тоді, коли ми вперше зустрілися, коли звук твого голосу, твій запах були для мене новим світом. Мабуть, я мелю якісь дурниці.

Даніела підходить до нього, бере в долоні його обличчя і цілує.

Потім вона бере його за руку й веде нагору.

У коридорі темно, а вона все намагається пригадати, коли це востаннє чоловік примушував її серце так калатати.

Біля кімнати Чарлі вона ненадовго зупиняється, притуляється вухом до зачинених дверей, вловлює приглушене навушниками ревище музики.

— Усе чисто.

Вони якомога обережніше просуваються скрипучим коридором.

Заходять до спальні, Даніела замикає двері, висуває верхню шухляду свого туалетного столика, шукаючи хоч якусь свічку, але в Джейсона немає на це часу.

Він підштовхує її до ліжка, тягне вниз на матрац, і ось він зверху на ній, цілує її, його руки під її одягом пестять її тіло.

Вона відчуває вологу на своїх щоках, на губах.

Сльози.

Його сльози.

Тримаючи його обличчя в своїх долонях, вона питає:

— Чого ти плачеш?

— Мені здалося, ніби я тебе втратив.

— Я тут, Джейсоне, — каже вона. — Я тут, поряд із тобою, любий. Я твоя.

Коли він роздягає її в темряві їхньої спальні, вона відчуває, що ще ніколи й нікого не хотіла так шалено. Гнів минув. Сонливість від випитого вина мов рукою зняло. Він повернув її в той час, коли вони вперше кохалися на її горищі в Бактауні, і видно було сяйво середмістя у величезні вікна, які вона розчинила навстіж, щоб прохолодне жовтнєве повітря вливалось досередини й несло із собою нічні звуки кроків людей, які брели додому з барів, сирен і двигунів великого міста, яке навіть вночі, крізь сон, не зупинялося, не вимикалося, а просто гурчало собі потихеньку, на малих обертах.

І у вирішальну мить вона намагається стримати крик, але ні їй, ні Джейсону це не вдається.

Не цієї ночі.

Бо щось змінилося, стало кращим.

Вони не були *нещасливими* ці останні кілька років, якраз навпаки. Але як давно вона не відчувала такої запаморочливої любові, яка збурювалась десь у шлунку, а потім якимось неймовірним чином перевертала увесь світ.

Розділ п'ятий

— Містере Дессен?

Я рвучко прокидаюся.

— Вітаю. Вибачте, що злякала вас.

Зверху на мене дивиться лікарка — низького зросту, зеленоока й рудоволоса, у білому халаті, в одній руці чашка кави, у другій — планшет.

Я сідаю.

За вікном біля мого ліжка вже день, і хвилин із п'ять я геть не розумію, де перебуваю.

За склом низькі хмари накривають місто, обрізаючи обрій на висоті триста метрів. Звідси мені видно озеро і кілометрів три околиць Чикаго, приглушені кольори під похмурою середньозахідною сірятиною.

— Містере Дессен, ви знаєте, де ви?

— У «Лікарні Милосердя».

— Правильно. Минулої ночі ви увійшли до приймального відділення зовсім дезорієнтовані. Вас приймав один із моїх колег, доктор Рендольф, і коли вранці він пішов, то передав вашу карточку мені. Я — Джуліанна Спрінгер.

Я дивлюся вниз на голку крапельниці, встромлену у мій зап'ясток, і веду поглядом по трубці аж до пакета, закріпленого на металевій стійці.

— Що ви мені вливаєте? — питаю.

— Звичайну H_2O . У вас було сильне зневоднення. Як ви зараз почуваетесь?

Я проводжу швидку самодіагностику.

Мене нудить.

У голові б'ється пульс.

У роті наче клубок вати.

Я показую на вікно.

— Так, як там, — кажу. — Важке похмілля.

Крім фізичного дискомфорту я відчуваю жахливе спустошення, наче дощ іде прямо мені в душу.

Наче з мене все висмоктали.

— У мене є результати вашого МРТ, — каже вона, вмикаючи планшет. — Результати сканування в межах норми. Кілька синців, але нічого серйозного. А от результати токсикологічного аналізу більш

промовисті. Ми знайшли сліди алкоголю, так як ви й повідомляли доктору Рендольфу, але є ще дещо.

— Що саме?

— Кетамін.

— Не знаю, що це.

— Це хірургічний анестетик. Одним із побічних ефектів якого є короткострокова амнезія. Чим можна пояснити деякі прояви вашої дезорієнтації. Токсикологічний аналіз виявив ще щось, чого я раніше ніколи не бачила. Психоактивна сполука. Просто якийсь чудернацький коктейль. — Вона сьорбає свою каву. — Я вимушена спитати: ви самі не приймали ці препарати?

— Звісно, що ні.

— Минулої ночі ви повідомили доктору Рендольфу ім'я вашої дружини, і дали кілька телефонних номерів.

— Так, її мобільник і наш стаціонарний.

— Увесь ранок я намагалася до неї додзвонитися, але номер її мобільного телефону належить якомусь хлопцю на ім'я Ральф, а ваш стаціонарний телефон увесь час перемикається на голосову пошту.

— Чи не могли б ви прочитати мені номер її телефону?

Спрінгер читає номер мобільника Данієли.

— Все правильно, — кажу я.

— Ви впевнені?

— На сто відсотків.

Вона знову заглядає у свій планшет, і я питаю:

— А ці препарати, які ви знайшли в моєму організмі, здатні викликати довгострокові змінені стани?

— Ви маєте на увазі марення? Галюцинації?

— Саме так.

— Чесно кажучи, я не знаю, що це за психогенний препарат, а отже, я не можу сказати, як саме він може впливати на вашу нервову систему.

— То він і досі може на мене діяти?

— Знову ж таки, я не знаю його періоду напіввиведення чи за який час ваше тіло позбудеться його. Але я не здивуюсь, якщо ви й досі перебуваєте під впливом чого-небудь.

У пам'яті спливають події останньої ночі.

Я бачу, як голий іду під дулом пістолета в якійсь занедбаній будівлі.

Укол у шию.

В ногу.

Уривки дивної розмови з якимось чоловіком у масці гейші.

Кімната, завалена старими генераторами й залита місячним світлом.

І хоча думки про минулу ніч емоційно наповнені, як і личить реальним спогадам, вони більше нагадують сон або нічне жахіття.

Що зі мною робили в отій старій будівлі?

Спрінгер підсунула стілець і сіла біля мого ліжка. З такої відстані мені було видно ластовиння на її обличчі, наче до нього поприлипали бліді піщинки.

— Поговорімо про те, що ви сказали доктору Рендольфу. Він записав... — Вона зітхає. — Даруйте, почерк у нього жахливий. «Пацієнт заявляє: Це був мій будинок, але це був не мій будинок». До того ж ви сказали, що рани й синці на вашому обличчі з'явилися через те, що вас переслідували якісь люди, але на запитання про те, чому вони вас переслідували, ви не змогли відповісти. — Вона відірвала погляд від екрана. — Ви професор?

— Правильно.

— В...

— У коледжі Лейкмонта.

— Тут така справа, Джейсоне. За той час, поки ви спали, й опісля нам не вдалося знайти жодного сліду вашої дружини...

— Що значить — вам не вдалося знайти жодного її сліду?

— Її звуть Даніела Дессен, правильно?

— Так.

— Тридцять дев'ять років?

— Еге ж.

— В усьому Чикаго ми не знайшли жодної людини з таким прізвиськом і такого віку.

Мені відбирає мову. Я дивлюся повз Спрінгер, у вікно. Там усе таке сіре, що не розбереш, ранок воно, полудень чи вечір. Дрібні краплі дощу прилипають до зовнішнього боку скла.

Тепер я навіть не знаю, чого боятися — цієї реальності, яка, мабуть, і є правдою, чи того, що в моїй голові все розбилося на друзки. Мені більше подобалось, коли я думав, що причина всьому — пухлина в моїй голові. Це було хоч якесь пояснення.

— Джейсоне, ми взяли на себе сміливість пошукати про вас інформацію. Ваше ім'я. Професію. Все, що можна знайти. Я хочу, щоб ви мені дуже точно відповіли. Ви справді вірите в те, що ви професор фізики в коледжі?

— Я не вірю в це. Це я і є.

— Ми прочесали вебсторінки викладацького складу наукових відділень у кожному університеті й коледжі Чикаго. Абсолютно ніде ви не числитесь професором.

— Цього не може бути. Я викладаю там уже...

— Дозвольте, я закінчу, бо ми таки знайшли деяку інформацію про вас. — Вона щось друкує на своєму планшеті. — Джейсон Ешлі Дессен, народився в 1973 році, в місті Денісон, штат Айова, батьки: Рендалл і Еллі Дессен. Тут написано, що ваша мати померла, коли вам було вісім років. Від чого? Якщо ви не проти, що я питаю.

— У неї було хворе серце, на цьому фоні вона підхопила небезпечний штам грипу, що закінчилось пневмонією.

— Дуже вам співчуваю, — вона читає далі, — 1995 рік, ступінь бакалавра в університеті Чикаго. 2002 рік, учена ступінь доктора наук у цьому ж університеті. Поки що все збігається?

Я киваю.

— У 2004 році отримав премію Павійського університету, і цього ж таки року журнал «*Science*» пошанував вашу роботу, присвятивши їй головну статтю, де назвав її «проривом року». Гостьовий лектор у Гарварді, Принстоні, Університеті Берклі.

Вона підводить голову, зустрічає мій ошелешений погляд, а потім повертає до мене планшет, щоб я міг читати у Вікіпедії сторінку про Джейсона Е. Дессена.

Мій синусовий ритм на кардіомоніторі, до якого я підключений, значно прискорився.

Спрінгер говорить:

— Ви не опублікували жодної нової роботи, не займали ніяких викладацьких посад після 2005 року, коли стали головним науковим співробітником у «Лабораторіях швидкості», у відділі реактивних двигунів. Ну, і під кінець тут написано, що вісім місяців тому на прохання вашого брата на вас було заведено справу, як на особу, що пропала безвісти, і що ви більше року ніде не з'являлися публічно.

Усе це настільки глибоко мене вражає, що я ледве дихаю.

Рівень мого кров'яного тиску виходить за якісь межі, чим здійсмає тривогу, і кардіомонітор починає відчайдушно верещати.

У дверях з'являється дебелий санітар.

— У нас усе добре, — каже Спрінгер. — Ви можете вимкнути цю штуку?

Санітар підходить до монітора, вимикає сигналізацію.

Коли він виходить, лікарка тягнеться через перила й торкається моєї руки.

— Я хочу вам допомогти, Джейсоне. Я бачу, що ви нажахані. Я не знаю, що з вами сталося, і відчуваю, що ви й самі цього не знаєте.

Із озера дме вітер, такий сильний, що здуває струмені дощу вбік. Мені видно, як краплі мережать скло й перетворюють світ за вікном у якийсь імпресіоністичний міський пейзаж сірого кольору, поцяцькований плямами світла від фар і задніх вогнів.

Спрінгер каже:

— Я зателефонувала в поліцію. Вони пришлють слідчого, щоб він узяв у вас заяву й почав розбиратися в тому, що сталося минулої ночі. Це перше, що ми будемо робити. Далі, я так і не зв'язалася з Даніелою, але мені вдалося знайти координати вашого брата Майкла в Айова-Сіті. Я буду просити вашого дозволу зателефонувати йому й повідомити, що ви тут, а також обговорити з ним ваш стан.

Я не знаю, що на це сказати. Я не спілкувався з братом уже років зо два.

— Не впевнений, що я хочу, щоб ви йому телефонували, — кажу я.

— Цілком справедливо, але, для ясності: у відповідності до закону HIPAA^[6], якщо, на мою думку, пацієнт не може ні погоджуватися, ні виступати проти розголошення інформації у зв'язку з недієздатністю чи з надзвичайними обставинами, я уповноважена самостійно вирішувати, чи буде розголошення інформації члену вашої сім'ї чи вашому другу у ваших інтересах. Я думаю, що ваш теперішній психічний стан кваліфікується як недієздатність, і консультація з кимось, хто знає вас і вашу історію, буде вам тільки на користь. Тому я зателефоную Майклу.

Вона втуплюється в підлогу, наче їй не хочеться говорити мені, що там далі.

— Третє і останнє, — каже вона. — Нам потрібна допомога психіатра, щоб розібратися у вашій ситуації. Я переведу вас до «Чикаго Ред», центру психічного здоров'я, трохи далі в північній частині.

— Послухайте, я визнаю, що маю не досить чітке уявлення про те, що відбувається, але я не божевільний. Я із задоволенням поговорю з психіатром. Я просто з великою радістю скористаюся такою нагодою. Але я зовсім не хочу, щоб мене поклали в психіатричну лікарню, якщо це те, про що ви питаєте.

— Це не те, про що я питаю. При всій повазі до вас, Джейсоне, мушу заявити, що у вас у даному випадку немає вибору.

— Вибачте?

— Це називається «Затримання М1» — затримання за показаннями психічного стану, і за законом, якщо я вважаю, що ви становите загрозу для себе та для інших, я можу застосувати до вас примусову шпиталізацію на сімдесят дві години. Послухайте, це для вас найкращий вихід. Ви у жодному разі...

— Я прийшов у цю лікарню з власної волі, бо хотів з'ясувати, що зі мною не так.

— І це був правильний вибір, саме це й збираємося робити: з'ясувати, чому у вас з'явився такий розрив із реальністю, та підібрати вам відповідне лікування для вашого цілковитого одужання.

Я бачу, як на моніторі загрозливо піднімається показник тиску крові.

Я не хочу знову здійсмати тривогу.

Заплющую очі, вдихаю.

Видихаю.

Роблю ще один ковток кисню.

Показники мого стану втихомирюються.

Я кажу:

— Ви збираєтеся помістити мене в гумову кімнату, без паска, без гострих предметів, і накачувати ліками, поки я не впаду в ступор?

— Ні, зовсім не так. Ви ж прийшли в цю лікарню, бо хочете одужати, так? То це й буде перший крок. Мені потрібно, щоб ви мені довіряли.

Спрінгер підводиться зі стільця й переносить його через усю палату аж під телевізор.

— Відпочивайте, Джейсоне. Скоро прийде поліція, а під вечір ми переведемо вас до центру «Чикаго Ред».

Я дивлюсь, як вона виходить. На мене навалюється загроза викриття, придавлює, паралізує.

А що, як ті огризки моєї переконаності й спогадів, які є складовими того, ким я себе відчуваю, — моя професія, Даніела, мій син — це просто якийсь трагічний збій, осічка в тій сірій речовині в мене між вухами? І що мені робити: і далі боротися, щоб бути людиною, якою я себе вважаю, чи відректися від цієї людини й від усього, що вона любить, і влізти в шкуру тієї особистості, якою цей світ хоче мене бачити?

А що як я з'їхав з глузду?

А раптом, все, що я знаю, це помилка?

Ні. Стоп.

Я не божеволію.

За останню ніч у моїй крові з'явилися якісь наркотики, а на тілі — синці. Мій ключ відчиняє двері не мого дому. У мене немає пухлини

мозку. На моєму підмізинному пальці слід від обручки. Зараз я в лікарняній палаті, і все це відбувається насправді.

Не дозволяй собі думати, що ти божевільний.

Думай лише про те, як із цього виплутатись.

У вестибюль лікарні я проштовхуюсь повз двох чоловіків у дешевих костюмах і мокрих пальтах. У них вигляд копів, і коли вони заходять у кабінку ліфта й наші погляди зустрічаються, я думаю, чи не по мене вони прийшли.

Я минаю приймальне відділення і прямую до автоматичних дверей. Оскільки до мене не була приставлена охорона, вислизнути з лікарні виявилось простіше, ніж я думав. Я просто зодягнувся, зачекав, поки спорожніє коридор, і спокійно пройшов повз сестринський пост, ніхто й оком не кліпнув.

Я підходжу до виходу й чекаю, що зараз зірветься сирена, загукають моє ім'я, охоронці побіжать за мною по вестибюлю.

Ось я й надворі, під дощем. Мене огортає ранній вечір, звична загальна метушня, що настає десь о шостій вечора.

Я швидко збігаю сходами, ступаю на тротуар і так само швидко минаю квартал. Я обережно озираюсь.

Мене ніхто не переслідує, в усякому разі, я нікого не бачу.

Просто море парасольок.

Я змок до рубця.

Не уявляю, куди йду.

Біля банку звертаю з тротуару й ховаюсь під навіс над входом. Спіраюсь на вапнякову колону й дивлюсь, як сюди-туди снують люди, як періщить дощ.

Витягаю з кишені штанів затискач з банкнотами. Прогулянка на таксі минулої ночі добряче потріпала мою і так мізерну казну. У мене лишилося 182 долари, а мої кредитні картки нічого не варті.

Про те, щоб іти додому, навіть мови нема, але десь тут неподалік, за кілька кварталів од мого особняка, є дешевенький готель, такий зачуханий, що може, на кімнатку там я ще й нашкокребу.

Я знову виходжу під дощ.

З кожною хвилиною стає дедалі темніше.

І холодніше.

За два квартали без пальта чи куртки я промокаю до рубця.

Готель «Дейз Інн» займає будівлю по той бік вулиці від бару «Віллідж Теп». Але я помиляюсь. Навіс іншого кольору, та й увесь фасад якийсь екстравагантно фешенебельний. У цьому готелі розкішні апартаменти. Я навіть бачу швейцара, який стоїть на узбіччі під парасолькою і намагається зловити таксі для якоїсь жінки в чорному плащі.

Може, я вийшов не на ту вулицю?

Кидаю погляд на свій улюблений бар на розі.

Назва «ВІЛЛИДЖ ТЕП» мусить блимати неоном у вітрині, натомість тут важкий дерев'яний щит з мідними буквами, причеплений до стовпа. Щит обертається над входом, поскрипує од вітру.

Я йду далі, все швидше, бо дощ уже заливає мені очі.

Повз галасливі бари.

Ресторани, де вас умить нагодують смачною вечерею — тільки й видно, як зблискують келихи та столове срібло, коли їх розставляють на білих льняних скатертинах, поки офіціанти записують замовлення.

Кав'ярню, яку я не впізнаю, де раз у раз гарчать еспreso-машини, перемелюючи свіжі кавові зерна.

Наш із Даніелою улюблений італійський куточок, де все, як завжди. Він нагадує мені, що я не їв майже двадцять чотири години.

Але я йду далі.

Поки на мені не лишилося сухого рубця.

Поки я вже не здатен був вгамувати дрож.

Поки не впала ніч і я не опинився перед триповерховим готелем із ґратами на вікнах і виклично величезною вивіскою над входом:

Готель «Роял»

Я заходжу досередини, з мене натікає калюжа на потріскані кахлі, вимощені в шаховому порядку.

Такого я зовсім не чекав. Не обшарпаний і не брудний у зловісному значенні слова. Просто забутий. Той, що віджив своє. Схожий на вітальню моїх прадідів у їхньому старезному фермерському будиночку в Айові. Наче ці зношені меблі стоять тут уже тисячі років, вмерзлі в час, тоді, коли решта світу давно вже рвонула вперед. У повітрі чується запах цвілі, а з невидимого програвана тихо линути мелодії біг-бенду, щось із 1940-х років.

За реєстраційною стійкою старий клерк у смокінгу ніби й не помічає мого «промоклого» становища. Просто бере 95 доларів вологими купюрами й вручає мені ключ від кімнати на третьому поверсі.

Кабіна ліфта тісна, і я дивлюся прямо у своє спотворене відображення в бронзових дверях, поки ліфт, важко, із сапанням і грацією гладуна, який видирається сходами, піднімається на третій поверх.

Посередині тьмяного коридору, такого вузького, що ледве можна протиснутись удвох, я знаходжу двері з номером своєї кімнати й довго колупаюсь ключем у старомодному замку.

Обстановка скромна.

Однospальне ліжко з хисткою металевою рамою і жорстким матрацом.

Ванна кімната розміром з маленьку комірчину.

Комод.

Телевізор із електронно-променевою трубкою.

Стілець біля вікна, за яким щось світиться.

Ступаю півкроку від ліжка, відтуляю завісу, визираю у вікно і впираюсь очима у верхню частину вивіски готелю прямо перед вікном, так що видно, як краплі дощу мерехтять на тлі зеленого неонового світла.

Внизу на тротуарі я несподівано помічаю якогось чоловіка, який сперся на опору вуличного ліхтаря. Димок від його сигарети звивається під дощем, а попіл мерехтить і опадає кудись у темряву під його капелюхом.

Чи не на мене він там чекає?

Може, я стаю параноїком, але я підходжу до дверей, перевіряю засув і беру двері на ланцюжок.

Потім скидаю черевики, роздягаюся і витираюся єдиним рушником, який є у ванні.

Найкраща річ у цій кімнаті — це старовинний чавунний радіатор, який стоїть під вікном. Я вмикаю його на повну котушку й грію руки між його ребрами.

Розвішую одяг на спинці стільця і присовую його поближче до радіатора.

В шухляді приліжкової тумбочки я знаходжу «Біблію» Гедеона й розхристаний телефонний довідник Чикаго й околиць.

Умоствоившись на скрипучому ліжку, я розгортаю довідник на літері «Д» і починаю шукати своє прізвище.

Швидко знаходжу себе в списку.

Джейсон Е. Дессен.

Правильна адреса.

Правильний номер телефону.

Я беру телефонну слухавку з приліжкової тумбочки й набираю номер свого стаціонарного телефону.

Лунають чотири гудки, а потім я чую свій голос:

— Привіт, це Джейсон, правда, не зовсім, бо мене зараз немає дома і я не можу вам відповісти. Це автовідповідач. Ви знаєте, що робити.

Я кладу слухавку до звукового сигналу.

Це не наше домашнє повідомлення для автовідповідача.

Я відчуваю, як знову насувається божевілья, загрожуючи заволодіти моїм розумом і розбити його на мільйон друзок.

Але я швидко укоськую його, повторюючи свою нову мантру.

Не дозволяй собі думати, що ти божевільний.

Думай лише про те, як вирішити цю проблему.

Експериментальна фізика, та що там, будь-яка наука, тільки те й робить, що вирішує якісь проблеми. Але неможливо вирішити їх усі одразу. Завжди є більша, всеосяжна ідея — надзавдання. Та якщо зациклитись на самій її величі, то можна втратити фокус.

Головне — почати з малого. Зосередитися на вирішенні питань, на які ти можеш відповісти. Вибудувати собі підґрунтя, на яке можна спертися. І коли ти докладеш усіх зусиль, і якщо тобі пощастить, то таємниця надзавдання почне вимальовуватися. Це так, як у фотомонтажі — приймаєш усе зайве, і починає проявлятися первісне зображення.

Треба відкинути страх, параною, жах, і просто взятися за вирішення цієї проблеми, як у лабораторії — повільно, крок за кроком.

Вибудувати підґрунтя, на яке можна спертися.

Надзавдання, основне питання, яке наразі мучить мене: Що зі мною сталося? Відповісти на це питання неможливо. Поки що. Звісно, я маю певні підозри, але ці підозри заводять на манівці, а манівцями до істини не доберешся.

Чому Данієли і Чарлі не було вдома минулої ночі? Чому все виглядало так, наче я живу сам?

Ні, це ще занадто велике й занадто складне питання. Звузимо область даних.

Де Данієла й Чарлі?

Уже краще, та конкретизуємо ще. Данієла знатиме, де мій син.

Отже, ось звідки я почну: де Данієла?

Оті ескізи, які я бачив минулої ночі на стінах будинку, що не є моїм будинком, — їх намалювала Данієла Варгас. Вона підписалася своїм

дівочим прізвищем. Чому?

Я підставляю підмізинний палець під неонове світло, яке вливається у вікно.

Сліду від обручки немає.

А він там був?

Я відриваю шматок нитки, яка звисає із завіси, і зав'язую її навколо свого підмізинного пальця, як матеріальний зв'язок зі світом і життям, до якого я належу.

Потім знову розгортаю телефонний довідник і шукаю на «В», зупиняючись на єдиній Даніелі Варгас. Я вибираю всю сторінку й набираю її номер.

Близькість її голосу на автовідповідачі глибоко зворушує мене, хоча саме повідомлення зовсім збиває мене з пантелику.

— Ви зателефонували Даніелі. Мене немає. Я поїхала малювати. Залиште повідомлення. Чао.

Десь за годину мій одяг нагрівається і майже висихає. Я миюсь, одягаюсь і спускаюся сходами у вестибюль.

Виходжу надвір. Тут дме вітер, але дощ послабшав.

Курця, який ошивався під ліхтарем, уже нема.

Від голоду в мене паморочиться голова.

Я минаю з півдесятка ресторанів, поки не натрапляю на такий, щоб не зовсім почистив мої кишені — веселу, закоптілу піцерію, де подають здоровенні шматки піци, спеченої в глибокій формі. Усередині нема де сісти, тож я стою на тротуарі, уминаю за обидві щоки з таким апетитом, що мені здається, що це, мабуть, чарівна піца, яка змінить моє життя, хоча, швидше за все, я просто такий голодний, що хапаю все без розбору.

Даніела живе в Бактауні. У мене лишилося 75 доларів з копійками, і я ще можу взяти таксі, але мені хочеться пройтись.

За кількістю перехожих і машин вгадується вечір п'ятниці й у повітрі витає відповідний настрій.

Я прямую на схід шукати свою дружину.

Будинок Даніели збудований із жовтої цегли, фасад обплетений в'юнким плющем, який від недавнього похолодання геть почервонів. Домофон — у вигляді старомодної латунної панелі, де я знаходжу дівоче прізвище Даніели — у першій колонці, друге знизу.

Я тричі натискаю кнопку, але вона не відповідає.

Крізь шибки високих дверних вікон я бачу жінку у вечірній сукні й пальті. Вона наближається, і в холі чується цокання її високих підборів. Коли двері розчиняються, я відступаю од вікна й відвертаюся.

Вона розмовляє по мобільному телефону, і аромат алкоголю, яким війнуло від неї, коли вона проходила поряд, наштовхує на думку, що вона почала свій романтичний вечір з великим відривом.

Я хапаюся за краєчок дверей, перш ніж вони зачиняються, і піднімаюся сходами на четвертий поверх.

Двері Данієли — в кінці коридору.

Я стукаю і чекаю.

Ніхто не озивається.

Я йду назад у вестибюль, роздумуючи, чи не почекаати її тут. А якщо вона поїхала з міста? А що, як вона повернеться додому й побачить, як я тиняюся тут перед будинком, ніби якийсь нишпорка?

Коли я підходжу до головного входу, мені на очі потрапляє дошка оголошень, обліплена листівками з оголошеннями про все на світі: од відкриття галерей до замовлення книжок і поетичних слем-турнірів.

Мою увагу привертає найбільше оголошення, приклеєне посеред дошки. Насправді це плакат про шоу Данієли Варгас у галереї з назвою «Тріумф».

Я шукаю дату відкриття.

П'ятниця, другого жовтня.

Сьогодні ввечері.

Виходжу на вулицю. Знову дощить.

Зупиняю таксі.

Ця галерея кварталів за десять звідси, і поки ми їдемо Дамен-авеню, забитою таксі в розпал вечірніх веселощів, я відчуваю, що мої нерви не витримують напруги і я лусну.

Я вискакую з таксі й приєднуюсь до натовпу гіпстерів, який жваво просувається крізь крижану мжичку.

«Тріумф» — це колишній пакувальний завод, переобладнаний під мистецьку галерею. Черга з охочих туди потрапити розтяглася на півкварталу.

Через сорок п'ять хвилин, змучений, хапаючи дрижаки, я нарешті ховаюся від дощу, плачу 15 доларів за вхід, і мене та ще з десяток чоловік пропускають у вестибюль, де на стіні по периметру величезними літерами в стилі графіті написане ім'я та прізвище Данієли.

За п'ятнадцять років нашого життя разом ми з Даніелою на які тільки виставки й презентації не ходили, але такого я ще не бачив.

Раптом з непомітних дверей у стіні з'являється якийсь худорлявий бородань.

Світло тьмяніє.

Він каже:

— Я Стівен Конкой, продюсер того, що ви зараз побачите. — Він відриває пластиковий пакет із рулону на дверях. — Телефони побудуть в пакеті. Ви їх отримаєте на виході.

Пакет для телефонів іде по колу.

— Кілька слів про наступні десять хвилин вашого життя. Художниця просить вас припинити інтелектуальний аналіз і спробувати сприйняти її інсталяцію на емоційному рівні. Ласкаво просимо до «Хитросплетіння».

Конкой узяв пакет з телефонами й відчинив двері.

Я увійшов останнім.

На якусь хвилю наша групка скупчується в темному тісному проході, який стає чорним, мов смола, а луна від звуку різко зачинених дверей свідчить про те, що ми в якісь великій, схожій на складське приміщення, кімнаті.

Мій погляд прикутий до стелі, бо там мерехтять якісь світлові точки.

Зорі.

Вони на диво реальні, кожна зірка міниться.

Одні близько, інші далеко, і час від часу якась зближує і падає у безодню.

Я дивлюся на те, що в нас попереду.

Хтось у нашій групі бурмоче:

— О Боже!

Це лабіринт, виготовлений із прозорого оргскла, і, завдяки якомусь візуальному ефекту здається, що він безкінечний під огромом всесвіту й міриадами зірок.

По стінках котяться хвилі світла.

Наша група рушає вперед.

Лабіринт має п'ять входів. Я стою на стику їх усіх, спостерігаючи, як інші заходять — кожен в окремий вхід.

Вуху вловлює якийсь постійний низький звук — це навіть не музика, а швидше «білий шум», схожий на телевізійні перешкоди, якесь безперервне шипіння, що наче виходить десь із глибини.

Я вибираю собі вхід, і щойно заходжу в лабіринт, його стінки стають зовсім непрозорими.

Оргскло спалахує майже сліпучим світлом, навіть у мене під ногами.
Мить, і на деяких стінках з'являються відеокадри, які циклічно повторюються.

Народження — дитина кричить, мати плаче від щастя.

Засуджений до страти чоловік сіпається і корчиться в петлі.

Хуртовина.

Океан.

Простягається безкінечна пустеля.

Іду далі.

Потрапляю в тупики.

Роблю різкі повороти.

Відеокадри миготять дедалі частіше. Цикли прискорюються.

Рештки потрощеної в автокатастрофі машини.

Пара в запалі пристрасті.

Те, що бачить пацієнт, якого на каталці везуть по лікарняному коридору, і над яким схилилися лікарі й медсестри.

Хрест.

Будда.

Пентаграма.

Емблема миру.

Ядерний вибух.

Світло гасне.

З'являються зірки.

Я знову можу бачити крізь оргскло, тільки тепер на його прозорість накладається якась подоба цифрового фільтру — комахи: одні непорушні, інші метушаться, і снігова заметіль.

Через це всі інші подорожні в лабіринті мають вигляд силуетів, що бредуть у якійсь пустці.

І, незважаючи на всю цю пертурбацію і жах останніх двадцяти чотирьох годин, а може, саме завдяки тому, що я оце пережив, те, що я зараз бачу, надзвичайно мене вражає і вдаряє прямо в серце.

Хоч я й бачу інших людей у лабіринті, у мене немає відчуття, що ми перебуваємо в одному приміщенні, чи навіть в одному просторі.

Здається, що вони витають в інших світах, і кожен іде якимось своїм шляхом.

На якусь хвилю мене приголомшує неймовірне відчуття втрати.

Не горе чи біль, а щось дуже первісне.

Усвідомлення і жах, який охоплює після цього — жах від безмежної байдужості навколо нас.

Не знаю, чи такого ефекту домогалася Даніела своєю інсталяцією, але на мене все це справило саме таке враження.

Ми всі бредемо тундрою нашого буття, наділяючи бозна-яким значенням те, що значення не має взагалі, а все те, що ми любимо й ненавидимо, все, у що ми віримо й за що боремось, за що вбиваємо, і за що вмираємо, таке ж безглузде, як зображення, які проектується на оргскло.

На виході з лабіринту повторюється останнє відео — *чоловік і жінка тримають за ручки свою дитину й біжать разом по зарослому зеленою травою пагорбі, під ясным блакитним небом* — і на цьому тлі повільно з'являються слова:

Не існує нічого.

Усе — лиш сон.

Бог, людина, всесвіт, сонце, місяць, зорі без ліку — це сон, усе це тільки сон; вони не існують.

Не існує нічого, тільки порожнеча й ти...

Але ти — це теж не ти. Немає в тебе ні тіла, ні крові, ні кісток. Ти просто думка.

МАРК ТВЕН

Я заходжу ще в якийсь вестибюль, де решта моєї групи оточила пластиковий пакет, виловлюючи з нього свої мобілки.

Попереду, у просторій, яскраво освітленій галереї з блискучою дерев'яною підлогою, розмальованими стінами, скрипковим тріо... якась жінка в приголомшливій чорній сукні стоїть на підвищенні й промовляє до натовпу.

Аж через п'ять довгих секунд до мене доходить, що це Даніела.

Вона сяє, тримаючи келих червоного вина в одній руці й жестикулюючи другою.

— ...це просто найчудовіший вечір, і я така вдячна всім вам за те, що ви прийшли підтримати мій новий проект. Він символізує світ.

Даніела піднімає свій келих з вином.

— *Salud!*

Натовп відгукується і, поки всі п'ють, я рушаю до неї.

Зблизька вона дуже збуджена, світиться від радості й така наповнена життям, що я ледве втримуюся, щоб не гукнути її. Це Даніела, така ж

енергійна, як і тоді, коли ми вперше зустрілися п'ятнадцять років тому, перш ніж наступні роки життя — буденність, радість, печаль, компроміс — перетворили її на жінку, з якою ми тепер спимо в одному ліжку: чудова мати, чудова дружина, яка все ж постійно притлумлює тоненький внутрішній голосок, який попискує, що все б могло бути й по-іншому.

В очах моєї Данієли тягар і відсторонення, які часом мене лякають.

Ця Данієла ширяє над землею.

Тепер я стою метрів за три від неї, моє серце калатає, сподіваючись, що ось вона гляне на мене, і тоді...

Наші очі зустрічаються.

Її очі розширюються, рот відкривається, і я не розумію, чи вона налякана, чи рада, чи просто здивована, побачивши моє обличчя.

Вона проштовхується крізь натовп, обвиває руками мою шию і міцно пригортається до мене.

— О Боже, я не вірю, що ти прийшов. У тебе все добре? Я чула, що ти на якийсь час виїжджав із країни, чи десь пропав.

Я не знаю, що на це відповісти, тому просто кажу:

— Ну, ось і я.

Данієла вже давно не пахтилася парфумами, але сьогодні від неї пахне Данієлою без мене, Данієлою до того, як наші окремі запахи змішалися в один *наш*.

Я не хочу, щоб вона мене відпускала — мені потрібен її дотик — але вона відсторонюється.

Я питаю:

— А де Чарлі?

— Хто?

— Чарлі.

— Про кого ти говориш?

Щось перевертається в мене всередині.

— Джейсоне?

Вона не знає нашого сина.

А хіба у нас є син?

Хіба Чарлі існує?

Звичайно, існує. Я був присутній при його народженні. Я тримав його у своїх руках через десять секунд після того, як він прийшов у цей світ, скорчений, надриваючись від крику.

— Все гаразд? — питає вона.

— Авжеж. Я щойно вийшов із лабіринту.

— І що ти скажеш?

— Я мало не заплакав.

— Це все ти, — каже вона.

— Про що ти?

— А та наша розмова півтора року тому? Коли ти приходив до мене? Ти мене надихнув, Джейсоне. Я думала про тебе щодня, поки його робила. Я думала про те, що ти сказав. Хіба ти не бачив присвяту?

— А де вона була?

— Біля входу в лабіринт. Це для тебе. Я присвятила його тобі, і я хотіла тебе знайти. Я хотіла, щоб ти був моїм особливим гостем цього вечора, але ніхто не міг тебе знайти. — Вона усміхається. — А тепер ти тут. Тільки це й має значення.

Моє серце б'ється так швидко, що здається, наче кімната ось-ось закрутиться, і раптом біля Данієли з'являється Раян Голдер і невимушено пригортає її. На ньому твідовий піджак, волосся сивувате, на вид він трохи блідіший і не в такій гарній формі, як тоді, коли я його бачив востаннє, найнеймовірніше в барі «Віллідж Теп» минулої ночі, коли він святкував присудження премії Павійського університету.

— Так, так, — каже Раян, потискаючи мені руку. — Містер Павія. Власною персоною.

Данієла каже:

— Хлопці, мені треба дотримуватися формальностей і піти трохи потусуватися, але, Джейсоне, коли все закінчиться, у мене будуть невеличкі таємні посиденьки. Ти прийдеш?

— Та я б залюбки.

Я дивлюся, як натовп поглинає Данієлу, а Раян питає:

— Хочеш випити?

Ще б пак.

У галереї розходилися не на жарт. Офіціанти в смокінгах пригощали всіх закусками й шампанським, крім того, тут був ще й платний бар — у дальньому кінці кімнати під триптихом автопортретів Данієли.

Бармен наливає нам віскі — «Макаллан» дванадцятирічної витримки — у пластянки, а Раян каже:

— Я чув, що в тебе справи йдуть непогано, ну, а я маю те, що маю.

Так дивно — в ньому нема й сліду тієї зарозумілості й пихи, якими хизувався цей чоловік у місцевому барі минулої ночі.

Ми беремо своє віскі, ідемо в затишний куточок, подалі від натовпу, який доймає Данієлу.

Ми стоїмо там, спостерігаючи, як із лабіринту все прибувають нові люди, і я питаю:

— То чим ти займаєшся? Я якось загубив твої сліди.

— Я перейшов до Чиказького університету.

— Вітаю. То ти викладаєш?

— Клітинна й молекулярна неврологія. Крім того, проводжу одне круте дослідження, яке стосується також префронтальної кори головного мозку.

— Звучить цікаво.

Раян нахиляється ближче.

— Без жартів. Тут плітки ходять — одна одної дурніша. Увесь вулик розбурканий. Подейкують, — він знизив голос — що в тебе був передоз і ти з'їхав з глузду. Що тебе запроторили до божевільні. Що ти помер.

— Та ось я. Притомний, живий, здоровий.

— Отже та сполука, яку я для тебе зробив... я так розумію, вона спрацювала?

Я витріщаюся на нього, не маючи жодного уявлення, про що він говорить. І коли я не відповідаю одразу, він каже:

— Гаразд, я розумію. Вони придавили тебе купою угод про нерозголошення.

Я попиваю своє питво. Я все ще голодний, і алкоголь швидко вдаряє мені в голову. Коли поряд з'являється черговий офіціант, я загібаю з його срібної таці аж три тарталетки.

Але якщо Раяна щось гризе, він не заспокоїться.

— Послухай, я не збираюся канючити, — править він своєї, — але хіба я не зробив для тебе і «Лабораторій швидкості» чимало лівої роботи? Ми ж із тобою пуд солі з'їли, і ось ти просуваєшся в кар'єрі, а я не знаю... Я думаю, ти отримав від мене те, що хотів, і...

— Що?

— Забудь.

— Та ні, будь ласка.

— Ти б міг виказати більше поваги до свого старого товариша по кімнаті, ось, що я хочу сказати.

— Про яку сполуку ти говориш?

Він дивиться на мене з неприхованим презирством.

— Та пішов ти.

Ми мовчки стоїмо осторонь, а кімната й далі набивається людьми.

— Отже, ви разом? — питаю. — Ти й Даніела?

— Щось таке, — каже він.

— Що це означає?

— Ми час від часу зустрічаємось.

— Тебе завжди до неї вабило, еге ж?

Він лише ошкіряється.

Я пробігаю очима по натовпу, знаходжу Даніелу. На мить вона вигулькує серед шанувальників і знову мені її застують репортери з розкритими блокнотами, куди вони несамовито строчать те, що вона каже.

— Ну, і як воно? — питаю, хоча я не впевнений, що справді хочу почути відповідь. — Ти й моя... і Даніела.

— Неймовірно. Вона — жінка моєї мрії.

Він загадково посміхається, і не минає й трьох секунд, як мені хочеться його вбити.

О першій ночі я сиджу на дивані в Даніели вдома й дивлюсь, як вона проводить до дверей останніх гостей. Ці останні кілька годин були для мене справжнісінькою мукою — з розумним виглядом розводити теревені-вені з друзями Даніели по мистецькому цеху, в нервовому очікуванні миті побути з нею наодинці. Вочевидь, я не дочекаюся цього моменту: Раян Голдер, чоловік, який спить з моєю дружиною, все ще тут, і з огляду на те, як він плюхається в шкіряне крісло напроти мене, я відчуваю, що влаштувався він у ньому принаймні на всю ніч.

Із грубої кутастої склянки попиваю якесь односолодове алкогольне пійло, не п'яний, а задоволений і з біса «тепленький». Алкоголь — як приємний буфер між моєю психікою і цією кролячою корою, в яку я провалився.

Ця країна чудес претендує на те, що вона стане моїм життям.

Цікаво, чи хоче Даніела, щоб я пішов? Невже я той неделікатний останній гість, який пропустив момент, коли він «пересидів» і став небажаним?

Вона зачиняє двері й накидає ланцюжок.

Різким рухом вона скидає свої «шпильки», шкутильгає до дивана і знесилено падає на подушки.

— Оце так вечір!

Вона висуває шухлядку із журнального столика біля дивана й дістає запальничку й люльку з кольорового скла.

Даніела перестала курити «травичку», коли носила Чарлі, і більше не починала. Я бачу, як вона затягується і передає люльку мені. Навряд чи ця

ніч іще чимось здивує, то чом би й ні?

Скоро ми ловимо кайф і непорушно сидимо в просторій мансарді, стіни якої розмальовані еклектично різношерстими малюнками, і в такій тиші, що аж у вухах дзвенить.

Даніела підняла жалюзі на величезному вікні, яке дивиться на південь і служить тлом для вітальні, де за склом мерехтливим видовищем розкинувся центр міста.

Раян передає люльку Даніелі, й поки вона натовкує її новою порцією травички, мій старий товариш по кімнаті відкидається на спинку крісла й утуплюється в стелю. Я усміхаюся, помітивши, що він безперестанку облизує передні зуби, бо так він завжди робив, коли курив травичку, ще зі студентської пори.

Я дивлюсь у вікно на всі ті вогники й запитую:

— А наскільки добре ви мене знаєте обоє?

Здається, це привертає їхню увагу.

Даніела кладе люльку на стіл і, підтягнувши коліна до грудей, повертається на дивані, щоб краще мене бачити.

Раптом Раян широко розплющує очі.

Він випрямляється в кріслі.

— Що ти маєш на увазі? — питає Даніела.

— Ви мені довіряєте?

Вона простягає руку й торкається мене. Справжній електричний розряд.

— Звичайно, любий.

Раян каже:

— Навіть якщо ми коли й сварилися, я завжди поважав твою порядність і чесність.

У Даніели стурбований вигляд.

— Усе гаразд?

Не треба цього робити. Ні, ну *справді*, не треба цього робити.

Але я веду далі.

— Чисто гіпотетично, — кажу я. — Учений, професор фізики, живе тут у Чикаго. Він не такий страшенно успішний, як йому завжди хотілося, але щасливий, загалом усім задоволений і одружений, — я дивлюсь на Даніелу й згадую слова Раяна в галереї, — на жінці своєї мрії. У них є син. Вони живуть душа в душу.

— Якось увечері цей чоловік іде в бар побачитися зі своїм старим другом, приятелем по коледжу, який нещодавно отримав престижну нагороду. Коли він повертається додому, щось стається. Додому він так і

не доходить. Його викрадають. Далі все тоне в тумані, але коли він остаточно прочумлюється, то виявляється в лабораторії в Південному Чикаго й усе міняється. Його будинок якийсь не такий. Він більше не професор. І він не одружений на цій жінці.

Даніела питає:

— Ти кажеш, він думає, що все змінилося. А чи й справді все змінилося?

— Я кажу так, як він все це бачить, це більше не його світ.

— У нього рак мозку, — припускає Раян.

Я дивлюся на мого старого друга.

— МРТ показує, що ні.

— Тоді, може, хтось його розігрує. Утнули таку хитру витівку, яка торкається всіх сторін його життя. Здається, я щось таке бачила в кіно.

— Менше ніж за вісім годин усе всередині його будинку було оновлене. І не просто на стінах з'явилися інші картини. Нове обладнання. Нові меблі. Вимикачі на іншому місці. Жодна витівка не буває такою складною. Та й навіщо? Це просто звичайна людина. Для розіграшу — й такі складнощі?

— Ну, тоді він божевільний, — каже Раян.

— Я не божевільний.

На мансарді стає дуже тихо.

Даніела бере мене за руку.

— Що ти намагаєшся нам сказати, Джейсоне?

Я дивлюсь на неї.

— Сьогодні ввечері ти казала, що розмова зі мною надихнула тебе на цю інсталяцію.

— Так і було.

— Ти можеш розповісти мені про цю розмову?

— Хіба ти не пам'ятаєш?

— Жодного слова.

— Як це може бути?

— Даніело, будь ласка.

Западає довга мовчанка, впродовж якої Даніела дивиться мені в очі, може, хоче переконатися, що я не жартую.

Нарешті вона каже:

— Здається, це була весна. Ми вже давно не зустрічалися та й не розмовляли до ладу, бо всі ці роки кожен із нас жив своїм життям. Звичайно, я слідкувала за твоїми успіхами. Я завжди пишалася тобою.

І ось, якось увечері ти з'явився в моїй студії. Ні сіло ні впало. Сказав, що думав про мене останнім часом, і спочатку мені здалося, що ти просто намагаєшся роздмухати старе полум'я, але тут було щось інше. Ти й справді нічого цього не пам'ятаєш?

— Наче мене там і не було.

— Ми заговорили про твої дослідження, про те, що ти з головою поринув у цей проект, який ще був і засекречений до того ж, і ти сказав — я це дуже добре пам'ятаю — ти сказав, що ти, мабуть, мене більше ніколи не побачиш. І я зрозуміла, що ти прийшов не клинці підбивати. Ти прийшов попрощатися. Потім ти говорив про те, що наше життя — це те, що ми вибираємо, і що деякі шанси ти прогавив, але найбільше ти жалкував за мною. Ти сказав, що шкодуєш про все. Це було дуже емоційно. Ти пішов, і я не бачила тебе й нічого не чула про тебе аж до сьогоднішнього вечора. А тепер у мене питання до тебе.

— Згода, — у мене паморочиться голова від випивки, дурману й того, що вона мені розкажує.

— Перше, про що ти мене запитав, коли побачив на прийомі ввечері, чи не знаю я, де Чарлі. Хто це?

От що мені найбільше подобається в Даніелі, то це її чесність. Між серцем і вустами в неї прямий зв'язок. Ніяких фільтрів чи саморедагування. Вона говорить те, що відчуває, без тіні хитрощів чи лукавства. Вона визнає лише прямий шлях.

Тому, коли я зазираю в очі Даніелі і бачу, що вона абсолютно щира, у мене холодне серце.

— Це не має значення, — кажу я.

— Мабуть таки має, раз це перше, про що ти мене питаєш після того, як ми не бачились півтора року.

Я допиваю своє питво, перемелюю кутніми зубами останній шматочок льоду.

— Чарлі — це наш син.

Кров відливає від її обличчя.

— Не тринди, — різко уриває мене Раян. — Я думав, у нас просто теревені під кайфом. Що це? — Він дивиться на Даніелу, потім знову на мене. — Це якийсь жарт?

— Ні, не жарт.

Даніела каже:

— У нас немає сина, і ти знаєш про це. Ми не були разом п'ятнадцять років. І ти це знаєш, Джейсоне. Ти знаєш це.

Мені здається, що я міг би дуже швидко переконати її. Я стільки знаю про цю жінку. Секрети з її дитинства, про які вона розповіла мені в останні п'ять років нашого подружнього життя. Та чи не матимуть ці «одкровення» зворотного ефекту? Вона може сприйняти їх не як докази, а як спритне маніпулювання. Дешевий трюк. Навіть не сумніваюся, що найкращий спосіб переконати її, що я кажу правду, це абсолютна щирість.

Я кажу:

— Ось що я знаю, Даніело. Ми з тобою живемо в моєму особняку на Логан-сквер. У нас є чотирнадцятирічний син Чарлі. Я професор-середнячок у Лейкмонті. Ти чудова жінка й мати, яка пожертвувала своєю мистецькою кар'єрою, щоб сидіти дома. Про тебе, Раяне. Ти знаменитий нейробіолог. Ти виграв Павійську премію. Ти читаєш лекції по всьому світу. І я знаю, що це звучить, як повна маячня, але в мене не рак мозку, мене ніхто не розіграє і я не божевільний.

Раян сміється, але цей сміх якийсь силуваний, неприродний.

— Припустімо, чисто теоретично, що все, тільки-но розказане тобою, це правда. Принаймні, що ти так вважаєш. Невідомою змінною у всій цій історії є те, над чим ти працював усі ці кілька останніх років. Цей секретний проект. Що ти можеш нам розказати про нього?

— Нічого.

Раян підводиться.

— Ти вже йдеш? — питає Даніела.

— Уже пізно. З мене досить.

Я кажу:

— Раяне, це не тому, що я не хочу тобі казати. Я не можу тобі нічого сказати. Я нічого про це не знаю. Я професор фізики. Я прокинувся в тій лабораторії, і всі думали, що я їхній, але це не так.

Раян бере капелюха й прямує до дверей.

Уже майже за порогом він обертається, дивиться на мене й каже:

— Ти хворий. Давай я відвезу тебе до лікарні.

— Я вже там був. І не збираюся туди повертатися.

Він дивиться на Даніелу.

— Ти хочеш, щоб він пішов?

Вона повертається до мене, роздумуючи, — так мені здається, — чи хоче вона залишитися наодинці з божевільним. А що, як вона вирішить не довіряти мені?

Нарешті вона хитає головою і каже:

— Все гаразд.

— Раяне, — питаю. — Яку сполуку ти для мене зробив?

Він уважно дивиться на мене, і на якусь мить мені ввижається, що він збирається відповісти, напруга спадає з його обличчя, ніби він намагається вирішити, чи я несповна розуму, чи просто дурень під кайфом.

І раптом він оговтується.

Обличчя знову кам'яніє.

Дуже сухо він промовляє:

— На добраніч, Данієло.

Потім повертається.

Іде.

Грюкає дверима.

Данієла заходить до вітальні в штанах для йоги й майці, і несе велику чашку чаю.

Я прийняв душ.

Краще мені не стало, але тепер я хоча б чистий, і від мене більше не тхне лікарняним запахом хвороби й хлорки.

Сидячи на краю матраца, вона простягає мені чашку.

— З ромашкою.

Я беруся за гарячу керамічну чашку обома руками, кажу:

— Не треба було тобі цього робити. У мене є, куди піти.

— Ти залишаєшся тут, зі мною. І без розмов.

Вона перелазить через мої ноги й сідає біля мене, спираючись спиною об бильце ліжка.

Я сьорбаю чай.

Він теплий, заспокійливий, солодкуватий.

Данієла дивиться на мене.

— Коли ти звернувся в лікарню, вони сказали, що з тобою не так?

— Вони самі не знали. Вони хотіли покласти мене в лікарню.

— У психлікарню?

— Авжеж.

— А ти не згодився?

— Ні, я втік.

— Тобто, це було б примусово.

— Точно.

— А тобі не здається, що так було б краще в такій ситуації, Джейсоне? Ну, от що б ти подумав, якби хтось розповідав тобі те, що ти зараз розповідаєш мені?

— Я подумав би, що він з'їхав з глузду. Але це не так.

— Тоді скажи мені, — просить вона. — Як ти можеш пояснити те, що з тобою відбувається?

— Я не зовсім упевнений.

— Але ти ж учений. У тебе ж є якесь припущення?

— У мене недостатньо інформації.

— А що тобі підказує інтуїція?

Я попиваю ромашковий чай, насолоджуюсь тим, як хвиля тепла омиває моє горло.

— Ми проживаємо своє життя день за днем, і навіть не здогадуємося, що ми є частиною якоїсь більшої і загадковішої реальності, яку ми навіть уявити собі не можемо.

Вона бере мої руки у свої, і хоча це не та Даніела, яку я знаю, я не можу приховати, як божевільно я люблю цю жінку, навіть тут і зараз, сидючи в цьому ліжку, в цьому перевернутому світі.

Я дивлюся на неї, у ці іспанські очі, блискучі й пристрасні. Я ледве стримуюся, щоб не обійняти її.

— Тобі страшно? — питає вона.

Я згадую того чоловіка, який тримав мене на мушці. Ту лабораторію. Ту компанію, яка ганялася за мною по моєму особняку, намагаючись схопити мене. Я згадую того чоловіка, який кунив цигарку під вікном моєї кімнати в готелі. На вершині всіх складових моєї ідентичності й цієї реальності, які не збігаються, десь там, за цими стінами, існують дуже реальні люди, які хочуть знайти мене.

Які раніше завдали мені болю, і, вочевидь, хочуть це зробити ще раз.

Раптом я тверезію від жахливої думки — а що, як вони вистежили мене тут? Чи не наразив я Даніелу на небезпеку?

Та ні.

Якщо вона не моя дружина, якщо вона всього лише була моєю дівчиною п'ятнадцять років тому, то кому треба було за нею слідкувати?

— Джейсоне? — знову питає вона. — Тобі страшно?

— Дуже.

Вона ніжно доторкається до мого обличчя, каже:

— Синці.

— Я навіть не знаю, звідки вони взялись.

— Розкажи мені про нього.

— Про кого?

— Про Чарлі.

— Тобі, мабуть, буде дивно це чути.

— Я й не сумніваюсь, що буде.

— Ну, я вже казав, що йому чотирнадцять. Майже п'ятнадцять. Його день народження — двадцять перше жовтня, він народився передчасно в Медичному центрі «Лікарня милосердя». Якихось вісімсот вісімдесят грамів. Впродовж першого року він потребував чималої допомоги, але він виявився борцем. Тепер він здоровий і такий же високий, як і я.

В її очах заблищали сльози.

— У нього темне волосся, як у тебе, і чудове почуття гумору. Вчиться на тверду четвірку. Дуже розсудливий, як його мама. Схибнутий на японських коміксах і скейтбордах. Любить малювати оті божевільні пейзажі. Думаю, вже можна сказати, що в нього твій талант.

— Припини.

— Що?

Вона заплющує очі, з'являються сльози й течуть по щоках.

— У нас немає сина.

— Ти можеш заприсягнутися, що ти його не пам'ятаєш? — питаю. — Це не якась гра? Якщо ти мені зараз скажеш, я не...

— Джейсоне, ми розлучилися п'ятнадцять років тому. Точніше, це ти зі мною порвав.

— Це неправда.

— Напередодні я сказала тобі, що вагітна. Тобі треба було це обдумати. Ти прийшов до мене на горище й сказав, що це було найважче рішення у твоєму житті, але що ти дуже зайнятий своїми дослідженнями, за які зрештою і отримав цю велику нагороду. Ти сказав, що весь наступний рік свого життя мусиш провести в «чистій кімнаті», і що я заслуговую на краще. І що наша дитина заслуговує на краще.

— Усе було не так, — заперечую. — Я сказав тобі, що нам буде важко, але ми витримаємо. Ми одружилися. У нас народився Чарлі. Я втратив фінансування. Ти закинула своє малювання. Я став професором. А ти стала домогосподаркою.

— Проте сьогодні ми тут. Неодружені. Без дітей. Ти щойно повернувся з відкриття інсталяції, яка мене прославить, а сам ти отримав ту премію. Я не знаю, що відбувається у твоїй голові. Може, в тебе якісь суперечливі спогади, але я точно знаю, що було насправді.

Я дивлюсь, як із поверхні чаю піднімається пара.

— Ти думаєш, що я божевільний?

— Не маю жодного уявлення, але тобі точно якось не по собі.

І вона дивиться на мене з таким співчуттям. І в цьому вона вся.

Я торкаюся кільця з нитки, зав'язаного навколо мого пальця, як талісман. Я кажу:

— Послухай, може, ти віриш у те, що я тобі кажу, може, не віриш, але я хочу, щоб ти знала, що я в це вірю. Я ніколи тебе не обманював.

Зараз я переживаю, мабуть, найсюрреалістичніший момент відтоді, як прийшов до тям в тій лабораторії, — сиджу в ліжку в гостьовій кімнаті в квартирі жінки, моєї дружини, і водночас не дружини, розмовляю про сина, якого в нас, очевидно, ніколи не було, про життя, яким ми не жили.

Я прокидаюся сам у ліжку серед ночі, серце вистрибує з грудей, навколо крутиться темрява, в роті мерзотно сухо.

Впродовж цілої жахливої хвилини я не можу зрозуміти, де перебуваю.

Це не алкоголь, і не наркотик.

Це набагато глибший рівень дезорієнтації.

Я міцно замотуюсь у ковдри, але мене б'є пропасниця, все тіло болить з кожною миттю дедалі дужче, ноги смикаються, в голові пульсує.

Коли наступного разу я розплющую очі, кімнату заливає денне світло, а Даніела зі стурбованим виглядом стоїть наді мною.

— Ти весь гориш, Джейсоне. Я відвезу тебе в лікарню.

— У мене все буде добре.

— Але добре ти не виглядаєш, — вона кладе мені на лоба холодний компрес. — Так краще?

— Добре, але тобі не треба цього робити. Я зараз візьму таксі й поїду назад у готель.

— Тільки спробуй кудись поїхати.

Невдовзі після полудня моя лихоманка відступає.

Даніела нашвидкуруч варить мені курячий бульйон з локшиною. Я їм, сидячи в ліжку, а вона вмостила в куточку крісла з таким знайомим мені відстороненим виразом в очах.

Вона заглиблена в думки, щось обмірковує, і не помічає, що я спостерігаю за нею. Я не збираюся витріщатися на неї, але не можу відірвати від неї погляду. Вона настільки один в один Даніела, хіба що...

У неї коротше волосся.

Вона в кращій формі.

У неї на обличчі косметика, а завдяки одягу — джинсам і обтислій футболці — вона виглядає значно молодшою за свої тридцять дев'ять років.

— А я щаслива? — питає вона.

— Про що ти?

— У тому нашому житті, де, як ти казав, ми живемо разом... я щаслива?

— Мені здавалось, ти не хочеш про це говорити.

— Я не могла заснути цієї ночі, тільки про це й думала.

— Я думаю, що ти щаслива.

— Навіть без мого малювання?

— Звичайно, тобі його не вистачає. Ти бачиш, як твої старі друзі досягають успіху, і я знаю, що ти радієш за них. Але я також знаю, як воно муляє. Так само, як і мені. Це те, що нас об'єднує.

— Ти хочеш сказати, що ми обоє лузери?

— Ми не лузери.

— А *ми* щасливі? Я маю на увазі, ми разом?

Я відставляю миску з бульйоном.

— Авжеж. Ну, були якісь непорозуміння, у кого їх не буває в подружньому житті, але в нас є син, дім, сім'я. Ти — мій найкращий друг.

Вона дивиться прямо на мене й питає з хитрою усмішкою:

— А як наше сексуальне життя?

Я тільки сміюся.

Вона каже:

— О Боже, невже я змусила тебе почервоніти?

— Таки змусила.

— Але ти не відповів на моє питання.

— Таки не відповів.

— Чому? Воно що, погане?

Тепер вона фліртує.

— Ні, воно чудове. Ти просто мене заскочила зненацька.

Вона підводиться і йде прямо до ліжка.

Вона сідає на край матраца й пильно дивиться на мене своїми величезними, глибокими очима.

— Про що ти думаєш? — питаю я.

Вона хитає головою.

— Про те, що якщо ти не божевільний і не дуриш мене, тоді наша розмова найдивовижніша в історії людства.

Я сиджу в ліжку, спостерігаючи, як над Чикаго блякне денне світло.

Від шторму, який минулої ночі приніс із собою дощ, не лишилося й сліду, небо чисте, дерева розпрямилися, і з наближенням вечора зі світлом

творються якісь дива — воно стає поляризованим і золотим. І коли таке бачиш, то на думку спадає слово «втрата».

Таке нетривке золото Роберта Фроста.

Чути, як на кухні дзвенять каструлі, відчиняються і зачиняються шафи, і запах тушкованого м'яса пливе коридором до гостьової кімнати разом із запахом, який видається мені підозріло знайомим.

Я вибираюся з ліжка, вперше за весь день міцно тримаючись на ногах, і прямую на кухню.

Грає музика Баха, відкорковане червоне вино, і Даніела, у фартуху та окулярах для плавання, стоїть біля кухонного «острова» й кришить цибулю на стільниці з «мильного каменя».

— Запах божественний, — кажу я.

— Можеш помішати?

Я йду до плити, знімаю покришку з глибокої каструлі.

Пара піднімається до мого обличчя і переносить мене додому.

— Як ти почуваєшся?

— Наче інша людина.

— То... краще?

— Набагато.

Це — традиційна іспанська страва: рагу з етнічних сортів бобових і м'яса. Чорізо, панчетта, кров'янка. Даніела готує його раз чи двічі на рік, зазвичай на мій день народження, або коли за вікном падає сніг і нам просто хочеться випити вина і готувати разом цілий день.

Я мішаю рагу, накриваю покришкою.

Даніела каже:

— Це рагу з квасолі за...

Я навіть не встигаю подумати, як з мого язика само собою злітає:

—...рецептом твоєї матері. Точніше — матері — її матері.

Даніела перестає кришити.

Вона повертається до мене.

— Давай мені роботу, — кажу я.

— Що ще ти про мене знаєш?

— Послухай, з моєї точки зору, ми разом уже п'ятнадцять років. Тож я знаю майже все.

— А з моєї точки зору, це всього лише два з половиною місяці, і це було хтось-коли. І все ж ти знаєш, що цей рецепт передавали в моїй сім'ї з покоління в покоління.

На мить на кухні западає зловісна тиша.

Наче повітря між нами має позитивний заряд, вібруючи з якоюсь частотою десь на межі нашого сприйняття.

Нарешті вона промовляє:

— Якщо ти хочеш допомогти, я саме готую топінг для рагу. Я можу сказати тобі, що для цього потрібно, але ти ж, мабуть, і так знаєш.

— Третій чедер, коріандр і вершки.

Вона ледь помітно усміхається і піднімає брову.

— Я ж казала, що ти й так знаєш.

Ми вечеряємо за столом біля величезного вікна. Світло свічки відбивається в склі, а за вікном горять вогні міста — наше місцеве сузір'я.

Страва неперевершена, Даніела прекрасна у світлі каміна, і я вперше почуваюсь удома, після того, як я вибрався з тієї лабораторії.

Наприкінці вечері, коли наші келихи спорожніли й ми осушили ще одну пляшку, вона тягнеться через скляний стіл і торкається моєї руки.

— Я не знаю, що діється з тобою, Джейсоне, але я рада, що ти прийшов до мене.

Мені хочеться поцілувати її.

Вона прихистила мене, коли я збився з дороги.

Коли у світі все втратило сенс.

Але я не поцілував її. Я просто стиснув її руку й сказав:

— Ти навіть не уявляєш, що ти зробила для мене.

Ми прибираємо зі столу, завантажуюмо посудомийну машину й беремося за купу посуду, який ще залишається в раковині.

Я мию, вона витирає і складає. Достоту старе подружжя. Ніби знічев'я, кажу:

— Раян Голдер, та?

— У тебе є конкретна думка про це, якою ти готовий поділитися?

— Ні, це просто...

— Що? Він був твоїм сусідом по кімнаті, твоїм другом. Ти не схвалюєш?

— Він завжди на тебе поглядав.

— А ми ревниві?

— Само собою.

— Ой, не будь дитиною. Він чудова людина.

Вона знову заходжується витирати.

— І наскільки все це серйозно? — питаю.

— Ну, ми кілька разів зустрічалися. Ніхто ні в кого ще не залишив своєї зубної щітки.

— Я думаю, йому б дуже цього хотілося. Мені здається, він закоханий по вуха.

Даніела самовдоволено посміхається:

— Ще б пак. Я ж прекрасна.

Я лежу в гостьовій кімнаті, вікно прочинене, шум міста я чую наче в навушниках, і він заколисує мене. Дивлюсь у високе вікно й бачу місто, яке спить. Минулої ночі я заповзявся відповісти на просте питання: Де Даніела?

І ось я знайшов її — успішну художницю, яка живе сама.

Ми не одружені, у нас немає сина.

Якщо тільки я не жертва якогось дуже хитрого й складного розіграшу, то спосіб життя Даніели тільки підтверджує той здогад, який вибудовувався впродовж останніх сорока восьми годин, про те, що...

Це не мій світ.

Навіть коли ці чотири слова прошивають мій мозок, я не зовсім упевнений у тому, що вони означають, і як мені нарешті усвідомити їхню справжню вагу.

Отож я вимовляю їх знову.

Я пробую їх на смак.

Я розглядаю, як вони припасовані одне до одного.

Це не мій світ.

Я прокидаюсь від тихенького стукоту у двері.

— Прошу.

Заходить Даніела, вмощується біля мене.

Я сідаю, питаю:

— Усе гаразд?

— Я не можу заснути.

— А що таке?

Вона цілує мене, і цей поцілунок не схожий на той, яким я цілую свою дружину впродовж п'ятнадцяти років, він схожий на наш перший поцілунок п'ятнадцять років тому.

Чиста енергія і зіткнення.

Я лежу на ній, руками сягаю між її стегон, задираючи шовкову сорочку, і тут я зупиняюсь.

Вона питає, затамувавши віддих:

— Чому ти зупинився?

І я мало не кажу: *Я не можу цього зробити, бо ти не моя дружина*, але це неправда.

Це саме Даніела, єдина людська істота в цьому божевільному світі, яка допомогла мені, і, можливо, я якось і намагаюся виправдатись, але я настільки збитий з пантелику, перевернутий із ніг на голову, наляканий і доведений до відчаю, що я не просто хочу цього, я потребую цього, і мені здається, вона також.

Я дивлюся в її очі, димчасті й блискучі в скрадливому світлі з вікна.

Можна впасти в ці очі, й усе падати, падати, не досягаючи дна.

Вона — не мати мого сина, вона — не моя дружина, ми не пройшли по життю рука в руку, та однак я кохаю її, і не просто як версію Даніели, яка існує в моїй голові, в моїй історії. Я кохаю цю реальну жінку піді мною в цьому ліжку, тут і зараз, де б це не було, бо це та сама організація матерії — ті самі очі, той самий голос, той самий запах, той самий смак...

Далі починається те, що важко назвати любов'ю одружених людей.

Наш секс — незграбний, наосліп, на-задньому-сидінні-машини, незахищений-бо-кого-це-в-біса-хвилює, що розбиває-протони-на-друзки.

Через якусь хвилю ми лежимо, переплівшись спітнілими й тремтячими тілами, і дивимось на вогні нашого міста.

Серце Даніели стучить в її грудях, і я відчуваю, як воно б'ється мені в бік — *тук-тук* — і потроху заспокоюється.

Повільніше.

Повільніше.

— Все гаразд? — шепоче вона. — Мені здалося, наче під'їхала машина.

— Я не знаю, що б я робив, якби не знайшов тебе.

— Але ж знайшов. І що б там не було, а я тут для тебе. Ти ж знаєш це, правда?

Вона пробігає пальцями по моїх руках.

Вони зупиняються біля нитки, зав'язаної навколо мого підмізинного пальця.

— Що це? — питає вона.

— Доказ, — кажу я.

— Доказ?

— Що я не божевільний.

Знову западає тиша.

Я не знаю напевно, котра зараз година, але друга година ночі вже точно минула.

Бари зараз зачиняються.

Потім вулиці стануть тихими й спокійними, хіба що вночі буде заметіль.

Повітря, яке пробивається крізь щілину у вікні, найхолодніше о цій порі.

Воно лоскоче наші вкриті потом тіла.

— Мені треба з'їздити додому, — кажу я.

— В особняк на Логан-сквер?

— Так.

— Навіщо?

— У мене ж дома, мабуть, є кабінет. Я хочу зайти в комп'ютер, подивитися, над чим я працював. Може, я знайду якісь документи, записи, що-небудь, що проллє світло на те, що зі мною відбувається.

— Я можу раненько відвезти тебе.

— Краще тобі цього не робити.

— Чому?

— Це може бути небезпечно.

— А чому воно не...

У вітальні вхідні двері здригаються від грюкоту, наче хтось гатить в них кулаками. Я уявляю, що так стукають копи.

— Кого це чорти принесли в такий час? — питаю.

Даніела вилазить з ліжка й голяка виходить із кімнати.

Я цілу хвилину копирсаюсь, поки знаходжу свої труси-шорти в скрученій ковдрі, і коли я їх натягаю, Даніела з'являється зі своєї спальні в купальному халаті.

Ми прямуємо у вітальню.

Коли Даніела підходить до дверей, грюкіт повторюється.

— Не відчиняй, — шепочу я.

— За жодних обставин.

Вона припадає до вічка у дверях, і тут дзвонить телефон.

Ми одночасно здригаємось.

Даніела перетинає вітальню, щоб узяти бездротовий телефон, який лежить на журнальному столику.

Я зазираю у вічко й бачу чоловіка, який стоїть у коридорі спиною до дверей.

Він розмовляє по мобільнику.

Даніела відповідає:

— Алло.

Чоловік одягнений у чорне — черевики «Док Мартене», джинси, шкіряна куртка.

Даніела питає по телефону:

— Хто це?

Я підходжу до неї і, показуючи на двері, самими губами питаю:

— Це він?

Вона киває.

— Що він хоче?

Вона показує на мене.

Тепер я чую голос того чоловіка одночасно з-за дверей і з телефонної трубки.

Вона каже в телефон:

— Я не розумію, про що ви говорите. Тут тільки я, і я живу сама, і я не збираюся пускати у свою квартиру якогось чужого чоловіка о другій годині...

Двері з гуркотом розчиняються, дверний ланцюжок відривається і летить через усю кімнату, чоловік заходить досередини й піднімає пістолет з довгою чорною трубкою, нагвинченою на ствол.

Він тримає на прицілі нас обох, і коли він ударом зачиняє двері, у вітальні залишається хмара старого й свіжого сигаретного диму, який увірвався на вогнище.

— Ви прийшли по мене, — кажу я. — Вона тут взагалі ні до чого.

Він сантиметрів на п'ять нижчий за мене, але кремезніший. У нього поголена голова, очі — сірі, й не так холодні, як порожні, ніби він дивиться на мене не як на людську істоту, а як на якусь інформацію. Одиниці й нулі. Як машина.

У мене пересихає в роті.

Між тим, що відбувається і моєю реакцією на це — якимось дивним запізненням. Розрив. Затримка. Мені треба щось зробити, щось сказати, але я паралізований раптовістю появи цього чоловіка.

— Я піду з вами, — кажу я. — Тільки...

Його приціл пересувається трохи далі й вище від мене.

Даніела каже:

— Зачекайте, ні...

Її перебиває спалах вогню і приглушений звук пострілу, не такий голосний, як без глушника.

На півсекунди мене засліплює червоний туман, і ось Даніела сидить на дивані, а точно посередині між її великими, темними очима видніється отвір.

Я кидаюсь до неї, кричу, але кожна молекула в моєму тілі стискається, м'язи безконтрольно скорочуються в жахливій агонії, і я падаю на журнальний столик, здригаюсь і харчу в битому склі, і кажу собі, що цього не може бути.

Чоловік із цигаркою заводить мої неживі руки мені за спину й зв'язує їх навхрест кабельною стяжкою.

Потім я чую, як щось рвуть.

Він заліплює мені рота шматком клейкої стрічки й усідається позаду в шкіряне крісло.

Я кричу крізь цю стрічку, благаю, що цього не може бути, але марно, і я нічого не можу вдіяти, щоб це змінити.

Позаду себе я чую голос того чоловіка — він спокійний і має вищий регістр, ніж я собі уявляв.

— Привіт, я тут... Ні, заходь краще з чорного входу... Точно. Там, де збір відходів і контейнери для сміття. І задні ворота, і задні двері в будинок відчинені... Двох буде достатньо. Ми тут у досить непоганій формі, але, знаєш, краще не баріться... Так... Так... Гаразд, звучить непогано.

Больовий шок, вочевидь, від шокера, нарешті м'якшає, але мені все ще важко рухатись.

Зі свого положення я лиш бачу нижню половину ніг Данієли. Я бачу, як цівка крові стікає по її правій щиколотці, по верхній частині ступні, між її великими пальцями і починає збиратися в калюжу на підлозі.

Я чую, як дзижчить телефон того чоловіка.

Він відповідає:

— Привіт, крихітко... Я знаю, я просто не хотів тебе будити... Так, дещо сталося... Не знаю, може вранці. А давай я тебе поведу снідати в «Золоте яблуко», коли закінчу? — він сміється. — Гаразд. Я теж тебе кохаю. Солодких снів.

У мене з очей без зупину течуть сльози.

Я кричу крізь стрічку, кричу, аж палахкотить у горлі, сподіваючись, що він застрелить мене, або вдарить так, що я втрачу свідомість, що завгодно, аби тільки припинити цей нестерпний біль.

Та, схоже, його це зовсім не хвилює.

Він сидить собі спокійно, не заважаючи мені корчитися і кричати.

Розділ шостий

Даніела сидить на трибунах під табло, над стіною, обплетеною плющем, у дальній частині поля. Суботній післяполудень, остання домашня гра регулярного сезону, і вони з Джейсоном і Чарлі дивляться, як нещасним «Ведмежатам» дають перцю на їхньому ж стадіоні, де набилося стільки люду, що яблуку ніде впасти.

Теплий осінній день, безхмарне небо.

Безвітряно.

Позачасся.

У повітрі пахощі...

Смаженого арахісу.

Попкорну.

У пластанках пива — по самі вінця.

Ревіще натовпу здається Даніелі на диво втішним. До того ж вони сидять досить далеко від домашньої бази, і не помічають затримки між розмахом і ударом битки — швидкість світла проти швидкості звуку — коли гравець посилає м'яч за стіну.

Вони часто приходили на ігри, коли Чарлі був ще хлопчиком, але минули еони часу відтоді, як вони востаннє навідувалися на «Ріглі-філд». Коли вчора Джейсон запропонував цю ідею, вона не думала, що Чарлі підтримає її, та, мабуть, в душі їхнього хлопчика дзенькнула якась ностальгійна нотка, бо йому й справді захотілося прийти, і тепер він сидів спокійний і щасливий. І всі вони щасливі — таке собі тріо майже в нірвані, гріються на сонечку, наминають чиказькі хот-доги, спостерігаючи, як гравці гасають по яскравій траві.

Даніела сидить, затиснута з обох боків двома найважливішими чоловіками в її житті, сьорбає потихеньку тепле пиво, і раптом їй спадає на думку, що цей вечір якийсь не такий. І хтозна, в кому причина — в Чарлі, в Джейсоні, чи в ній. Чарлі щохвилини не зиркає у свій телефон. А Джейсон такий щасливий, яким вона вже давно його не бачила. Безтурботний — саме це слово спливає в її пам'яті. Його усмішка ширша, яскравіша, легше з'являється на устах.

І він просто не випускає її з рук.

А може, причина в ній?

Мабуть, це просто пиво, кришталеве осіннє світло й загальна енергія натовпу.

Хоча, навіщо мудрувати, все це — просто відчувати себе живим, сидючи на бейсболі осіннього дня у серці свого міста.

У Чарлі були свої плани після гри, тож вони підвезли його до будинку товариша на Логан-сквер, заїхали в особняк переодягтися і вирушили прямісінько у вечір, удвох — десь біля центру міста, без напрямків, без намірів, галасвіта.

Просто прогулянка суботнього вечора.

Ледве рухаючись по Лейк-Шор-драйв серед жвавого натовпу у вечірню годину «пік», Даніела дивиться вздовж центральної консолі «Шевроле Субурбан» десятирічної давності й каже:

— Здається, я знаю, з чого хочу почати.

За тридцять хвилин вони вже в човнику чортового колеса, прикрашеного гірляндами світла.

Повільно піднімаючись над видовищною набережною Неві Пір, Даніела милувалась елегантним обрієм свого міста, а Джейсон міцно тримав її у своїх обіймах.

На самісінькій вершині їхнього єдиного оберту — на висоті сорока п'яти метрів над веселощами — Даніела відчуває, як Джейсон торкається до її підборіддя і повертає її обличчя до себе.

Вони самі-самісінькі в цьому човнику.

Навіть тут, нагорі, нічне повітря підсолоджене ароматом вергунів і цукрової вати.

Сміх дітей, що кружляють на каруселі.

Радісний крик жінки, яка закотила м'ячик в лунку з одного удару десь далеко внизу на мініатюрному полі для гольфу.

Напруження Джейсона розбивається об усе це.

Він цілує її, і вона відчуває крізь його штормовку, як у його грудях серце стукає наче молотком.

Вони вечеряють у задорогому для себе ресторані, розмовляючи весь вечір так, як не розмовляли вже багато років.

І не про якихось людей, чи про «а пам'ятаєш, як...», а про ідеї.

Вони прикінчують пляшку «Темпранілло».

Замовляють ще одну.

Роздумують, чи не провести всю ніч у місті.

Даніела вже давно не бачила свого чоловіка таким пристрасним, таким упевненим у собі.

Він збуджений, знову закоханий у життя.

Десь на середині другої пляшки він зауважує її погляд у вікно, питає:

— Про що ти думаєш?

— Це небезпечне питання.

— Я знаю.

— Я думаю про тебе.

— І що про мене?

— Таке враження, що ти намагаєшся переспати зі мною, — вона сміється. — Тобто, таке враження, що ти намагаєшся, а намагатися не треба. Ми вже давно одружені, але мені здається, що ти, гм...

— Залицяюсь до тебе?

— Точно. Не ображайся. Я не скаржуся. Зовсім ні. Це дивно. Я просто не можу зрозуміти, звідки це. З тобою все гаразд? Може, щось не так, а ти мені не кажеш?

— У мене все чудово.

— То це все через те, що тебе мало не збило таксі позаминулої ночі?

Він каже:

— Я не знаю, чи то моє життя промайнуло перед очима, чи ще щось, та коли я прийшов додому, все було якесь інше. Якесь реальніше. Особливо ти. Навіть зараз, у мене таке відчуття, наче я бачу тебе вперше, і в мене аж у животі крутить. Щомиті я думаю про тебе. Я думаю про все, що ми вибирали в житті, щоб настала саме ця мить. Коли ми сидимо разом за цим чудовим столом. А ще я думаю про все, що могло статися і перешкодити тому, щоб ця мить настала, і все це здається таким, я не знаю...

— Яким?

— Таким крихким.

Тепер він сам задумується на якусь мить. Нарешті каже:

— Так страшно, як подумаєш, що кожна наша думка, кожен вибір, який ми робимо, відгалужується в якийсь новий світ. Сьогодні після бейсболу ми пішли на Неві Пір, а потім прийшли сюди на вечерю, так? Але це тільки одна версія того, що відбулося. В іншій реальності замість Неві Пір ми пішли слухати симфонію. Ще в іншій ми залишилися дома. А ще в іншій ми потрапили в жахливу аварію на Лейк-Шор-драйв і більше нікуди не пішли.

— Але ж ці реальності насправді не існують.

— Насправді вони такі ж реальні, як і та, в якій ми з тобою перебуваємо зараз.

— Як це може бути?

— Це таємниця. Але існують ключі. Багато вчених-астрофізиків думають, що сила, яка втримує разом зірки й галактики — те, що змушує весь наш всесвіт *працювати*, — береться з теоретичної матерії, яку ми не можемо ні виміряти, ні побачити безпосередньо. Те, що називають темною матерією. І з цієї матерії складається більша частина відомого всесвіту.

— То що ж воно таке насправді?

— Ніхто точно не знає. Фізики намагаються побудувати нові теорії для пояснення її походження і складу. Нам відомо, що вона має гравітацію, як звичайна матерія, але складається вона із чогось абсолютно нового.

— Нова форма матерії.

— Точно. Деякі прихильники теорії струн^[7] вважають, що це ключ до існування мультивсесвіту.

Вона задумливо дивиться якусь хвилю, потім питає:

— То всі ці інші реальності... де вони?

— От уяви, що ти рибина, плаваєш у ставку. Ти можеш плавати вперед, назад, в різні боки, але тільки в межах води. Якщо хтось стоятиме біля ставка й спостерігатиме за тобою, ти цього навіть не знатимеш. Для тебе цей ставочок — це цілий всесвіт. А тепер уяви, що хтось нахиляється і витягає тебе зі ставка. І ти бачиш, що те, що ти вважала цілим світом, це всього лише маленька калюжа. Ти бачиш інші ставки. Деревя. Небо вгорі. І ти розумієш, що ти — частинка набагато більшої і таємничішої реальності, ніж ти могла собі уявити.

Данієла відкидається на спинку стільця і відпиває вина.

— Отже, всі ці інші тисячі ставків оточують нас, просто зараз, цієї миті, а ми їх не бачимо?

— Точно.

Джейсон весь час розказував їй щось подібне. Не давав їй спати до глибокої ночі, висуваючи теорії, одну божевільнішу за іншу, іноді випробовував на ній якісь докази, але в основному намагався її вразити.

Тоді це спрацьовувало.

Спрацьовує і тепер.

Якусь хвилину вона дивиться вбік, виглядаючи у вікно біля їхнього столу, спостерігаючи за плином води, в якій світло з навколишніх будинків буруниться і безперестанно мерехтить на поверхні річки, як на видутому склі.

Нарешті вона знову дивиться на нього поверх свого келиха, їхні очі зустрічаються, вогник свічки тремтить між ними.

Вона каже:

— А тобі не спадало на думку, що в одному із цих ставків може бути інша версія тебе, де ти цілковито віддався дослідженням? Де втілились усі твої юнацькі плани, поки життя не стало на шляху?

Він усміхається.

— Були такі думки.

— А може, там є і якась версія мене — видатної художниці? Яка проміняла все це на те?

Джейсон нахилився вперед, відсунув убік тарілки, щоб тримати обидві її руки через стіл.

— Хай існує хоч мільйон ставків із твоїми чи моїми версіями, які живуть такими ж чи іншими життями, немає нічого кращого, ніж тут, у цю мить. І в цьому я впевнений більше, ніж у чомусь іншому в цілому світі.

Розділ сьомий

Із голої лампочки в стелі на крихітну камеру падає нічим не приглушене мерехтливе світло. Я прив'язаний пасками до ліжка зі сталевією рамою, щиколотки й зап'ястя зв'язані докупі, ще й прикріплені муфтованими карабінами до кілець у бетонній стіні.

У дверях клацають три замки, але мене так накачали заспокійливим, що я навіть не сіпаюсь.

Вони розчиняються.

Лейтон у смокінгу.

Окуляри в дротяній оправі.

Коли він підходить ближче, мене обдає пахощами одеколону, а в його подиху я вловлюю запах спиртного. Шампанське? Цікаво, звідки це він явився? Вечірка? Презентація? На атласній вилозі його піджака й досі приколота рожева стрічка.

Лейтон усідається на краєчок тонкого матраца.

Він дуже серйозний.

І надзвичайно сумний.

— Я не сумніваюсь, що ти багато чого хочеш сказати, Джейсоне, та я сподіваюся, що ти дозволиш почати мені. У тому, що сталося, найбільша провина моя. Ти повернувся, а ми виявилися не готові до того, що ти... що тобі буде настільки погано. Ми підвели тебе, і мені дуже шкода. Не знаю, що ще сказати. Я просто... я ненавиджу все, що сталося. Твоє повернення мусило стати тріумфом.

Навіть крізь важкий дурман заспокійливого мене трясє від горя.

Від гніву.

— Чоловік, який прийшов на квартиру до Данієли, — це ти його послав по мене? — питаю.

— Ти не залишив мені вибору. Сама можливість того, що ти розповів їй про це місце...

— Це ти наказав йому вбити її?

— Джейсоне...

— Це ти?

Він не відповідає, але це і є відповідь.

Я дивлюся Дейтонові в очі і все, про що здатен думати, — здерти цю мармизу з його черепа.

— Ти, мерзотний...

Мені перехоплює горло.

Я ридаю.

У мене з-перед очей не сходить гола ступня Данієли, по якій тече кров.

— Мені так шкода, брате, — Дейтон нахиляється, хоче взяти мене за руку, і в мене плече мало не вискакує із суглоба, коли я намагаюся відсунутись від нього якнайдалі.

— Не торкайся до мене!

— Ти пробув у цій камері майже двадцять чотири години. Мені не завдає втіхи зв'язувати тебе й колоти заспокійливе, але поки ти несеш загрозу для себе та інших, ситуація не може змінитися. Тобі треба щось поїсти й випити. Ти зробиш це?

Я втуплююсь у тріщину в стіні.

Я уявляю, як головою Лейтона я пробиваю ще одну.

Гачу нею об бетон знову, і знову, і знову, і знову, поки від неї залишиться сама тільки червона каша.

— Джейсоне, або ти дозволяєш, щоб тебе погодували, або я вставлю зонд тобі в шлунок.

Я хочу йому сказати, що вб'ю його. Його й усіх інших у цій лабораторії. Я відчуваю, як ці слова вже зриваються з мого язика, але голос розуму перемагає — я повністю в руках цієї людини.

— Я знаю, те, що ти бачив у тій квартирі, було жахливе, я дуже жалкую про це. Я б хотів, щоб цього ніколи не траплялося, але часом ситуація заходить надто далеко... Послухай, я хочу, щоб ти знав, що мені дуже, дуже прикро, що все це відбулося на твоїх очах.

Лейтон підводиться, іде до дверей, відчиняє їх.

Стоячи на порозі, він обертається до мене. Його обличчя наполовину освітлене, наполовину в темряві.

Він каже:

— Може, ти не хочеш зараз про це слухати, але без тебе цього місця не було б. Нікого з нас тут би не було, якби не твоя робота, твій геній. Я нікому не дозволю про це забути. Особливо тобі.

Я заспокоююсь.

Я вдаю, що заспокоююсь.

Бо лежачи зв'язаним у цій комірчині, я ніякого чорта не доб'юся.

З ліжка, прямо в камеру спостереження, встановлену над дверима, кажу, щоб прийшов Лейтон.

Через п'ять хвилин він уже розв'язує мої пута й каже:

— Мабуть, я такий же щасливий, як і ти, що можу визволити тебе із цих штук.

Він подає мені руку.

Мої зап'ястя стерті в кров шкіряними пасками.

У роті пересохло.

Я вмираю від спраги.

Він питає:

— То як, тобі краще?

Мені раптом спливає на думку, що мій перший намір, коли я тут прийшов до тями, був правильний. Бути тим, за кого мене вважають. Єдиний спосіб вибратись із цієї халепи — напирати на провали в пам'яті й порушення самоідентифікації. От хай вони самі й заповнюють прогалини. Бо якщо я не той, за кого вони мене вважають, то навіщо я їм тоді здався.

Тоді я зроду не вийду живим із цієї лабораторії.

Я кажу йому:

— Я злякався. Тому й тікав.

— Я тебе чудово розумію.

— Мені шкода, що я завдав тобі стільки прикрощів, але ж і ти мусиш мене зрозуміти — я кінців ніяк не зведу. На місці останніх десяти років тільки зяюча діра.

— І ми докладемо всіх зусиль, щоб допомогти тобі відновити ці спогади. Щоб ти одужав. Ми зробимо МРТ. Ми перевіримо тебе на ПТСР. Наш психіатр Аманда Лукас скоро займеться тобою. Даю тобі слово, ми перериємо все вздовж і впоперек, поки все не відновимо. Поки ти повністю не повернешся.

— Дякую.

— А ти зробиш те саме для мене. Послухай, я не маю жодного уявлення, про те, через що ти пройшов за ці останні чотирнадцять місяців, але чоловік, якого я знаю одинадцять років, мій колега й друг, разом з яким ми все оце будували, — він замкнений десь у твоїй голові, і я зроблю все, щоб його там знайти.

Жахлива думка — а раптом усе так і є?

Мені здається, що я знаю, хто я.

Але якась частинка мене сумнівається... А що, як спогади мого реального життя — чоловіка, батька, професора — нереальні?

А раптом це якийсь побічний продукт ушкодження мозку, яке я отримав, працюючи в цій лабораторії?

А що, як я і справді той, ким усі мене вважають у цьому світі?

Ні.

Я знаю, хто я.

Лейтон сидить на краю матраца.

Тепер він поклав ноги на ліжко й сперся спиною на бильце для ніг.

— Мушу спитати, — каже він. — А що ти робив у квартирі тієї жінки?

Брешу.

— Та я і сам до пуття не знаю.

— А звідки ти її знаєш?

Намагаюсь не дати волю сльозам і гніву.

— Я зустрічався з нею колись дуже давно.

— Повернімося до початку. Коли ти втік через вікно вбиральні три ночі тому, як ти добрався додому на Логан-сквер?

— На таксі.

— А ти розповідав водієві про те, звідки ти втік?

— Звісно, що ні.

— Ясно, а після того, як тобі вдалося вислизнути в нас із рук у своєму будинку, куди ти пішов?

Брешу.

— Я тинявся містом усю ніч. Заблукав. Злякався. Наступного дня побачив ту афішу про арт-шоу Данієли. Так я її і знайшов.

— Ти розмовляв іще з кимось, крім Данієли?

Раян.

— Ні.

— Ти впевнений?

— Так. Я повернувся до неї в квартиру, і ми були вдвох, поки...

— Ти повинен зрозуміти — ми все вклали в це місце. У твою роботу. Ми всі заодно. Будь-хто з нас життя віддасть, щоб захистити це. І ти в тому числі.

Постріл.

Чорний отвір між її очима.

— У мене серце розривається, коли я бачу тебе таким, Джейсоне.

Він промовляє це з непідробною гіркотою і жалем.

Я бачу це в його очах.

— Ми були друзями? — питаю.

Він киває, зціпивши щелепи, наче стримує хвилю емоцій.

Я кажу:

— Просто ніяк не можу збагнути, як ти, чи будь-хто з цих людей, допускає, що можна вбити людину заради захисту цієї лабораторії.

— Джейсон Дессен, якого я знаю, аж так не переймався б тим, що сталося з Даніелою Варгас. Я не кажу, що він би з того радів. Ніхто б із нас не радів. Мене, наприклад, аж нудить. Але він був би готовий до цього.

Я хитаю головою.

Він каже:

— Ти просто забув, що ми разом побудували.

— То покажи мені.

Мене миють, дають новий одяг, годують.

Після обіду ми з Дейтоном їдемо вантажним ліфтом на підрівень чотири.

Востаннє, коли я йшов цим коридором, він був оббитий поліетиленом, і я не уявляв, де перебував.

Мене не залякували.

Не попереджали, що я не можу вийти.

Але я вже помітив, що ми з Лейтоном рідко лишаємося на самоті. Двоє чоловіків, які поводяться, як копи, постійно стовбичать десь поряд. Я пам'ятаю цих охоронців ще з першої ночі.

— В основному, тут чотири рівні, — каже Лейтон. — Тренажерна зала, кімната відпочинку, їдальня і кілька спалень — на першому. Лабораторії, чисті кімнати, конференц-зали — на другому. На підрівні три — виробничі приміщення. На четвертому — ізолятор та центр управління.

Ми підходимо до пари дверей, схожих на двері сейфа. Вони виглядають достатньо грізно, як і личить дверям, котрі захищають державні таємниці.

Лейтон зупиняється біля сенсорного екрана, вмонтованого в стіну біля них.

Він витягає з кишені картку-ключ і тримає його під сканером.

Комп'ютеризований жіночий голос каже:

— *Ім'я, будь ласка.*

Він нахиляється ближче.

— Лейтон Вене.

— *Пароль.*

— Один-один-вісім-сім.

— *Розпізнавання голосу підтверджено. Ласкаво просимо, докторе Венс.*

Мене лякає звук сирени. Її луна розчиняється в порожнечі коридору позаду нас.

Двері повільно відчиняються.

Я заходжу в ангар. Високо зверху, з-поміж крокв, ллється яскраве світло, освітлюючи куб заввишки метри чотири, кольору гарматної бронзи.

Мій пульс зривається з припону.

Я не вірю власним очам.

Лейтон, перейнявшись моїм благоговінням, каже:

— Чудовий, правда?

Він неймовірно чудовий.

В ангарі стоїть якийсь гул, і спершу мені здається, що він іде від ламп, хоча ні. Він такий глибокий, що відчувається аж біля основи хребта, ніби наднизька вібрація якогось масивного двигуна.

Наче загіпнотизований, я наближаюсь до куба.

Мені й не марилося таке побачити, та ще й просто перед собою.

Зблизька видно, що його поверхня не гладка, а нерівна, і відбиває світло таким чином, що здається багатогранною, ніби аж прозорою.

Лейтон жестом вказує на ідеально чисту бетонну підлогу, що виблискує під світлом ламп.

— Ми знайшли тебе непритомного прямо тут.

Ми повільно йдемо вздовж куба.

Я простягаю руку, проводжу пальцями по його поверхні.

Вона холодна на дотик.

Лейтон каже:

— Одинадцять років тому, коли ти отримав Павію, ми прийшли до тебе й сказали, що в нас на руках п'ять мільярдів доларів. Що ми могли б побудувати космічний корабель, але ми віддали їх тобі. Щоб подивитися, на що ти здатен з необмеженими ресурсами.

Я питаю:

— А моя робота тут? Мої записи?

— Само собою.

Ми доходимо до дальньої сторони куба.

Він заводить мене за наступний ріг.

З цього боку в куб врізані двері.

— А що всередині? — питаю.

— Сам подивися.

Основа дверної рами розташовується на висоті близько тридцяти сантиметрів над підлогою ангара.

Я опускаю ручку, штовхаю двері, збираюсь зайти всередину.

Лейтон кладе руку мені на плече.

— Далі ні кроку, — каже він. — Для твоєї ж безпеки.

— Це небезпечно?

— Ти був третім, хто зайшов усередину. Ще двоє зайшли після тебе.

Поки що повернувся тільки ти.

— Що з ними сталося?

— Ми не знаємо. Усередині не можна використовувати записуючі пристрої. Єдиний, хто може надати потрібну нам інформацію, це той, хто зможе повернутися назад. Ось як ти.

Усередині куб порожній, там темно, стіни голі.

Стіни, підлога й стеля зроблені з того ж матеріалу, що й поверхня назовні.

Лейтон каже:

— Він звуконепроникний, непроникний для радіації, герметичний і, як ти, мабуть, здогадався, генерує сильне магнітне поле.

Я зачиняю двері, засув по той бік стає на своє місце.

Я дивлюся на куб і ніби бачу, як ожила нездійсненна мрія.

У моїх дослідженнях того часу, коли мені було під тридцять, також був задіяний куб, дуже схожий на цей. Тільки заввишки він був *сантиметрів три* і призначався для розміщення макроскопічних об'єктів у суперпозицію.

У те, що ми, фізики, із характерним почуттям гумору, притаманним ученим, називаємо «стан кота».

Як у кота Шредингера в знаменитому уявному експерименті.

Уявіть собі, що в запечатаній коробці є: кіт, флакон із отрутою і джерело радіоактивного випромінювання. Якщо вбудований датчик зареєструє радіоактивність, наприклад, в результаті розпаду атома, флакон розіб'ється, отрута вилетіть і вб'є кота. Ймовірність того, що атом розпадеться, дорівнює ймовірності того, що він не розпадеться.

Це дотепний спосіб прив'язати результат, отриманий у класичному світі, нашому світі, до події квантового рівня.

Копенгагенська інтерпретація квантової механіки пропонує божевільну річ: перед тим, як коробка відкриється, перед тим, як спостереження відбудеться, атом знаходиться в суперпозиції — у невизначеному стані як розпаду так і нерозпаду одночасно. Це, своєю чергою, означає, що й кіт також живий і мертвий одночасно.

І тільки тоді, коли коробка відкривається й відбувається спостереження, тоді ж відбувається колапс хвильової функції в один із

двох станів.

Іншими словами, ми бачимо тільки один із можливих результатів.

Наприклад, мертвого кота.

І це стає нашою реальністю.

Але далі відбувається і справді щось загадкове.

А чи не існує часом якийсь інший світ, настільки ж реальний, як і наш, де ми відкриваємо цю коробку й знаходимо живого кота, який мурчить?

Мультисвітова інтерпретація квантової механіки відповідає: так.

Що коли ми відкриваємо коробку, з'являється розгалуження.

Один всесвіт, де ми знаходимо мертвого кота.

І другий, де ми знаходимо живого кота.

І що це сам акт нашого *спостереження* за котом убиває його, або залишає живим.

Ну, а далі вже й зовсім глузд за розум завертає.

Бо такі спостереження відбуваються *постійно*.

Отже, якщо при спостереженні чогось світ і справді розколюється, значить існує неймовірно величезна, безкінечна кількість всесвітів — мультивсесвіт — де все, що може трапитися, трапиться.

Моєю метою у роботі з крихітним кубиком було створити середовище, захищене від спостереження і зовнішніх впливів так, щоб макроскопічний об'єкт — диск із нітриду алюмінію завдовжки 40 мкм, який складався приблизно з трильйона атомів — міг безперешкодно існувати в такому невизначеному «котячому» стані й не декогерував унаслідок взаємодії з його навколишнім середовищем.

Цю проблему я так і не вирішив, поки в мене було фінансування, але якась моя версія, очевидно, це таки зробила. А потім масштабував саму ідею до незбагненного рівня. Бо якщо те, що каже Лейтон, правда, то цей куб робить щось таке, що, наскільки мені як фізику відомо, неможливе.

Мені соромно, наче я програв перегони кращому супернику. Цей куб зробила людина дуже гострого розуму.

Якийсь розумніший, кращий я.

Я дивлюсь на Лейтона.

— Воно працює?

— Судячи з того, що ти стоїш тут поряд зі мною, можна припустити, що таки працює, — відповідає він.

— Я не розумію. Якщо ти хочеш помістити частку в квантовий стан у лабораторії, ти створюєш деприваційну камеру. Видаляєш усе світло, викачуєш усе повітря, опускаєш температуру до якихось крихт вище

абсолютного нуля. Це може вбити людину. І що більший масштаб, то крихкішим усе стає. Ми хоч і під землею, проте будь-які частинки — нейтрино, космічні промені — проникають у цей куб і можуть порушувати квантовий стан. По-моєму, задачу вирішити неможливо.

— Не знаю, що тобі й сказати... Ти її вирішив.

— Як?

Лейтон усміхається.

— Послухай, коли ти мені це пояснював, мені все було зрозуміло, але повторити я це не зможу. Тобі треба почитати свої записи. Єдине, що я можу тобі точно сказати, це те, що цей куб створює і підтримує середовище, в якому звичайнісінькі предмети можуть існувати у квантовій суперпозиції.

— І ми теж?

— І ми теж.

Гаразд.

Хоча весь мій досвід переконує мене, що це неможливо, я, мабуть, якимось чином спромігся створити сприятливе квантове середовище на макрорівні, можливо, використавши магнітне поле, щоб приєднати об'єкти всередині до квантової системи на атомарному рівні.

А як же пасажир усередині куба?

Пасажири — це ще й спостерігачі.

Ми живемо в стані декогеренції, в одній реальності, бо ми постійно спостерігаємо за своїм середовищем і викликаємо колапс власної хвильової функції.

Тут мусить бути задіяне ще щось.

— Ходімо, — каже Лейтон. — Я хочу тобі дещо показати.

Він веде мене до вікон у стіні ангара навпроти дверей куба.

Просканувавши картку біля ще одних зачинених дверей, він заводить мене до кімнати, яка нагадує комп'ютерний центр, або центр управління.

Зараз працює тільки одне робоче місце, де, задерши ноги на стіл, сидить жінка. На голові в неї навушники, тому вона не помічає, як ми заходимо.

— На цій станції завжди є люди — двадцять чотири години на добу, сім днів на тиждень. Ми всі тут сидимо по черзі, чекаючи, поки хтось повернеться.

Лейтон ковзає за комп'ютерний термінал, вводять купу паролів, розгортає папки й занурюється глибше й глибше у вкладені паки, аж поки не знаходить те, що шукає.

Він відкриває відеофайл.

Це — HD-відео, зняте камерою, націленою на двері куба, очевидно, встановленою прямо над цими вікнами в центрі управління.

У нижній частині екрана видно мітку таймера: дія відбувається чотирнадцять місяців тому. Годинник показує час аж до сотої долі секунди.

У кадрі з'являється чоловік, підходить до куба.

На спині в нього рюкзак, надітий поверх обтічного скафандра, шолом від якого він несе під лівою рукою.

Ось він біля дверей, натискає на ручку, відчиняє їх. Перш ніж увійти досередини, він повертається через плече, дивиться прямо в камеру.

Це я.

Я махаю рукою, заходжу в куб, зачиняюсь ізсередини.

Лейтон перемотує відео вперед.

На екрані спливає п'ятдесят хвилин, куб стоїть непорушно.

Він знову уповільнює відео, коли в кадрі з'являється ще хтось.

Жінка з довгим каштановим волоссям підходить до куба, відчиняє двері.

Тепер подача відео відбувається з екшн-відеокамери «GoPro», закріпленої на голові жінки.

Зйомка ведеться ізсередини куба, видно, як світло падає на голі стіни й підлогу, відбиваючись від нерівної металевої поверхні.

— Фурррр, — каже Лейтон. — І тебе немає. Аж до... — Він відкриває наступний файл. — Три з половиною дні тому.

Я дивлюся на те, як я вибираюся з куба і падаю на підлогу, наче мене хто виштовхав звідти.

Минає якийсь час, і ось я бачу, як з'являється евакуаційна команда в захисних костюмах і вкладає мене на каталку.

Не можу позбутися відчуття абсолютного сюрреалізму, передивляючись зафіксований момент перетворення нічного жахіття на моє нове життя.

Мої перші секунди в цьому «дивному, новому» навіженому світі.

Одне зі спальних приміщень на підрівні один приготоване для мене. Це облагороджений варіант попередньої камери.

Розкішне ліжко.

Велика ванна.

На столі — ваза зі свіжими квітами, які запахтили всю кімнату.

Лейтон каже:

— Я думаю, тут тобі буде зручніше. Хочу просто сказати: будь ласка, не намагайся накласти на себе руки, бо ми всі наготові. Вмить у ці

двері зайдуть люди й зупинять тебе. І тоді тобі доведеться жити в гамівній сорочці в отій гідкій камері внизу. Якщо відчуєш наближення нападу розпачу, просто підними слухавку й скажи тому, хто там буде, щоб покликали мене. Не страждай мовчки.

Він торкається ноутбука на столі.

— Сюди завантажили весь твій доробок за останні п'ятнадцять років. Навіть дослідження, які ти проводив до «Лабораторій швидкості». Пароля немає. Користуйся вільно. Може, це якось розворушить твою пам'ять.

Він іде до дверей, озирається, каже:

— До речі, ці двері будуть зачинені, — він посміхається. — Але тільки задля твоєї безпеки.

Я сиджу на ліжку з ноутбуком, намагаючись якось розібратися з цією величезною купою інформації, запханою в десятки тисяч папок.

Все згруповано по роках і починається ще до того, як я виграв Павію, ще з аспірантури, коли почали прокльовуватися перші паростки моїх життєвих амбіцій.

У ранніх папках — знайома мені інформація: чернетки статті, яка стала моєю першою опублікованою роботою, виписки зі статей за спорідненими темами, усе, чим я займався в той час у лабораторії Чиказького університету, а також конструкція того першого крихітного куба.

Результати експериментів у чистій кімнаті ретельно впорядковані.

Я переглядаю файли на ноутбуці, поки в мене не починає двоїтися в очах. Та навіть це мене не зупиняє. Я жену себе вперед, спостерігаючи, як просувається моя робота з того місця, де я зупинився у моїй версії мого життя.

Наче ти все про себе забув, а тепер читаєш власну біографію.

Я працював щодня.

Мої записи стали кращими, глибшими, точнішими.

Але я марно старався намацати спосіб створити суперпозицію свого макроскопічного диска. У моїх записах бринять зневіра й розпач.

У мене злипаються очі.

Вимикаю лампу на приліжковому столику, накриваюся ковдрами.

Суцільна темрява.

Єдине джерело світла в кімнаті — зелена точка світла високо на стіні, спрямована на моє ліжко.

Це відеокамера нічного бачення.

Хтось стежить за кожним моїм рухом, ловить кожен мій подих.

Я заплющую очі, намагаюсь не звертати уваги.

Але я знову бачу те, що переслідує мене щоразу, коли я заплющую очі: кров тече по її щиколотці, по її голій ступні.

Чорний отвір між її очима.

Так легко зламатися.

Розлетітися на друзки.

У темряві я доторкаюся до шматочка нитки на підмізинному пальці й нагадую собі, що моє інше життя реальне, що воно й досі десь є.

Наче стоїш на пляжі, а хвиля висмоктує пісок між ногами й тягне назад у море. І я відчуваю, як мій рідний світ і реальність, яка підтримує його, пливають геть з-під ніг.

Цікаво, якщо я не буду їй опиратися, то чи подужає ця реальність вхопити й поглинути мене?

Я прокидаюся від грюкоту.

Хтось стукає в мої двері.

Я засвічую лампу, вибираюся з ліжка, дезорієнтований, не розуміючи, скільки проспав.

Стукають сильніше.

Відгукуюсь:

— Я йду.

Намагаюся відчинити двері, але вони замкнені зовні.

Я чую, як клацає замок.

Двері відчиняються.

Не відразу згадую, коли й де бачив цю жінку в чорній строгій сукні, яка стоїть у коридорі, тримаючи дві чашки кави й записник під рукою. Потім згадую — тут. Вона вела, чи намагалася вести той чудернацький дебріфінг уночі, коли я очутився під кубом.

— Джейсоне, привіт. Аманда Лукас.

— Авжеж, так.

— Вибачте, я не хотіла вриватися.

— Нічого, все гаразд.

— У вас знайдеться трохи часу поговорити зі мною?

— Гм, звісно.

Я впускаю її і зачиняю двері.

Висуваю для неї стілець з-за столу.

Вона тримає пластанку.

— Я принесла вам кави, якщо вас це цікавить.

— Будь ласка, — кажу я, беручи пластанку. — Дякую.

Я сідаю на край ліжка.

Кава зігріває мені руки.

Вона каже:

— У них була якась шоколадно-горіхова дурня, але ж ви любите просту чорну каву, правда ж?

Я роблю ковток.

— Так, це чудово.

Вона сьорбає свою каву, каже:

— Отже, вам, мабуть, усе це здається дивним?

— Можна й так сказати.

— Лейтон казав, що попередив вас про мій прихід і бесіду.

— Так, попередив.

— Чудово. Я — психіатр у цій лабораторії. Працюю тут уже майже дев'ять років. У мене є необхідні сертифікати й усе таке. Мала приватну практику, перш ніж прийшла працювати до «Лабораторій швидкості». Ви не заперечуєте, якщо я поставлю вам кілька питань?

— Слухаю.

— Ви сказали Лейтону... — вона розгортає свій записник. — Цитую. «На місці останніх десяти років просто якась зяюча діра». Це точно?

— Так.

Вона щось строчить олівцем на сторінці.

— Джейсоне, чи не доводилося вам нещодавно пережити чи побачити якусь загрозливу для життя подію, яка викликала у вас сильний страх, безпорадність чи жах?

— Я бачив, як прямо в мене на очах пострілом у голову вбили Даніелу Варгас.

— Що ви таке говорите?

— Ваші люди вбили мою... цю жінку, з якою я був. Якраз перед тим, як мене притягли сюди. — Аманда щиро приголомшена. — Чекайте, ви що, цього не знали?

Вона робить ковтальний рух, відновлюючи самовладання.

— Це, мабуть, було жахливо, Джейсоне, — вона каже це так, ніби не вірить мені.

— Ви вважаєте, що я це вигадую?

— Мені цікаво, чи пам'ятаєте ви щось про те, що відбувалося в самому кубі, або про те, де ви були ці чотирнадцять місяців?

— Так, як я вже й казав, я нічого про це не пам'ятаю.

Вона ще щось записує, каже:

— Цікаво, може, ви цього й не пам'ятаєте... але під час того дуже короткого дебрифінгу ви сказали, що останнє, про що ви пам'ятаєте, це те, що ви були в барі на Логан-сквер.

— Я не пам'ятаю, щоб я таке казав, я тоді був сам не свій.

— Звісно. Отже, ніяких спогадів про куб. Добре. Ще кілька питань для відповідей «так-ні». Проблеми зі сном?

— Ні.

— Підвищена дратівливість чи гнів?

— Не зовсім.

— Проблеми з концентрацією?

— Не думаю.

— У вас є відчуття, що за вами стежать?

— Так.

— Гаразд. Ви не помічали, що у вас перебільшена стартова реакція?

— Я... не впевнений.

— Іноді надзвичайна стресова ситуація може викликати так звану психогенну амнезію, тобто порушення пам'яті за відсутності структурного ушкодження мозку. У мене таке відчуття, що після сьогоднішнього МРТ структурне ушкодження мозку ми зможемо відкинути. Тобто, це означає, що ваші спогади за останні чотирнадцять місяців усе ще там. Вони просто глибоко заховані у вашій пам'яті. І моя робота полягатиме в тому, щоб допомогти вам їх відновити.

Я сьорбаю каву.

— Як саме?

— Існує багато варіантів лікування, які ми можемо використати. Психотерапія, когнітивна терапія, креативна терапія. Навіть клінічний гіпноз. Я просто хочу, щоб ви знали, що для мене найважливіше допомогти вам упоратись із цим.

Аманда дивиться мені в очі з несподіваною бентежною пильністю, розглядаючи їх так, наче на моїй рогівці записані всі таємниці людського буття.

— Ви й справді не знаєте мене?

— Ні.

Вона підводиться зі стільця, збирає свої речі.

— Скоро прийде Лейтон і проведе вас на МРТ. Я просто хочу допомогти вам, Джейсоне, наскільки зможу. Якщо ви не пам'ятаєте мене, що ж, нехай. Просто знайте, що я ваш друг. Тут усі — ваші друзі. Ми тут, щоб допомогти вам. Ми всі сприймаємо це, як само собою зрозуміле, що

ви про це знаєте, тож, будь ласка, почуйте мене: ми всі в захваті від вас і вашого розуму, і від цієї штуки, яку ви створили.

Біля дверей вона зупиняється, повертається до мене:

— Нагадайте, будь ласка, ім'я тієї жінки. Яку, як вам здається, ви бачили вбитою.

— Мені не здається, що я бачив. Я бачив. А її ім'я Даніела Варгас.

Решту ранку я провів за столом, снідаючи й переглядаючи файли, наче якусь хроніку наукових досягнень, про які я нічого не пам'ятаю.

Незважаючи на мої теперішні обставини, це так хвилююче, читати свої записи, спостерігати, як вони невинно наближаються до мого прориву з мініатюрним кубом.

Рішення створити суперпозицію мого диска?

Надпровідні кубіти, інтегровані з масивом резонаторів, здатних реєструвати одночасні стани, як вібрації. На слух — щось абсолютно незбагненне й нудне, а насправді — революція.

Вона виграла мені Павію.

І, очевидно, загнала мене сюди.

Десять років тому, в мій перший робочий день у «Лабораторіях швидкості», я написав інтригуючу програмну заяву-звернення до всієї команди, фактично спрямовуючи їх на прискорений розвиток концепцій квантової механіки та мультивсесвіту.

Особливо впав мені в око розділ, присвячений мірності.

Я писав...

Ми сприймаємо наше середовище в трьох вимірах, але фактично ми не живемо в 3-D світі. 3-D статичний. Знімок. Щоб почати описувати природу нашого буття, нам доведеться додати четвертий вимір.

4-D тесеракт (або гіперкуб) не додає ще один просторовий вимір. Він додає часовий вимір.

Він додає час — потік 3-D кубів, відображаючи простір у процесі його руху вздовж «стріли часу».

Найкращу ілюстрацію цього ми отримаємо, якщо поглянемо на зорі в нічному небі, блиск яких доходить до наших очей п'ятдесят світлових років. Або п'ятсот. Або п'ять мільярдів. Ми не просто дивимося в простір, ми дивимося крізь час в минуле.

Наш шлях через 4-D просторово-часовий континуум є нашою світовою лінією (реальністю), яка починається з нашого

народження і закінчується нашою смертю. Чотири координати (x , y , z , і t [час]) визначають положення точки в тесеракті.

І ми думаємо, що там вона й залишається. Але це справедливо тільки тоді, якщо неминучим є будь-який результат, якщо свобода волі — це ілюзія, і наша світова лінія єдина.

А що, як наша світова лінія, це тільки одна із безкінечної кількості світових ліній, одні з яких тільки трохи відрізняються від звичного нам життя, а інші набагато більше?

Багатосвітова інтерпретація квантової механіки стверджує, що існують усі можливі реальності. Що все те, що може відбутися, відбувається. Усе, що могло статися в нашому минулому, сталося, тільки в іншому всесвіті.

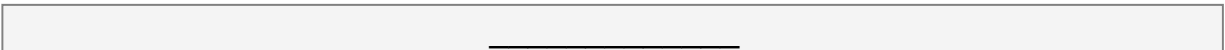
А якщо це так і є?

А може, ми живемо в n -ятивимірному ймовірнісному просторі?

А що, як насправді ми живемо в мультивсесвіті, а наш мозок еволюціонував таким чином, що наділив нас своєрідною системою обмеження доступу, огорожею, яка й обмежує до одного всесвіту все, що ми сприймаємо? Одна світова лінія. Одна, яку ми вибрали, секунда в секунду. І в цьому є сенс, якщо задуматись. Інакше нам би довелося одночасно розбиратися з усіма можливими реальностями.

Отже, як нам дістатися до цього 5-D ймовірнісного простору?

І якщо нам це вдасться, то куди це нас заведе?

Під вечір нарешті приходить Лейтон.

Цього разу ми йдемо сходами, але замість іти далі вниз до ізолятора, ми виходимо на підрівень два.

— План трохи міняється, — пояснює він.

— МРТ не буде?

— Поки що ні.

Він заводить мене до кімнати, в якій я вже був — конференц-зала, де Аманда Лукас намагалась провести дебріфінг, коли я прокинувся під кубом.

Світло приглушене.

— Що відбувається? — питаю.

— Сідай, Джейсоне.

— Я не розу...

— Сідай.

Я беру стілець.

Лейтон влаштовується напроти мене.

— Я чув, що ти проглядав свої старі файли.

Я киваю.

— Нічого не дзенькнуло?

— Нічого такого.

— Це дуже погано. Я сподівався, що подорож закапелками пам'яті що-небудь висвітлить.

Він випрямляється.

Стілець під ним скрипить.

Така тиша, що мені чутно, як наді мною гудуть лампи.

Він спостерігає за мною через стіл.

Щось не так.

Погано.

Лейтон каже:

— Мій батько заснував «Швидкість» сорок п'ять років тому. У часи мого старого все було інакше. Ми будували реактивні двигуни й турбовентилятори, і нас більше турбувало виконання великих державних і корпоративних контрактів, ніж проведення передових наукових досліджень. Тепер нас залишилось тільки двадцять троє, але одна річ не змінилась.

— Ця компанія завжди була однією сім'єю, і джерелом нашої життєвої сили є повна, абсолютна довіра.

Він відвертається і киває комусь.

Спалахує яскраве світло.

За огорожею з димчастого скла мені видно невелику глядацьку аудиторію. Як і того разу, в ній зібралося п'ятнадцять чи двадцять чоловік.

Правда, ніхто не стоїть і не аплодує.

Ніхто не усміхається.

Вони всі дивляться на мене.

Суворо.

Напружено.

Я відчуваю, що на моєму горизонті замаячили перші ознаки паніки.

— Чому вони всі тут? — питаю.

— Я ж сказав тобі. Ми всі — одна сім'я. І своє сміття ми прибираємо разом.

— Я не розумію...

— Ти брешеш, Джейсоне. Ти не той, за кого себе видаєш. Ти не один із нас.

— Я пояснював...

— Знаю, ти нічого не пам'ятаєш про куб. Останні десять років — це чорна дірка.

— Точно.

— Думаєш, що будеш цим прикриватися?

Лейтон відкриває ноутбук на столі й щось друкує.

Він ставить його, щось набирає на сенсорному екрані.

— Що це? — питаю. — Що відбувається?

— Ми збираємося закінчити те, що почали тієї ночі, коли ти повернувся. Я ставитиму питання, і цього разу ти на них відповідатимеш.

Я підводжуся зі стільця, іду до дверей, намагаюся відчинити їх.

Зачинено.

— Сядь!

Голос Лейтона ляскає, як постріл.

— Я хочу піти.

— А я хочу, щоб ти почав говорити правду.

— Я сказав тобі правду.

— Ні, ти сказав правду Даніелі Варгас.

По той бік скляної стінки відчиняються двері й у глядацьку аудиторію, хитаючись, заходить чоловік, якого веде один із охоронців, ухопивши його за шию.

Обличчя першого чоловіка з розгону вдаряється об скло.

Боже мій!

Ніс Раяна роз'юшений, одне око повністю заплющене.

З його розбитого й опухлого обличчя по склу течуть цівки крові.

— Ти сказав правду Раяну Голдеру.

Я кидаюсь до Раяна й кличу його на ім'я.

Він намагається відповісти, але мені не чути через бар'єр.

Я впиваюся поглядом у Лейтона.

— Сядь, бо зараз я когось покличу й тебе прив'яжуть до стільця, — наказує він.

Хвиля люті знову навалюється на мене. Цей чоловік несе відповідальність за смерть Даніели. А тепер це. Цікаво, чи встигну я повидирати йому очі, перш ніж мене від нього відтягнуть.

Але я сідаю.

Я питаю:

— Ти його вистежив?

— Ні, Раян прийшов до мене, стурбований тим, що ти розказував у квартирі Данієли. І це саме те, що я хочу почути зараз.

Я дивлюся, як охоронець штовхає Раяна на стілець у першому ряду, і до мене доходить — Раян створив те, чого бракувало, щоб куб запрацював. Оту «сполуку», про яку він торочив на мистецькій інсталяції Данієли. Якщо наш мозок заблокований і не дозволяє нам сприймати наш власний квантовий стан, то, може, існує якийсь препарат, котрий здатен відключити цей механізм — оту «огорожу», про яку я писав у програмному зверненні.

Раян із мого світу досліджував роль префронтальної кори в генеруванні свідомості. Не так уже важко здогадатися, що тутешній Раян таки створив якийсь препарат, який змінює сприйняття реальності нашим мозком. Це не дозволяє нам декогерувати через взаємодію зі своїм середовищем і перешкоджає виникненню колапсу нашої хвильової функції.

Я опам'ятовуюсь.

— Навіщо ти його побив? — питаю.

— Ти сказав Раяну, що ти професор у коледжі Лейкмонта, що маєш сина, і що Данієла Варгас фактично твоя дружина. Ти сказав, що тебе викрали якось уночі, коли ти йшов додому, після чого ти прокинувся тут. Ти сказав йому, що це не твій світ. Ти визнаєш, що говорив все це?

Ні, все-таки цікаво, що я встигну зробити з ним, перш ніж мене від нього відтягнуть? Зламати йому ніс? Вибити зуби? Убити?

Голос, який виривається з мене, схожий на гарчання.

— Ти вбив жінку, яку я люблю, за те, що вона розмовляла зі мною. Ти жорстоко побив мого друга. Ти притяг мене сюди без моєї згоди. І ти хочеш, щоб я відповідав на твої питання? Пішов ти в сраку! — я дивлюся крізь скло. — Пішли ви всі!

— Може, ти й не той Джейсон, якого я знаю і люблю, — каже Лейтон. — Може, ти лише тінь того чоловіка, з дрібкою його амбіцій та інтелекту, але ж і в тебе кебети вистачить задуматись: А раптом куб працює? Це значить, що ми сидимо на найбільшому науковому досягненні всіх часів і народів, з такими можливостями використання, які нам і не снилися, а ти нам тут очі колаєш тим, що ми вдаємося до крайнощів, захищаючи його?

— Я хочу піти.

— Ти хочеш піти. Чи ти ба. Зваж усе мною щойно сказане, а тепер поміжуй: ти єдиний успішно пройшов цю штуку. Ти володієш надзвичайно важливими знаннями, на здобуття яких ми витратили

мільярди грошей і десятиліття нашого життя. Я це кажу не для того, щоб тебе залякати, я просто звертаюся до твого логічного мислення — невже ти й справді думаєш, що ми не знайдемо способу, як витягти з тебе цю інформацію?

Питання повисає в повітрі.

У жорстокій тиші я дивлюсь на глядачів.

Дивлюся на Раяна.

Дивлюся на Аманду. Вона уникає погляду. У неї в очах бринять сльози, але її підборіддя напружене й жорстке, наче вона зібрала останні сили, щоб тримати себе в руках.

— Я хочу, щоб ти слухав дуже уважно, — каже Дейтон, — прямо тут, негайно, у цій кімнаті — це ж так просто, як ніколи. Я хочу, щоб ти постарався як слід, і видушив максимум користі з цього моменту. А тепер дивись на мене.

Я дивлюся на нього.

— Це ти побудував куб?

Я мовчу.

— Це ти побудував куб?

Знову тиша.

— Звідки ти прийшов?

Мої думки здійснюють колотнечу, програючи всі можливі сценарії — розповісти їм усе, що я знаю, не казати нічого, розказати дещо. Але *якщо* дещо, то що саме?

— Це твій світ, Джейсоне?

Динаміка моєї ситуації істотно не змінилася. Моя безпека так само залежить від моєї корисності. Поки їм щось від мене потрібно, у мене є важелі впливу. Щойно я їм усе викладу, що знаю, вся моя сила випарується.

Я відриваю погляд від столу, дивлюсь Дейтону в очі.

— Я не збираюся зараз із тобою розмовляти.

Він зітхає.

Хрустить шиєю.

Потім каже, ні до кого не звертаючись:

— Ну, що ж, думаю, цього достатньо.

Двері позаду мене відчиняються.

Я озираюся, та не встигаю побачити, хто там, як мене хапають зі стільця й жбурляють на підлогу.

Хтось сідає мені на спину, його коліна впираються мені в хребет.

Вони тримають мою голову, коли голка впирається в шию.

Я приходжу до тьми на жорсткому тонкому матраці, до болю знайомому.

Хай яким зіллям вони мене накачали, результат — тяжке похмілля, таке відчуття, наче мій череп репнув просто посередині.

Якийсь голос шепоче мені на вухо.

Я хочу сісти, але найменший рух віддається в голові ще жахливішим болем.

— Джейсоне?

Я знаю, чий це голос.

— Раяне.

— Агов.

— Що сталося?

— Тебе недавно сюди принесли.

Я насилу розкліплюю повіки.

Я знову в тій камері на ліжку зі сталевною рамою, а Раян стоїть на колінах біля мене.

Зблизька він виглядає ще гірше.

— Джейсоне, мені так шкода.

— Тут немає жодної твоєї провини.

— Ні, те, що сказав Лейтон, це правда. Коли тієї ночі я пішов від вас із Даніелою, то зателефонував йому. Сказав, що бачив тебе. Сказав, де. — Раян заплющує єдине здорове око, його обличчя перекошується, коли він каже: — Я навіть подумати не міг, що вони можуть їй щось зробити.

— Як ти опинився в тій лабораторії?

— Очевидно, ти їм не сказав усього, що вони хотіли почути, тоді вони прийшли по мене серед ночі. Ти був із нею, коли вона померла?

— Усе сталося на моїх очах. В її квартиру ввірвався якийсь чоловік і вистрелив їй межі очі.

— О Боже!

Він залазить до мене на ліжко, всідається поруч, і ми притуляємось до бетонної стіни.

— Я думав, що як переповім їм твої слова, то вони нарешті візьмуть мене в команду. Якось віддячать. А вони мене просто віддухопелили. Думали, що я ще щось приховую.

— Мені дуже шкода.

— Ти ж від мене все приховував. Я навіть не знав, що це за контора. Я гнув спину на тебе й Лейтона, а ти...

— Я від тебе нічого не приховував, Раяне. Це був не я.

Він пильно дивиться на мене, ніби намагається досягнути всю серйозність сказаного.

— То все оте, що ти молів у Данієли, правда?

Нахиляюсь ближче й шепочу:

— Кожне слово. Говори тихіше. Вони, мабуть, підслуховують.

— А як ти сюди потрапив? — шепоче Раян. — У цей світ?

— Недалеко від цієї камери є ангар, а в тому ангарі — металевий ящик, який і зробив іншу версію мене.

— І що, цей ящик дійсно на таке здатен?

— Наскільки я розумію, це вихід у мультисвіт.

Він дивиться на мене, як на божевільного.

— Як це може бути?

— Просто послухай. В ту ніч, коли я звідси втік, я пішов до лікарні. Вони провели токсикологічний аналіз, який виявив сліди якоїсь загадкової психоактивної сполуки. Коли я тебе зустрів на прийомі в Данієли, ти питав, чи «сполука» спрацювала. Над чим конкретно ти працював для мене?

— Ти попросив мене зробити препарат, який би міг тимчасово змінювати перебіг хімічних процесів у мозку, а саме в трьох полях Бродмана в префронтальній корі. Я угробив на це чотири роки. Правда, ти мені непогано заплатив.

— Як саме змінювати?

— Приспати їх на певний час. Я не мав жодного уявлення, для чого це.

— Ти чув щось про «кота Шредінгера» і все таке?

— Ще б пак.

— І про те, як спостереження визначає реальність?

— Авжеж.

Ця інша версія мене намагалась помістити людину в суперпозицію. Теоретично це неможливо, враховуючи нашу свідомість і силу спостереження, які цього не дадуть зробити. Але якщо в мозку є механізм, відповідальний за ефект спостереження...

— Ти хотів його вимкнути.

— Точно.

— Тобто, мій препарат не допускає виникнення у нас декогеренції?

— Думаю, що так.

— Але ж він не може перешкодити іншим декогерувати нас. Він не може перешкодити притаманному їм ефекту спостерігача визначати нашу реальність.

— Саме тоді в гру вступає отой ящик.

— Дідько його бери! То ти придумав, як перетворити людину на живого й мертвого kota? Це... жахливо.

Відмикають двері камери.

Ми одночасно підводимо голови й бачимо Лейтона, який стоїть на порозі в оточенні своїх охоронців — двох чоловіків середнього віку в затісних сорочках поло, заправлених у джинси, і в не надто хорошій формі.

Вони справляють враження людей, для яких жорстокість — це просто робота.

— Раяне, ходімо з нами, будь ласка, — каже Лейтон.

Раян вагається.

— Витягніть його звідси.

— Я йду.

Раян підводиться і шкутильгає до дверей.

Охоронці беруть його попід руки й витягають геть. Лейтон залишається.

Він дивиться на мене.

— Це не я, Джейсоне. Я це ненавиджу. Я ненавиджу, що ти примушуєш мене бути таким монстром. І до чого це приведе? Це не мій вибір, а твій.

Я стрибаю з ліжка й кидаюсь на Лейтона, та він грюкає дверима в мене перед носом.

У моїй камері вимикають світло.

Я бачу тільки зелену світлову точку камери нічного спостереження над дверима.

Я забився в куток у темряві й згадую все, що сталося й привело мене до цього моменту, відколи я почув ті кроки, які переслідували мене недалеко від мого дому, в моєму світі, п'ять неможливих днів тому.

Відколи я побачив маску гейші й пістолет, єдиними моїми відчуттями стали страх і сум'яття.

Зараз, у цей момент, відсутня всяка логіка.

Неможливе вирішення проблеми.

Не існує ніякого наукового підходу.

Я просто спустошений, зламаний, нажаханий, і хочу, щоб усе це вже закінчилось.

На моїх очах убили кохання мого життя.

Мого старого друга, мабуть, катують, поки я оце тут сиджу.

І ці люди ще добряче помордують мене, перш ніж я сконаю.

Я такий наляканий.

Я сумую за Чарлі.

Я сумую за Даніелою.

Я сумую за своїм стареньким особняком, на ремонт якого в мене ніколи не вистачало грошей.

Я сумую за нашим іржавим «Субурбаном».

Я сумую за своїм кабінетом у студентському містечку.

За моїми студентами.

Я сумую за життям, саме за моїм життям.

І раптом у цій темряві наче зажевіла нитка електролампочки — до мене почала доходити правда.

Я чую голос свого викрадача, якийсь наче знайомий, котрий розпитує мене про моє життя.

Про мою роботу.

Про мою дружину.

Чи називаю я її «Дані».

Він знав, хто такий Раян Голдер.

Господи!

Він приволік мене на якусь закинуту електростанцію. Накачав мене наркотиками.

Розпитував мене про моє життя.

Забрав мій телефон, мій одяг.

Чорти б тебе вхопили!

Він стоїть у мене перед очима.

Моє серце клекоче від люті.

Він зробив усе це, щоб увізнати в мою шкіру.

Щоб забрати собі моє життя.

Жінку, яку я люблю.

Мого сина.

Мою роботу.

Мій дім.

Бо той чоловік був я.

Той, другий Джейсон, який побудував куб — *він зробив це для мене.*

Коли зелений вогник камери відеоспостереження гасне, я розумію, що десь у душі я знав це, щойно побачив той куб.

Просто не хотів дивитися правді в очі.

А чому б мені хотіти?

Одна річ загубитися в чужому тобі світі.

І зовсім інша річ знати, що тебе замінили в твоєму. Ця краща версія тебе загребла твоє життя.

Він розумніший за мене, тут немає питань.

А чи кращий він батько для Чарлі?

Кращий чоловік для Данієли?

Кращий коханець?

Він зробив це для мене.

Ні.

Я ще більший придурок, ніж я собі уявляв.

Я зробив це для себе.

Коли замок у дверях клацає, я інстинктивно втискаюсь у стіну.

Ось воно.

Вони прийшли по мене.

Двері повільно відчиняються, на порозі стоїть одна людина, силуетом на тлі світла ззаду.

Вони заходять, зачиняють за собою двері.

Не бачу, хто це.

Але я відчуваю, що це вона — чи то парфуми, чи то гель для душа.

— Амандо?

Вона шепоче:

— Говори тихіше.

— Де Раян?

— Його нема.

— Що значить, «нема»?

Її голос на межі сліз, на межі зриву.

— Вони вбили його. Мені так шкода, Джейсоне. Я думала, вони просто лякають його, а вони...

— Він мертвий?

— Вони прийдуть по тебе з хвилини на хвилину.

— А чому ти...

— Бо я не підписувалась на це лайно. На те, що вони зробили з Данієлою. З Голдером. На те, що вони збираються зробити з тобою. Вони переступили межу, яку не можна переступати. Ні заради науки. Ні заради чого б то не було.

— Ти можеш вивести мене з цієї лабораторії?

— Ні, та тобі це й не допоможе, бо твоє обличчя — в усіх новинах.

— Про що ти? Чому я в новинах?

— Тебе шукає поліція. Вони думають, що це ти вбив Данієлу.

— Твої люди мене підставили?

— Мені дуже шкода. Послухай, я не можу вивести тебе з лабораторії, але я можу провести тебе в ангар.

— Ти знаєш, як працює куб?

Я відчуваю, що вона пильно дивиться на мене, хоч я її і не бачу.

— Поняття не маю. Але це твій єдиний вихід.

— Наскільки я чув, зайти в цю штуку — все одно, що вистрибнути з літака, не знаючи, чи розкриється твій парашут.

— Якщо літак все одно впаде, то яка різниця?

— А що з камерою?

— Із отією? Я її вимкнула.

Я чую, як Аманда рушає до дверей.

З'являється вертикальна лінія світла, розширюється.

Коли двері камери розчиняються навстіж, я бачу рюкзак на її плечах. Вийшовши в коридор, вона поправляє свою червону спідницю-олівець, і озирається на мене.

— Ти йдеш?

Я підводжуся, спираючись на раму ліжка.

Я, мабуть, просидів у темряві кілька годин, бо світло в коридорі просто нестерпне. Від несподіваного блиску печуть очі.

На якусь хвилю ми полишені самі на себе.

Аманда вже прямує до броньованих дверей у дальньому кінці.

— Ходімо! — шепоче.

Я тихо йду слідом. Над головою миготять панелі флуоресцентного освітлення.

Коридор німує, чути тільки відлуння наших кроків.

Коли я підходжу до сенсорного екрана, Аманда вже тримає свою картку-ключ під сканером.

— А в центрі управління нікого не буде? — питаю. — Я думав, там завжди хтось чергує...

— Сьогодні моя черга. Я тебе сховаю.

— Вони довідаються, що ти мені допомогла.

— Поки вони це зрозуміють, мене вже тут не буде.

Комп'ютеризований жіночий голос говорить:

— *Ім'я, будь ласка.*

— Аманда Лукас.

— *Пароль.*

— Два-два-три-сім.

— *Доступ заборонено.*

— От чорт!

— Що сталось?

— Хтось, мабуть, побачив нас у камеру в коридорі й заблокував мій пропуск. Лейтон знатиме вже за кілька секунд.

— Спробуй ще раз.

Вона знову сканує свою картку.

— *Ім'я, будь ласка.*

— Аманда Лукас.

— *Пароль.*

Цього разу вона говорить повільно, ретельно вимовляючи слова:

— Два-два-три-сім.

— *Доступ заборонено.*

— Трясця твоїй матері!

Двері в іншому кінці коридору відчиняються.

Коли з'являються люди Лейтона, обличчя Аманди полотніє від жаху, а в мене на піднебінні відчувається різкий металевий присмак.

Я питаю:

— Працівники самі собі створюють паролі, чи їх призначають?

— Ми самі придумуємо.

— Дай мені твою картку.

— Навіщо?

— Бо, може, ніхто не додумався заблокувати мій пароль.

Поки вона мені її передає, у тих же дверях з'являється Лейтон.

Він вигукує моє ім'я.

Я озираюсь, Лейтон і його люди біжать до нас коридором.

Я сканую картку.

— *Ім'я, будь ласка.*

— Джейсон Дессен.

— *Пароль.*

Авжеж, це саме я.

Місяць і рік мого народження задом наперед.

— Три-сім-два-один.

— *Розпізнавання голосу підтверджено. Ласкаво просимо, докторе Дессен.*

Сирена вдаряє по нервах.

Двері починають поволі відчинятися. Я безпорадно дивлюсь на те, як ці люди наближаються до нас — червонопикі, грають м'язами.

За чотири-п'ять секунд од нас.

Щойно броньовані двері розсуваються на достатню ширину, Аманда протискається туди.

Я забігаю за нею в ангар, мчу по гладкій бетонній підлозі до куба.

У центрі управління порожньо, світло б'є десь згори, і я із жахом усвідомлюю, що далі тікати нікуди.

Ми добігаємо до куба, Аманда кричить:

— Нам доведеться сховатися всередині!

Я повертаюся, бачу, що перший чоловік вривається у відчинені броньовані двері, тримаючи у правиці пістолет чи електрошокер. По його пиці розмазана кров, мабуть, Раянова. Він зафіксовує на мені погляд, піднімає зброю, але я встигаю забігти за ріг куба.

Аманда штовхає двері, і коли в ангарі вмикається тривога, вона зникає всередині.

Я кидаюся за нею, мало не наступаючи їй на п'яти. Стрибаю через поріг прямо в куб.

Вона відштовхує мене з дороги, впирається плечем у Двері.

Я чую голоси й кроки, що наближаються.

Аманда старається щосили, і я теж з розгону навалююся на двері разом із нею.

Вони, мабуть, важать цілу тону.

Нарешті двері починають рухатися в протилежному напрямку.

На дверній рамі з'являються чийсь пальці, але інерція працює на нашу користь.

Двері з грюкотом зачиняються, масивний засув стає на своє місце.

Тиша.

І непроникна пітьма. Темрява така глибока й суцільна, що голова йде обертом.

Я добираюся до найближчої стіни, кладу руки на метал, просто, щоб спертись на щось тверде, і намагаюсь усвідомити те, що я і справді перебуваю всередині цієї штуки.

— Вони зможуть прорватись у двері?

— Не думаю. Двері мають блокуватися на десять хвилин. Схоже на якийсь вбудований захист.

— Захист від чого?

— Хтозна. За тобою ж гналися? Ти насилу вискочив із халепи. Це ж ти його побудував. Здається, він таки працює.

Я чую, як у темряві щось шарудить.

Умикається ліхтар Колемана із живленням від батарейок, освітлюючи внутрішню частину куба блакитнуватим світлом.

Так дивно, страшно, але ж і дух захоплює від того, що я нарешті опинився тут, серед цих товстелезних, майже непорушних мурів.

Перше, що я бачу при світлі — чотири пальці, відрізані на рівні другої фаланги.

Аманда стоїть на колінах над відкритим рюкзаком, запустивши туди руку по плече. Зважаючи на те, що прямо перед нею на друзки розбилося все її життя, викликає подив її стриманість і впевненість людини, яка чітко контролює ситуацію.

Вона витягає невелику шкіряну сумку.

У ній повно шприців, голок і крихітних ампул з якоюсь прозорою рідиною, яка, мабуть, і є тією Раяною «сполюкою».

Я кажу:

— Отже, ти зі мною?

— А в мене є вибір? Вийти звідси й пояснити Лейтону, як я зрадила його й усе, над чим ми працювали?

— Я жодного поняття не маю, як працює цей ящик.

— Я теж, тож, здається, попереду на нас чекають веселі часи. — Вона дивиться на свій годинник. — Коли двері зачинилися, я увімкнула таймер. — Вони увірвуться сюди через вісім хвилин, п'ятдесят шість секунд. Якби не брак часу, можна було б просто випити одну із цих ампул, або вколоти внутрішньом'язово, але зараз мусимо знайти вену. Доводилось робити собі внутрішньовенну ін'єкцію?

— Ні.

— Закасай рукав.

Вона зав'язує гумовий джгут над моїм ліктем, бере мою руку й підносить її до світла лампи.

— Бачиш оцю вену, перед ліктьовим суглобом? Це твоя ліктьова вена. Сюди й треба колоти.

— А ти хіба не можеш це зробити?

— Ти впораєшся.

Вона подає мені пакет із дезінфікуючими серветками.

Я розриваю пакет, дістаю серветку й витираю велику ділянку шкіри.

Тепер вона дає мені шприц на три кубики, дві голки й одну ампулу.

— Це — фільтрувальна голка, — каже вона, торкаючись однієї з них. — Нею треба висмоктувати рідину з ампули, щоб не захопити осколок скла. Потім встановлюєш другу голку й робиш ін'єкцію. Ясно?

— Та наче.

Я вставляю в шприц фільтрувальну голку, знімаю кришку, потім відломлюю шийку скляної ампули.

— Все до дна? — питаю.

Вона зав'язує гумовий джгут на своїй руці, протирає шкіру.

— Ага.

Я обережно всмоктую вміст ампули в шприц і міняю голки.

— Обов'язково постукай по шприцу й видави через голку трохи рідини. Ти ж не хочеш вколоти собі бульбашку повітря в судинну систему — каже Аманда.

Вона знову показує мені свій годинник: 7:39...

7:38.

7:37.

Я стукаю по шприцу й видавлюю краплю Раянної хімічної сполуки через голку і кажу:

— То я, просто...

— Встроми її у вену під кутом сорок п'ять градусів, щоб отвір на вістрі голки був спрямований угору. Я знаю, тут є над чим добряче подумати. Але ти все робиш чудово.

У мене всередині клекоче стільки адреналіну, що я навіть не відчуваю проколу.

— Що тепер?

— Переконайся, що ти потрапив у вену.

— Як я це...

— Витягни трохи поршень.

Витягаю.

— Бачиш кров?

— Ага.

— Чудова робота. Ти потрапив у неї. Тепер розв'яжи джгут і поступово вводь.

Я дотискаю поршень і питаю:

— І як швидко настає ефект?

— Майже миттєво, якби я мала...

Я навіть не чую кінця її речення.

Цей препарат збиває мене з ніг.

Я притуляюся спиною до стіни й випадаю з часу, аж поки знову бачу Аманду перед очима. Вона щось каже, але я ніяк не можу розібрати, що саме.

Я дивлюся вниз і бачу, як вона витягає голку з моєї руки й прикладає спиртову серветку до крихтної ранки.

До мене нарешті доходить, що вона каже:

— Притисни її.

Тепер я бачу, як Аманда простягає руку до світла ліхтаря, і коли вона встромяє голку в свою вену й розв'язує джгут, мій погляд падає на її

годинник і на цифри, які він відраховує до нуля.

Невдовзі Аманда лежить, випроставшись на підлозі, ніби наркоман, який щойно піймав кайф, а час усе біжить. Тільки це вже не має ніякого значення.

Я не вірю власним очам.

Розділ восьмий

Я сідаю.

Голова ясна, я напоготові.

Аманда вже не лежить на підлозі. Вона стоїть трохи далі, спиною до мене.

Я гукаю її, питаю, чи все в неї гаразд, та вона не озивається.

Я зводжуся на ноги.

Аманда тримає ліхтар, і коли я підходжу до неї, то бачу, що світло не падає на стінку куба, яка мусить бути перед нами.

Я оминаю її.

Вона йде за мною з ліхтарем.

У світлі видніються ще одні двері, такі ж як і ті, в які ми щойно ввійшли з ангара.

Я йду далі.

Через три з половиною метри доходимо ще до одних дверей.

Потім ще.

І ще.

Наш ліхтар світить з потужністю однієї лампочки в шістдесят ват, і на відстані двадцяти-двадцяти п'яти метрів світло тьмяніє та перетворюється на якісь нав'язливі примарні плями, які відбиваються від холодної поверхні металевих стін по один бік, і від ряду дверей по інший.

За межами світла нашого ліхтаря — суцільна темрява.

Я зупиняюсь у німому благоговінні.

Я думаю про тисячі статей і книжок, які прочитав за життя. Скільки екзаменів здано. Скільки уроків вивчено. Скільки теорій визубрено. Скільки рівнянь нашкрябано на дошках. Я згадую ті місяці, коли гибів у тій чистій кімнаті, намагаючись створити щось, що було лише хирлявою подобою цього місця.

Для студентів факультету фізики й космології найближчим результатом їхніх досліджень є древні галактики, які видно в телескопи. Зчитування даних після зіткнення часток, про факт якого нам відомо, але чого ми ніколи не побачимо.

Завжди існує межа, бар'єр між рівняннями й реальністю, яку вони виражають.

Але все це скінчилося. Принаймні для мене.

Я не можу повірити, що тут стою. Що я й справді перебуваю в цьому місці. Що воно існує.

Страх полишає мене, бодай на мить.

Мене розбирає цікавість.

— Найпрекрасніше, що ми можемо переживати — це відчуття таємниці — кажу.

Аманда дивиться на мене.

— Це не я сказав — Ейнштейн.

— А це місце хоча б реальне? — питає вона.

— Що ти маєш на увазі під словом «реальне»?

— Ми стоїмо на матеріальному місці?

— Я думаю, що це прояв розуму, коли він намагається візуально пояснити щось таке, чого наш мозок не здатен збагнути.

— І що ж це?

— Суперпозиція.

— Тобто зараз ми переживаємо квантовий стан?

Я роззираюсь, вдивляюся в коридор позаду. Потім дивлюсь у темряву попереду. Навіть у тьмяному світлі видно, що простір має рекурсивну властивість, наче два дзеркала, одне напроти одного.

— Та-а-ак. Він просто має вигляд коридору, та я думаю, насправді — це куб повторює себе в усіх можливих реальностях у тій самій точці простору й часу.

— Наче поперечний переріз?

— Точно. У квантовій механіці об'єкт, який містить усю інформацію про систему — перед тим, як він колапсує внаслідок спостереження — іноді називають хвильовою функцією. Мені здається, цей коридор — це те, як наш мозок візуалізує вміст хвильової функції, в усіх можливих проявах, для нашого квантового стану суперпозиції.

— То куди ж веде цей коридор? — питає вона. — Якщо ми просто йтимемо, то куди дійдемо?

Коли я вимовляю це вголос, диво зникає і з'являється жах:

— Кінця немає.

Ми йдемо далі, щоб довідатися, що станеться, якщо щось зміниться, якщо *ми* щось змінимо.

Але ми бачимо тільки двері, двері, двері, двері.

Коли ми вже йдемо якийсь час, я кажу:

— Я рахував їх, відколи ми рушили коридором, і оце вже чотириста сорокові двері. Кожний куб повторюється через три з половиною метри,

тобто ми вже пройшли добрих півтора кілометра.

Аманда зупиняється і скидає рюкзак з плечей. Вона сідає під стіну, я вмошуюся поряд із нею, ліхтар — між нами.

Я кажу:

— А що, як Лейтон вирішить кольнутися, добереться сюди й ганятиметься тут за нами?

— Він ніколи цього не зробить.

— Чому?

— Бо він до смерті боїться того куба. Як і всі ми. Крім тебе, бо ти єдиний, хто зайшов у нього і вийшов назад. Ось чому Лейтон хотів за всяку ціну примусити тебе розповісти, як ним управляти.

— А що сталося з пілотами-випробувальниками?

— Перший, хто зайшов у куб, був хлопець на ім'я Метью Смелл. Ми не уявляли, з чим маємо справу, тому дали Смеллу прості й чіткі інструкції. Зайти в куб. Зачинити двері. Сісти. Вколоти собі препарат. Що б не сталося, що б він не побачив, він мав сидіти на тому ж місці, чекати, поки не припиниться дія препарату, і вийти назад прямо в ангар. Навіть, якби він побачив оце все, він не мав права залишати куб. Йому було заборонено рухатись.

— І що сталося потім?

— Минула година. Він запізнювався. Ми хотіли відчинити двері, але боялися, що порушимо щось, що відбувалося всередині. Через двадцять чотири години ми нарешті відчинили його.

— І куб був порожній.

— Так, — у блакитному світлі Аманда виглядала виснаженою. — Зайти в куб і вколоти собі препарат — це подорож в один кінець. Повернення немає, і ніхто не буде ризикувати, ганяючись за нами. Ми тут самі. То що ти збираєшся робити?

— Які кожен поважний учений — експеримент. Відчинити двері, подивитися, що буде.

— Ну, і так, для ясності. Ти уявляєш, що там може бути за всіма цими дверима?

— Абсолютно не уявляю.

Я подаю Аманді руку. Завдаючи рюкзак собі на плечі, я відчуваю перші ознаки спраги. Цікаво, чи прихопила вона бодай трохи води?

Ми йдемо коридором, і насправді я боюсь зробити вибір. Якщо є безкінечна кількість дверей, то, зі статистичної точки зору, вибір сам по собі означає все й нічого. Кожен вибір правильний. Кожен вибір помилковий.

Нарешті я зупиняюсь і кажу:

— Може, оці?

Вона стенає плечима.

— Давай.

Узявшись за холодну металеву ручку, я питаю:

— У нас же є ампули, правда? Бо це було б...

— Я перевірила сумку, коли ми зупинялися хвилину тому.

Я повертаю ручку вниз, чую ковзання ригеля і смикаю.

Двері відчиняються всередину. Видніється рама.

Аманда шепоче:

— Що ти там бачиш?

— Поки що нічого. Дуже темно. Ану, дай-но. — Коли я беру в неї ліхтар, то помічаю, що ми знову стоїмо в одному кубі. — Глянь, — кажу я. — Коридор пропав.

— Це тебе дивує?

— Насправді це має сенс. Середовище за дверима взаємодіє з внутрішньою частиною куба. Це дестабілізує квантовий стан.

Я повертаюсь до відчинених дверей, тримаючи перед собою ліхтар. Просто перед нами видно землю.

Потрісканий тротуар.

Масляні плями.

Коли я виходжу, під ногами в мене хрустить скло.

Я допомагаю Аманді вийти, і ми обережно ступаємо. Світло розсіюється, падає на бетонну колону.

Фургон.

Кабріолет.

Седан.

Це парковка.

Ми піднімаємося похилою дорогою, обабіч якої стоять автомобілі. Орієнтуємось по залишках білої смуги, котра розділяє ліву й праву смуги.

Куб залишився десь позаду, пропав з виду, поглинутий темрявою.

Минаємо знак зі стрілою, яка вказує ліворуч поряд зі словами:

«ВИХІД НА ВУЛИЦЮ»

Завертаємо за ріг, піднімаємося іншим з'їздом.

Праворуч уздовж валяються шматки стелі, які, падаючи, розчавили лобове скло, капоти й дахи машин. Що далі ми рухаємось, то гірше стає навколо. І ось ми вже видираємось на бетонні валуни, а навкруги ножами й химерним плетивом стриміє іржава арматура.

На півдорозі до наступного рівня дорогу нам перепинає величезна купа сміття.

— Мабуть, нам краще просто повернутися, — кажу я.

— Глянь... — вона бере ліхтар, і я йду за нею до входу на прогін.

Двері прочинені й Аманда відчиняє їх повністю.

Суцільна темрява.

Ми піднімаємось нагору, до сходових дверей.

Нам доводиться удвох відчиняти їх.

У вестибюлі гуляє вітер.

Крізь порожні сталеві рами того, що колись було величезними двоповерховими вікнами, пробивається якась подоба денного світла.

Спершу мені здається, що на підлозі лежить сніг, але він не холодний.

Я стаю навколішки, набираю повну жменю. Він сухий, мармурова підлога вкрита шаром цього «снігу» заввишки сантиметрів з тридцять. Він вислизає крізь пальці.

Ми пробираємось повз довгу стійку реєстрації з назвою готелю мудрованими прописними літерами, які все ще тримаються на її фасаді.

На вході ми проходимо між двома здоровенними ящиками, в котрих стирчать дерева, зовсім сухі, з покрученими вузлуватими гілками, на яких теліпається висохле, аж наче бляшане листя, і торохтить під вітерцем.

Аманда вимикає ліхтар.

Ми проходимо крізь обертові двері з вибитим склом.

Хоч надворі й не холодно, враження таке, що навколо лютує хуртовина.

Я виходжу на вулицю і дивлюся між темними будинками на небо із слабеньким натяком на червонястий відтінок. Воно світиться так, як ото буває в місті, коли небо затягнуте низькими хмарами й вогні будинків відбиваються у їхній волозі.

Але ніде немає ніяких вогнів.

Жодного вогника навколо.

Ці частинки падають, як сніг, струмують, наче тюлеві фіранки на вітрі, летять в обличчя, але не жалять холодом.

— Це попіл, — каже Аманда.

Попільна заметіль.

Тут, надворі, попелу по коліна, і в повітрі стоїть такий запах, як уранці від холодного каміна.

Мертвотний сморід згарища.

Попіл дуже густий, верхніх поверхів хмарочосів не видно. Довкола панує тиша, і тільки вітер дме між будинками й крізь будинки, і чути посвистування попелу, коли він сірими кучугурами намітається довкола покинутих автомобілів і автобусів.

Я не вірю власним очам.

У те, що я справді перебуваю в чужому світі.

Ми йдемо серединою вулиці, вітер дме нам у спину.

Я не можу позбутися відчуття, що темрява хмарочосів оманлива. Це просто кістяки, самі контури в зливі попелу. Вони більше нагадують якісь неймовірні гори, ніж щось, створене людськими руками. Деякі похилились, якісь уже попадали, а високо вгорі, де панує безжальний вітер, я чую стогін сталевих каркасів, які ще тримаються з останніх сил.

Раптом я відчуваю якийсь різкий тиск позаду очей.

Він з'являється і зникає менше ніж за секунду, наче спрацьовує якийсь вимикач.

Аманда питає:

— Ти теж це відчуваєш?

— Такий тиск за очима?

— Точно.

— Так, не інакше як закінчується дія препарату.

Через кілька кварталів будинки закінчуються. Ми доходимо до поручнів, які простягаються вздовж хвилевідбійної стінки. Озеро широчіє на кілометри під радіоактивним небом, і зовсім не схоже на озеро Мічиган, а швидше виглядає, як величезна сіра пустеля. Попіл накопичується на поверхні води й хвилеподібно здіймається, як водяний матрац, коли хвилі чорної піни вдаряються об хвилевідбійну стінку.

Назад ми йдемо проти вітру.

Попіл лізе в очі й рот.

Наші сліди вже занесло.

Десь за квартал од готелю, зовсім поруч, чується звук, як від наростаючого грому.

Земля двигтить під ногами.

Ще один будинок падає на коліна.

Куб на тому ж місці, де ми його залишили — в дальньому кутку парковки на найнижчому рівні.

Ми вкриті попелом, тож біля дверей зупиняємося і струшуємо його з одягу й волосся.

Забираємося всередину, лясає замок і за нами зачиняються двері.

Ми знову в простому замкненому обширі куба.

Чотири стіни.

Двері.

Ліхтар.

Рюкзак.

І дві спантеличені людські істоти.

Аманда сидить, обійнявши коліна й притиснувши їх до грудей.

— Як ти думаєш, що тут сталося? — питає вона.

— Супервулкан. Удар астероїда. Ядерна війна. Важко сказати.

— Ми в майбутньому?

— Ні, куб може просто під'єднати нас до інших реальностей в одній і тій самій точці в просторі й часі. Але я думаю, що деякі світи можуть здатися майбутнім, якщо вони зробили технологічні прориви, які нам і не снилися.

— А що, як вони всі знищені, як оцей?

Я кажу:

— Нам треба знову прийняти препарат. Я не впевнений, що ми в безпеці під цим хмарочосом, який розвалюється.

Аманда скидає балетки й витрушує з них попіл.

Я кажу:

— Те, що ти зробила для мене в тій лабораторії... Ти врятувала мені життя.

Вона дивиться на мене, і її нижня губа починає тремтіти.

— Я так заздрила тим першим пілотам, які зайшли в куб. Жахіття. Я не можу повірити, що це відбувається насправді.

Я розстібаю рюкзак і починаю витягати весь його вміст, щоб подивитися, що в нас є.

Я знаходжу шкіряну сумку з ампулами й наборами для ін'єкцій.

Три записники, запаяні в пластик.

Коробка ручок.

Ніж у нейлоновому футлярі.

Аптечка.

Рятувальна термоковдра.

Дошовик.

Туалетні речі.

Дві пачки готівки.

Лічильник Гейгера.

Компас.

Дві повні однолітрові пляшки з водою.

Шість армійських індивідуальних харчових пакетів.

— Ти все це спакувала? — питаю.

— Ні, я просто вхопила його на складі. Це стандартний набір. Те, що кожен бере в куб. Нам треба було ще вдягнути скафандри, але я не встигла прихопити жодного.

— Що правда, то правда. А якщо світ такий? Рівень радіації може зашкалювати, або склад атмосфери відрізнятиметься. Якщо щось не так буде з тиском — занижкий, наприклад — то наша кров і всі рідини в нашому тілі закиплять.

Впадають в око пляшки з водою. Я не пив нічого вже кілька годин, ще з обіду. Пити хочеться страшенно.

Я відкриваю шкіряну сумку. Вона наче спеціально зроблена для ампул, кожна скляна пляшечка утримується в окремому мініатюрному рукаві.

Я починаю рахувати їх.

— П'ятдесят, — каже Аманда. — Ну, тепер сорок вісім. Треба було хапати два рюкзаки, але...

— Ти не збиралася йти зі мною.

— Наскільки кепські наші справи? — питає вона. — Тільки чесно.

— Не знаю. Але це наш космічний корабель. І краще нам навчитися літати на ньому.

Я починаю складати все назад у рюкзак. Аманда бере набори для ін'єкцій.

Цього разу ми ламаємо шийки ампул і п'ємо препарат. Рідина ковзає по моєму язичку, вона солодкава, аж нудотна на смак.

Залишилось сорок шість ампул.

Я запускаю таймер на годиннику Аманди й питаю:

— Скільки разів можна приймати цю бурду, щоб не зашкварити собі мізки?

— Недавно ми проводили деякі дослідження.

— Затягли в лабораторію якогось бомжа з вулиці?

Вона майже усміхається.

— Ніхто не помер. Ми з'ясували, що повторне використання значно посилює неврологічне функціонування і виробляє звикання. Гарною новиною є те, що період напіврозпаду дуже короткий, і якщо ми не

будемо ковтати ампули одну за одною, то все буде добре. — Вона встромляє ноги в балетки, дивиться на мене. — Ти вражений собою?

— Що ти маєш на увазі?

— Ти побудував цю штуку.

— Так, але я й досі не знаю, як. Я знаю теорію. Але створення стабільного квантового стану в людей це...

— Неймовірний прорив?

Ще б пак. Волосся в мене на потилиці стає дибки, коли я усвідомлюю, що цього не може бути.

Я кажу:

— Це один шанс на мільярд, але ми маємо справу з мультивсесвітом. Із безкінечністю. Може, існує мільйон світів, таких, як твій, де я нічого цього не придумував. Але потрібен лише один, де я таки докопався до істини.

На відмітці тридцять хвилин я помічаю перші ознаки дії препарату — мерехтіння сяючої, блискучої ейфорії.

Чудове відчуття звільнення.

Хоч і не таке інтенсивне, як у кубі в «Лабораторіях швидкості».

Я дивлюсь на Аманду.

— Здається, мене чіпляє.

— Мене теж, — каже вона.

І знову ми в коридорі.

Я питаю:

— Твій годинник ще йде?

Аманда задирає рукав светра й показує циферблат годинника з тритієвою зеленою підсвіткою.

31:15.

31:16.

31:17.

— Отже, минуло трохи більше тридцяти однієї хвилини відтоді, як ми випили препарат. Ти знаєш, як довго він впливатиме на хімію нашого мозку?

— Здається, близько години.

— Давай засічемо час, щоб знати напевно.

Я повертаюся до дверей, які вели на парковку, й відчиняю їх.

Тепер переді мною ліс.

Тільки тут немає й сліду рослинності.

І сліду життя.

Просто обпалені стовбури, скільки сягає око.

Дерева немов якісь примари, їхнє довге тонке гілля неначе чорна павутина на тлі вугільно-сірого неба.

Я зачиняю двері.

Вони автоматично замикаються.

У мене паморочиться голова, коли я бачу, як куб знову віддаляється від мене, розчиняється в безкінечності.

Я відмикаю замок, відчиняю двері.

Коридор знову зникає.

Мертвий ліс усе ще тут.

Я кажу:

— Ага, отже тепер ми знаємо, що зв'язок між дверима й цими світами встановлюється тільки на час дії препарату. Ось чому ніхто з ваших пілотів так і не повернувся назад в лабораторію.

— Тобто, коли препарат починає діяти, коридор з'являється знову?

— Здається, так.

— Тоді, як же ми повернемося додому?

Аманда починає йти.

Швидше й швидше.

Потім біжить підтюпцем.

Тепер біжить.

У темряву, яка не міняється.

В якої немає кінця.

Лаштунки мультівсесвіту.

Від цих зусиль я пітнію, і моя спрага стає просто нестерпною, але я мовчу, думаючи, що, можливо, їй це необхідно. Може, їй треба спалити якусь енергію. Переконатися, що скільки б вона не рухалась вперед, цей коридор ніколи не закінчиться.

Я думаю, що ми обоє просто намагаємось усвідомити, який це жах — безкінечність.

Нарешті вона спустошується.

Сповільнюється.

Кругом тихо, чути тільки, як наші кроки відлунюють попереду в темряві.

У мене паморочиться в голові від голоду й спраги, і я все думаю про ті два літри води в нашому рюкзаку, в мене просто руки тягнуться вхопити їх, але я знаю, що їх треба берегти.

Тепер ми йдемо по коридору розміреною ходою.

Я тримаю ліхтарик так, щоб мені було видно кожні двері кожного кубу.

Я не знаю, що саме шукаю.

Може, якесь порушення одноманітності.

Що завгодно, може, якийсь знак, аби хоч за щось зачепитися.

А в голові тим часом б'ється настирлива думка...

Що буде, коли закінчиться вода?

Коли закінчиться їжа?

Коли сядуть батарейки, які живлять цей ліхтар — наше єдине джерело світла?

Як мені знайти дорогу додому?

Цікаво, скільки часу минуло відтоді, як ми вперше ввійшли в куб ще в «Лабораторіях швидкості»?

Я втратив відчуття часу.

Я розгублений.

Виснаження навалюється на мене з такою силою, що сон здається бажанішим за воду.

Я дивлюся на Аманду. У блакитному світлі її риси холодні, але прекрасні.

У неї переляканий вигляд.

— Ти ще не голодний?

— Та не дуже.

— Мені страшенно хочеться пити, але ж нам треба берегти воду, правда?

— Так, я думаю, це не завадить.

— Я зовсім дезорієнтована, і з кожною секундою стає дедалі гірше. Я виросла в Північній Дакоті, і у нас там часто бували оті дикі хуртовини. Біла імла. Ти їдеш по рівнині, і тут здіймається такий вітер, що ти стаєш цілковито дезорієнтований. Так дме, що голова йде обертом тільки від того, що дивишся у вітрове скло. Тоді треба з'їхати на узбіччя дороги й перечекати. І коли сидиш отак у холодній машині, здається, що це вже кінець світу. Отак я почуваюся зараз.

— Мені теж страшно. Але я саме намагаюся знайти якесь рішення.

— Як?

— Ну, для початку треба точно визначити, скільки «коридорного» часу дає нам цей препарат. Аж до хвилини.

— І наскільки ти хочеш завести таймер?

— Якщо, як ти кажеш, у нас є близько години, тоді наш дедлайн — дев'яносто хвилин на твоєму годиннику. Тобто, тридцять хвилин, поки подіє препарат, плюс шістдесят хвилин самої його дії.

— Я важу менше за тебе. А що, як він діятиме на мене довше?

— Це не має значення. Як тільки препарат перестає діяти на когось із нас, ця людина декогерує квантовий стан і цим самим руйнує коридор. Про всяк випадок давай починати відчиняти двері на відмітці вісімдесят п'ять хвилин.

— А що ми хочемо знайти?

— Світ, який не з'їсть нас живцем.

Вона зупиняється і дивиться на мене.

— Я знаю, що насправді ти не будував цей куб, але, схоже, ти трохи розбираєшся в тому, як це все працює.

— Послухай, все це настільки за гранню того, що я міг би...

— Тобто, це означає: «Ні, не маю жодного уявлення»?

— Про що ти питаєш мене, Амандо?

— Ми заблукали?

— Ми збираємо інформацію. Ми працюємо над вирішенням проблеми.

— Але проблема в тому, що ми заблукали. Так?

— Ми проводимо дослідження.

— Боже мій!

— Що таке?

— Я не хочу решту свого життя тинятися цим безкінечним тунелем.

— Я цього не допущу.

— Яким чином?

— Ще не знаю.

— Але ти працюєш над цим?

— Так. Я працюю над цим.

— І ми не заблукали.

Ми заблукали, та ще й як. Буквально бродимо в порожнечі між світами.

— Ми не заблукали.

— Добре, — вона всміхається. — Тоді я поки що не буду втрачати глузд.

Якийсь час ми йдемо мовчки.

Металеві стіни гладкі й безликі, нічим не відрізняються одна від одної. Ще... Ще... Ще...

Аманда питає:

— Як ти думаєш, до яких світів ми реально маємо доступ?

— Та ось якраз ламаю собі цим голову. Припустімо, що мультивсесвіт почався із єдиної події — Великого Вибуху. Це відправна точка, основа стовбура найвеличезнішого, найрозлогішого дерева, яке можна собі уявити. Ось розгортається час, і матерія починає організовуватися в зірки й планети в яких завгодно поєднаннях, і в нашого дерева виростають гілки, а з тих гілок виростають ще гілки, і так далі, і так далі, аж поки через чотирнадцять мільярдів років десь у майбутньому моє народження не випустило новий пагін. І з цього моменту кожен вибір, який я зробив чи не зробив, дії інших людей, які вплинули на мене, усе це спричинило нові розгалуження, появу безкінечного числа Джейсонів Дессенів, що живуть у паралельних світах, причому якісь із них дуже схожі на той, який я називаю «домом», а якісь просто запаморочливо інші.

Усе, що може статися, станеться. Усе. Тобто, десь у цьому коридорі існує версія тебе й мене, які так і не дісталися до куба, коли ти намагалася допомогти мені втекти. І тепер нас десь мордують, або вже вбили.

— Дякую за моральну підтримку.

— Могло бути й гірше. Я не думаю, що ми маємо доступ до всього обширу мультивсесвіту. Тобто, якщо існує світ, де сонце вже перегоріло, як тоді, коли на Землі з'явилися прокаріоти — первісні форми життя, то я не думаю, що якісь із цих дверей відчиняться в такий світ.

— Отже, ми можемо зазирати тільки в ті світи...

— Ризикну припустити, що в ті світи, які перебувають поруч з нашими. Світи, які розділилися в якійсь точці в недалекому минулому, і десь існують неподалік од наших. Там, де ми існуємо, чи існували в якійсь точці. Я не знаю, як далеко назад вони розгалужуються, але підозрюю, що працює якась форма вибірконості. Це просто моя робоча гіпотеза.

— Але ми все ще говоримо про безкінечну кількість світів, правда?

— Так, авжеж.

Я беру її зап'ястя і натискаю кнопку підсвітки на її годиннику.

Крихітний квадратик зеленого світла показує...

84:50.

84:51.

Я кажу:

— Через п'ять хвилин препарат перестане діяти. Здається, саме час.

Я підходжу до наступних дверей, віддаю Аманді ліхтар і беруся за ручку.

Натискаю і відчиняю двері на три сантиметри.

Я бачу бетонну підлогу.

Шість сантиметрів.

Знайоме вікно прямо попереду.

Десять.

Аманда каже:

— Це — ангар.

— Що ти хочеш робити?

Вона проштовхується повз мене й виходить із куба.

Я йду за нею. Зверху на нас падає яскраве світло.

В ангарі тихо.

Ми зупиняємось на розі куба, виглядаємо й дивимось на броньовані двері.

Я кажу:

— Це небезпечно.

Мої слова ширяться ангаром, як шепіт у соборі.

— А куб?

З голосним гуркотом броньовані двері здригаються і починають розходитися.

Збуджені голоси просочуються в щілину.

Я кажу:

— Ходімо. Просто зараз.

Якась жінка протискається у щілину між стулками дверей.

Аманда вигукує:

— О Боже!

Броньовані двері всього за п'ятнадцять метрів од нас, і я знаю що нам треба вертатися в куб, але не можу відвести погляду.

Жінка проштовхується крізь двері в ангар, повертається і подає руку чоловіку позаду неї.

Ця жінка — Аманда.

Обличчя чоловіка таке набрякле й побите, що я б і не зрозумів, що то я, якби не достоту такий само одяг, як на мені.

Коли вони починають бігти в наш бік, я мимоволі задкую до дверей куба.

Але вони встигають пробігти всього три метри, як люди Лейтона вриваються у двері за ними.

Постріл примушує Джейсона й Аманду зупинитися.

Моя Аманда рветься до них, але я відсмикую її назад.

— Ми повинні їм допомогти, — шепоче Аманда.

— Ми не можемо.

Визираючи з-за рогу куба, ми дивимось, як наші двійники повільно повертаються обличчям до людей Лейтона.

Нам треба йти.

Я знаю це.

Частина мене кричить, щоб ми йшли.

Але я не можу відірватися.

Моя перша думка, що ми повернулися назад у часі, але звичайно ж це неможливо. В кубі не відбувається переміщення в часі. Це просто світ, в якому ми з Амандою тікали на кілька годин пізніше.

Або не втекли.

Люди Лейтона зі зброєю напоготові заходять в ангар і йдуть прямо до Джейсона й Аманди.

Лейтон заходить за ними, і я чую, як моя версія каже:

— Це не її провина. Я залякав її. Це я її примусив.

Лейтон дивиться на Аманду.

Він питає:

— Це правда? Він примусив тебе? Бо я знаю тебе більше десяти років, і ще не бачив нікого, хто б міг тебе до чого-небудь присилувати.

У Аманди переляканий і водночас зухвалий вигляд.

Вона відповідає з тремтінням у голосі:

— Я не стоятиму осторонь і не дивитимусь, як ви вбиваєте людей. З мене досить.

— О! Ну, в такому разі...

Лейтон кладе руку на міцне плече чоловіка праворуч.

Оглушливий постріл.

Сліпучий спалах зі ствола.

Аманда падає, наче хтось відімкнув від неї струм. А в Аманди поряд зі мною з уст зривається здавлений крик.

Той інший Джейсон кидається на Лейтона, а другий охоронець блискавично стріляє, і ось уже той Джейсон кричить і корчиться на підлозі ангара.

Крик моєї Аманди виказує нас.

Лейтон витріщається на нас, зовсім збитий з пантелику.

Він кричить:

— Агов!

Вони біжать до нас.

Я хапаю Аманду за руку, затягую її в куб і зачиняю Двері.

Двері клацають, з'являється коридор, але дія препарату може припинитися будь-якої миті.

Аманда тремтить, і я хочу сказати їй, що все добре, та марно. Вона щойно була свідком власного вбивства.

— То не ти там була, — кажу я їй. — Ти стоїш ось тут, біля мене. Жива й здорова. А то була не ти.

Навіть при тьмяному світлі я бачу, що вона плаче.

Сльози течуть по її брудному обличчі, наче то потекла туш для очей.

— Це частина мене, — каже вона. — Була.

Я обережно беру її за руку й повертаю так, щоб видно було годинник. До відмітки дев'яносто хвилин нам лишається сорок п'ять секунд.

Я кажу:

— Нам треба йти.

Я рушаю коридором.

— Амандо, бігом!

Вона наздоганяє мене, і я відчиняю двері.

Тьма-тьмуща.

Ані звуку, ані запаху. Абсолютна порожнеча.

Я грюкаю дверима.

Намагаюся не панікувати, але мені доведеться відчиняти інші двері, щоб ухопитися хоч за якийсь шанс знайти місце перепочити й оговтатися.

Я відчиняю наступні двері.

За три метри, в бур'янах, перед хистким парканом із дротяної сітки, стоїть вовк і дивиться на мене великими жовтими очима. Гарчить, нахиливши голову.

Коли він рушає до мене, я швидко зачиняю двері.

Аманда хапає мене за руку.

Ми йдемо далі.

Треба ще й ще відчиняти двері, але мене проймає жах. Я вже боюсь, що ми не знайдемо світ, де можна почуватися безпечно.

Я кліпаю, і ми знову опиняємося в окремому кубі.

На одного з нас препарат перестав діяти.

Цього разу вона відчиняє двері.

В куб наносить снігу.

Лютий холод обпікає обличчя.

Через завісу заметілі я помічаю силуети дерев, а оддалік — будинки.

— Що скажеш? — питаю.

— Скажу, що я більше жодної чортової секунди не хочу сидіти в цій коробці.

Аманда ступає в сніг і по коліна провалюється в м'який пух.

Вона відразу починає тремтіти.

Я відчуваю, що препарат вивітрився з мене, і цього разу відчуття таке, ніби мені в ліве око вдарили льодорубом.

Біль нестерпний, але миттєвий.

Я виходжу з куба слідом за Амандою, і ми йдемо кудись майже навмання.

Пробивши перший шар пухкого снігу, відчуваю, що провалююсь далі — з кожним кроком ноги дедалі глибше вгрузають у кірку старого, злежаного снігу.

Я наздоганяю Аманду.

Ми просуваємся через поле в бік околиці, яка, здається, поволі розчиняється перед моїми очима.

Джинси й толстовка трохи захищають мене від холоду, а от Аманді, в її червоній спідниці, чорному светрі й балетках, явно непереливки.

Більшу частину свого життя я прожив на Середньому Заході, але не думав, що буває так холодно. Вуха й вилиці в мене майже відмерзли, я ледве воруху пальцями рук.

Сильний вітер дме нам прямо в обличчя і коли сніг починає валити сильніше, весь світ навколо нагадує снігову кулю, яку хтось добряче потрусив.

Ми продираємся крізь сніг, намагаючись рухатися якомога швидше, але дедалі глибше провалюємся і, не маючи жодного орієнтиру, вже майже борсаємся на місці.

Щоки в Аманди синіють.

Вона страшенно тремтить.

Волосся в неї побіліло від снігу.

— Треба вертатися, — кажу я, клацаючи зубами.

Вітер уже не виє, він оглушливо реве.

Аманда розгублено дивиться на мене, потім киває.

Я озираюся, але куб зник.

Мене кольнув страх.

Сніг несе збоку, і будинки, що мріли десь удалині, щезли.

Куди не глянь, усюди одноманіття.

Аманда все киває головою вгору-вниз, а я стискаю кулаки, щоб кров прилила до пальців, та все дарма. Моя нитяна обручка вкрилася льодом.

Туманіє голова.

Тіпає від холоду.

Ми вчинили дурницю.

Це не просто холод. Це холод хтозна-скільки-нижче-нуля.

Смертельний холод.

Я не уявляю, як далеко ми відійшли від куба.

Хоча, яка вже тепер різниця, якщо ми практично сліпі.

Цей холод прикінчить нас за якихось кілька хвилин.

Ідемо далі. В Амандиних очах з'являється відсутній вираз. Боюся, що це шок.

Вона стоїть голими ногами в снігу.

— Боляче, — каже вона.

Я нахиляюсь, беру її на руки й занурююсь у шторм, міцно притискаючи її тіло. Аманду б'ють дрижаки.

Ми стоїмо у вирі вітру, снігу й убивчого холоду, і нічого не міняється. Якби я не дивився на свої ноги, то від усієї цієї веремії в мене б уже запаморочилася голова.

Я розумію, що нам кінець.

Але я йду далі.

Крок за кроком, тепер моє обличчя горить від холоду, руки болять під вагою Аманди, ніг майже не чую, бо в черевики набилося повно снігу.

Минають хвилини, сніг валить сильніше, зуби цокотять.

Аманда щось бурмоче в маренні.

У мене більше немає сил.

Немає сил іти.

Немає сил тримати її.

Скоро, дуже скоро, мені доведеться зупинитися. Я сидітиму в снігу, тримаючи цю жінку, яку ледве знаю, і ми замерзнемо в цьому жахливому, чужому нам світі.

Я думаю про свою сім'ю.

Думаю про те, що більше їх не побачу, намагаюся усвідомити це, і мій контроль над страхом врешті щезає...

Перед нами будинок.

Точніше, другий поверх будинку, бо його перший поверх повністю занесло снігом, який уже добирається до трьох мансардних вікон.

— Амандо.

У неї заплющені очі.

— Амандо!

Вона піднімає повіки. Насилу.

— Не спи.

Я притуляю її до даху, пробираюся до середнього мансардного вікна й б'ю в скло ногою.

Повиймавши найгостріші уламки, беру Аманду за руки і втягаю її в дитячу спальню, явно спальню маленької дівчинки.

М'які іграшки.

Дерев'яний ляльковий будиночок.

Атрибути принцеси.

Барбі-ліхтарик на приліжковій тумбочці.

Затягаю Аманду подалі в кімнату, щоб до неї не діставав сніг, який валить у вікно. Потім хапаю Барбі-ліхтарик і виходжу через двері в коридор на верхньому поверсі.

Я гукаю:

— Агов?

Будинок ковтає мій голос і не відповідає.

На другому поверсі всі спальні порожні. У більшості з них немає меблів.

Увімкнувши ліхтарик, спускаюся сходами.

Батарейки майже сіли. З лампочки пробивається слабкий промінь.

Йдучи сходами, мінаю вхідні двері, виходжу туди, де раніше була їдальня. Упоперек віконних рам прибиті дошки, щоб скло витримало натиск снігу, якого набилося вже повні рами. Сокира притулена до решток столу, порубаного на дрова.

Заходжу у двері, які ведуть у меншу кімнату.

Тьмянний промінь падає на диван.

Пара стільців з майже повністю обдертою шкірою.

Телевізор, прикріплений над каміном, забитим попелом.

Коробка свічок.

Стосик книжок.

Спальні мішки, ковдри й подушки, розстелені на підлозі прямо перед каміном, всередині них — люди.

Чоловік.

Жінка.

Двоє хлопчиків-підлітків.

Маленька дівчинка.

Очі заплющені.

Не рухаються.

Обличчя сині й виснажені.

Фотографія в рамці: сім'я біля Лінкольн-парк консерваторії в кращі часи, лежить у жінки на грудях. Вона й досі стискає її почорнілими пальцями.

Біля каміна бачу сірникові коробки, стоси газет, купу стружок, надертих із ящика для столових приборів.

Другі двері приводять мене з вітальні на кухню. Холодильник відчинений і порожній, шафи також. Стільниці заставлені порожніми бляшанками.

Кукурудза з вершками.

Квасоля.

Чорні боби.

Помідори без шкірок у власному соку.

Супи.

Персики.

Усе те, що стоїть на задвірках шаф, і зазвичай так і псується, нікому не потрібне.

Навіть банки з приправами випорожнені — гірчиця, майонез, желе.

За переповненим сміттєвим відром бачу калюжу крові й скелет — маленький, котячий — обдертий до кісток.

Ці люди не замерзли.

Вони померли від голоду.

Світло від каміна падає на стіни вітальні. Я лежу голий у спальному мішку, запханому в ще один мішок і накритому ковдрами.

Аманда розмерзає поряд у двох мішках.

Наш мокрий одяг сохне на цегляному каміні, а ми лежимо зовсім близько до вогню, так що я чую, як хвилі тепла напливають на моє обличчя.

Надворі не вщухає люта буря, каркас будинку скрипить під могутніми поривами вітру.

В Аманди розплющені очі.

Вона недавно прокинулась, і ми вже випили оті дві пляшки води, і тепер вони, напхані снігом, стоять біля каміна.

— Як ти думаєш, що сталося з тими, хто тут жив? — питає вона.

Правда: Я перетягнув їхні тіла в кабінет, щоб вона не бачила.

Але я кажу:

— Не знаю. Може, вони пішли туди, де тепліше?

Вона усміхається.

— Брехун. У нашому зорельоті не надто тепло.

— Ось що значить «різко розширити межі свого пізнання».

Вона робить довгий глибокий вдих, видихає.

Каже:

— Мені сорок один рік. У моєму житті не було нічого особливого, але це було моє життя. У мене була робота. Квартира. Собака. Друзі. Телешоу, які я любила дивитися. Той хлопець, Джон, якого я бачила тричі. Вино. — Вона дивиться на мене. — І я ніколи всього цього не побачу, так?

Я не знаю, що відповісти.

Вона веде далі:

— У тебе хоч є якась мета. Світ, у який ти хочеш повернутися. Я не можу повернутися у свій, то куди мені подітися?

Вона дивиться на мене.

Напружено.

Незмигтно.

У мене немає відповіді.

Наступного разу, коли я прокидаюся, то бачу, що від вогню лишилася купка розжареного вугілля, а сніг у верхній частині вікон підсвічується й іскриться від сонячних променів, які намагаються пробитися крізь нього.

Навіть усередині будинку нестерпно холодно.

Витягши руку зі спального мішка, я мацаю наш одяг на каміні. З полегшенням виявляю, що він сухий. Я засовую руку назад у мішок і повертаюсь до Аманди. Вона з головою застебнулася в мішку, і я бачу, як її дихання пробивається зсередини хмарками пари, яка перетворюється на кристали льоду й осідає на мішку.

Я одягаюся, розпалюю нове багаття і тримаю руки над вогнем, бо пальці вже почали дубіти.

Залишивши Аманду досипати, я йду через вітальню, де сонця, що пробивається крізь сніг у верхній частині вікон, якраз достатньо, щоб присвітлити мені дорогу.

Піднімаюся темними сходами.

Іду коридором.

Знову в кімнату дівчинки, куди нанесло повно снігу й замело майже всю підлогу.

Я пролізаю у віконну раму і мружуся проти яскравого світла, сяйво льоду таке сильне, що секунд із п'ять я взагалі нічого не бачу.

Снігу — в пояс.

Небо пронизливо синє.

Не чути пташок.

Ніяких ознак життя.

Не чути навіть шепоту вітру, не видно наших слідів. Усе замело снігом.

Температура, мабуть, упала космічно нижче нуля, бо навіть на сонці я не відчуваю і натяку на тепло.

Ген-ген вимальовуються обриси Чикаго — хмарочоси, занесені снігом, вкриті льодом, сяють на сонці.

Біле місто.

Світ криги.

По той бік вулиці я бачу відкрите поле, де ми вчора мало не замерзли.

Куба нема й сліду.

Я повертаюся всередину. Аманда вже прокинулась і сидить біля каміна, закутана в спальні мішки й ковдри.

Йду на кухню по які-небудь столові прибори.

Потім відкриваю рюкзак і дістаю пару індивідуальних харчових пакетів.

Вони холодні, але поживні.

Ми жадібно їмо.

Аманда питає:

— Ти бачив куб?

— Ні, я думаю, що його занесло снігом.

— Фантастика, — вона дивиться на мене, потім знову на вогонь, каже: — Не знаю, сердитися на тебе чи дякувати.

— Про що ти?

— Поки ти був нагорі, мені треба було зайти у ванну. Я набрела на кабінет.

— То ти їх бачила.

— Вони померли від голоду, так? Перш ніж у них закінчились дрова.

— Схоже, що так.

Я дивлюсь у вогонь і відчуваю, як щось поколює в задній частині мого мозку.

Якийсь невиразний натяк.

Це почалося, коли хвилину тому я був назовні, дивився на те поле і згадував, як ми мало не загинули в тій біліні.

Я кажу:

— Пам'ятаєш, що ти сказала про коридор? Як він нагадав тобі про білу западню?

Вона перестає їсти, дивиться на мене.

— Двері в коридорі — це підключення до безлічі паралельних світів, так? А що, як ми самі визначаємо, до якого світу підключитися?

— Як?

— А що, як це схоже на усвідомлене сновидіння, де ми якимось чином вибираємо певні світи?

— І ти хочеш сказати, що з безкінечної кількості реальностей я навмисне вибрала оцей закуть?

— Ненавмисне. Може, це відображення того, що ти відчувала в той момент, коли відчиняла двері.

Вона доїдає останній шматок сухпайка й кидає порваний пакет у вогонь.

— Згадай той перший світ, який ми побачили — Чикаго в руїнах, де навколо нас розвалювалися будинки. Який стан був у нас, коли ми опинилися в тій підземній парковці?

— Страх. Жах. Розпач. О Боже. Джейсоне.

— Що?

— Перед тим, як ми відчинили двері в ангар і побачили, як наші версії схопили, ти саме про таку можливість і розповідав.

— Хіба?

— Ти розповідав про ідею мультивсесвіту, і про те, що все, що може трапитися, трапляється, і ти сказав, що десь існують наші з тобою версії, які так і не добралися до куба. За мить ти відчинив двері, і ми побачили саме цей сценарій.

Я відчуваю, як у мене поколює в хребті від такого раптового містичного осявання.

— Увесь цей час ми не могли зрозуміти, де важелі управління...

— А ми самі є цими важелями.

— Точно. І якщо це справді так, то ми можемо вирушати куди завгодно. У тому числі й додому.

Рано вранці наступного дня ми стоїмо посеред цього мовчазного містечка по пояс у снігу й тремтимо, дарма, що понатягали на себе увесь зимовий одяг цієї нещасної сім'ї, який тільки знайшли в гардеробі.

Попереду на полі жодного нашого сліду. Ніяких ознак куба. Нічого, тільки гладкий незайманий сніг.

Поле величезне, а куб крихітний.

Шанси, що ми ходитимемо навмання і наштовхнемося на нього, покладаючись на сліпу вдачу, мізерні.

Сонце щойно піднялося над деревами, холод неймовірний.

— І що нам робити, Джейсоне? Угадувати? Починати копати?

Я озираюсь на занесений будинок, роздумуючи якусь жахливу хвилину, як довго ми там протягнемо. Як довго, перш ніж в нас вигорять усі дрова? Перш ніж закінчиться наша їжа? Перш ніж ми здамося й загинемо, як усі тут?

Я відчуваю, як щось темне розбухає в мене в грудях — це заворушився страх.

Я набираю повні легені повітря, але воно таке холодне, що я закашлююся.

Мене охоплює паніка.

Знайти куб неможливо.

Тут дуже холодно.

У нас буде мало часу, і коли прийде нова буря, і наступна, куб опиниться так глибоко, що ми ніколи до нього не доберемося.

Хіба що...

Я струшую рюкзак з плечей у сніг і розстібаю його тремтячими пальцями.

— Що ти робиш? — питає Аманда.

— Хапаюся за соломинку.

За якусь секунду я знаходжу те, що шукаю.

Вхопивши компас, залишаю Аманду й рюкзак і пробиваюся на поле.

Вона йде слідом, гукаючи, щоб я зачекав.

Метрів за п'ятнадцять я зупиняюся, щоб вона мене наздогнала.

— Ось дивися, — кажу я, торкаючись лицьового боку компаса. — Ми в Південному Чикаго, так? — я вказую в бік далеких контурів хмарочосів. — Отже, магнітна північ там. А подивися, як стрілка вказує на схід у бік озера?

У неї зазоріли очі.

— Авжеж. Це ж магнітне поле куба збиває стрілку компаса з правильного напрямку.

Ми пробиваємося крізь пухкий сніг. Посеред поля стрілка обертається зі сходу на захід.

— Ми над ним.

Я починаю копати, сніг обдирає мої голі руки, але я не можу зупинитися. Десь через метр я вдаряюся об край куба, копаю далі, для захисту натягнувши рукава на кисті, які вже не просто замерзли, а заніміли.

Коли нарешті мої напівзамерзлі пальці хапаються за верх відчинених дверей, у мене з горла виринається крик, який луною розходиться в цьому скутому кригою світі.

Через десять хвилин ми вже знову всередині куба й випиваємо ампулу сорок шість і ампулу сорок п'ять.

Аманда запускає таймер на своєму годиннику, вимикає ліхтар, щоб зберегти батареї, і коли ми сидимо поряд у холодній темряві, чекаючи, поки подіє препарат, вона каже:

— Ніколи не думала, що так зрадію, знову побачивши наш чортів маленький рятувальний човен.

— Справді?

Вона схиляє голову на моє плече.

— Дякую, Джейсоне.

— За що?

— Що не дав мені там замерзнути.

— То ми квити?

Вона сміється.

— Аж ніяк. Тобто, не забуваймо, що це все через тебе.

Незвично перебувати в стані сенсорної депривації, сидячи в цілковитій темряві й тиші куба. Єдині фізичні відчуття — це холод металу, який проникає крізь одяг, і тиск Амандиної голови на плече.

— Ти не такий, як він, — каже вона.

— Хто?

— Мій Джейсон.

— А який?

— М'якший. У тому, що стосувалося роботи, він був надзвичайно жорсткий. Я ніколи не зустрічала такої одержимої людини.

— Ти була його терапевтом?

— Іноді.

— Він був щасливий?

Я відчуваю, як вона обмірковує моє питання в темряві.

— То як? — питаю. — Я зачепив делікатне питання лікарської таємниці?

— Теоретично, ви обидва — це одна особа. Очевидно, це вже якась нова сфера. Хоча ні. Я б не сказала, що він був щасливий. Його життя було інтелектуально насичене, але, по суті, одновимірне. Він займався тільки роботою. Останні п'ять років у нього не було ніякого життя поза лабораторією. Фактично, він у ній і жив.

— Ти знаєш, саме оцей твій Джейсон і зробив усе це зі мною. І зараз я сиджу тут, бо кілька ночей тому, коли я повертався додому, хтось викрав мене, приставивши пістолет мені до лоба. Цей «хтось» приволік мене на закинуту електростанцію, накачав наркотиками, витряс із мене купу інформації про моє життя і про вибір, який я зробив. Про те, чи я щасливий. Про те, чи хотів би я прожити життя інакше. Тепер я починаю пригадувати. А потім я прокинувся у вашій лабораторії. У вашому світі. Думаю, що твій Джейсон і зробив усе це.

— Ти хочеш сказати, що він заліз у куб, якимось чином знайшов твій світ, твоє життя, і помінявся з тобою місцями?

— Ти вважаєш, він був здатний на це?

— Не знаю. Це якесь божевілля.

— А хто ж іще міг це зробити?

Аманда хвилину мовчить.

Нарешті вона каже:

— Джейсон був одержимий «неходженими шляхами». Він говорив про це постійно.

Я відчуваю, що мною знову опановує гнів, тож кажу:

— Якась частина мене й досі не хоче в це вірити. Тобто, якщо йому потрібне було моє життя, він міг би просто вбити мене. Так ні, він морочиться, робить мені ін'єкції, і не тільки цим препаратом, а ще й кетаміном, який мене вирубив і стер усі мої спогади про куб і про все, що він учинив. А потім буквально вкидає мене у свій світ. Навіщо?

— Насправді, в цьому немало сенсу.

— Ти так вважаєш?

— Він же не монстр. Якщо він так учинив із тобою, значить у нього було якесь раціональне пояснення. Так це називається, коли начебто пристойні люди виправдовують свої непристойні вчинки. Там, у твоєму світі, ти видатний фізик?

— Ні, я викладач у посередньому коледжі.

— Ти заможний?

— Із професійної і фінансової точки зору, я не вартий і нігтя твого Джейсона.

— Ну, ось. Він же сам каже, що дає тобі шанс усього твого життя. Він хоче спробувати іншого життя. То чому б і тобі не дати шанс? Я не кажу, що це правильно. Я розповідаю про те, як гарна людина довела себе до таких жахливих учинків. Це — вступний курс «Соціальна психологія 101».

Вона, мабуть, відчуває, що мною оволодіває лютість, бо каже:

— Джейсоне, не варто казириса саме зараз. За хвилину ми повернемося в той коридор. Ми — важелі управління. Твої слова, чи не так?

— Авжеж.

— Якщо це правда, якщо наш емоційний стан якимось впливає на вибір цих світів, то куди нас заведе твоя лютість і заздрість? Не можна, щоб ти втримував цю енергію, відчиняючи двері. Тобі треба якимось чином відпустити її.

Я відчуваю, що препарат починає діяти.

Мої м'язи розслабляються.

На секунду гнів щезає в річці миру й спокою, і я б усе віддав, щоб це не закінчувалося, щоб я так і плив у її хвилях.

Коли Аманда вмикає ліхтар, стіни, перпендикулярні до дверей, зникають.

Я дивлюся на шкіряну сумку з рештою ампул і думаю: якщо цей гад, що зробив це зі мною, зумів управляти цим ящиком, то і я навчуся.

У синьому світлі Аманда спостерігає за мною.

Я кажу:

— У нас залишилося сорок чотири ампули. Двадцять дві спроби, щоб усе виправити. Скільки той, другий, Джейсон прихопив із собою в куб?

— Сотню.

Чорт.

Я відчуваю напад паніки, та однаково всміхаюсь.

— Думаю, нам пощастило, що я набагато розумніший за нього, еге ж?

Аманда сміється, підводиться і простягає мені руку.

— У нас одна година, — каже вона. — Ти готовий?

— Цілком.

Розділ дев'ятий

Він раніше встає.

Він менше п'є.

Швидше їздить.

Більше читає.

Почав тренуватися.

По-іншому тримає виделку.

Охочіше сміється.

Рідше надсилає СМС-ки.

Він довше миється в душі, і замість того, щоб возити по тілу бруском мила, тепер він намилює мачулку.

Він голиться раз на два дні, а не на чотири, і над раковиною, а не в душі.

Взувається зразу після того, як одягнеться, а не біля вхідних дверей, перед виходом із дому.

Він регулярно чистить зуби зубною ниткою, і три дні тому вона на власні очі бачила, як він вищипував брови.

Він не надівав свою улюблену спальну сорочку — вицвілу футболку із зображенням групи U2 з концерту, на який вони ходили десять років тому в Юнайтед-центр — уже майже два тижні.

Він по-іншому миє посуд — не городить громіздку вежу в сушарці, а розкладає мокрі тарілки на рушниках, розстелених на стільниці.

На сніданок він випиває одну чашку кави замість двох, і робить її набагато слабшою, ніж завжди, такою слабкою, що вранці їй насилу вдається не пускати його на кухню, щоб варити каву самій.

Останнім часом їхні розмови за сімейною вечерею точаться довкола ідей, книжок і статей, які читає Джейсон, та довкола навчання Чарлі, замість нудного обговорення подій дня.

Що ж до Чарлі, то й до сина Джейсон почав ставитися інакше.

М'якше, поблажливіше.

Ніби він забув, що це значить бути батьком підлітка.

Він більше не стовбичить до другої годин ночі у «Netflix» на своєму айпаді.

Він більше не називає її Дані.

Він хоче її постійно, і щоразу це в них, як уперше.

Він дивиться на неї із зачаєною пристрасстю, і їй це нагадує недавніх коханців, які невідривно дивляться одне одному в очі, коли ще стільки таємниць між ними, і ще стільки незвіданих територій, які треба відкрити.

Ці думки, всі ці крихітні штришки, збираються десь у дальньому закутку її мозку, коли вона стоїть перед дзеркалом біля Джейсона.

Ранок, і вони збираються кожен на свою роботу.

Вона чистить зуби, і він чистить зуби, і коли він ловить на собі її пильний погляд, то усміхається до неї повним ротом зубної пасти й підморгує.

Вона думає...

Може, в нього рак, і він не зізнається в цьому?

Може, він приймає новий антидепресант і нічого не каже?

Може, його звільнили з роботи?

Нудотне, гаряче відчуття виникає в неї десь у шлунку: може, в нього інтрижка з котреюсь із його студенток, і це через неї він почувається і поводить, як зовсім інша людина?

Ні, це все не те.

Річ у тім, що все чудово.

Формально, в них усе навіть краще, ніж було. Він ставиться до неї уважніше, ніж завжди. Вони стільки не розмовляли й не сміялися аж із самого початку їхніх стосунків.

Просто він... інший.

Інший у тисячах дрібничок, що може не означати нічого, а може означати все.

Джейсон нахиляється і спльовує в раковину.

Він закручує кран, стає позаду неї, кладе руки їй на стегна й ніжно притискається до неї.

Вона дивиться на його відображення в дзеркалі.

Думає: «Які ж секрети ти приховуєш?»

Хоче сказати ці слова.

Саме ці слова.

Але вона й далі чистить зуби, бо раптом ціна відповідей — оцей дивовижний статус-кво?

— Я можу цілий день дивитися, як ти це робиш, — каже він.

— Чищу зуби? — слова виходять деформовані — зубна паста й досі в неї в роті.

— Угу, — він цілує її в шию, трепет проймає її тіло, пробігає по хребту і проникає в коліна, і на частку секунди все зникає — страх,

питання, сумнів.

— Раян Голдер читає лекцію сьогодні о шостій. Хочеш піти зі мною?

— запитує він.

Даніела нахиляється, спльовує, споліскує рота.

— Я б залюбки, та в мене урок о п'ятій тридцять.

— Тоді можу я запросити тебе на вечерю, коли повернуся додому.

— Залюбки піду.

Вона повертається і цілує його.

Він тепер і цілується по-іншому.

Щоразу — наче це якась грандіозна подія.

Коли він збирається іти, вона кличе його:

— Гей.

— Так?

Вона мусить спитати.

Вона мусить розібратися з усім отим, що помітила. Відкинути всі непорозуміння і прояснити ситуацію. Одна її частина дуже цього хоче.

Друга її частина нічого не хоче знати.

Отож вона переконує себе, що зараз не час, поправляє йому комір, пригладжує його волосся і відпускає його на цілий день, поцілувавши на прощання.

Розділ десятий

ЛИШИЛОСЬ АМПУЛ: 44

Аманда відриває погляд од записника.

— Ти впевнений, що записувати — це найкращий спосіб?

— Коли ти щось пишеш, то цілком на цьому зосереджуєшся.

Практично неможливо писати одне, а думати про інше. Сама дія викладення інформації на папері узгоджує думки й наміри.

— І багато треба написати?

— Для початку не ускладнюй, що простіше — то краще. Один невеликий абзац.

Вона закінчує речення, яке саме писала, згортає записник і підводиться.

— Ти тримаєш це в голові, зосередилась на цьому? — питаю.

— Здається, так.

Я надіваю на плечі наш рюкзак. Аманда підходить до дверей, натискає на ручку, штовхає. Ранкове сонячне світло вривається в коридор, таке сліпуче, що якусь хвилю я не бачу нічого назовні.

Коли очі пристосовуються до цього саява, помалу проступає навколишня місцевість.

Ми стоїмо у дверях куба, на вершині пагорба, перед яким розкинувся парк.

На схід, аж до берега озера Мічиган, на кілька сотень метрів стелиться смарагдова трава. А вдалині вимальовуються обриси будинків, яких я ніколи не бачив — стрункі будівлі, конструкції зі скла й сталі такі дзеркальні, аж невидимі, враження таке, наче це якийсь міраж.

У небі аж кишить від рухомих об'єктів, більшість розтинають небо над Чикаго, а деякі шугають вертикально, миттю зникаючи в глибокій синяві.

Аманда дивиться на мене, самовдоволено посміхається, постукуючи по записнику.

Я розгортаю його на першій сторінці.

Вона пише...

«Я хочу потрапити в гарне місце, у такий час, щоб там гарно жилося.

У світ, в якому б мені хотілося жити. Це не майбутнє, але щось схоже...»

Я кажу:

— Непогано.

— Це місце реальне? — питає вона.

— Так. І ти нас привела сюди.

— Гляньмо, що тут та як. Все одно нам треба трохи передихнути від цього препарату.

Вона вибирається з куба й вирушає вниз трав'янистим схилом. Ми проходимо повз спортивний майданчик, далі йдемо пішохідною доріжкою, яка веде через парк.

Холодний чудовий ранок. У мене з рота йде пара.

Траву прихопив морозець до перших сонячних променів, а на листяних деревах, які обрамовують парк, поскручувалося листя.

Озеро спокійне, як скло.

Попереду, за півкілометра, парк перерізає ряд елегантних споруд у формі літери Y, які стоять через кожні п'ятдесят метрів.

Тільки підійшовши ближче, я розумію, що це таке.

Ми піднімаємося ліфтом на північну платформу й чекаємо під навісом з підігрівом на висоті 12 метрів над зеленим «морем». На цифровій інтерактивній карті, прикрашеній емблемою управління міського транспорту Чикаго, цей маршрут називається «Експрес Червона лінія». Він з'єднує Південний Чикаго з центром міста.

Різкий жіночий голос горлає з гучномовця над головою.

Відійдіть від краю платформи. Поїзд прибуває. Відійдіть від краю платформи. Поїзд прибуває за п'ять... чотири... три...

Я подивився вздовж лінії праворуч і ліворуч, але не помітив, щоб щось наближалось.

Дві...

З-за ряду дерев вилітає якесь розмите марево.

Одну...

Лискучий поїзд із трьох вагонів гальмує на станції, і коли двері відчиняються, той самий комп'ютеризований жіночий голос говорить:

Будь-ласка, заходьте після зеленого сигналу.

Нечисленні пасажери, котрі виходять із поїзда й проходять повз нас, одягнені в спортивний одяг. Червоний сигнал над кожним входом змінюється на зелений.

Можна сідати у вагон. Поїзд їде до станції «Центр».

Ми з Амандою презираємося, стенаємо плечима й заходимо в перший вагон. Він майже вщерть заповнений приміськими жителями.

Це зовсім не той ель, не те метро, яке я так добре знаю. Тут просторо. Ніхто не стоїть. Усі зафіксовані в кріслах, і все це нагадує аеросани.

Над кожним порожнім кріслом послужливо світиться напис «ВІЛЬНЕ».

Коли ми з Амандою йдемо проходом, автоматичний провідник каже:

Будь-ласка, знайдіть вільне місце. Поїзд не зможе рушити, поки всі не будуть надійно розташовані в кріслах.

Ми швиденько сідаємо на місця в передній частині вагона. Коли я відкидаюся на спинку крісла, раптово висуваються м'які обмежувачі й обережно притримують мене за плечі й за талію.

Будь-ласка, притисніть голову до спинки крісла. Поїзд рушає за три... дві... одну.

Прискорення м'яке, але потужне. На пару секунд воно втискає мене в м'яку спинку крісла, а потім ми летимо вздовж однієї рейки на неймовірній швидкості, під нами зовсім не відчувається тертя, а за вікном суцільною розмитою плямою пливе міський пейзаж, і на такій швидкості практично неможливо що-небудь розгледіти.

Здалеку повільно насувається фантастичний обрій. Вигляд у будинків якийсь нелогічний, нераціональний. У різкому ранковому світлі здається, наче хтось розбив дзеркало, зібрав осколки й поставив їх сторчма. Надто вже спонтанно й невимушено розкидані вони навколо. Прекрасні у своїй недосконалості й асиметрії, наче гірський кряж, або вигин ріки.

Дорога пірнає вниз.

Мій шлунок злітає вгору.

Ми зі свистом пролітаємо тунель — темрява, в яку вриваються спалахи світла, що тільки посилює відчуття дезорієнтації і швидкості.

Ми вириваємось із темряви, і я хапаюся за ручки крісла, бо мене кидає вперед на обмежувачі, коли поїзд із шумом зупиняється.

Провідник оголошує:

Станція «Центр».

Це ваша зупинка? — з'являється голографічний напис «Т?» і «Н?» сантиметрів за п'ятнадцять од мого обличчя над

— Давай вийдемо тут, пропонує Аманда.

Я натискаю «Т?». Вона робить те ж саме.

Наші обмежувачі розмикаються і ховаються в крісла. Підводимось і разом з іншими пасажирами виходимо з вагона на платформу розкішної

станції — зменшеної копії Центрального вокзалу Нью-Йорка. Це велична, аж дух перехоплює, споруда зі стелею, яка нагадує скло з фаскою, судячи з того, як сонячне світло проходить крізь нього й розсіюється в залі крихітними діамантами, розкидаючи веселих сонячних зайчиків по мармурових стінах.

У залі повно людей.

Довгі тужливі звуки саксофона витають у повітрі.

На протилежному боці зали ми піднімаємося приголомшливим водоспадом сходів.

Усі навколо нас розмовляють самі з собою — телефонні розмови, здогадуюсь я, хоча не бачу ніяких мобільних пристроїв.

Піднявшись сходами нагору, проходимо через один із десятка турнікетів.

Вулиця запруджена пішоходами — ані машин, ані світлофорів. Ми стоїмо біля цоколя найвищої будівлі, яку я тільки бачив. Навіть зблизька вона якась нереальна. У неї не видно поділу на поверхи і тому вона нагадує шматок льоду або кристал.

Суто з цікавості перетинаємо вулицю, заходимо у вестибюль цієї вежі й, керуючись вказівними знаками, стаємо в чергу на оглядовий майданчик.

Ліфт на диво швидкий.

Мені доводиться ковтати, щоб звільнитися від закладення у вухах через постійну зміну тиску.

За дві хвилини ліфт зупиняється.

Провідник повідомляє, що в нас десять хвилин, щоб помилуватися видами згори.

Коли двері розсуваються, нас зустрічає холодний порив вітру. Виходимо з кабіни, проминаємо голограму з повідомленням: *Ви перебуваєте на висоті 2159 метрів над рівнем вулиці.*

Шахта ліфта займає центральну частину крихітного оглядового майданчика. Вершина вежі всього за п'ятнадцять метрів над нами, а верхівка скляної структури виготовлена у вигляді невеличкого полум'я.

Коли ми підходимо до краю, перед нами матеріалізується ще одна голограма: *«Скляна Вежа — найвища будівля на Середньому заході й третя за висотою в Америці».*

Тут холодно, з озера постійно дме бриз. Здається, що повітря тоненькою цівочкою вливається в мої легені, і я відчуваю ознаки запаморочення, правда, не знаю, від чого це: від браку кисню чи від страху висоти.

Ми підходимо до перил.

Голова йде обертом. Шлунок бунтує.

Занадто багато вражень — ігристий розлив міста, надмір сусідніх веж, величезний обшир озера, яке легко проглядається аж до південної частини штату Мічиган.

На тисячі кілометрів на схід і на південь від передмість у ранковому світлі сяють прерії.

Вежа похитується.

В ясний день можна побачити чотири штати — Іллінойс, Індіану, Мічиган і Вісконсин.

Стоячи на цьому витворі мистецтва і уяви, я відчуваюсь маленьким у найкращому сенсі цього слова.

Так захоплююче дихати повітрям цього світу, здатного збудувати щось таке чудове, як ця вежа.

Аманда поруч зі мною, і ми милуємось розкішними жіночними формами цієї будівлі. Тут панує спокій і тиша.

Чути тільки самотній шепіт вітру.

Шум вулиці не долинає сюди знизу.

— Ти про все оце думала? — питаю.

— Не усвідомлено, та загалом так. Наче напівзабута мрія.

Я дивлюся в бік північних околиць, де має бути Логан-сквер.

Там і близько немає мого дому.

За кілька метрів од нас бачу літнього чоловіка, який стоїть позаду своєї літньої дружини. Його вузлуваті руки лежать на її плечах, а вона дивиться в телескоп на найчудернацькіше «чортове колесо», яке я будь-коли бачив. Заввишки 305 метрів, воно здіймається над берегом озера, де має бути Неві Пір.

Я думаю про Данієлу.

Про те, що той інший Джейсон — Джейсон-2 — робить у даний момент.

Що він може робити з моєю дружиною.

Гнів, страх і ностальгія навалюються на мене, як хвороба.

Цей світ, незважаючи на всю його велич, — не мій дім. Навіть приблизно.

ЛИШИЛОСЬ АМПУЛ: 42

Наші кроки відлунюють у безмір темного коридору крізь міжсвіття.

Я тримаю ліхтар і думаю, що мені написати в записнику, коли Аманда раптом зупиняється.

— Що сталося? — питаю.

— Послухай.

Стає так тихо, що я чую прискорене биття свого серця. А потім — щось неможливе.

Звук.

Десь далеко, далеко в коридорі.

Аманда дивиться на мене.

Вона шепоче:

— Що за чорт?

Я вдивляюся в темряву.

Нічого не видно, крім тьмяного світла ліхтаря, яке відбивається в безкінечній стіні.

Звук гучнішає з кожною секундою.

Це човгання кроків.

Я кажу:

— Хтось іде.

— Як це може бути?

Рух досягає кола світла.

До нас наближається якась постать.

Я відступаю крок назад, коли вона наближається. Мені хочеться втекти, але куди ж я втечу?

Доведеться зустрітися лицем до лица.

Це чоловік.

Він голий.

Його шкіра вкрита багном, чи брудом, чи...

Кров'ю.

Точно кров.

Від нього тхне кров'ю.

Наче він качався в калюжі крові.

Його волосся сплутане, обличчя замурзане й укрите кіркою настільки, що білки очей світяться на її тлі.

Руки в нього тремтять, а пальці намертво скоцюрблені, наче він щось відчайдушно дряпав.

Тільки коли він опиняється метрів за три від мене, я розумію, що цей чоловік — я.

Я пропускаю його, притуляючись до найближчої стіни, щоб йому вільніше було йти.

Коли він, хитаючись, бреде повз мене, його очі втуплюються в мене.

Я навіть не впевнений, що він мене бачить.

У нього приголомшений вигляд.
Спустошений.
Наче він щойно вийшов із пекла.
З його спини й плечей вирвані шматки плоті.
Я питаю:

— Що з тобою сталося?

Він зупиняється, дивиться на мене, а потім відкриває рота, і я чую найжахливіший звук з усього, що я коли-небудь чув — несамовитий, нелюдський вереск.

Коли луна від його крику розноситься коридором, Аманда хапає мене за руку й тягне геть.

Він не женеться за нами.

Він просто дивиться, як ми віддаляємось, а потім човгає далі коридором.

У ту безкінечну темряву.

Через тридцять хвилин я сиджу перед дверима, такими ж, як і всі інші, намагаючись викинути з голови щойно побачене у коридорі, і укоськати емоції.

Я дістаю записник із рюкзака, розгортаю його, ручка застигає в мене в руці.

Мені навіть не треба думати.

Я просто пишу ці слова:

Я хочу додому.

Цікаво, невже це те, що відчував Бог? Піднесення від створення світу самим тільки промовлянням слів? Авжеж, цей світ уже існував, але я під'єднав нас до нього. Із усіх можливих світів я знайшов саме цей, і, судячи з того, що бачу в прочинені двері куба, — це те, що мені потрібно.

Я ступаю крок уперед, під ногами на бетонній підлозі хрустить скло, а полуденне світло вливається у вікна високо вгорі, осяваючи ряд металевих генераторів з якогось іншого часу.

І хоч я не бачив цієї кімнати при світлі, я її добре знаю.

Коли я востаннє був тут, над озером Мічиган сховався місяць повня. Мене притулили спиною до однієї з цих древніх хитромудрих штуківин, попередньо накачавши наркотиками. І я дивився на чоловіка в масці

гейші, який під дулом пістолета приволік мене на територію цього закинутого заводу.

Дивився — хоч я тоді й не знав цього — на самого себе.

Я навіть не міг уявити собі такої подорожі.

Того пекла, яке насправді чекало на мене.

Куб стоїть у дальньому кінці залу генераторів, захований під сходами.

— Ну? — питає Аманда.

— Здається, в мене вийшло. Це останнє місце, яке я бачив перед пробудженням у вашому світі.

Ми пробираємося через покинуту електростанцію.

Надворі сяє сонце.

Сідає.

Вечоріє і чути тільки самотні крики чайок, що літають над озером.

Ми мандруємо околицями південного Чикаго, йдучи узбіччям дороги, як пара волоцюг.

Звіддала видніються знайомі обриси будівель.

Ці обриси я знаю і люблю.

Сонце схиляється нижче й ми йдемо вже хвилин з двадцять, коли до мене доходить, що ми ще не бачили на дорозі жодної машини.

— Якось дуже тихо, правда? — питаю.

Аманда дивиться на мене.

На тому промисловому пустирищі біля озера ця тиша не була такою помітною.

А тут вона оглушує.

Не видно машин.

Не видно людей.

Так тихо, що я чую, як по лініях електропередач над нами тече струм.

Станція «Вісімдесят сьома вулиця» Чиказького управління міського транспорту зачинена — не їздять ані автобуси, ані поїзди.

Єдина ознака життя — вуличний чорний кіт із закрученим хвостом, який крадеться через дорогу з пацюком у зубах.

— Може, нам краще повернутися в куб? — запитує Аманда.

— Я хочу побачити свій дім.

— Тут якась погана енергетика, Джейсоне. Невже ти не відчуваєш?

— Ми не навчимося управляти кубом, якщо не розберемося, куди він нас заносить.

— А де ти живеш?

— Логан-сквер.
— Неблизький світ.
— То позичмо машину.

Ми перетинаємо Вісімдесят сьому вулицю і йдемо житловим кварталом. Схоже, тут не прибиралось кілька тижнів. Скрізь купа сміття. Воно нагромаджене величезними купами гидких порваних мішків уздовж тротуарів.

Багато вікон забиті.
Деякі затулені листами пластику.
Майже на всіх вікнах теліпаються шматки одягу.
Червоні.
Чорні.

Десь із будинків чується гудіння радіо й телевізорів.
Плач дитини.

А так, увесь район охоплений зловісною тишею.

Посеред шостого кварталу Аманда вигукує:

— Одна є!

Я переходжу вулицю, підходжу до автомобіля «Сієра» середини 90-х.
Білого кольору, місцями поржавілий, колеса без ковпаків.

Крізь брудне скло помічаю ключі, що стирчать із замка запалювання.

Ривком одчиняю дверцята водія і сковзаю за кермо.

— Отож, ми таки це робимо? — питає Аманда.

Я заводжу двигун, поки вона вмощується на сидінні пасажира.

Пального — ще чверть баку.

Має вистачити.

Лобове скло настільки брудне, що секунд десять я відшкрібаю його, обливши миючим розчином, від сажі, бруду й налиплого листя.

Федеральна траса абсолютно порожня.

Нічого подібного я ніколи не бачив.

Порожньо в обох напрямках, скільки сягає око. Вечоріє, сонце виблискує на хмарочосі Віллїс-тауер. Я поспішаю на північ, і з кожним кілометром вузол у мене в шлунку зав'язується тугіше.

— Давай повернемось, — пропонує Аманда. — Серйозно. Тут, очевидно, щось зовсім не так.

— Якщо моя сім'я тут, моє місце — поряд із нею.

— Ти хоча б упевнений, що це твоє Чикаго?

Вона вмикає радіоприймач і крутить ручку, аж поки в гучномовцях не з'являється знайомий сигнал аварійного оповіщення про надзвичайний

стан.

Наступне повідомлення передається на прохання Департаменту поліції штату Іллінойс. Для округу Кук режим цілодобової комендантської години залишається чинним. Усі мешканці зобов'язані залишатися вдома до подальших розпоряджень. Національна гвардія і далі стежить за безпекою всіх прилеглих районів, забезпечує населення продуктовими пайками й надає транспорт до Карантинної Зони Центру контролю захворюваності.

У бік півдня на високій швидкості мчить колона з чотирьох закамуйфльованих бездоріжників «Гамві».

Загроза зараження залишається високою. Початкові симптоми: підвищення температури, сильний головний біль і біль у м'язах. Якщо ви вважаєте, що ви чи хто-небудь у вашому домі заразився, вивісьте шматок тканини червоного кольору з вікна, яке виходить на вулицю. Якщо хто-небудь у вашому домі помер, вивісьте шматок тканини чорного кольору з вікна, яке виходить на вулицю.

Особовий склад Центру контролю захворюваності докладе всіх зусиль, щоб допомогти вам.

Залишайтеся з нами для отримання додаткової інформації.

Аманда дивиться на мене.

— Чому ти не розвертаєшся?

У моєму кварталі ніде припаркуватися, тому я залишаю машину посеред дороги й не глушу мотор.

— Ти зовсім з'їхав зі свого чортового глузду, — каже Аманда.

Я вказую на особняк із червоною спідницею і чорним светром, які звисають з вікна головної спальні.

— Це мій дім, Амандо.

— Тільки швидше. І будь обережним, будь ласка.

Я виходжу з машини.
Тут оглушливо тихо, вулиці синіють у сутінках.
За квартал звідси я бачу бліді постаті, які ледве пересуваються
серединою вулиці.
Я доходжу до бордюру.
Лінії живлення німують, світло, яке видніється в будинках, м'якше,
ніж зазвичай.
Світло свічок.
У моєму районі відімкнена електрика.
Піднімаючись сходами до входних дверей, зазираю у велике вікно,
через яке видно їдальню.
Там глибока темрява.
Я стукаю.
Минає певний час, і з кухні виринає якась тінь, повільно йде повз
обідній стіл до входних дверей.
У мене пересихає в роті.
Мене тут не повинно бути.
Це навіть не мій дім.
Це чужа люстра.
Так само, як і репродукція Ван Гога над каміном.
Я чую, як тричі клацає замок, який відмикають.
Двері прочиняються сантиметрів на два, і звідти виривається
струмінь запаху, який зовсім не пахне моєю домівкою.
А лише хворобою і смертю.
Даніела тримає свічку, яка тремтить у її руках.
Навіть у тьмяному світлі мені видно, що вся її шкіра вкрита
пухирями.
Її очі здаються чорними.
Із них тече кров.
Видніються тільки рисочки білків.
Вона промовляє:
— Джейсоне? — голос у неї м'який і вологий. Із очей у неї течуть
сльози. — О Боже. Це ти?
Вона розчиняє двері й, хитаючись, кидається до мене.
Це нестерпно боляче, відчувати відразу до коханої людини.
Я відступаю на крок.
Відчуваючи мій жах, вона зупиняється сама.
— Як це може бути? — хрипить вона. — Ти ж помер.
— Про що ти говориш?

— Тиждень тому тебе винесли звідси в похоронному мішку, повному крові.

— Де Чарлі? — питаю.

Вона хитає головою, і разом із сльозами її душать ридання, вона заходиться кривавим кашлем у згин ліктя.

— Мертвий? — не вірю я.

— Ніхто не прийшов забрати його. Він і досі у своїй кімнаті. Він розкладається там, Джейсоне.

На секунду вона втрачає рівновагу, потім хапається за одвірок.

— Ти реальний? — питає вона.

Чи реальний я?

Ну й питання.

Я не можу говорити.

Від горя мені здушило горло.

Мені на очі набігають сльози.

Мені її дуже шкода, але жахлива правда в тому, що я боюсь її, мій інстинкт самозбереження відштовхує мене від неї.

Аманда гукає з машини:

— Сюди хтось їде!

Я визираю на вулицю, бачу дві фари, які наближаються в темряві.

— Джейсоне, чорт забирай, я тебе тут покину! — кричить Аманда.

— Хто це? — питає Даніела.

Гуркіт двигуна, що наближається, нагадує дизель.

Правду казала Аманда. Треба було одразу повернутись, як тільки я зрозумів, наскільки небезпечним може бути це місце.

Це не мій світ.

І все ж мене тягне на другий поверх цього будинку, в спальню, де мертвою лежить якась версія мого сина.

Мені хочеться побігти туди й винести його звідти, але це означатиме мою смерть.

Я збігаю сходами на вулицю саме тоді, як «Гамві» зупиняється посеред дороги, за три метри від бампера машини, яку ми прихопили в Південному районі.

Бездоріжник обліплений різними емблемами — Червоний хрест, Національна гвардія, ЦКЗ.

Аманда висувається з вікна.

— Якого чорта, Джейсоне?

Я витираю очі.

— Там мій мертвий син. Даніела помирає.

Дверцята «Гамві» з боку переднього пасажира відчиняються і звідти вилазить постать у чорному костюмі хімзахисту й протигазі, тримаючи мене на мушці автомата.

Голос, який пробивається крізь маску, належить жінці.

Вона каже:

— Стійте, де стоїте.

Я інстинктивно піднімаю руки.

Потім вона націляє автомат на лобове скло «Сієри» й рушає до машини.

Наказує Аманді:

— Заглушіть двигун.

Коли водій «Гамві» вилазить із бездоріжника, Аманда простягає руку до центральної консолі й вимикає запалювання.

Я вказую на Данієлу, яка, хитаючись, стоїть на ганку.

— Моя дружина дуже хвора. Нагорі лежить мій мертвий син.

Водій дивиться крізь маску на фасад особняка.

— Ви правильно вивісили кольори. Коли буде проїжджати служба...

— Їй потрібна медична допомога просто зараз.

— Це ваша машина?

— Так.

— Куди ви збираєтесь їхати?

— Я хочу відвезти дружину туди, де їй можуть допомогти. Тут є десь поблизу якісь лікарні чи...

— Чекайте тут.

— Будь ласка.

— Чекайте.

Водій ступає на тротуар і піднімається сходами туди, де тепер на найвищій сходинці, спершись на поручень, сидить Данієла.

Він стає перед нею навколішки, і хоч я чую його голос, слів я не розбираю.

Жінка з автоматом контролює мене й Аманду.

На протилежному боці вулиці в якомусь вікні я помічаю мерехтливе світло. Це хтось із наших сусідів виглядає, щоб подивитись на те, що там діється перед моїм будинком.

Водій повертається і каже:

— Послухайте, ЦКЗ уже два тижні як переповнений, везти її туди немає жодного сенсу. Раз із очей пішла кров, то кінець близько. Не знаю, як ви, а я б хотів померти у власному ліжку, а не на розкладачці в наметі ФЕМА, вщерть набитому мертвими і людей при смерті.

Він гукає через плече:

— Надю, будь-ласка, захопи для цього чоловіка кілька автоін'єкторів.

І маску заодно.

— Майку, — озивається вона.

— Чорт, просто візьми й зроби це.

Надя відчиняє дверцята багажника «Гамві».

— Значить, вона помре?

— Мені дуже шкода.

— Скільки в неї часу?

— Я здивуюсь, якщо вона дотягне до ранку.

Даніела стогне в темряві позаду мене.

Надя повертається, тицяє мені в руку п'ять автоін'єкторів і маску для обличчя.

Водій каже:

— Маску носіть увесь час, і я знаю, що це важко, але постарайтеся не доторкатися до дружини.

— А що це за препарат?

— Морфій. Якщо ви зразу дасте їй усі п'ять, вона просто згасне. Я б не чекав. Останні вісім годин наймерзотніші.

— У неї немає шансів?

— Ні.

— А де ліки?

— Їх не встигнуть зробити, щоб врятувати місто.

— То вони просто залишають людей помирати у своїх будинках?

Він дивиться на мене крізь свій захисний лицьовий щиток.

Цей щиток тонований.

Я навіть не бачу його очей.

— Якщо ви спробуєте втекти й натрапите не на той блокпост, вони вас уб'ють. Особливо вночі.

Він повертається і йде геть.

Я дивлюсь, як вони знову залазять у «Гамві», заводять двигун і виїжджають з кварталу.

Сонце сховалося за обрієм.

На вулиці темніє.

— Нам треба негайно їхати, — каже Аманда.

— Дай мені секунду.

— Вона заразна.

— Я знаю.

— Джейсоне...

— Там нагорі моя дружина.

— Ні, це одна з версій твоєї дружини, і якщо ти підхопиш те, що в неї, то ти ніколи більше не побачиш свою справжню дружину.

Я надіваю маску й піднімаюся на ганок перед входом.

Даніела дивиться, як я наближаюсь.

Її спотворене обличчя жахає мене.

Вона всю себе заблювала кров'ю і чорною жовчю.

— Вони не заберуть мене? — питає вона.

Я хитаю головою.

Мені хочеться обійняти й заспокоїти її.

Мені хочеться втекти від неї.

— Все нормально, — каже вона. — Тобі не треба вдавати, що все буде добре. Я готова.

— Вони дали мені ось це, — кажу я і кладу автоін'єктори.

— Що це?

— Спосіб усе закінчити.

— Я бачила, як ти помирав у своєму ліжку, — каже вона. — Я бачила, як мій син помирав у своєму. Я навіть не хочу повертатися в той будинок. Я навіть уявити собі не могла, що моє життя буде таким.

— Твоє життя не було таким. Воно тільки так закінчилось. Твоє життя було прекрасне.

Свічка випадає в неї з рук і гасне на бетоні, від гноту піднімається димок.

— Якщо я дам тобі їх усі зразу, то все скінчиться, — кажу я. — Ти цього хочеш?

Вона киває, криваві сльози течуть по її щоках.

Я знімаю ліловий ковпачок із одного автоін'єктора, приставляю його одним кінцем до її стегна й натискаю кнопку на протилежному кінці.

Даніела ледь здригається, коли пружина подає голку, по якій доза морфіну впорскується в її тіло.

Я підготував інші чотири і один по одному швидко їх застосував.

Ефект настав майже миттєво.

Вона сповзає по перилах і валиться на спину, коли наркотик діє, її чорні очі скліюють.

— Тепер краще? — питаю.

Вона майже всміхається, потім каже, і її слова тужавіють:

— Я знаю, це в мене галюцинації, але ти — мій ангел. Ти повернувся до мене. Я так боялася помирати сама в цьому будинку.

Темрява густішає.

Перша зірка з'являється в зловісних чорних небесах над Чикаго.

— Мені щось таке... мариться, — каже вона.

Я думаю про всі ті вечори, коли ми сиділи отут на ганку. Пили вино. Сміялися. Перекидалися жартами із сусідами, котрі проходили повз нас, коли вуличні ліхтарі починали підморгувати вздовж усієї вулиці.

У цей момент мій світ здається таким безпечним і чудовим. Тепер я розумію — я сприймав увесь той затишок, як щось звичайне. Мій світ був такий чудовий, і як же легко, виявляється, в будь-який спосіб, котрих існує доволі, обернути його на прах.

— Мені так хочеться, щоб ти доторкнувся до мене, Джейсоне, — каже Даніела.

Її голос хрипне й ламається, перетворюється майже на шепіт.

Її очі заплющуються.

Кожен цикл її дихання подовжується на одну-дві секунди.

Аж поки вона зовсім не перестає дихати.

Я не хочу, щоб вона отак тут лежала, але знаю, що не повинен до неї торкатися.

Підводжуся, іду до дверей і заходжу всередину. Будинок мовчазний і темний, присутність смерті чіпляється до моєї шкіри.

Я минаю освітлені свічками стіни їдальні, проходжу через кухню і зазираю в кабінет. Дерев'яна підлога скрипить під ногами, і це єдиний звук у будинку.

Перед сходами нагору я зупиняюся і вдивляюся в темряву другого поверху, де у своєму ліжку лежить і розкладається мій син.

Я відчуваю, як мені хочеться піднятися нагору, наче непереборно затулює в чорну діру.

Але я опираюся.

Я хапаю ковдру, накинуту на диван, виношу надвір і накриваю нею тіло Даніели.

Потім зачиняю двері свого будинку, спускаюся сходами й іду геть, подалі від цього жаху.

Я сідаю в машину, заводжу двигун.

Дивлюся на Аманду.

— Дякую, що не кинула мене.

— А треба було.

Я від'їжджаю.

Якісь райони міста освітлені.

А інші затоплені пітьмою.

Мої очі повні сліз.

Я майже не бачу, куди їду.

— Джейсоне, це не твій світ. Це була не твоя дружина, — каже Аманда. Ти все ще можеш дістатися додому і знайти їх.

Розумом я осягаю, що так воно і є, але на рівні емоцій у мене просто їде дах.

Я запрограмований любити й захищати цю жінку.

Ми проїжджаємо Бактаун.

Здалеку видно, як над усім містом у небо здіймаються багатометрові стовпи полум'я.

Федеральна траса темна й порожня.

Аманда простягає руку і знімає маску з мого обличчя.

Запах смерті, що витав усередині мого будинку, засів у носі.

Я не можу його позбутися.

Я все думаю про Даніелу, як вона, мертва, лежить під ковдрою на нашому ганку.

Коли ми добираємося до західної частини центру, я визираю з вікна.

На тлі зірок досить чітко вимальовуються обриси хмарочосів.

Вони чорні, неживі.

— Джейсоне?

— Що?

— За нами їде якась машина.

Я дивлюся в дзеркало заднього виду.

Без світла фар вона виглядає, як привид, що нависає над моїм бампером.

Раптово вмикаються і засліплюють фари дальнього світла й червоно-синя «блимавка», заливаючи кабінку яскравими світловими плямами.

Позаду нас лунає голос, підсилений мегафоном: *«З'їдьте на узбіччя!»*

Паніка наростає.

Нам нічим захищатися.

На цьому шматку лайна ми нікого не зможемо обігнати.

Я знімаю ногу з педалі газу й дивлюся, як стрілка спідометра повзе проти годинникової стрілки.

Аманда питає:

— Ти зупиняєшся?

— Так.

— Чому?

Я трохи збавляю швидкість, натискаючи на педаль гальма, і коли швидкість падає, з'їжджаю на узбіччя й зупиняю машину.

— Джейсоне, — хапає мене за руку Аманда. — Що ти робиш?

У бічне дзеркало мені видно, як чорний бездоріжник зупиняється за нами.

«Вимкніть двигун і викиньте ключі у вікно».

— Джейсоне!

— Просто довірся мені.

«Це останнє попередження. Вимкніть двигун і викиньте ключі у вікно. При спробі втекти буде відкрито вогонь на ураження».

Позаду, за кілометр чи далі, з'являється більше фар.

Вимикаю двигун і вимикаю все світло. Потім опускаю вікно на кілька сантиметрів, висуюю руку і вдаю, що викидаю ключі.

Дверцята з боку водія на бездоріжнику відчиняються і звідти вилазить чоловік у протигазі зі зброєю наготові.

Я знову заводжу двигун, врубаю все світло і вдавлюю педаль газу в підлогу.

Крізь гуркіт двигуна чую звук пострілу.

У лобовому склі з'являється дірка від кулі.

Потім ще одна.

Наступна вціляє у відсік для касет.

Озираюсь і бачу бездоріжник на узбіччі вже за сотню метрів.

Стрілка спідометра вказує на дев'яносто п'ять і повзе вище.

— Як далеко ми від нашого з'їзду?

— Два-три кілометри.

— За нами їх ціла купа.

— Я їх бачу.

— Джейсоне, якщо вони нас схоплять...

— Я знаю.

Зараз ми їдемо на швидкості, трохи вищій ста сорока, двигун надривається, утримуючи її, оберти повзуть у червону зону.

Ми пролітаємо вказівник, що наш з'їзд за півкілометра попереду праворуч.

На цій швидкості ми будемо там за кілька секунд.

На з'їзд я виїжджаю на швидкості сто двадцять і різко гальмую.

Ми обоє не пристебнуті.

Інерція кидає Аманду на бардачок, а мене — на кермо.

У кінці рампи я роблю жорсткий лівий поворот на знак «стоп» — вереск шин, запах горілої гуми. Аманду жбурляє на двері з її боку, а мене

мало не кидає на її сидіння.

Коли я минаю шляхопровід, на федеральній трасі помічаю п'ять «блимвок», найближчий бездоріжник тепер летить до виїзної рампи в супроводі двох «Humvees».

Ми мчимо порожніми вулицями Південного Чикаго.

Аманда нахилиється вперед і виглядає в лобове скло.

— Що там? — питаю.

Вона вдивляється в небо.

— Я бачу там вогні.

— Схоже на вертоліт?

— Атож.

Я мчу порожніми перехрестями, повз зачинену станцію метро, потім ми виїжджаємо з гетто, женемо вздовж закинутих складів і депо.

На задвірки міста.

— Вони наближаються, — каже Аманда.

Стукіт у кузов машини.

Потім ще три черги, одна за одною, наче хтось грюкає молотком по металу.

— Це автомат.

— Лягай на підлогу.

Я чую, як наближається хор сирен.

Цей застарілий седан не годиться для того, що на нього чекає.

Ще дві черги продірявлюють заднє вікно й лобове скло.

Одна куля потрапляє в спинку Амандового сидіння.

Через зрешечене кулями скло прямо перед собою я бачу озеро.

— Тримайся, ми майже на місці, — наказую я.

Різно повертаю праворуч на Пуласкі-драйв, і коли у дверцята заднього пасажира поціляють три кулі, вирубаю світло.

Перші кілька секунд, коли я кермую без фар, здається, що ми летимо крізь цілковиту пітьму.

Але потім очі пристосовуються.

Попереду видніється тротуар, чорні силуети споруд навколо.

Тут так темно, як у селі.

Я приймаю ногу з педалі газу, але на гальма не натискаю.

Озирнувшись, бачу, як два бездоріжники різко звертають на Пуласкі-драйв.

Далі я розрізняю два знайомих димарі, які впираються у зоряне небо.

Наша швидкість близько тридцяти кілометрів за годину, і хоча ті бездоріжники швидко нас наздоганяють, я не думаю, що їхні фари

дальнього світла можуть до нас дістати.

Я бачу паркан.

Наша швидкість і далі знижується.

Я кермую через дорогу, і решітка радіатора врізається в замкнені ворота, розчиняючи їх.

Ми поволі вкочуємося на стоянку, і, лавіруючи між поваленими ліхтарними стовпами, я озираюся на дорогу.

Сирени гучнішають.

Три бездоріжники проносяться повз ворота, за ними — два «Гамбі» із кулеметами на дахах.

Я вимикаю двигун.

У цій новій тиші я чую, як слабшає звук сирен.

Аманда піднімається з підлоги, поки я дістаю наш рюкзак із заднього сидіння.

Грюкіт дверцят нашої машини відбивається від цегляної будівлі, що височіє прямо перед нами.

Ми прямуємо до розваленної споруди із залишком оригінальної вивіски: «...КАЗЬКА ЕЛЕКТРОСТ...».

Над головою деренчить вертоліт, нишпорячи яскравим прожектором по стоянці.

Ревіння двигуна дедалі наближається.

Чорний бездоріжник боком вилітає на Пуласкі-драйв.

Засліплює нас фарами.

Ми біжимо до будинку, а чоловічий голос, посилений мегафоном, наказує нам зупинитись.

Я пролізаю в дірку в цегляному фасаді, подаю руку Аманді.

Суцільна пітьма.

Ривком розстібаю рюкзак, швидко намагаю ліхтар.

Світло вихоплює з темряви розвалений головний офіс, і вигляд цього місця в темряві повертає мене назад у ту ніч із Джейсоном-2, коли він під прицілом приволік мене голого в якусь із версій цього будинку.

Ми виходимо з першої кімнати, пронизуючи темряву ліхтарем.

Ідемо коридором.

Швидше, ще швидше.

Під ногами кришиться розбита підлога.

Піт стікає по обличчю, виїдає очі.

Серце колотиться так, що аж боляче ребрам.

Мені нічим дихати.

Позаду чути голоси.

Я озираюся, бачу лазерні промені, які чикрижать темряву, плями зеленого світла, мабуть, від приладів нічного бачення.

Я чую, як крізь стіни просочуються радіошуми, приглушені голоси, ротори вертольота.

Коридор пронизують автоматні черги, і ми притискаємося до підлоги, переживаючи стрілянину.

Звівшись на ноги, біжимо вперед іще швидше.

На перехресті я звертаю в інший коридор, сподіваючись, що це правильний шлях, бо в такій темряві ні в чому не можна бути впевненим.

Нарешті ми вибігаємо на металеву платформу відкритих сходів, які ведуть униз у генераторний зал.

Спускаємося.

Наші переслідувачі настільки близько, що я навіть добре розрізняю три окремі голоси, які лунають коридором.

Два чоловічих і один жіночий.

Я стрибаю з останньої сходинки, Аманда — слідом за мною, і тут на сходах угорі гупають важкі кроки.

Дві червоні точки перехрещують мені шлях.

Я трохи звертаю і біжу далі прямо в темряву, туди, де мусить бути куб.

Дві постаті в костюмах хімзахисту зістрибують з останніх сходинок і біжать до нас, над нами свистять кулі.

Куб видніється попереду метрів за п'ятнадцять. Двері відчинені й металева поверхня м'яко розсіває світло нашого ліхтаря.

Постріл.

Я чую, як щось продзижчало біля правого вуха, наче джміль.

Куля вдаряє в двері, викреслюючи іскри.

Мені обпікає вухо.

Чоловік позаду нас кричить:

— Вам нікуди тікати!

Аманда першою застрибує в куб.

Потім я ступаю на поріг, повертаюсь, проштовхуюсь плечем уперед у двері.

Солдати вже метрів за шість від нас, так близько, що мені чути, як вони важко дихають у своїх протигазах.

Вони відкривають вогонь, і сліпучі спалахи пострілів та дзенькіт куль об металеву обшивку куба — це останнє, що я бачу і чую в цьому жахливому світі.

Ми негайно вколюємо препарат і починаємо йти коридором.
Через якийсь час Аманда вже хоче зупинитися, але я не можу.
Мені треба рухатися.

Я йду цілу годину.

Упродовж повного циклу дії препарату.

З мого вуха хлище кров, заливаючи весь мій одяг.

Аж поки коридор знову не складається в один куб.

Я скидаю рюкзак.

Холодний.

Укритий засохлим потом.

Аманда стоїть посеред куба, її спідниця брудна й порвана, светр зовсім роздерся після нашої біганини по отій закинутій електростанції.

Коли вона ставить ліхтар на підлогу, щось у мені відм'якає.

Сила, напруження, лють, страх.

Усе схлинуло, як вода, раптовим потоком сліз і судомних ридань.

Аманда вимикає ліхтар.

Я скулююся під холодною стіною, а вона пригортає мене й кладе мою голову собі на коліна.

Запускає пальці в моє волосся.

ЛИШИЛОСЬ АМПУЛ: 40

До тьми я приходжу в цілковитій темряві, лежачи на боку на долівці куба, спиною до стіни. Аманда міцно притулилась до мене, ми лежимо в одній позі, її голова покоїться на згині моєї руки.

Я голодний і хочу пити.

Цікаво, скільки я проспав.

Принаймні з вуха вже не тече кров.

Хоч-не-хоч, а мусимо визнати реальність нашої безпорадності.

Крім нас самих, цей куб — наш єдиний незмінний атрибут.

Зовсім крихітний кораблик посеред безміру океану.

Наш притулок.

Наша в'язниця.

Наш дім.

Я обережно вивільняюся.

Знімаю толстовку, згортаю її в подобу подушки й підсуваю під Амандину голову.

Вона ворушиться, але не прокидається.

Я навпомацки пробираюся до дверей, знаючи, що не маю права ризикувати й «зривати печатку». Але я мушу знати, що там назовні. На мене навалюється клаустрофобія куба.

Повертаю ручку, повільно відчиняю двері.

Перше відчуття: запах хвойного лісу.

Сонячні промені косо падають у густий сосновий ліс.

Зовсім близько непорушно стоїть олень, дивиться на куб темними, вологими очима.

Я виходжу з куба, і олень беззвучно зникає в лісі.

У лісі на диво тихо.

Унизу над хвойною підстилкою висить туман.

Я трохи відходжу від куба й сідаю на клаптик землі, під прямими променями ранкового сонця, які теплом і світлом лоскочуть мені обличчя.

Легкий вітерець хитає верхівки дерев.

Вітер приносить запах деревного диму.

Від вогнища?

З димаря?

Цікаво, хто тут живе?

Що собою являє цей світ?

Я чую кроки.

Озираюсь і бачу, що до мене між деревами йде Аманда, і відчуваю докори сумління — з моєї вини її мало не вбили в тому останньому світі. Вона тут не тільки через мене. Вона тут тому, що врятувала мене. Бо вона повелася сміливо й ризиковано.

Вона сідає біля мене й підставляє обличчя сонцю.

— Як тобі спалося? — питає вона.

— Погано. Жахливо залежав шию. А як тобі?

— Усе тіло ние.

Вона нахиляється ближче й оглядає моє вухо.

— Щось страшне?

— Ні, куля просто відірвала шматочок мочки. Я промию рану.

Вона дає мені літр води, яку ми набрали в тому футуристичному Чикаго, і я роблю величезний ковток, і хочу, Щоб він ніколи не кінчався.

— З тобою все гаразд? — питає вона.

— Я все думаю про неї. Як вона лежить мертва на нашому ганку. А Чарлі нагорі, у своєму ліжку. Ми такі пропащі.

— Я розумію, що це важко, — каже Аманда, — але питання, над яким ти повинен подумати, — над яким ми обоє повинні подумати — чому ти привів нас саме в той світ?

— Усе, що я написав, це: «Я хочу додому».

— Так і є. Саме це ти написав, але через двері ти проніс багаж.

— Про що ти?

— Хіба це не очевидно?

— Очевидно, що ні.

— Свій найбільший страх.

— Хіба в усіх не те саме?

— Можливо, але це настільки твоє, що я дивуюсь, як ти цього не розумієш.

— Що значить «настільки моє»?

— Не просто втратити свою сім'ю, а втратити її через хворобу. Так само, як ти втратив маму, коли тобі було вісім років.

Я дивлюся на Аманду.

— Звідки ти знаєш?

— А як ти думаєш?

Точно. Вона ж була психотерапевтом Джейсона-2.

Вона веде далі:

— Він бачив, як помирала його мати, і це вплинуло на все його подальше життя. Це зіграло вирішальну роль у тому, що він так і не одружився, що в нього не було дітей. Ось чому він цілковито віддавався роботі.

Мене це не дивує. Були моменти, на самому початку, коли я вирішував піти від Данієли. Не тому, що я не кохав її, а тому, що десь підсвідомо я боявся втратити її. І той самий страх я відчув знову, коли довідався, що вона була вагітна Чарлі.

— То чому ж я вибираю такий світ?

— А чому люди одружуються на копіях своїх владних матерів? Або батьків-гуляк? Щоб мати шанс виправити старі помилки. Владнати в дорослому віці те, що завдало болю в дитинстві. Може, зовні це не має сенсу, але підсвідомість живе своїм життям. Мені спало на думку, що світ добре показав нам, як працює куб.

Я повертаю їй воду й кажу:

— Сорок.

— Що сорок?

— Сорок ампул залишилось. Половина — твої. Кожен отримує двадцять шансів, щоб усе виправити. Що ти хочеш робити?

— Не знаю. Наразі я знаю тільки одне: я не хочу повертатися у свій світ.

— Отже, ти хочеш, щоб ми залишилися разом, чи це «прощавай»?

— Не знаю, як ти, а я думаю, що ми ще потрібні одне одному. Я сподіваюся, що, можливо, мені вдасться допомогти тобі повернутися додому.

Я спираюся спиною об стовбур сосни, записник лежить на моїх колінах, у думках — хаос.

Яке дивне рішення — придумати реальний світ, користуючись лише словами, намірами й бажаннями.

Це незбагнений парадокс — я маю цілковитий контроль, але тільки в тих межах, в яких я контролюю себе самого.

Свої емоції.

Своє внутрішнє сум'яття.

Таємничі двигуни, які мною керують.

Якщо світів безліч, то як мені знайти той єдиний, саме мій?

Я дивлюся на сторінку, а потім починаю записувати найдрібніші деталі мого Чикаго, все, що тільки можу згадати. Я малюю своє життя словами.

Щебетання дітей у моєму кварталі, коли вони зграйкою біжать до школи, їхні голоси схожі на потік, який тече по камінцях, — такі ж високі й дзвінкі.

Графіті на вицвілій білій цеглі будинку за три квартали від мого дому, настільки майстерно зроблене, що ні в кого не піднялась рука його замалювати.

Я згадую всякі особливості свого дому.

Четверта сходинка на сходах, яка завжди скрипить.

Ванна на першому поверсі, де тече кран.

Аромат, який наповнює кухню, коли із самого ранку там починає варитися кава.

Усі ці крихітні, наче й незначні деталі, на яких і тримається мій світ.

Розділ одинадцятий

ЛИШИЛОСЬ АМПУЛ: 32

У царині естетики існує гіпотеза, яка називається ефект «зловісної долини». Згідно з нею, коли щось виглядає майже, як людська істота — манекен або людиноподібний робот — це викликає відразу в людини-спостерігача, бо зовнішність цієї істоти настільки подібна до людської, що на певному етапі це викликає відчуття чогось зловісного, чогось, що балансує на межі знайомого й невідомого.

Щось подібне до цього психологічного ефекту відчуваю і я, коли ходжу вулицями цього Чикаго, яке майже моє. Я міг би сприйняти будь-який апокаліптичний жах. Але вигляд розтрощених будинків і сірої пустки ніяк не порівняти з тим, що я відчуваю, коли стою на розі, де проходив сотні разів, і бачу, що назви вулиць інші. Або коли на місці кав'ярні, куди я завжди заглядаю, щоб випити ранкову потрійну американо із соєвим молоком, я раптом натрапляю на винний маркет. Або коли виявляється, що в моєму особняку на вулиці Елеанор-стріт, 44 живуть якісь чужі люди.

Це вже четверте Чикаго, куди ми потрапляємо після втечі з того світу хвороби й смерті. І кожне виявляється таким, як і це — майже рідним.

Ніч неминуча, і через те, що ми вже чотири рази, майже без перерви, прийняли препарат без періоду відновлення, то вперше вирішили не повертатися в куб.

Це той самий готель на Логан-сквер, де я зупинявся, коли потрапив у світ Аманди.

Тепер неонтова вивіска червона, а не зелена, але назва та ж сама — «Готель „Роял“» — і він такий же чудний, і такий само загублений у часі, та все ж інший у тисячі малопомітних деталей.

У нашій кімнаті два двоспальні ліжка, і так само, як і в тій кімнаті, де я тоді жив, її вікна виходять на вулицю.

Я кладу пластикові пакети з туалетним причандаллям і одягом, купленим у секонд-генді, на комод біля телевізора.

За інших обставин я десятою дорогою обійшов би цей занюханий закапелок, пропахлий мийними засобами, якими марно намагалися вивести цвіль чи ще щось гірше.

А сьогодні — це просто розкіш.

Знімаючи толстовку й спідню сорочку, кажу:

— Я занадто брудний, щоб перебирати нічлігом.

І викидаю їх у відро для сміття.

Аманда сміється:

— Не хочеш позмагатися зі мною «хто-наймерзенніший»?

— Дивно, що вони здали нам номер за будь-яку ціну.

— Можеш уявити собі, що це за контора.

Я підходжу до вікна, розсуваю штори.

Ранній вечір.

Іде дощ.

Зовнішня вивіска готелю заливає кімнату червоним світлом.

Я навіть не намагаюся вгадати, який сьогодні день тижня чи число.

Кажу:

— Ванна до твоїх послуг.

Аманда хапає речі з пластикового пакета.

Невдовзі я чую, як весело ллється вода і цей звук відбивається од кахель.

Вона гукає:

— О Боже, тобі треба прийняти ванну, Джейсоне! Ти навіть не уявляєш, як це чудово!

Я такий брудний, що не можу лягти на ліжко, тому сідаю на килимок біля батареї, щоб хвилі тепла огортали мене, і дивлюсь у вікно, як темніє небо.

Прислухаюся до поради Аманди й приймаю ванну.

По стінах стікає конденсат.

Тепло творить дива з моїм попереком, який зовсім мене замучив через щоденне спання в кубі.

Коли я голю бороду, мене раптом опосідають питання ідентичності.

Немає ніякого Джейсона Дессена, який працює професором фізики в коледжі Лейкмонта, чи ще в якомусь навчальному закладі, але ж десть я таки існую.

В іншому місті.

В іншій країні.

Може, я живу під іншим іменем, з іншою жінкою, займаюся іншою роботою.

І якщо це так і є, якщо я проводжу своє життя під поламаними машинами в автомайстерні, або свердлю дірки замість навчати фізики учнів коледжу, чи є я тією ж людиною на найфундаментальнішому рівні?

І що це за рівень?

Якщо здерти всі зовнішні атрибути особистості та її способу життя, то яка суть залишиться, котра робить мене мною?

Через годину я з'являюсь, чистий — вперше за стільки днів, у джинсах, картатій сорочці й черевиках «Timberlands». Вони на пів розміру більші, але я надів дві пари вовняних шкарпеток для компенсації.

Аманда озирає мене оцінювальним поглядом й вигукує:

— Чудово!

— Та й ти нівроку!

Її улов із секонд-генду складається з чорних джинсів, черевиків, білої футболки й чорної шкіряної куртки, від якої і досі тхне звичкою курити, притаманною попередньому власнику.

Вона лежить на ліжку й дивиться якесь невідоме мені ТВ-шоу.

Потім повертається до мене й каже:

— Знаєш, про що я думаю?

— Про що?

— Про пляшку вина. Про цілу гору їжі. Про всі десерти, які є в меню. З часів навчання в коледжі я ще ніколи так не худла.

— Дієта мультимедіуму.

Вона сміється, і це приємно чути.

Хвилини двадцять ми тиняємося під дощем, бо я хочу подивитися, чи існує в цьому світі один із моїх улюблених ресторанів.

Він існує, і це ніби зустріти друга в чужому місті.

Ця затишна, стильна місцина, наче весела імпровізація в готелі на задвірках старого доброго Чикаго.

Треба довго чекати, поки звільниться столик, тому ми прокрадаємося в бар, де звільняються кілька стільців у дальньому кінці біля вікна, помальованого дощовими патьоками.

Ми замовляємо коктейлі.

Потім вино.

Тисячу маленьких тарілочок, які нам усе подають і подають.

Від випитого ми зігріваємось і рум'яніємо, а наша розмова точиться лише навколо подій, важливих для даної хвилини.

Про те, чи смачні страви.

Про те, як гарно сидіти в теплі й затишку.

Ніхто з нас і разу не згадав про куб.

Аманда каже, що я схожий на лісоруба.

А я кажу, що вона схожа на круту байкершу.

Ми сміємося надто сильно, надто голосно, але нам зараз саме це й потрібно.

Вона підводиться, щоб піти до вбиральні, і питає:

— Ти ж будеш тут?

— З місця не зйду.

Але вона весь час озирається.

Я бачу, як вона йде вздовж бару, а потім зникає за рогом.

Коли я залишаюсь на самоті, буденність даної хвилини стає майже нестерпною. Я роззираюсь довкола, придивляючись до облич офіціантів, відвідувачів. Два десятки голосних розмов зливаються в якийсь нерозбірливий лемент.

А я собі думаю: «А що б ото було, хлопці, якби ви знали те, що знаю я?»

Ми йдемо назад. Стає холодніше й мокріше.

Біля готелю я помічаю вивіску свого місцевого бару «Віллідж Теп», яка підморгує на тому боці вулиці.

Я питаю:

— Хильнемо перед сном?

Уже досить пізно, натовп майже розійшовся.

Ми швиденько всідаємося біля барної стійки, і я спостерігаю, як бармен на сенсорному екрані закінчує оновлення чийогось квитка.

Нарешті він повертається, підходить до нас, дивиться на Аманду, потім на мене.

Це Метт. За все моє життя він, мабуть, тисячу разів подавав мені напої. Він обслуговував мене та Раяна Голдера тієї останньої ночі в моєму світі.

Але зараз він і виду не подає, що ми знайомі.

Ніяких емоцій, просто формальна ввічливість.

— Що вам запропонувати, шановні?

Аманда замовляє вино.

Я беру пиво.

Коли він повертає кран, я нахиляюсь і шепочу Аманді:

— Я знаю цього бармена. А він мене не впізнає.

— Що значить: ти знаєш його?

— Це мій улюблений бар.

— Звісно, він тебе не впізнає, бо це не твій улюблений бар. А чого ти чекав?

— Просто дивно. Це місце виглядає так само, як і має виглядати.

Метт приносить наші напої.

— Хочете відкрити рахунок?

У мене немає кредитної картки, немає ніяких посвідчень, тільки пачка банкнот у внутрішній кишені моєї куртки поряд із залишками ампул.

— Я просто розрахуюсь.

Дістаючи гроші, кажу:

— Між іншим, мене звати Джейсон.

— Метт.

— Мені подобається це місце. Ваше?

— Еге ж.

Йому явно начхати на те, що я думаю про його бар, і мені стає так сумно, аж стискається серце. Аманда це відчуває. Коли Метт іде, вона піднімає свій келих і цокає об мій кухоль пива.

Виголошує:

— За гарну їжу, тепле ліжко, і за те, що ми ще живі.

Ми повертаємось у готельний номер, вимикаємо світло й роздягаємось у темряві. Я розумію, що я втратив будь-яку об'єктивність щодо нашого житла, бо ліжко просто чудове.

Аманда питає зі свого боку кімнати:

— Ти замкнув двері?

— Замкнув.

Я заплющую очі. Чую, як дощ стукає у вікно. Як внизу по мокрій вулиці проїхала якась машина.

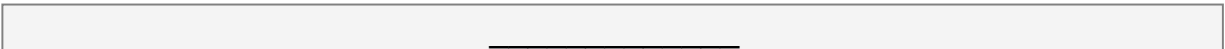
— Це був чудовий вечір, — каже Аманда.

— Так. Я не скучаю за кубом, але якось дивно, що ми так далеко від нього.

— Не знаю, як тобі, але мені мій світ дедалі більше нагадує привида. Пам'ятаєш, як сприймається сон, коли зовсім прокидаєшся? Він втрачає колір, насиченість, логіку. Емоційний зв'язок із ним гасне.

— Як ти думаєш, — питаю, — чи зможеш ти коли-небудь зовсім його забути? Свій світ?

— Не знаю. Я бачу, що настає момент, коли вже не відчувається його реальність. Бо він таким і не є. Єдине, що реальне зараз, це ось це місто. Ця кімната. Це ліжко. Ти і я.

Серед ночі я прокидаюсь і бачу, що Аманда лежить поряд зі мною.

У цьому немає нічого особливого. Ми так часто спали в кубі. Міцно притулялися одне до одного в темряві, такі загублені, як ніхто у світі.

Єдина відмінність у тому, що зараз на нас тільки спідній одяг, і її шкіра на дотик бентежно м'яка.

Тремтіння неонового світла пробивається крізь штори.

Вона тягнеться до мене в темряві, бере мою руку і обвиває нею себе.

Потім вона повертається до мене обличчям.

— Ти набагато кращий, ніж він. Він таким ніколи не був.

— Хто?

— Той Джейсон, якого я знала.

— Сподіваюсь на це. Господи, — я усміхаюсь, намагаючись перевести все на жарт. А вона просто дивиться на мене тим самим опівнічним поглядом. Останнім часом ми часто дивилися одне одному в очі, але в тому, як вона зараз дивиться на мене, є щось інше.

Між нами виникає певний зв'язок, і з кожним днем він міцнішає.

Якщо я хоч на кілька сантиметрів ворухнуся їй назустріч, ми зробимо це.

Усе гранично ясно.

Якщо я таки поцілую її, якщо ми будемо спати разом, то я, можливо, почуватимусь винним і шкодуватиму про це, а може, вийде так, що вона зробить мене щасливим.

Якась моя версія вже досі поцілувала її.

Якась версія знає відповідь.

Але це не я.

Вона каже:

— Якщо ти хочеш, щоб я повернулася туди, то просто скажи.

Я кажу:

— Я не хочу цього, але мені треба, щоб ти це зробила.

ЛИШИЛОСЬ АМПУЛ: 24

Учора я бачив себе в коледжі Лейкмонта, у світі, де Даніела померла — як сказано в некролозі, котрий я знайшов у публічній онлайн-бібліотеці — у тридцять три роки від раку мозку.

А сьогодні чудовий день у Чикаго, де Джейсон Дессен два роки тому загинув у автомобільній аварії.

Я заходжу в мистецьку галерею в Бактауні, намагаючись не дивитися на жінку за прилавком, яку цілковито поглинуло читання. Натомість я

роззираюся по стінах, завішаних картинами, намальованими олійними фарбами, темою яких є винятково озеро Мічиган.

У будь-яку пору року.

Будь-якого кольору.

О будь-якій порі дня.

Жінка промовляє, не піднімаючи голови:

— Дасте мені знати, якщо вам буде потрібна моя допомога.

— Це ви художник?

Вона відкладає книжку, виходить з-за прилавка.

Підходить до мене.

Зараз я стою найближче до Данієли від тієї ночі, коли я допоміг їй померти. Вона чудово виглядає — обтислі джинси, чорна футболка з брызками акрилової фарби.

— Так, я. Данієла Варгас.

Ясно, що вона мене не знає, не впізнає. Я думаю, що в цьому світі ми ніколи не зустрічались.

— Джейсон Дессен.

Вона простягає мені руку, і я тисну її. Звичайно ж це її рука — шкарубка, сильна, вміла — рука художника. Фарба поприлипала до нігтів. Я й досі відчуваю їх на своїй спині.

— Оці просто чудові, — кажу я, вказуючи на картини.

— Дякую.

— Мені подобається зосередження на одній темі.

— Я почала його малювати три роки тому. Воно так змінюється в різні пори року. — Вона вказує на картину, перед якою ми стоїмо. — Це одна з моїх перших спроб. Джунвей-Біч у серпні. Ясні дні пізнього літа, коли вода наче світиться, набуває смарагдового відтінку. Майже як у тропіках. — Вона йде далі вздовж стіни. — Або ось такий жовтневий день, весь у хмарах, він намальований світло-сірою фарбою. Мені це подобається, бо тут не відчувається різниця між водою і небом.

— А у вас є улюблена пора року? — питаю.

— Зима.

— Справді?

— Їй найбільше притаманна багатоманітність, а схід сонця такий мальовничий. Минулого року озеро зовсім замерзло, і тоді в мене виходили найкращі картини.

— А як ви працюєте? *На пленері*, чи...

— В основному, з фотографій. Іноді влітку я приходжу на берег з мольбертом, але я так люблю свою студію, що рідко працюю поза її

межами.

Розмова згасла.

Вона озирнулася на прилавок.

Мабуть, їй хотілося повернутися до своєї книжки.

А швидше за все, вона роздивилась мої вилинялі джинси, заношену картату сорочку на гудзиках, і зрозуміла, що я не збираюсь нічого купувати.

— Це ваша галерея? — питаю, хоч і знаю відповідь.

Просто хочу почути її голос.

Щоби ця мить тривала якомога довше.

— Насправді це кооператив, та оскільки в цьому місяці тут висять мої роботи, то я і стою на посту, охороняю фортецю.

Вона усміхається.

Із ввічливості.

Збирається іти.

— Я ще чимось можу допомогти...

— Просто я думаю, що ви дуже талановиті.

— О, мені так приємно це чути. Дякую.

— Моя дружина — художник.

— Місцевий?

— Еге ж.

— А як її ім'я?

— Це, гм, ну напевно чи ви її знаєте, та ми вже й не разом, тож...

— Прикро це чути.

Я торкаюся зношеної нитки, яка попри все, досі обмотана навколо мого підмізинного пальця.

— Тобто, це не означає, що ми не разом. Просто...

Я не закінчую думку, бо хочу, щоб вона *попросила* мене закінчити її. Щоб вона виявила хоч крихту інтересу й перестала дивитися на мене, як чужа, бо ми не чужі.

Ми живемо одним життям.

У нас є син.

Я цілував кожен сантиметр твого тіла.

Я плакав з тобою і сміявся з тобою.

Невже щось таке потужне в одному світі не може просочитися в цей світ?

Я пильно дивлюся в очі Данієли, але там немає ні кохання, ні впізнання, ні приязні.

У неї вигляд людини, якій трохи ніяково.

Наче вона чекає, коли вже я піду.

— Не хочете випити чашечку кави? — питаю.

Вона всміхається.

Тепер їй уже зовсім незручно.

— Я хочу сказати, після того, як ви закінчите роботу, коли б це не було.

Якщо вона скаже «так», Аманда мене вб'є. Я й так уже запізнююсь до неї в готель. Сьогодні ввечері ми збираємось повернутися в куб.

Але Даніела й не збирається говорити «так».

Вона прикушує губу, як завжди, коли нервує, явно намагаючись придумати якусь відмовку, якесь дошкульне «ні». Але я бачу, що їй нічого не спадає на думку, і що вона набирається духу й зараз дасть мені перцю.

— Знаєте, що? — кажу я. — Не звертайте уваги. Вибачте. Я поставив вас у незручне становище.

Чорт.

Мені кінець.

Одна справа, коли тебе відшиває незнайома людина.

І зовсім інша — дістати відкоша від матері твоєї дитини.

— Краще я вже піду.

Я прямую до дверей.

Вона не намагається зупинити мене.

ЛИШИЛОСЬ АМПУЛ: 16

У кожному Чикаго, куди ми потрапляли впродовж цього останнього тижня, дерева дедалі більше оголювалися, випинаючи кістляві гілки, їхнє листя опадало й дощ пришпилював його до тротуару. Я сиджу на лавці через дорогу від свого особняка, закутавшись від холоду в пальто, яке я вчора купив у секонд-генді за 12 доларів — за гроші з іншого світу. Від нього тхне шафою якогось старого — нафталіном і знеболювальним кремом.

Аманду я лишив у готелі. Вона щось писала у своєму записнику.

Я збрехав їй, що піду пройдуся на свіжому повітрі й вип'ю кави.

Я бачу, як я виходжу з вхідних дверей і швидко збігаю сходами вниз і йду тротуаром у бік станції метро, де я сідаю на поїзд Фіолетової лінії до Лейкмонт коледжу в Еванстоні. На мені протишумні навушники. Мабуть, я слухаю подкаст^[8] — якусь наукову лекцію або епізод із *This American Life*.

Сьогодні 30 жовтня, як написано на першій сторінці *Tribune*. Минуло трохи менше місяця з тієї ночі, коли на мене наставили пістолет і видерли

з мого власного світу.

Таке відчуття, що я мандрую в кубі вже кілька років.

Не знаю, до скількох Чикаго ми навідувалися за цей час.

Вони всі починають зливатися до купи.

Це останнє Чикаго найдужче схоже, але все одно не моє. Чарлі вчиться в приватній школі, а Даніела працює вдома графічним дизайнером.

Сидячи тут, я розумію, що завжди вважав народження Чарлі та моє рішення жити з Даніелою такою собі ключовою подією, яка спрямувала наші життя в бік, протилежний успіху в наших кар'єрах.

Але це дуже велике спрощення.

Так, Джейсон-2 пішов від Даніели й Чарлі і згодом досягнув великого успіху. Але існує мільйон Джейсонів, які пішли й не винайшли куба.

Існують світи, де я пішов від Даніели, а з наших кар'єр все одно вийшов пшик.

Або де я пішов, і ми обоє досягли сяких-таких успіхів, але світ не перевернули.

А то й навпаки, існують світи, де я залишився, і в нас народився Чарлі, але подальше розгалуження послідовностей подій нічим особливим не ознаменувалось.

Або де наші стосунки погіршились.

Або де я вирішив розірвати наш шлюб.

Або де це вирішила зробити Даніела.

Або ж ми докладали всіх зусиль, довго жили без любові, і все це тільки заради нашого сина.

Якщо я представляю собою вершину сімейного успіху для всіх Джейсонів Дессенів, то Джейсон-2 представляє собою вершину професійну й творчу. Ми є протилежними полюсами однієї й тієї ж людини. І те, що Джейсон-2 із безкінечної кількості варіантів вибрав саме моє життя, це, на мою думку, не випадковість.

І якщо йому відомо, що таке абсолютний професійний успіх, то повна реалізація як сім'янина для нього за тими ж сімома печатками, як для мене його життя.

Все це свідчить про те, що моя ідентичність не бінарна.

Вона — множинна.

І може, я перестану побиватися за необраними шляхами, бо необраний шлях, це не просто моя протилежність. Це — безкінечно розгалужена система, яка відображує всі пермутації мого життя між такими екстремумами, як я і Джейсон-2.

Я лізу в кишеню і дістаю оплачений заздалегідь мобільний телефон, який коштує 50 доларів. На ці гроші ми з Амандою змогли б прожити цілий день, або оселитися в дешевому готелі на ніч.

Пальцями в мітенках я розгортаю аркуш жовтого паперу, вирваного з розділу «Д» телефонного довідника Чиказького Метро, і набираю обведений кружечком номер.

Від місця, яке є майже моїм домом, віє такою жахливою самотністю.

Зі свого спостережного пункту бачу кімнату на другому поверсі, яка, мабуть, служить Даніелі кабінетом. Жалюзі відкриті, вона сидить спиною до мене, обличчям до величезного монітора.

Я бачу, як вона піднімає бездротову слухавку й дивиться на її дисплей.

Незнайомий номер.

Будь ласка, поговори зі мною.

Вона кладе телефон на поличку.

Мій голос:

— Ви зателефонували Дессенам. Ми не можемо відповісти вам, але якщо...

Я вимикаю телефон перед сигналом.

Знову набираю номер.

Цього разу вона бере слухавку й відповідає перед другим дзвінком:

— Алло?

Якусь хвилю я мовчу.

Бо не можу й звуку вичавити.

— Алло?

— Привіт.

— Джейсоне?

— Так.

— З якого номера ти телефонуєш?

Я так і знав, що вона зразу про це питає, тож кажу:

— Мій телефон здох, і я попросив ось у жінки в поїзді.

— У тебе все добре?

— Як ти там поживаєш вранці?

— Чудово. Ми ж щойно бачились, дурненький.

— Я знаю.

Вона крутиться на поворотному кріслі й каже:

— То тобі так закортіло поговорити зі мною, що ти позичив телефон у незнайомої людини?

— Авжеж, так і є.

— Ти милий.

Я просто сиджу і вбираю в себе її голос.

— Данієло?

— Так?

— Я справді скучаю за тобою.

— Що сталося, Джейсоне?

— Нічого.

— Ти якийсь дивний. Поговори зі мною.

— Я йшов до еля, і тут мене наче вдарило.

— Що саме?

— Кожну мить із тобою я сприймаю, як щось звичайне. Я виходжу з будинку, йду на роботу, і ось я вже думаю про свій день, про лекцію, яку мені треба прочитати, ще бозна про що, і я просто... я сідаю в поїзд, і в якийсь момент мені наче проясняється, як сильно я тебе люблю. Як багато ти значиш для мене. Бо ніколи не знаєш...

— Що ніколи не знаєш?

— Коли все це може зникнути. Отож я хотів зателефонувати тобі, а мій телефон здох.

По той бік западає довга пауза.

— Данієло?

— Я тут. І я відчуваю те ж саме до тебе. Ти ж знаєш, правда?

Від хвилювання я заплющую очі.

Думаю, що ось зараз я перейду вулицю, зайду всередину і все тобі скажу.

Як же мені погано, любове моя.

Данієла встає з крісла, підходить до вікна. На ній довгий кремовий светр, надітий на штани для йоги. Її волосся зачесане вгору, в руках вона тримає кухоль, швидше за все, з чаєм із сусіднього магазину.

Вона притримує рукою округлий живіт, де зріє дитина.

Чарлі скоро стане старшим братом.

Я усміхаюся крізь сльози, мені цікаво, що він про це думає.

Це те, чого немає в мого Чарлі.

— Джейсоне, ти впевнений, що в тебе все добре?

— Абсолютно.

— Гаразд, послухай, мені треба вчасно віддати роботу клієнту, отож...

— Тобі треба йти.

— Так.

Я не хочу, щоб вона йшла. Мені хочеться слухати її голос.

— Джейсоне?

— Так?

— Я дуже тебе люблю.

— І я тебе люблю. Ти навіть не уявляєш, як.

— Побачимось увечері.

Ні, ти побачиш мого дуже щасливого двійника, який навіть не уявляє, як йому пощастило.

Вона завершує розмову.

Вертається до столу.

Я кладу телефон у кишеню, мене проймає дрож, мої думки скачуть мов навіжені, тонуть у темних фантазіях.

Я бачу, як поїзд, на якому їду, сходить з рейок.

Моє тіло спотворене до невпізнання.

Або його так і не знаходять.

Я бачу, як я вступаю в це життя.

Воно не зовсім моє, але десь дуже близько.

Увечері я все ще сиджу на лавці на вулиці Елеанор-стріт через дорогу від особняка, який зовсім не мій, спостерігаючи, як наші сусіди сходяться додому з роботи й зі школи.

Яке це диво, щодня повертатися додому.

Де тебе люблять.

Де тебе чекають.

Мені здавалося, що я ціную кожну мить життя, але сидячи тут на холодючі, я розумію, що я просто сприймав усе, як буденне. А як інакше я міг це сприймати? Тільки коли все розлітається на друзки, до нас нарешті доходить, що в нас було насправді, і яке воно прекрасне й неймовірно крихке, готове зникнути щомиті.

Небо темніє.

У вікнах навколишніх будинків спалахує світло.

Джейсон повертається додому.

Я відчуваюся препаскудно.

Цілий день не їв.

Навіть не пив.

Аманда, мабуть, уже божеволіє, не знаючи, де я, але в мене не стає сил забратися звідси. Моє життя, чи якась його руйнівна подoba, розгортається за кілька кроків од мене.

Уже далеко за північ, коли я відчиняю двері до нашого готельного номера.

Горить-світло, блимає телевізор.

Аманда, у футболці й піжамних штанах, вибирається з ліжка.

Я обережно зачиняю за собою двері.

Кажу:

— Вибач.

— Ти придурок.

— У мене був кепський день.

— У тебе був кепський день!

— Амандо...

Вона підскакує до мене, щосили штурхає обома руками так, що я з розгону вриваюся спиною у двері.

— Я думала, що ти мене покинув, — кричить вона. — Потім злякалася, що з тобою щось сталося. Зв'язатися з тобою я не могла. Тоді почала обдзвонювати лікарні, описуючи твій зовнішній вигляд.

— Я б ніколи тебе не покинув просто так.

— А звідки мені було знати? Ти мене налякав!

— Пробач, Амандо.

— Де ти був?

Вона притисла мене до дверей.

— Я просто цілий день просидів на лавці через дорогу від свого будинку.

— Цілий день? Навіщо?

— Я не знаю.

— Це не твій дім, Джейсоне. Це не твоя сім'я.

— Я знаю.

— Та невже?

— А ще я слідкував за Даніелою і Джейсоном, коли в них був романтичний вечір.

— Що значить ти за ними слідкував?

— Я дивився у вікно ресторану, де вони їли.

Мене обпікає сором, коли я вимовляю ці слова.

Я прощтовхуюсь повз Аманду до кімнати й сідаю на край свого ліжка.

Вона підходить і стає переді мною.

Я продовжую:

— Потім вони пішли в кіно. Я зайшов слідом за ними. Сів позаду них у кінотеатрі.

— О Джейсоне.

— Я утнув ще одну дурницю.

— Яку?

— Я витратив трохи наших грошей і купив телефон.

— Навіщо тобі знадобився той телефон?

— Щоб подзвонити Даніелі і вдати її Джейсона.

Я готуюся до нової атаки Аманди, натомість вона підступає до мене, обнімає за шию й цілує в маківку.

— Встань.

— Навіщо?

— Роби те, що тобі кажуть.

Я встаю.

Вона розстібає мою куртку й допомагає мені витягти руки з рукавів. Потім штовхає мене, щоб я ліг, і стає на коліна.

Розшнуровує мої черевики.

Стягає їх із моїх ніг і жбурляє в куток.

Я кажу:

— Уперше за весь цей час, я, здається, розумію, як той Джейсон, якого ти знаєш, міг зробити це зі мною. Мені спали на думку такі ж дурнуваті думки.

— Наш розум не розрахований, щоб таке витримувати. Дивитися на всі оті версії своєї дружини — у мене це просто в голові не вкладається.

— Він, мабуть, тижнями слідкував за мною. На роботі. На наших романтичних вечірках із Даніелою. Він, очевидно, сидів на тій самій лавці, і спостерігав ночами, що там у нас відбувається в будинку, уявляючи себе на моєму місці. І ти знаєш, до чого я дійшов сьогодні ввечері?

— До чого? — вона з острахом чекає відповіді.

— Я прикинув, що вони, мабуть, тримають запасний ключ там, де й ми. Пішов раніше з кінотеатру. Я збирався знайти ключ і пробратися в будинок. Хотів сховатися в якій-небудь шафі й спостерігати за їхнім життям. Дивитися, як вони сплять. Я знаю, це божевілля. І я знаю, що твій Джейсон, очевидно, не раз побував у нашому домі, перш ніж того вечора нарешті наважився вкрасти моє життя.

— Але ж ти цього не зробив?

— Ні.

— Бо ти порядна людина.

— Зараз я не почуваюся дуже порядним.

Я падаю на матрац і втуплююся у стелю цього готельного номера, який, так чи інакше, став нашою домівкою поза межами куба.

Аманда вкладається на ліжко біля мене.

— Це не працює, Джейсоне.

— Ти про що?

— Ми буксуємо на місці.

— Я не згоден. Згадай, із чого ми почали. Пам'ятаєш той перший світ, куди ми потрапили, де навколо нас падали будинки.

— Я вже збилася з ліку, в скількох Чикаго ми побували.

— Ми дедалі ближче підбираємось до моєї...

— Ми нікуди не наближаємось, Джейсоне. Світ, який ти шукаєш, це піщинка на безмежному березі.

— Це неправда.

— Ти бачив, як твою дружину вбили. Як вона померла від страшної хвороби. Ти розмовляв із нею, а вона тебе не впізнавала. Вона була одружена з іншими чоловіками. Одружена з різними версіями тебе. Скільки ще ти витримаєш чогось подібного, перш ніж у тебе остаточно поїде дах? А до цього недалеко, зважаючи на твій теперішній психічний стан.

— Мова не про те, витримаю я чи не витримаю. Головне — знайти мою Даніелу.

— Справді? То ось чим ти займався, просидівши цілий день на лавці? Шукав свою дружину? Подивись мені в очі. У нас залишилось шістнадцять ампул. Наші шанси тануть.

У моїй голові гупає пульс.

Вона йде обертом.

— Джейсоне, — я відчуваю її руку на своєму обличчі. — Ти знаєш, що таке божевілля?

— Ну?

— Знову й знову робити одне й те ж, і чекати різних результатів.

— Наступного разу...

— Що? Наступного разу ми знайдемо твій дім? Яким це чином? Ти збираєшся за ніч списати ще один записник? І що це змінить? — вона кладе руку мені на груди. — У тебе тахікардія. Тобі треба заспокоїтися.

Вона перекочується на бік і вимикає лампу на столику між ліжками.

Лягає біля мене, але в її дотику немає нічого сексуального.

Із вимкненим світлом моя голова працює краще.

Кімнату освітлює тільки синє неонове світло вивіски за вікном. Уже дуже пізно, на вулиці майже не чути машин.

Приходить милосердний сон.

Я заплющую очі, думаючи про п'ять записників, які стосиком лежать на приліжковій тумбочці. Майже кожна сторінка заповнена моїми карлючками, які дедалі більше нагадують почерк маніяка. Я все думаю, чи достатньо, чи правильно я написав, щоб якомога точніше зобразити свій світ, завдяки чому я сподіваюся нарешті потрапити додому.

Але цього не стається.

Аманда не так уже й помиляється.

Я шукаю піщинку на безмежному березі.

Розділ дванадцятий

На ранок Аманди біля мене вже нема. Я лежу на боку, роздивляючись сонячні промені, які пробиваються крізь жалюзі, прислухаючись до шуму машин, який просочується крізь стіни. Годинник десь позаду мене на приліжковій тумбочці. Я не бачу, котра година, але відчуваю, що вже пізно. Ми проспали.

Я сідаю, відкидаю ковдри, дивлюся на ліжко Аманди. Воно порожнє.
— Амандо?

Я кидаюсь у ванну, подивитися, чи вона не там, але те, що я бачу на комоді, змушує мене зупинитися.

Трохи готівки.

Кілька монет.

Вісім ампул.

І шматок паперу, вирваний із записника, де щось написано почерком Аманди.

Джейсоне. Після останньої ночі я зрозуміла, що ти обрав шлях, яким я не можу йти. Я боролась із цим усю ніч. Як твій друг і терапевт, я хочу тобі допомогти. Я хочу вилікувати тебе. Але не можу. І дивитися на те, як ти падаєш, я теж не можу. Особливо, якщо це твоє падіння відбувається почасти й через мене. До якої міри наше колективне підсвідоме пов'язує нас із цим світом? Це не значить, що я не хочу, щоб ти повернувся до своєї дружини. Цього я хочу найбільше. Але ми разом уже кілька тижнів. Важко не прихилитися, особливо за таких обставин, коли ти — це все, що в мене є.

Учора, коли я подумала, що ти мене покинув, я прочитала твої записники. Хочу сказати: любий, ти не вловлюєш суті. Ти записуєш усі оті подробиці про твоє Чикаго, але не те, що ти відчуваєш.

Я залишила тобі рюкзак, половину ампул, і половину грошей (161 долар і дріб'язок). Я не знаю, чим усе це для мене закінчиться. Мені цікаво й страшно, але я відчуваю піднесення. Частина мене справді хоче залишитися, але ти сам мусиш вибирати, які двері відчинити. І я теж.

*Джейсоне, я бажаю тобі тільки щастя. Бережи себе.
Аманда.*

ЛИШИЛОСЬ АМПУЛ: 7

Я сам. Мене затоплює весь жах коридору.
Я ніколи не почувався таким самотнім.

У цьому світі немає Данієли.
Без неї Чикаго — не Чикаго.
Я ненавиджу все це.
З неба наче вичавили весь колір.
Знайомі будинки глузують з мене.
Навіть повітря на смак, як брехня.
Бо це не моє місто.
Воно — наше.

ЛИШИЛОСЬ АМПУЛ: 6

Я починаю все спочатку.
Усю ніч я самотою тиняюсь вулицями.
Приголомшений.
Переляканий.
Чекаю, поки з мене вивітриться препарат.
Я їм у цілодобовій закусочній, і на світанку їду поїздом у Південний
бік.

Коли я йду на закинуту електростанцію, мене помічають три
підлітки.

Вони по той бік дороги, але в цей час вулиці порожні.
Вони щось кричать мені.
Глузують і сиплять образами.
Я не звертаю на них уваги.
Прискорюю ходу.

Але коли вони переходять дорогу і прямують у мій бік, я розумію, що
потрапив у халепу.

Спершу я подумую про втечу, але вони молоді і явно швидше
бігають. У мене пересихає в роті, й рефлекс «бий чи тікай» впорскує
першу порцію адреналіну в організм. Та вже за мить мені спадає на
думку, що не варто витрачати сили.

Вони наздоганяють мене на околиці міста, де закінчуються будинки й починається депо.

Довкола більше ані душі.

Допомоги чекати нізвідки.

Вони навіть молодші, ніж я спочатку подумав, і від них смердить солодовим напоєм, наче гидким одеколоном. Дика енергія, яка світиться в їхніх очах, свідчить про те, що вони тиняються всю ніч, може, якраз і чекаючи такої нагоди.

Б'ють методично.

Вони навіть не лаються.

Я надто втомлений і розбитий, щоб відбиватися.

Перш ніж я встигаю зрозуміти, що відбувається, я вже лежу на тротуарі, а вони гамселять мене в живіт, по спині, в обличчя. На якусь мить я відключаюсь, а коли приходжу до тями, вони руками нишпорять по моєму тілу, мабуть, шукаючи гаманець, якого там нема.

Під кінець вони здирають і закидають мій рюкзак, а коли я харкаю кров'ю на тротуар, відстають з реготом і вшиваються.

Я довго лежу там, прислухаючись до того, як жвавішає рух на дорозі.

Розвидняється.

Повз мене по тротуару проходять люди і навіть не зупиняються.

Кожен подих вбиває клин болю між моїми потовченими ребрами, ліве око заплигло й не відкривається.

Через якийсь час мені вдається сісти.

Чорт.

Ампули.

Чіпляючись за сітчасту огорожу, спинаюся на ноги.

Я засовую руку під сорочку й намагаю шматок клейкої стрічки, приліпленої до мого боку.

Страшенно боляче віддирати його від тіла, але все страшенно боляче.

Ампули на місці.

Три роздушені.

Три цілі.

Спотикаючись, добираюся до куба й зачиняюся зсередини.

Грошей катма.

Записники зникли.

Шприци й голки також.

У мене залишилося тільки моє побите тіло й ще три шанси все виправити.

ЛИШИЛОСЬ АМПУЛ: 2

Першу половину дня я проводжу, старцюючи на розі якоїсь вулиці, щоб назбирати грошей на поїзд до міста.

Решту дня проводжу за чотири квартали від свого будинку, сидячи на тротуарі за шматком картону, де написано:

**БЕЗПРИТУЛЬНИЙ. СТРАШНІ ЗЛИДНІ.
ОХОЧЕ ПРИЙМУ БУДЬ-ЯКУ ДОПОМОГУ**

Схоже, вигляд мого побитого обличчя зовсім не викликає співчуття, бо коли сонце вже сідає, у мене назбирано всього 28 доларів 15 центів.

Я голодний, хочу пити, в мене все болить.

Вибираю доволі благодійну закусточку, щоб мене туди пустили, і з останніх сил плачу за їжу.

Мені нікуди йти.

Немає грошей навіть на кімнату в motelі.

Назовні западає холодна дощова ніч.

Я йду до свого будинку, обходжу квартал і звертаю в провулок, підшукуючи якийсь закуток, де можна сховатись і передіти.

Знаходжу щілину між своїм гаражем і гаражем сусіда, затулену контейнерами для сміття. Пробираюся туди, прихопивши сплюснену картонну коробку, яку притуляю до стінки свого гаража.

Накриваюся нею, чую, як над головою дощ лупить по картону і сподіваюсь, що мій імпровізований притулок протримається всю ніч.

Звідси я можу навіть зазирнути у вікна другого поверху мого будинку, які видніються над високим парканом навколо мого заднього подвір'я.

Це хазяйська спальня.

У вікні мелькає Джейсон.

Це не Джейсон-2. Я впевнений, бо це не мій світ. Магазини й ресторани далі за квартал від мого будинку не ті. У цих Дессенів інші автомобілі, не такі, як у нашій сім'ї. І він повніший за мене, я таким ніколи не був.

На мить у вікні з'являється Даніела, піднімає руки, опускає жалюзі.

Добраніч, кохана.
Дощ припускає сильніше.
Коробка прогинається.
Я починаю тремтіти.

На восьмий день мого життя на вулицях Логан-сквер, сам Джейсон Дессен вкидає банкноту в 5 доларів у мою коробочку для пожертв.

Я в безпеці.

Упізнати мене неможливо.

Моє обличчя обвітрене, заросле бородою, і від мене відгонить крайніми злиднями.

Люди в моїй окрузі щедрі. Щодня я назбирую стільки, що можу дешево поїсти й припасти кілька доларів.

Щоночі я сплю у провулку за будинком 44 на Елеанор-стріт.

Це перетворюється на якусь гру. Коли світло в хазяйській спальні гасне, я заплющую очі й уявляю, що я — це він.

Із нею.

За кілька днів я відчуваю, що мій розум потьмарюється.

Аманда якось сказала, що її старий світ починає уявлятися їй якоюсь примарою, здається, я розумію, що вона мала на увазі. Ми асоціюємо реальність із чимось відчутним — із тим, що ми можемо сприйняти відчуттями. І хоч я постійно переконую себе, що на півдні Чикаго стоїть куб, який може перенести мене у світ, де в мене буде все необхідне й бажане, я більше не вірю, що таке місце існує. Дедалі більше моєю реальністю стає *цей* світ. Де в мене немає нічого. Де я бездомне, жалюгідне створіння, чие життя викликає тільки співчуття, жаль і відразу.

Неподалік од мене на тротуарі стоїть ще якийсь безхатченко, котрий жваво й голосно розмовляє сам з собою.

Мені спадає на думку: а чи так уже я від нього відрізняюся? Може, ми обидва загубилися у світах, котрі з якихось непідвладних нам причин більше не збігаються з нашою ідентичністю?

Але найстрашнішими є миті, які виникають із дедалі загрозливішою наполегливістю. Миті, коли думка про чарівний куб навіть мені здається маячнею божевільного.

Якось увечері я проходжу повз винну крамницю й розумію, що в мене вистачає грошей на пляшку спиртного.

Я випиваю цілу півлітрову пляшку шотландського віскі «J&V».

Приходжу до тьми в хазяйській спальні дому 44 на вулиці Елеанор-стріт, витріщаючись на Джейсона й Даніелу, які сплять у своєму ліжку під купою ковдр.

Годинник на приліжковій тумбочці показує 3:38 ранку, і хоч у будинку стоїть мертва тиша, я такий п'яний, що чую, як пульс б'ється об мої барабанні перетинки.

Я не можу второпати, яким побитом мене сюди занесло?

Єдине, що крутиться в голові, — що в мене це було.

Колись дуже давно.

Ця прекрасна мрія про життя.

І цієї миті, коли кімната йде обертом, а сльози заливають обличчя, я не можу згадати, чи те моє життя було реальне, а чи вигадане?

Я підходжу до того краю ліжка, де лежить Джейсон. Мої очі поступово звикають до темряви.

Він мирно спить.

Я з такою силою прагну того, що належить йому, що просто відчуваю це на смак.

Я зроблю все, щоб отримати це життя. Щоб зайняти його місце.

Я уявляю, як я його вбиваю. Душу його до смерті, або всаджую йому кулю в голову.

Я бачу, як пробую зайняти його місце.

Намагаюся сприйняти цю версію Данієли за свою дружину. Цього Чарлі — за свого сина.

Чи зможу я відчувати, що це мій дім?

Чи зможу я спати ночами?

Чи зможу дивитися в очі Данієлі, не згадуючи про жах на обличчі її справжнього чоловіка за дві секунди до того, як я забрав його життя?

Ні.

Ні.

Розуміння роздавлює мене — болюче, ганебне, але яке приходить саме тієї миті, коли я так його потребую.

Почуття провини й найдрібніші відмінності перетворюють моє життя тут на пекло. У нагадування не тільки про те, що я накоїв, а й про те, що я так і не отримав.

Цей світ ніколи не стане моїм.

Я не здатен на це.

Я не хочу цього.

Я не така людина.

Мене не повинно тут бути.

Коли я, похитуючись, виходжу зі спальні, то розумію, що навіть думати про таке було відмовою від пошуків моєї Даніели.

Наче сказати їй, що я відпускаю її.

Що вона недосяжна.

Можливо, так воно і є. Може, мені так і не вдасться знайти дорогу до неї, до Чарлі й до мого прекрасного світу. До тієї єдиної піщинки на безмежному березі.

Але в мене ще є дві ампули, і я не здамся, поки не використаю їх.

Я йду в секонд-генд і купую новий одяг — джинси, фланелеву сорочку, чорний бушлат.

Потім — туалетне причандалля в аптеці, а ще записник, пачку ручок і ліхтарик.

Я оселяюся в motelі, викидаю свій одяг, і приймаю найдовший душ у житті.

З мене стікає сіра вода.

Я стою перед дзеркалом, виглядаю майже, як завжди, хіба що від поганого харчування трохи випинаються вилиці.

Прокидаюся аж у пообіддя, потім сідаю на поїзд і їду на південь.

В електростанції тихо, промені сонця косо падають у вікна генераторної.

Сидячи у дверях куба, розгортаю записник.

Ще тільки прокинувшись, я все думав про те, що сказала Аманда у прощальному листі: я нічого не писав про те, що відчуваю.

Що ж, поїхали...

Мені двадцять сім років. Увесь ранок я працював у лабораторії, і справи йдуть так добре, що я мало не забуваю про вечірку. Останнім часом зі мною таке часто трапляється — забуваю про друзів, про світське життя, щоб викроїти кілька зайвих годин у чистій кімнаті.

Уперше я помічаю тебе в кутку невеликого дворику, коли я стою на якомусь настилі, попиваючи пиво «Корона» з лаймом, усе ще подумки в лабораторії. Мабуть, мою увагу привертає

те, як ти стоїш — затиснута в куток високим, худорлявим хлопцем у вузьких чорних джинсах, який виділяється на тлі моїх друзів. Він художник, здається. Я навіть не знаю його імені, згадую тільки, як мій друг Кайл сказав: «О, цей хлопець жодної спідниці не пропустить».

Досі не можу пояснити, та коли дивлюся, як він теревенить із цією темноволосою, чорноокою жінкою в кобальтово-синій сукні — з тобою — спалах ревности просто поглинає мене. Несвідомо, шалено, мені хочеться йому врізати. Щось у мові твого тіла свідчить про дискомфорт. Ти не усміхаєшся, твої руки схрещені на грудях, і мені спливає думка, що тебе втягли в неприємну розмову, і що мені, з якогось дива, є до цього діло. Ти тримаєш порожній келих із залишками чогось червоного. Частина мене вимагає: «Піди й поговори з нею, врятуй її.» Друга частина верещить: «Ти нічого не знаєш про цю жінку, навіть її імені. Куди пхаєшся?»

Я бачу, як іду до тебе по траві, несучи новий келих із вином, і коли твої очі зустрічаються з моїми, я відчуваю, що в мене в грудях наче заклинює якийсь механізм, наче зіштовхуються світи. Я підходжу ближче, й ти береш келих з моїх рук так, наче ти мене по нього посилала, і подружньому всміхаєшся до мене, наче ми знаємо одне одного сто років. Ти намагаєшся представити мене Ділону, але ефектно відшитий коцавий джинсовий художник вибачається й линяє.

Тепер ми стоїмо вдвох у затінку огорожі, моє серце мало не вискакує з грудей. Я кажу: «Перепрошую, що перервав розмову, але скидалося на те, що вас треба було рятувати», а ти говориш: «Неймовірно чуття. Він симпатичний, але нестерпний». Я відрекомендовуюсь. Ти називаєш мені своє ім'я. Даніела. Даніела.

Я пам'ятаю тільки якісь уривки з того, що було сказане в наші перші хвилини разом. Переважно, як ти смієшся, коли я говорю тобі, що я атомний фізик, але без насмішки. Наче ця новина справді тебе захоплює. Я пам'ятаю, як вино зволожує твої губи. Я завжди знав, де на інтелектуальному рівні, що наша відокремленість та самотність — це тільки ілюзія. Ми всі зроблені з одного й того ж — із розкиданих вибухом шматочків матерії, сформованої у полум'ї мертвих зірок. І

*лишень тієї миті з тобою я відчув це кожною своєю клітиною.
І все це завдяки тобі.*

Так, можливо, мені просто хотілося близькості, та ще мені було цікаво, чи не є оце магнетичне відчуття свідченням чогось глибшого. Про такий хід своїх думок я розважливо змовчав. Я пам'ятаю приємне сп'яніння від пива й тепло сонця, а потім, коли воно сідає за обрій, я відчую, як страшенно мені хочеться піти з цієї вечірки разом із тобою, але в мене не вистачає духу запропонувати. І тоді ти кажеш: «У мого друга сьогодні ввечері відкриття галереї. Хочете піти?»

А я думаю: «Я піду за тобою куди-завгодно».

ЛИШИЛОСЬ АМПУЛ: 1

Я йду безкінечним коридором, промінь мого ліхтаря відбивається від стін.

Через якийсь час я зупиняюся перед якимись дверима, такими ж, як і всі інші.

Одними з трильйонів, трильйонів, трильйонів.

Моє серце калатає, долоні мокріють.

Я не хочу більше нічого.

Тільки мою Даніелу.

Я не можу пояснити, як я хочу її.

Та й не захочу ніколи зуміти пояснити, бо ця таємниця прекрасна.

Я хочу жінку, яку я побачив на тій вечірці на задньому дворі всі ті роки тому.

Ту, яку я вибрав, щоб побудувати з нею життя, хоч для цього й довелося відмовитися від чогось іншого, що я любив.

Я хочу її.

Більше нічого.

Я роблю вдих.

Видихаю.

І відчиняю двері.

Розділ тринадцятий

Сніг після недавнього шторму припорошив бетон і вкрив генератори попід вікнами з вибитими шибками.

Ще й досі вітер з озера заносить сюди жмені снігу, й сніжинки повільно опадають додолу, мов холодне конфетті.

Я відходжу від куба, намагаючись приборкати свої сподівання.

Ця закинута електростанція у Південному Чикаго може належати будь-якому із світів.

Я повільно йду вздовж ряду генераторів, аж раптом краєм ока ловлю якийсь блиск на підлозі.

Підходжу ближче.

У тріщині бетонної підлоги за п'ятнадцять сантиметрів від генератора лежить порожня ампула з відламанною шийкою. У жодній із закинутих електростанцій, в яких мені довелося побувати за останній місяць, такого я не бачив.

Мабуть це та ампула, яку вколов собі Джейсон-2 за кілька секунд перед тим, як я знепритомнів, у ту ніч, коли він украв моє життя.

Я вибираюся із промислового міста-примари.

Голодний, спраглий, виснажений.

Десь на півночі мріють обриси міста, і хоч низькі зимові хмари зігнули їхню верхню частину, вони мені таки добре знайомі.

Уже в сутінках я сідаю на поїзд «Червоної лінії» на Вісімдесят сьомій вулиці.

У цьому метро-елі немає ніяких фіксаторів на сидіннях, ніяких голограм.

Це просто повільна заколисуюча поїздка через Південний Чикаго.

Далі — через відгалуження ділового центру.

Я пересідаю на інший поїзд.

«Синя лінія» довозить мене до затишних північних околиць.

За останній місяць мені вже траплялися схожі Чикаго. Але в цьому відчувається щось особливе. І це не тільки порожня ампула. Це щось

глибше, чого я не можу пояснити, а можу тільки сказати, що відчуваю, що це моє місце, місце, до якого я належу.

Коли ми проїжджаємо повз численні затори на швидкісних шосе в годину-пік, сніг густішає.

Я запитую себе...

Чи Даніела, моя Даніела, жива-здорова під цими хмарами, напханими снігом?

Чи мій Чарлі дихає повітрям цього світу?

Я виходжу з поїзда на платформу еля на Логан-сквер, засуваю руки глибоко в кишені бушлата. Сніг засипає знайомі вулиці мого району. Тротуари. Машини, припарковані вздовж бордюрів. Крізь снігову завісу пробивається світло фар із заторів вечірньої години-пік.

Уздовж мого кварталу привітно світять вікнами закутані хурделицею будинки.

Сходи мого ганку вже накрила пухка ковдра снігу із сантиметр завтовшки, на якій видніється одна вервечка слідів, що ведуть до вхідних дверей.

Через переднє вікно особняка видно, що всередині світиться, а з того місця на тротуарі, де я стою, все це виглядає, як мій дім.

Я все боюся виявити, що якісь дрібниці все порушують — не такі вхідні двері, не той номер будинку, якісь незнайомі мені меблі на ганку.

Але двері ті самі.

Номер будинку правильний.

Навіть люстра-гіперкуб висить над обіднім столом у вітальні, і з того місця, де я стою, я б міг навіть розгледіти велику фотографію на каміні — Даніела, Чарлі та я на оглядовому майданчику в Національному парку Єллоустоун.

У відчинені двері з їдальні до кухні я мигцем бачу Джейсона, який стоїть біля кухонного стола-острова з пляшкою вина в руці. Він перехиляється через стіл і наливає вино в чийсь келих.

Мене охоплює радість, та не надовго.

Мені видно тільки красиву руку, яка тримає ніжку келиха, і мене знову придавлює згадка про те, що цей чоловік зробив зі мною.

Про те, що він забрав.

Про все, що він украв.

Я нічого не чую звідси, але мені видно, що він сміється і відпиває вино.

Про що вони розмовляють?

Коли вони кохалися востаннє?

Чи щасливіша Даніела, ніж вона була місяць тому зі мною?

Чи витримаю я відповідь на це питання?

Розважливий, спокійний голос здорового глузду настійливо радить мені йти звідси геть негайно.

Я не готовий до цього. У мене немає плану.

Тільки лють і ревності.

Не варто випереджати події. Мені потрібні переконливі підтвердження, що це мій світ.

Трохи далі від будинку я помічаю знайомий багажник нашого «Субурбана». Підходжу ближче й зішкрібаю сніг, що налипнув на позначення штату Іллінойс.

Номерний знак мій.

Фарба правильного кольору.

Я витираю заднє вітрове скло.

Лілова наклейка добродійного клубу «Лейкмонт лайонз» виглядає чудово, принаймні та її половина, яка від неї залишилась. Щойно я причепив на скло цю наклейку, відразу ж про це пошкодував. Спробував віддерти її, але мені вдалося відірвати лише верхню частину лев'ячої морди. Зосталась тільки роззявлена паща.

Але це було три роки тому.

Мені потрібне щось свіжіше, переконливіше.

За кілька тижнів до мого викрадення я випадково зачепив багажником «Субурбана» лічильник на парковці. Нічого страшного не сталося — тільки тріщинка в правій задній фари та вм'ятина на бампері.

Я зчищаю сніг з червоного пластику задньої фари, а потім з бампера.

Торкаюся тріщини.

Торкаюся вм'ятини.

Жоден «Субурбан» в усіх отих незчисленних Чикаго, де я побував, не мав цих відмітин.

Підводжуся й кидаю погляд через вулицю на ту лавку, Де одного разу я просидів цілий день, витріщаючись на те, як перед моїми очима розгорталась одна з версій мого життя. Зараз вона порожня, на її сидінні насипано снігу.

Чорт.

Неподалік за лавкою бовваніє якась постать і дивиться на мене крізь темну снігову круговерть.

Я швидко йду геть тротуаром. Той за лавкою міг подумати, що я знімаю номерний знак із «Субурбана».

Треба бути обережнішим.

Синє неонове світло у вітрині бару «Віллідж Теп» кліпає крізь заметіль, наче прожектор маяка, попереджаючи мене, що я неподалік од дому.

У цьому світі немає готелю «Роял», тож я зупиняюсь у дешевому готелі «Дейз Інн» через дорогу від мого улюбленого бару.

Дві ночі — це все, що я можу собі дозволити, і це зменшує мій запас готівки до 120 доларів з дріб'язком.

Бізнес-центр — це крихітна кімнатка в коридорі на першому поверсі, де на старому столі з оббитими краями стоять факс і принтер.

В інтернеті я знаходжу підтвердження по трьох пунктах.

Джейсон Дессен — професор кафедри фізики в коледжі.

Раян Голдер нещодавно отримав Павійську премію за свою дослідницьку працю в галузі нейробіології.

Данієла Варгас-Дессен не є уславленим Чиказьким художником, і в неї немає бізнесу з графічного дизайну. На її чарівному аматорському вебсайті можна побачити деякі з її найкращих робіт і пропозицію її послуг викладача живопису.

Плентаючись сходами до свого номера на третьому поверсі, я нарешті дозволяю собі повірити.

Це — мій світ.

Я сиджу біля вікна свого готельного номера й дивлюсь на миготіння неонові вивіски «Віллідж Теп».

Я не жорстока людина.

Я жодного разу нікого не вдарив.

Навіть не намагався.

Але якщо я хочу повернути свою сім'ю, то іншого виходу просто немає.

Я мушу зробити жахливу річ.

Мушу зробити те, що Джейсон-2 зробив зі мною, тільки без отого варіанту для очистки совісті — просто запхати його назад у куб. Хоч у мене й залишилась одна ампула, я не повторю його помилки.

Треба було йому вбити мене, коли в нього був такий шанс.

Я відчуваю, як у мені заворушився фізик, намагаючись взяти все під свій контроль.

Зрештою, я вчений. Людина, орієнтована на створення й управління процесами.

Отож я вважатиму це лабораторним експериментом.

Є результат, якого я прагну досягти.

Що мені треба зробити, щоб досягти бажаного результату?

Спочатку визначити, чого я хочу досягти.

Убити Джейсона Дессена, який живе в моєму домі, й помістити його в таке місце, де ніхто й ніколи його більше не знайде.

Які інструменти для цього мені знадобляться?

Машина.

Пістолет.

Якийсь засіб, щоб угамувати його.

Лопата.

Безпечне місце, щоб позбутися його тіла.

Я ненавиджу ці думки.

Так, він забрав мою дружину, мого сина, моє життя, але сама думка про ці приготування і насильство — огидна.

За годину їзди на південь від Чикаго є лісовий заповідник. Національний парк Канкакі Рівер. Ми були там кілька разів із Чарлі й Даніелою, зазвичай восени, коли все вкрите листям, і нам так хочеться вирватись на дику природу, усамітнитися і провести бодай день подалі від міста.

Я можу вночі привезти туди Джейсона-2, або примусити його їхати, як він примусив їхати мене.

Проведу його однією з відомих мені стежок на північному боці річки.

За день-два я туди навідаюсь, тож його могила вже буде готова в якійсь тихій віддаленій місцині. Я з'ясує, наскільки глибоко треба буде копати, щоб тварини не почули запаху розкладання. Скажу, що йому доведеться копати собі могилу, щоб він думав, що в нього буде час зорієнтуватися і втекти, або переконати мене не робити цього. Потім, метрів за п'ять од ями, я кину лопату й скажу, щоб він починав копати.

Коли він нахилиться, щоб узяти її, я зроблю те, чого я не можу собі уявити.

Я вистрелю йому в потилицю.

Потім я підтягну його до ями, вкину туди, й закидаю землею.

Гарна новина в тому, що його ніхто не шукатиме.

Я прослизну в його життя так само, як він прослизнув у моє.

Може, колись, через багато років, я розповім Даніелі правду.

А може, я ніколи нічого їй не скажу.

Магазин спортивних товарів — за три квартали звідси, і до закриття ще трохи менше години. Раніше я раз на рік зазірав сюди, щоб купити бутси й м'ячі, коли Чарлі займався футболом у середній школі.

Навіть тоді прилавок зі зброєю збурював у мені якісь дивні відчуття.
Щось містичне.

Я ніколи не міг собі уявити, що примушує людей так прагнути мати якусь зброю.

Раз у житті я вистрелив, коли навчався у старшій школі в Айові. Навіть тоді, стріляючи по якихось іржавих бочках з-під мастила на фермі мого найкращого друга, я не відчував такого збудження, як інші хлопці. Мені було дуже страшно. Коли я дивився на ціль, спрямовуючи на неї важкий пістолет, я не міг позбутися думки, що тримаю в руках смерть.

Магазин називається «Поле й рукавичка», о цій пізній порі тут я один із трьох відвідувачів.

Походивши між стійками з куртками й проминувши стіну з кросівками, я прямую до прилавка в кінці торговельної зали.

На стіні над коробками з патронами висять дробовики й рушниці.

Під склом прилавка виблискують пістолети.

Чорні.

Хромовані.

Із барабанами.

Без барабанів.

У деяких такий вигляд, наче їх позичили в полісменів-месників із художніх фільмів 1970-х років.

Підходить жінка в чорній футболці й потертих джинсах. Рудоволоса і Татуюванням навколо правиці, вкритої ластовинням, вона скидається на циркачку-стрільця Анні Оуклі. *«...право людей на зберігання і носіння вогнепальної зброї не повинно порушуватися».*

— Чи можу вам допомогти? — запитує вона.

— Так, я хочу придбати пістолет, та, по правді, зовсім у цьому не розбираюсь.

— Навіщо він вам?

— Для захисту домівки.

Вона витягає з кишені зв'язку ключів і відчиняє вітрину, перед якою я стою. Я бачу, як її рука ковзає під скло й дістає чорний пістолет.

— Отож, це — «Глок 23». Сороковий калібр. Австрійського виробництва. Висока убійна сила. Можу вам також запропонувати суперкомпактну модель, якщо вам потрібне щось менше і якщо у вас є дозвіл на приховане носіння зброї.

— І він може зупинити нападника?

— Авжеж. Звалить так, що більше не встане.

Вона відтягує затвор, перевіряє, чи порожній ствол, встановлює затвор на місце, і витягає магазин.

— А скільки куль у нього вміщається?

— Тринадцять патронів.

Вона простягає мені пістолет.

Я не знаю, що повинен із ним робити. Цілитися з нього? Зважувати на руці?

Я незграбно тримаю пістолет, і хоч знаю, що він не заряджений, у мене виникає те саме жаске відчуття: я *тримаю в руці смерть*.

На ціннику, який звисає зі спускової скоби, написано 599,99 доларів.

Я мушу визначитися зі своєю фінансовою ситуацією. Я міг би просто піти в банк і потрусити ощадний рахунок Чарлі. Коли я востаннє перевіряв його, там було 4000 доларів. Чарлі ніколи не користується цим рахунком. І ніхто не користується. Якщо я зніму пару тисяч доларів, навряд чи хтось помітить. Принаймні не відразу. Звісно, спочатку мені ще треба буде якось дістатися до своїх водійських прав.

— То що скажете? — питає вона.

— Так. Тобто, відчувається, що це пістолет.

— Я можу показати вам кілька інших. У мене є просто чудовий «Сміт» і «Вессон 357», якщо вас більше цікавлять револьвери.

— Ні, цей чудово підійде. Просто мені треба нашкребти трохи грошей. Що потрібно для перевірки благонадійності?

— У вас є картка FOID^[9]?

— А що це?

— Ідентифікаційна картка власника вогнепальної зброї, яку видає поліція штату Іллінойс. Вам треба подати заяву на її отримання.

— І скільки часу це займе?

Вона не відповідає.

Просто якось дивно мене розглядає, потім простягає руку, забирає в мене «Глок» і кладе його на місце під скло.

Я питаю:

— Я щось не так сказав?

— Ви Джейсон, правильно?

— Звідки ви знаєте моє ім'я?

— А я оце стою тут і намагаюся зібрати все до купи, переконатися, що я не з'їхала з глузду. А ви не знаєте моє ім'я?

— Ні.

— Послухайте, схоже, ви морочите мені голову, а це не розумно...

— Я ніколи до цього з вами не розмовляв. Насправді, я років чотири сюди не заходив.

Вона замикає вітрину і ховає зв'язку ключів назад у кишеню.

— Я думаю, вам краще зараз піти звідси, Джейсоне.

— Я не розумію...

— Якщо це якась гра, то у вас травма голови, хвороба Альцгеймера або ви просто божевільний.

— Про що ви говорите?

— А ви справді не знаєте?

— Ні.

Вона спирається ліктями на прилавок.

— Два дні тому ви зайшли сюди, сказали, що хочете купити пістолет. Я показала вам той самий «Глок». Ви сказали, що це для захисту домівки.

Що все це означає? Джейсон-2 підстраховується на випадок мого повернення, чи він і справді чекає на мене?

— Ви продали мені пістолет?

— Ні, у вас не було картки FOID. Ви сказали, що вам треба дістати гроші. Я думаю, що у вас не було навіть водійських прав.

У мене мурашки повзуть по спині.

Коліна підгинаються.

Вона веде далі:

— І це було не тільки два дні тому. Щось мені здалося підозрілим, тому вчора я спитала в Гері, який також працює в цьому відділі зброї, чи він коли-небудь бачив вас тут. Він бачив. Три рази за останній тиждень. І ось ви знову з'являєтесь.

Я спираюся на прилавок.

— Отож, Джейсоне, я не хочу вас більше бачити в цьому магазині. Навіть якщо ви схочете купити труси. Якщо я вас ще побачу, то викличу поліцію. Ви розумієте, що я вам кажу?

У неї переляканий і рішучий вигляд, і мені не хотілося б зустрітися з нею у темному провулку, де вона мене злякається.

— Я розумію, — кажу.

— Тоді забирайтеся геть з мого магазину.

Я виходжу у сніжну заметіль, сніжинки з розгону ліплять мені ляпаси, голова йде обертом.

Дивлюся вниз по вулиці, бачу таксі, що наближається. Я піднімаю руку, він звертає до мене, пригальмовує і зупиняється біля бордюру.

Ривком відчиняю задні двері пасажирського салону й застрибую досередини.

— Куди їдемо? — питає таксист.

Куди.

Чудове питання.

— У готель, будь ласка.

— В який саме?

— Не знаю. У будь-який у межах десяти кварталів. Що-небудь подешевше. Залишаю на ваш розсуд.

Він обертається і дивиться крізь віконце з плексигласу, що розділяє передні й задні сидіння.

— Ви хочете, щоб я вибрав?

— Так.

На якусь секунду мені здається, що він відмовиться. Мабуть, це дуже дивне прохання. Може, він зараз вижене мене геть. Натомість, він вмикає лічильник і ми пірнаємо назад у потік машин.

Я дивлюся крізь вікно на снігу заметіль у світлі фар, габаритних вогнів, вуличних ліхтарів, миготливих вогників.

Серце гупає в грудях, без упину мчать думки.

Мені треба заспокоїтись.

Підійти до цього логічно, раціонально.

Таксі зупиняється перед якимось миршавим готельчиком із назвою «Кінець світу».

Таксист озирається, питає:

— Такий підійде?

Я плачу за проїзд і йду до адміністратора.

По радіо передають трансляцію гри «Чикаго Булз». За стійкою сидить дебелий портьє і наминає китайську їжу з армади білих картонних коробочок.

Струшуючи сніг із плечей, реєструюсь під іменем батька моєї матері — Джесс МакКре.

Я плачу за одну ніч.

У мене лишається 14,76 долара.

Я піднімаюсь на четвертий поверх і замикаюсь у номері на замок і на ланцюжок.

Не знаю, як тут можна жити.

Ліжко, накрите гнітючим покривалом із квітчастої набивної тканини.

Стіл «Форміка».

Шафи з деревостружкових плит.

Принаймні тут тепло.

Я підходжу до штор і визираю на вулицю.

Надворі валить такий сніг, що вулиці швидко порожніють, асфальт вкривається памороззю, на якій проступають сліди від шин автомобілів, що проїжджають.

Я роздягаюсь і ховаю останню ампулу в Біблію у нижній шухляді приліжкової тумбочки.

Потім застрибую в душ.

Мені треба подумати.

Спускаюся ліфтом на перший поверх і за допомогою свого ключа-картки заходжу в бізнес-центр.

У мене є ідея.

Використовуючи безкоштовний поштовий сервіс, до якого я звик у цьому світі, в поле «Ім'я користувача» вводжу перше, що спадає на думку.

Моє ім'я, написане «пороссячою латиною»: asonjaye-senday.

Не дивуюсь, що воно вже зайняте.

Пароль очевидний.

Той, яким я користуюсь майже скрізь останні років з двадцять — марка, модель і рік мого першого автомобіля: jeepwrangler89.

Намагаюсь увійти в систему.

Спрацьовує.

Я опиняюсь у новоствореному обліковому записі електронної пошти, в поштовій скриньці якого є кілька вступних листів від провайдера і один останній лист від «Джейсона», який саме й відкрився.

У темі листа написано: «Ласкаво просимо додому, справжній Джейсоне Дессен».

Я відкриваю його.

Тут є тільки гіперпосилання.

Завантажується нова сторінка і на екран виводиться попереджувальне повідомлення:

Ласкаво просимо до UberChat!

Наразі у чаті присутні три активні учасники.

Ви новий користувач?

Я натискаю «Так».

Ваше ім'я користувача: Jason9.

Мені треба створити пароль перед входом у систему. Відкривається велике вікно з усією історією розмови. Набір смайликів.

Невеличке поле, куди треба вводити відкриті повідомлення для дошки оголошень і приватні повідомлення окремим користувачам.

Я переходжу на верх розмови, яка почалася приблизно вісімнадцять годин тому. Найостанніше повідомлення відправлене сорок хвилин тому.

JasonADMIN: Я бачив деяких із вас біля будинку. Я знаю, що вас там ще більше.

Jason3: Це насправді відбувається?

Jason4: Це насправді відбувається?

Jason6: Нереально.

Jason3: І хто з вас ходив у поле?

JasonADMIN: Три дні тому.

Jason4: Два.

Jason6: Я купив у Південному Чикаго.

Jason5: У тебе є пістолет?

Jason6: Так.

JasonADMIN: Зізнавайтесь, хто думав про Канкакі?

Jason3: Зізнаюсь.

Jason4: Зізнаюсь.

Jason6: А я й справді поїхав туди сьогодні вночі й викопав яму. Усе було готове. Машина на старті. Лопата. Мотузка. Усе сплановано, краще не придумаєш. Сьогодні ввечері я пішов до того будинку піджидати, коли вийде той Джейсон, який зробив оце з нами всіма. Але потім я побачив себе за «Субурбаном».

Jason8: Чому ти все відмінив, Jason6?

Jason6: А який сенс поспішати? Якби я позбувся його, то підскачав би хтось із вас і зробив би те саме зі мною.

Jason3: Усі знайомі зі сценаріями теорії ігор?

Jason4: Так.

Jason6: Так.

Jason8: Так.

JasonADMIN: Так.

Jason3: Отож усі в курсі, що нічим добрим це не закінчиться.

Jason4: Ви всі можете повбиватися і лишити її мені.

JasonADMIN: Я відкрив цей чат і маю права адміністратора. Іще п'ять Джейсонів вештаються десь поблизу. Тож майте на увазі.

Jason3: А чому б нам не об'єднатися і не захопити весь світ? Ви можете собі уявити, що буде, якщо всі наші версії об'єднуються і дадуть перцю? (Це жарт тільки наполовину).

Jason6: Чи можу я уявити, що трапиться? Ще й як можу. Вони запхнуть нас у яку-небудь урядову лабораторію і вивчатимуть до другого прищестя.

Jason4: А хочете скажу, що всі ми думаємо? Що це з біса неправдоподібно.

Jason5: У мене теж є пістолет. Жоден з вас не боровся так, як я, щоб повернутися додому. Жоден з вас не бачив те, що бачив я.

Jason7: Ти навіть уявити собі не можеш, через що пройшли решта нас.

Jason5: Я бачив пекло. В прямому сенсі слова. Агов, Jason7, де ти там? Я вже убив двох із нас.

На екрані з'являється нове попередження:

Ви отримали приватне повідомлення від Jason7.

Я відкриваю повідомлення. У голові бухає пульс. Вона ось-ось вибухне.

Я розумію, що ця ситуація абсолютно божевільна, але чи не хочеш ти зі мною об'єднатися? Дві голови краще, ніж одна. Ми могли б скооперуватися і разом позбавитися їх усіх, а потім, коли розвіється дим, не сумніваюсь, що ми вже щось придумаємо. Часу майже нема. То що скажеш?

Що я скажу?

Та я ледве дихаю.
Я виходжу з бізнес-центру.
Увесь спітнілий, але в мене зуб на зуб не попадає.
У коридорі першого поверху порожньо й тихо.
Я забігаю в ліфт і їду на четвертий поверх.
Виходжу на бежеву килимову доріжку, швидко йду коридором і
зачиняюсь у своєму номері.
Паніка наростає.

Як я міг цього не передбачити?
Тепер мені ясно, що це було неминуче.
Хоч я й не розгалужувався на альтернативні реальності в тому
коридорі, але я ж таки побував у кожному світі, куди ступала моя нога. А
це означає, що в тих світах попелу, льоду й чуми від мене повідділялися
мої інші версії.

Завдяки безкінечності коридору я не зустрічався з цими своїми
версіями, але ж одного я таки бачив — того Джейсона з обідраною
спиною.

Швидше за все, більшість із тих Джейсонів загинули, або
безповоротно розбрелися десь по інших світах, але деякі, такі, як я,
зробили правильний вибір. Або ж їм пощастило. Вони йшли іншими, ніж
я, шляхами, відчиняли інші двері, в інші світи, та зрештою таки зуміли
повернутися в це Чикаго.

І всі ми хочемо одного й того ж — отримати назад своє життя.

Господи.

Наше життя.

Нашу сім'ю.

А що, як більшість цих Джейсонів такі ж самі, як я? Пристойні
чоловіки, які хочуть повернути те, що в них забрали. І якщо це так і є, то
чому я маю більше право на Даніелу і на Чарлі, ніж вони?

Це не просто гра в шахи. Це гра в шахи проти самого себе.

Я не хочу про це так думати, але нічого не можу вдіяти. Інші
Джейсони хочуть те, що для мене найдорожче у світі — мою сім'ю. І це
робить їх моїми ворогами. Мене мучить питання, як повернути своє
життя. Чи мушу я вбити якусь свою версію, якщо тільки таким чином
зможу прожити з Даніелою решту життя? А інші мої версії теж мусять?

Я уявляю, як вони сидять у своїх самотніх готельних номерах, або
тиняються засніженими вулицями, або видивляються на мій будинок і
сушать собі голову такими ж думками.

І ставлять собі ті ж самі питання.

Намагаються спрогнозувати наступні кроки своїх двійників.

Поділитися тут не вийде. Це суперництво, гра з нульовою сумою, де переможцем буде лише один з нас.

Якщо хтось із нас полізе напролом, якщо все вийде з-під контролю, а Даніела або Чарлі будуть поранені, або загинуть, тоді не виграє ніхто. Ось чому я бачив таку мирну картину, заглядаючи у вікна свого будинку кілька годин тому.

Ніхто не знає, який крок зробити, тож ніхто не вступає в гру проти Джейсона-2. Це класична пастка, чиста теорія ігор.

Жахливий повтор «дилеми в'язня»: чи можна перехитрити самого себе?

Я в небезпеці.

Моя сім'я в небезпеці.

Але що ж мені робити?

Якщо будь-який мій крок, про котрий я тільки подумаю, обов'язково буде передбачений, а то й зроблений, перш ніж я пальцем ворухну, то яка з того користь?

Я ніби вискакую з власної шкіри.

Найгірші дні в кубі — коли вулканічний попіл сипався мені на голову, коли я мало до смерті не замерз, коли я зустрів Даніелу в такому світі, де вона ніколи імені мого не вимовляла — і ті не зрівняються з ураганом, який вирує всередині мене.

Ніколи ще я не почувався так далеко від дому.

Дзвонить телефон, повертаючи мене до реальності.

Я підходжу до столу, знімаю слухавку на третій дзвінок.

— Алло?

Мовчання, ледь чутне дихання.

Кладу слухавку.

Підходжу до вікна.

Розсуваю штори.

Чотирма поверхами нижче — порожня вулиця, сніг так само валить валом.

Знову дзвонить телефон, але тільки раз.

Що за чорт.

Я всідаюся на ліжко, але ці дзвінки не йдуть мені з голови.

А раптом це якась моя версія хоче переконатися, що я у своєму номері?

По-перше, яким чином він знайшов би мене в цьому готелі?

Відповідь зринає швидко, і вона жахає.

У цей момент, мабуть, цілий натовп моїх версій на Логан-сквер робить те ж саме, що й він — обдзвонює всі найближчі мотелі й готелі в пошуках інших Джейсонів. І це не удача, що він знайшов мене. Це — статистична ймовірність. Навіть жменька Джейсонів, зробивши з десятків дзвінків кожен, запросто накриє всі готелі в межах кількох кілометрів од мого дому.

Невже той портє видав йому номер моєї кімнати?

Він міг це зробити й ненавмисно. Того мужика внизу, який слухає трансляцію гри «Чикаго Булз» і запихається китайською їжею, могли просто обдурити.

А як би я його обдурив? Якби це не я шукав сам себе, то ім'я, під яким я зареєструвався, мабуть, захистило б мене. Але ж усі оці мої версії чудово знають ім'я батька моєї матері. Тут я лопухнувся. Якщо моєю першою думкою було використати це ім'я, то й для іншого Джейсона ця думка також була першою. Отож, припустимо, що я знав ім'я, під яким я міг зареєструватися. Що б я робив далі?

Портє просто так не назвав би номер моєї кімнати.

Я б удав, що мені відомо, що я тут зупинився.

Я б подзвонив у готель і попросив би з'єднати мене з номером Джесса МакКре.

Почувши мій голос на тому кінці дроту, я б зрозумів, що я тут, і відразу почепив би слухавку.

Потім, секунд через тридцять я б знову подзвонив портє: «Вибачте, що я знову вас турбую, але я телефонував секунду тому і мене випадково роз'єднали. Чи не могли б ви мене з'єднати з... О чорт, який же то був номер кімнати?»

І якби мені пощастило, і портє виявився б роззявкуватим ідіотом, то саме тут він би й вибовкнув номер моєї кімнати, перш ніж знову мене з'єднати.

Отже, перший дзвінок — щоб переконатися, що відповідаю саме я.

І другий дзвінок — коли той, хто дзвонив, почепив слухавку зразу після того, як довідався номер моєї кімнати.

Я встаю з ліжка.

Думка абсурдна, але я не можу її ігнорувати.

Невже я зараз іду сюди, щоб убити мене?

Я всуваю руки в рукави мого вовняного бушлата й прямую до дверей.

У мене голова йде обертом від страху, що я збожеволів, навіть якщо я й перехитрив сам себе. Може, я намагаюся знайти якесь надзвичайне пояснення для прозаїчної події — телефон двічі подзвонив у моєму номері.

Можливо.

Але після того чату мене вже нічим не здивуєш.

А раптом усе так і є, а я не хочу дослухатися до своєї інтуїції?

Тікати.

Негайно.

Я обережно відчиняю двері.

Виходжу в коридор.

Тут порожньо.

Тихо, тільки ледве чутне гудіння флуоресцентних ламп угорі.

Сходами чи ліфтом?

У дальньому кінці коридору дзенькає ліфт.

Я чую, як двері ліфта починають розсуватися, а потім із кабіни ліфта виходить чоловік у мокрій куртці.

Якусь мить я не можу ворухнутися.

Не можу відірвати очей.

Це я іду до мене.

Наші очі зустрічаються.

Він не усміхається.

На його обличчі немає емоцій, лише холодна зосередженість.

Він піднімає пістолет, а я раптово кидаюсь бігти в протилежний бік, мчу коридором до дверей аж у самому кінці, й молюся, щоб вони були не замкнені.

Я стрімголов влітаю під світний знак «ВИХІД», озираюсь, вискакуючи на сходи.

Мій двійник біжить за мною.

Униз сходами. Моя рука ковзає по перилах, допомагаючи втримати рівновагу. В голові гупає лиш одна думка: *Не впади, не впади, не впади.*

Добігаючи до площадки третього поверху, я чую, як угорі з бахканням відчиняються двері й відлуння його кроків заповнює весь прогін.

Біжу далі.

Ось уже другий поверх.

Тепер перший, де одні двері з віконцем посередині ведуть у вестибюль, а другі, без віконця, — ще кудись.

Я вибираю ще кудись і кидаюсь туди...

У стіну промерзлого, забитого снігом повітря.

Спотикаючись, збігаю кількома сходинками й потрапляю у кількасантиметрову ковдру свіжого снігу, ковзаючись на підмерзлому тротуарі.

Не встигаю відновити рівновагу, як із тіні між двома контейнерами для сміття вискакує якась постать.

На ньому такий само бушлат, як у мене.

Його волосся припорошене снігом.

Це я.

Лезо в його руці зблискує, відбиваючи світло вуличного ліхтаря, він підходить і наставляє ножа мені в живіт — ножа, який входить у стандартний рятувальний комплект рюкзака «Лабораторій швидкості».

Я насилу встигаю відхилитися, хапаю його за руку й щосили штовхаю на сходи, що ведуть у готель.

Він гепається на сходи саме тоді, як над нами розчахуються двері. Перед тим, як я даю дьору, мені в пам'ять вривається неймовірна картина: одна моя версія вискакує на ганок із пістолетом, а ще одна — намагається підвестися зі сходів і гарячково обмацує навколо себе у пошуках ножа, який зник у снігу.

Цікаво, вони спільники?

Об'єдналися, щоб убивати кожного зустрічного Джейсона?

Я мчу між будинками, сніг заліплює мені обличчя, легені горять.

Звертаю на тротуар наступної вулиці, оглядаюсь і бачу, як по провулку до мене наближаються дві тіні.

Я пробиваюся крізь заметіль.

Ані душі.

Вулиці порожні.

Десь неподалік чується вибух шуму — оплески, схвальні вигуки.

Біжу туди, проштовхуюсь через обідрані дерев'яні двері в якусь забігайлівку із стоячими місцями. Усі позадирали голови й витріщаються на ряд плоских екранів над баром, де в смертельному двобої четвертого кварталу зійшлися «Чикаго Булз» і гостьова команда.

Пролізаю в середину натовпу, щоб він накрив мене з головою.

Тут ніде сісти, ледве можна встояти, та я нарешті протоптую собі крихітну місцину під мішенню для дартс, аби лиш поставити ноги.

Усі вшпилились у гру, а я очима впираюсь у двері.

Захисник «Чикаго Булз» робить результативний триочковий кидок, і вся зала зривається ревищем непідробного щастя, незнайомці дають одне одному «п'ять» і душать один одного в обіймах.

Двері бару різко відчиняються.

Я бачу себе, який стоїть на порозі, весь у снігу.

Він заходить всередину.

На секунду я гублю його з поля зору, а коли натовп ворухиться, знову бачу.

Що пережила ця версія Джейсона Дессена? Які світи він бачив? Через яке пекло він пробивався, щоб повернутися назад у Чикаго?

Він сканує натовп.

Позаду нього мені видно снігову завірюху надворі.

У нього жорстокі й холодні очі. Цікаво, чи сказав би він те ж саме про мене?

Коли його погляд наближається до мого сховку в кінці зали, я присідаю під мішенню для дротиків і ховаюсь за лісом ніг.

Я вичікую цілу хвилину.

Коли натовп знову заходить від радощів, я поволі підводжуся.

Тепер двері в бар зачинені.

Мій двійник пішов.

«Чикаго Булз» виграють.

Народ тут іще якийсь час товчється, щасливий і п'яний.

Десь аж за годину стає трохи вільніше, й оскільки йти мені нікуди, я вибираюсь на табурет і замовляю світле пиво, після чого мій баланс падає нижче 10 доларів.

Я вмираю з голоду, але тут не подають їжу, тому я виїдаю кілька мисочок зі снеками, запиваючи їх пивом.

Якийсь чоловік напідпитку намагається втягти мене в розмову про післясезонні перспективи «Чикаго Булз», але я незворушно втуплююсь у свій кухоль з пивом, аж поки він, вилаявшись на мою адресу, не починає чіплятися до двох жінок, які стоять позаду нас.

Він крикливий і агресивний.

Підходить охоронець і виштовхує його надвір.

Натовп рідшає.

Я сиджу в барі, намагаючись не звертати уваги на шум, і всі мої роздуми закінчуються одним висновком: я мушу якось витягти Даніелу й Чарлі з нашого особняка на Елеанор-стріт, 44. Поки вони залишаються дома, зберігається загроза того, що ці Джейсони таки утнуть якусь божевільну гидоту.

Але як?

Джейсон-2, мабуть, зараз із ними.

Уже середина ночі.

Тинятися біля будинку занадто ризиковано.

Треба, щоб Даніела вийшла з дому й прийшла до мене.

Але щойно в мене з'являється якась ідея, в ту ж мить вона з'являється і в інших Джейсонів, або вже з'явилася, або скоро з'явиться.

У мене ніяких перспектив для виграшу.

Двері в бар відчиняються і я озираюся.

Ще одна моя версія — рюкзак, бушлат, черевики — заходить всередину, і коли наші очі зустрічаються, він не може стримати здивування й миролюбно піднімає обидві руки.

От і добре. Може, він тут не мене шукає.

Якщо по Логан-сквер вештається стільки Джейсонів, як я думаю, то цей, швидше за все, заскочив сюди погрітися, шукаючи притулку і безпеки. Так само, як і я.

Він підходить до барної стійки, залазить на вільний табурет біля мене. Його голі руки трусяться від холоду.

А, може, від страху.

Підходить барменша й зачудовано дивиться на нас обох, наче їй *кортить* спитати, але вона тільки питає нового прибульця:

— Що вам налити?

— Те саме, що в нього.

Ми дивимось, як вона наливає з-під крана півлітра пива і приносить скляний кухоль, по боках якого стікає піна.

Джейсон піднімає свій кухоль.

Я піднімаю свій.

Ми дивимось один на одного.

На правій половині його обличчя — свіжий шрам, наче хтось полоснув його ножом.

Нитка на його підмізинному пальці така ж, як і в мене.

Ми п'ємо.

— Коли ти повернувся?..

— Коли ти повернувся?..

Мимоволі всміхаємося.

Я кажу:

— Сьогодні після обіду. А ти?

— Учора.

— Щось мені підказує, що нам буде важкувато...

— ...не закінчувати речення один за одного?

— Ти знаєш, про що я зараз думаю?

— Я не можу читати твоїх думок.

Дивно — я розмовляю сам із собою, але його голос звучить не так, як мені здавалося, мусив би звучати мій голос.

Я кажу:

— Цікаво, наскільки далеко ми з тобою розгалузились. Ти бачив світ, де навкруги сипався попіл?

— Так. А потім лід. Я насилу втік звідти.

— А як Аманда? — питаю.

— Ми загубили одне одного під час бурі.

Я відчуваю гострий біль втрати, наче всередині в мене щось вибухає.

— А в моєму варіанті ми залишилися разом. Сховалися в будинку.

— У тому, що був занесений по самі вікна спальні?

— Еге ж.

— Я теж знайшов той будинок. Із мертвою сім'єю всередині.

— То куди ж тоді?..

— То куди ж тоді?..

— Давай ти, — каже він.

Він сьорбає своє пиво, а я питаю:

— Куди ти пішов після крижаного світу?

— Я вийшов із куба в підвалі якогось хлопця. Він злякався. У нього був пістолет. Він зв'язав мене. Мабуть, убив би, але взяв одну з ампул і вирішив сам подивитися на той коридор.

— Отож, він пішов і не повернувся.

— Точно.

— А потім?

На секунду його погляд стає відстороненим.

Він робить ще один великий ковток пива.

— Потім я бачив погані світи. Справді погані. Темні світи. Жахливі місця. А як було в тебе?

Я розповідаю йому свою історію, і хоч виговоритися — це добре, все ж якось дивно вивалювати все це на нього.

Місяць тому ми з цим чоловіком були однією людиною. Тобто, на дев'яносто дев'ять цілих і дев'ять десятих у нас була спільна історія.

Ми казали одне й те ж. Робили однаковий вибір. Відчували одні й ті ж страхи.

Одну й ту ж любов.

І коли він купує нам ще по пиву, я не можу відвести від нього погляд.

Я сиджу поряд із собою.

У ньому є щось таке, в реальність чого неможливо повірити.

Може тому, що я спостерігаю з неймовірної точки зору — дивлюся на себе, перебуваючи поза межами себе.

У нього вигляд сильної людини, і водночас — втомленої, знесиленої і переляканої.

Наче розмовляєш із другом, який про тебе все знає, але крім того, між вами ще існує якась нестерпна близькість. За винятком останнього місяця, між нами немає ніяких таємниць. Він знає про все погане, що я зробив. Кожну мою думку. Усі мої слабкості. Мої таємні страхи.

— Ми називаємо його Джейсон-2, — кажу я, — тобто це означає, що ми вважаємо себе Джейсоном-1. Оригіналом. Але ж ми не можемо обидва бути Джейсоном-1. А ще ж існують інші, які теж думають, що вони оригінал.

— Ніхто з нас не оригінал.

— Ні. Ми частинки цілого.

— Грані, — каже він. — Деякі сходяться дуже близько, майже стаючи однією й тією ж людиною, наче оце ти і я. А між іншими — цілі світи.

Я кажу:

— Це змушує подивитися на себе по-іншому, правда ж?

— Спонукає задуматися, хто ж тоді ідеальний Джейсон? І чи існує він?

— Усе, що можна зробити — це прожити свою найкращу версію, так?

— Щойно хотів сказати.

Барменша оголошує про закриття.

— Мало хто може цим похвалитися, — кажу я.

— Чим? Тим, що випив пиво сам із собою?

— Еге ж.

Він допиває своє пиво.

Я — своє.

Зісковзуючи зі свого табурета, він каже:

— Я піду перший.

— А куди ти вирушаєш?

Він вагається.

— На північ.

— Я не збираюся переслідувати тебе. Можу я сподіватися на те ж саме?

— Так.

— Ми не можемо обидва мати їх.

Він каже:

— Це ще питання, хто на них заслуговує, і на нього може не бути відповіді. Але якщо вибір впаде на нас, то навіть не думай ставати в мене на дорозі до Данієли й Чарлі. Я цього не хочу, але якщо доведеться, то я вб'ю тебе.

— Дякую за пиво, Джейсоне.

Я дивлюсь, як він іде.

Чекаю п'ять хвилин.

Останнім виходжу з бару.

Сніг і досі валить.

Вже сантиметрів п'ятнадцять насипало, а снігоочисників не видно.

Виходжу на тротуар і швидко роззираюсь довкола.

Кілька відвідувачів бару розбрідаються, хто куди, більше надворі нікого.

Я не знаю, куди йти.

Мені *нікуди* йти.

У кишені дві дійсні готельні магнітні картки, але використовувати їх небезпечно. Інші Джейсони вже давно могли зробити собі копії. Сидять, мабуть, зараз у моєму номері й піджидають, коли я повернусь.

Раптом мене осяває: остання ампула схована в тому другому готелі.

Тепер можна про неї забути.

Рушаю тротуаром.

Друга година ночі, я просто падаю з ніг.

Скільки інших Джейсонів тиняються зараз цими вулицями, відчувають ті самі страхи, мордуються тими ж питаннями?

Скількох уже вбито?

Скільки їх зараз вийшло на лови?

Я не можу позбутися відчуття, що на Логан-сквер я не можу почуватися в безпеці навіть серед ночі. У кожному провулку, який я минаю, у кожному дверному отворі мені ввижається якийсь рух, здається, що хтось скрадається позаду.

Десь через кілометр я доходжу до Гумбольд-парку.

Пробираюся сніговими кучугурами.

Виходжу на застиглу галявину.

Я страшенно втомився.

Ноги гудуть.

У шлунку бурчить од голоду.

Я більше не можу йти.

Попереду бовваніє якась вічнозелена деревина. Її гілки присипані снігом.

Найнижчі гілки метра за півтора над землею. Вони утворюють щось подібне на укриття від шторму.

Під самим стволем тільки трохи припорошено снігом. Я відгрібаю його й сідаю на землю під деревом з підвітряного боку.

Надзвичайно тихо.

Мені чути далеке деренчання снігоочисників, які працюють по всьому місту.

Небо неоновро-рожевого кольору від усіх вогнів, які відбиваються від низьких хмар.

Я щільніше закутуюсь у бушлат, міцніше стискаю кулаки, щоб тепло хоч жевріло десь у долонях.

Із того місця, де я сиджу, видно відкрите поле, де-не-де поросле деревами.

Трохи далі, за мерехтінням снігу, вздовж пішохідної доріжки мріють ліхтарі з ореолами блискіток навколо світла.

Ніщо не ворухнеться.

Холодно, але так краще, ніж ясна погода.

Не думаю, що я замерзну на смерть.

Але ж і заснути я тут не зможу.

Коли я заплющую очі, мене осяває ідея.

Випадковість.

Як можна перемогти суперника, налаштованого передбачати будь-який твій крок?

Треба зробити щось несподіване.

Незаплановане.

Зробити хід навмання, хід, який ти майже, а бо й зовсім не обдумував наперед.

Може, це й поганий хід, який обернеться проти тебе і вартуватиме тобі усієї гри.

А може, він стане ключем для іншої гри, яка тобі й на думку не спадала, і яка надасть тобі несподівану стратегічну перевагу.

То як же мені пристосувати цю ідею до моєї ситуації?

Яку ж несподіванку можу я втнути, щоб її неможливо було прорахувати?

Я трохи задрімав.

Прокидаюся в сіро-білому світі, хапаючи дрижаки.

Ні снігу, ні вітру. Звіддала крізь голі дерева видніється шматочок обрію. Найвищі будівлі ледь торкаються ковдри хмар, яка нависає над

містом.

Відкрите поле біле й спокійне.

Світанок.

Вуличні ліхтарі гаснуть.

Я сідаю, усе тіло закам'яніло.

Бушлат припорошений снігом.

На морозі моє дихання закручується завитками.

У жодній версії Чикаго мені не траплялося такого спокійного ранку.

Коли в тиші порожніх вулиць тоне будь-який звук.

Коли на тлі білого неба й білої землі різко виділяються будинки й дерева.

Я уявляю, як сім мільйонів людей усе ще сплять під ковдрами, або стоять перед своїми запнутими вікнами й обережно визирають у щілини між завісами, розглядаючи те, що лишила по собі негода.

І коли я думаю про це, мені стає затишно й безпечно.

Спинаюся на ноги.

Я прокинувся з божевільною ідеєю.

І надихнуло мене те, що відбулось у тому барі вчора ввечері, якраз перед приходом того другого Джейсона. Таке досі ніколи не спадало мені на думку, тому я майже повністю довіряю цій ідеї.

Іду назад через парк, прямуючи на північ у бік Логан-сквер.

У бік дому.

Заходжу в перший-ліпший магазин і купую сигару «Swisher Sweets» і запальничку.

У мене лишається 8,21 долара.

Мій бушлат мокрий від снігу.

Я знімаю його, чіпляю біля входу й прямую до стійки.

Ця місцина так природно й затишно сюди вписалася, наче була тут завжди. Атмосферу 1950-х років створює не червона вінілова оббивка кабінок і табуретів, і не фотографії завідників у рамочках на стінах, які збиралися десятиліттями. Ця атмосфера з'являється, як мені здається, від того, що тут ніколи нічого не змінюється. І прямуючи до столу крізь хмари сигаретного диму, я відчуваю, як тут усе пропахло смальцем, свіжозвареною кавою і непозбутнім запахом минулого.

Крім кількох відвідувачів біля стійки, я помічаю двох полісменів у одній кабінці, трьох медсестер, мабуть, тільки-но після чергування, — в

іншій, і літнього чоловіка в чорному костюмі, котрий з якоюсь нудьгою і впертістю втупився у свою чашку з кавою.

Я всідаюся за стійкою поближче до тепла, яке випромінюється з відкритого грилю.

До мене підходить поважного віку офіціантка.

Я знаю, що в мене, мабуть, вигляд бомжа й наркомана, але вона й виду не подає, не придивляється до мене, — просто приймає моє замовлення зі старомодною, характерною для середнього заходу, ввічливістю.

Так гарно сидіти тут усередині.

Вікна запотівають.

Холод виходить із моїх кісток.

Ця цілодобова закусочна всього за вісім кварталів од мого будинку, але я ніколи сюди не заходив.

Коли приносять каву, я обхоплюю чашку брудними пальцями, вбираючи в себе тепло.

Треба все розрахувати заздалегідь.

Все, що я можу собі дозволити — це чашка кави, два яйця і кілька грінок.

Намагаюся їсти поволі, але я просто вмираю з голоду.

Офіціантка явно жаліє мене, тож приносить трохи тостів безплатно.

Вона добра.

Від цього мені стає ще паскудніше на душі, коли я уявляю, що зараз буде.

Я перевіряю час на своєму підпільному телефоні-розкладачці, який придбав, щоб зателефонувати Даніелі в іншому Чикаго. У цьому світі по ньому не зателефонуєш — навряд чи хвилини передаються через мультивсесвіт.

8:15 ранку.

Джейсон-2, мабуть, уже вийшов з дому хвилин двадцять тому, щоб сісти на поїзд і встигнути на свою лекцію о 9:30.

А може, він зовсім не виходив. Може, він захворів, або просто сьогодні залишився дома з якоїсь причини, котру я не передбачив. Це була б катастрофа, але тинятися навколо будинку, щоб переконатися, що там його немає, дуже ризиковано.

Я витягаю з кишені 8 доларів 21 цент і кладу на стійку.

Цього насилу вистачає, щоб заплатити за сніданок, плюс жалюгідні чайові.

Допиваю останній ковток кави.

Потім з кишені сорочки дістаю сигару й запальничку.

Роззираюся.

У закусочній тепер людно.

Вже пішли ті двоє полісменів, які тут сиділи, коли я зайшов, але є ще один, он він сидить у кутовій кабінці аж у самому кінці.

У мене ледь помітно тремтять руки, коли я відкриваю упаковку.

Виправдовуючи свою назву, кінчик сигари солодкуватий на смак.

Лише з третього разу мені вдається викресати вогонь.

Я підпалюю тютюн з одного боку сигари, набираю повний рот диму і струменем видуваю його в спину кухаря, який перевертає пиріжки на сковороді.

Секунд із десять ніхто нічого не помічає.

Потім літня жінка в кофті, вкритій котячою шерстю, яка сидить біля мене, повертається й каже:

— Не можна цього робити.

А я відповідаю їй так, як мені ще з мільйон років не спало б на думку сказати:

— Але ж як приємно викурити сигару після їжі.

Вона дивиться на мене крізь товсті скельця своїх окулярів, як на божевільного.

Підходить офіціантка, несучи горнятко кави, над якою звивається димок. Вигляд у неї надзвичайно розчарований.

Хитаючи головою, вона каже голосом матері, яка шпетить своє чадо:

— Знаєте, тут не можна цього робити.

— Але ж це так приємно.

— Ви хочете, щоб я поклікала менеджера?

Я затягаюся ще.

Пахаю димом.

Кухар — дебелий м'язистий хлопець з руками, вкритими татуюванням — повертається і дивиться на мене.

Я кажу офіціантці:

— Це чудова ідея. Вам доведеться піти й поклікати менеджера, бо я не збираюся це припиняти.

Коли офіціантка йде, літня жінка, яка сидить біля мене, і якій я зіпсував сніданок, бурмоче:

— Який грубий молодик.

Вона кидає виделку, злазить з табурета й прямує до дверей.

Деякі інші відвідувачі, які сидять поблизу, вже почали звертати на мене увагу.

Але я собі курю, поки зі службового приміщення в кінці ресторану не виходить високий чоловік у супроводі офіціантки. На ньому чорні джинси, біла строга сорочка з плямами поту по боках і однотонна краватка, вузол якої ось-ось розв'яжеться.

Судячи з його жалюгідного вигляду висновую, що він працював усю ніч.

Він зупиняється позаду мене й каже:

— Я Нік, черговий менеджер. Не можна курити в приміщенні. Ви заважаєте іншим відвідувачам.

Я трохи повертаюся і зустрічаюся з ним поглядом. У нього втомлений і роздратований вигляд, і я почуваюся скотиною за те, що втягую його в це. Але зупинитися вже пізно.

Я роззираюся навколо. Тепер усі дивляться на мене, на пательні підгоряє пиріжок.

Я питаю:

— Невже вам усім заважає моя чудова сигара?

Звучить цілий хор «Так».

Хтось називає мене придурком.

Краєм ока я помічаю якийсь рух у дальньому кінці закускової.

Нарешті.

Із кутової кабінки вибирається полісмен, він іде по проходу до мене, і я чую потріскування його рації.

Він молодий.

Років так під тридцять.

Невисокий і кремезний.

В очах світиться твердість морпіха й інтелект.

Менеджер з полегшенням відступає на крок.

Тепер полісмен стоїть біля мене й каже:

— У нашому місті діє закон про чистоту повітря в приміщенні, і ви його зараз порушуєте.

Я пахаю новою порцією сигарного диму.

Полісмен робить ще одну спробу:

— Послухайте, я всю ніч провів на ногах. Як і багато хто із цих відвідувачів. Навіщо ви псуєте їм сніданок?

— А навіщо ви псуєте мені сигару?

На обличчі полісмена з'являється тінь гніву.

Його зіниці розширюються.

— Негайно приберіть сигару. Останнє попередження.

— А то що?

Він зітхає.

— Це була не та відповідь, на яку я сподівався. Підводьтеся.

— Чого це?

— Бо ви йдете до в'язниці. Якщо за п'ять секунд ви не приберете цю сигару, я вважатиму, що ви чинили опір при затриманні, а отже, я буду не таким ніжним.

Я кидаю сигару в чашку з кавою, злізаю з табурета, а полісмен спритно дістає з-за пояса наручники й надіває мені на зап'ястя.

— У вас є при собі зброя чи голки? Все, що може мені зашкодити, і про що я мушу знати?

— Ні, сер.

— Чи перебуваєте ви під дією якихось наркотиків або ліків?

— Ні, сер.

Він побіжно обшукує мене, потім бере за руку.

Коли ми йдемо до виходу, всі відвідувачі аплодують.

Його джип припаркований перед входом.

Він відчиняє задні двері й каже, щоб я беріг голову.

Спробуйте граціозно й хвацько залізти в задній відсік поліцейської машини, коли у вас руки скуті кайданками за спиною. Полісмен сідає за кермо.

Він пристібається паском безпеки, заводить двигун і виїжджає на засніжену вулицю.

Заднє сидіння, схоже, спеціально зробили незручним. Тут узагалі немає місця для ніг, коліна впираються в клітку, а самі сидіння зроблені з такої твердої пластмаси, що здається, ніби ти сидиш на бетоні.

Я дивлюся крізь заґратовані вікна, бачу, як повз нас пролітають знайомі сусідні будинки, і думаю, чи є бодай одна малесенька надія, нехай йому трясця, що все це спрацює.

Ми в'їжджаємо в гараж 14-го окружного поліцейського відділку.

Полісмен Гаммонд стягує мене з заднього сидіння і проводить через кілька сталевих дверей у відділ реєстрації.

З одного боку кімнати стоїть ряд столів зі стільцями для затриманих. Перегородкою з плексигласу вони відділяються від робочої зони з іншого боку кімнати.

Кімната смердить блювотою і розпачем, залитими лізолом.

У цей ранковий час, крім мене, тут є ще один затриманий — жінка в дальньому кінці кімнати, прикута до столу. Вона маніакально

розхитується, чухається, щипає себе.

Гаммонд знову обшукує мене, потім наказує сісти.

Він знімає наручник з моєї лівої руки, пристібає його до кільця, вмонтованого в стіл, і каже:

— Мені потрібно подивитися ваші водійські права.

— Я їх загубив.

Він записує це у своїх паперах, переходить до іншого кінця столу, вмикає комп'ютер.

Питає моє ім'я.

Номер соціального страхування.

Адресу.

Місце роботи.

Я питаю:

— А в чому конкретно мене звинувачують?

— Хуліганство й порушення громадського порядку.

Гаммонд починає заповнювати протокол затримання.

Через кілька хвилин він перестає друкувати й дивиться на мене крізь подряпаний плексиглас.

— Ви не схожі на божевільного чи на придурка. Вас немає в базі. У вас ніколи не було проблем із законом. То що ж там сталося? Складається враження, ніби ви... набивалися на затримання. Ви нічого не хочете мені розповісти?

— Ні. Вибачте, що зіпсував вам сніданок.

Він стенає плечима.

— Будуть інші.

У мене беруть відбитки пальців.

Мене фотографують.

У мене забирають черевики, видають мені пару капців і ковдру.

Коли він заносить мене в базу, я запитую:

— А коли я можу скористуватися своїм правом на телефонний дзвінок?

— Ви можете зробити це просто зараз, — він знімає слухавку. — Кому ви хочете зателефонувати?

— Своїй дружині.

Я кажу йому номер і дивлюсь, як він його набирає.

Коли виклик іде, він подає мені слухавку через перегородку.

У мене калатає серце.

Візьми слухавку, люба. Ну ж бо.

Голосова пошта.

Я чую свій голос, але це не моє повідомлення. Невже Джейсон-2 переписав його, хитро маркуючи свою територію?

Я кажу полісмену Гаммонду:

— Вона не відповідає. Чи не могли б ви почепити слухавку?

Він кладе слухавку за секунду до сигналу.

— Очевидно, Даніела не впізнала номер. Вам не важко буде спробувати ще раз?

Він знову набирає номер.

Знову йде виклик.

Я роздумую — якщо вона не відповість, може ризикнути й залишити повідомлення?

Ні.

А раптом Джейсон-2 почує? Якщо цього разу вона не відповість, доведеться придумати щось інше, щоб...

— Алло?

— Даніело.

— Джейсоне?

Сльози обпікають мені очі, коли я чую її голос.

— Так, це я.

— Звідки ти телефонуєш? Визначник номера пише, що це — поліція Чикаго. Я думала, це одне з тих благодійних товариств, тому й не...

— Я просто хочу, щоб ти мене хвилиночку послухала.

— Все гаразд?

— Зі мною дещо трапилось по дорозі на роботу. Я все поясню, коли...

— У тебе все добре?

— У мене все добре, але я у в'язниці.

На мить по той бік стає так тихо, що до мене долинають звуки радіошоу, яке вона слухає.

Нарешті вона питає:

— Тебе заарештували?

— Так.

— За що?

— Треба, щоб ти приїхала й внесла за мене заставу.

— Господи, що ти накоїв?

— Послухай, у мене обмаль часу пояснювати. Виходить так, що в мене є право тільки на один дзвінок.

— Зателефонувати адвокату?

— Ні, просто приїжджай сюди якомога скоріше. Я в чотирнадцятому окружному відділку поліції на... — я дивлюся на Гаммонда, щоб він

підказав назву вулиці.

— Авеню Північ-Каліфорнія.

— Північ-Каліфорнія. І прихопи свою чекову книжку. Чарлі вже пішов у школу?

— Так.

— Я хочу, щоб ти його забрала й привезла з собою, коли їхатимеш до мене. Це дуже...

— І не подумаю.

— Даніело...

— Я не буду привозити сина, щоб витягти батька з-за ґрат. Що в біса сталося, Джейсоне?

Полісмен Гаммонд стукає кісточками пальців по оргсклу і проводить пальцем по горлу.

Я кажу:

— Я мушу завершувати розмову. Будь ласка, приїжджай якнайшвидше.

— Гаразд.

— Люба.

— Що?

— Я так тебе кохаю.

Вона кладе слухавку.

У моїй самотній камері тільки тонкий, як папірець, матрац на бетонній основі.

Унітаз.

Раковина.

Відеокамера над дверима, яка спостерігає за мною.

Я лежу на ліжку під в'язничною ковдрою і дивлюся на пляму на стелі, на яку, мабуть, хто тільки не дивився в муках відчаю, розпачу й безсилля.

У моїй голові без упину проносяться різні варіанти того, що може піти не так і перешкодити Даніелі приїхати до мене.

Вона може зателефонувати Джейсону-2 по мобільці.

Він може зателефонувати їй між парами, просто щоб сказати «привіт».

Хтось із інших Джейсонів вирішить зробити якийсь крок.

Якщо станеться щось подібне, то весь мій план лусне, як мильна бульбашка.

У мене болить живіт.

Серце калатає.

Я намагаюся заспокоїтись, але мені не вдається укоськати всі ці страхи.

Цікаво, чи прорахував хтось із моїх двійників такий хід? Заспокоюю себе, сподіваючись, що навряд чи вони до такого додумались. Якби я сам минулої ночі в барі не побачив, як той агресивний п'яниця безпardonно чіплявся до жінок, а потім його випхав у шию охоронець, мені б і на думку не спало навмисне спровокувати свій арешт, щоб таким чином змусити Даніелу й Чарлі приїхати до мене в безпечне місце.

Те, що привело до такого рішення, було результатом унікального досвіду, який був тільки моїм.

Утім, я можу помилятися.

Я можу помилятися щодо всього.

Я встаю, товчуся між унітазом і ліжком, але тут не надто розженешся, у цій камері два на два з половиною метри. І що більше я ходжу туди-сюди, то тіснішою здається камера, і ось уже я відчуваю, як напад клаустрофобії стискає мені груди.

Мені спирає дихання.

Нарешті я підходжу до крихітного вічка у дверях на рівні очей.

Виглядаю крізь нього в стерильно-білий коридор.

Жіночий плач в одній із сусідніх камер лунко відбивається від шлакобетонних стін.

У ньому чується така безнадія.

Цікаво, чи це та сама жінка, яку я бачив у відділі реєстрації?

Повз мою камеру проходить охоронець, тримаючи іншого ув'язненого за руку вище ліктя.

Повертаюся до ліжка, скручують клубком під ковдрою, втуплююся в стіну й намагаюся не думати, та марно.

Мені здається, що минуло вже кілька годин.

Чого ж вона так довго?

У мене є тільки одне пояснення.

Щось сталося.

Вона не приїде.

Двері до моєї камери відчиняються з металевим грюкотом, від чого мій пульс наче з цепу зривається.

Я сідаю.

На порозі з'являється охоронець з дитячим обличчям і каже:

— Ви можете йти додому, містере Дессен. Ваша дружина внесла за вас заставу.

Він знову веде мене у відділ реєстрації, де я підписую якісь папери, які навіть не читаю.

Мені віддають черевики й проводять через кілька коридорів.

Я штовхаю двері в кінці останнього коридору й у мене перехоплює дихання, а сльози застиляють очі.

Де я тільки не уявляв нашу зустріч, але вестибюля 14-го окружного поліцейського відділку серед цих місць не було.

Даніела підводиться зі стільця.

Не та Даніела, яка мене не знає, або одружена з іншим чоловіком, чи з іншою моєю версією.

Моя Даніела.

Одна-єдина.

На ній сорочка, в якій вона іноді малює — блакитна, вилиняла, з гудзиками на комірці, забризкана масляними й акриловими фарбами. Вона дивиться на мене, і її обличчя стає розгубленим і недовірливим.

Я біжу до неї через вестибюль, обіймаю її, вона вимовляє моє ім'я, вимовляє так, наче відчуває, що щось не так, щось не сходиться, але я не відпускаю її, бо я не можу її відпустити. Я згадую всі ті світи, через які я пройшов, усе те, що я зробив, витримав, пережив, щоб повернутися в обійми цієї жінки.

Я не можу повірити, як це чудово — доторкатися до неї.

Дихати з нею одним повітрям.

Вдихати її запах.

Відчувати, як від доторку до її шкіри по моїй шкірі пробігає струм.

Я беру її обличчя у свої руки.

Я цілую її рот.

Ці вуста — такі божевільно м'які.

Але вона відсувається від мене.

А потім відштовхує мене, впираючись руками мені в груди, насупивши брови й наморщивши чоло.

— Мені сказали, що тебе затримали за куріння в ресторані, і що ти не... — хід її думок порушується. Вона роздивляється моє обличчя, наче не впізнає його, її пальці торкаються двотижневої щетини. Ясно, що з обличчям щось не так — це не те обличчя, яке вона побачила сьогодні вранці, прокинувшись. — Сьогодні вранці в тебе не було бороди,

Джейсоне. — Вона оглядає мене з голови до ніг. — Який ти худий. — Вона доторкається до моєї порваної, брудної сорочки. — Це не той одяг, в якому ти виходив з дому.

Я бачу, як вона силується все це якось осмислити, але їй це не вдається.

— Ти привезла Чарлі? — питаю.

— Ні. Я ж сказала тобі, що не збираюся цього робити. Я що, божеволію, чи?..

— Ти не божеволієш.

Я обережно беру її за руку й підводжу до пари стільців з прямими спинками в невеличкому закутку для відвідувачів.

— Присядьмо на хвилинку, — пропоную.

— Я не хочу сидати, я хочу, щоб ти...

— Будь ласка, Данієло.

Ми сідаємо.

— Ти мені довіряєш?

— Я не знаю. Це все... лякає мене.

— Я все поясню, тільки спочатку я хочу, щоб ти викликала таксі.

— Моя машина припаркована за два квартали...

— Ми не підемо до твоєї машини.

— Чому?

— Це небезпечно для нас.

— Про що ти говориш?

— Данієло, благаю, довірся мені.

Я чекаю, що вона буде вбиратися, натомість вона витягає телефон, відкриває додаток і замовляє таксі.

Потім піднімає на мене погляд і каже:

— Готово. У нас три хвилини.

Я роззираюся по вестибюлю.

Полісмен, який привів мене сюди з відділу реєстрації, вже пішов, і зараз ми тут самі, крім жінки у віконці чергового. Але вона сидить за товстим захисним склом, тож я впевнений, що вона нічого не почує.

Я дивлюсь на Данієлу.

Кажу:

— Те, що я зараз тобі розкажу, звучатиме, як повна маячня. Тобі може здатися, що я з'їхав з глузду, але це не так. Пам'ятаєш ту ніч Раянкової вечірки у «Віллідж Теп»? Із приводу отриманої премії?

— Так. Це було більше місяця тому.

— Того вечора я вийшов із дверей нашого дому, і то був останній раз, коли я тебе бачив, аж до сьогодні, коли я вийшов із отих дверей п'ять хвилин тому.

— Джейсоне, після тієї вечірки я бачу тебе щодня.

— Той чоловік не я.

На її обличчя наповзає тінь.

— Про що ти говориш?

— Це — одна з моїх версій.

Вона не відводить погляду від моїх очей, кліпає.

— Це якийсь фокус? Чи ти граєш у якусь гру? Бо...

— Не фокус. І не гра.

Я беру в неї з рук телефон і дивлюсь, котра година.

— 12:18. Зараз у мене консультації в кабінеті.

Я набираю номер прямої лінії коледжу й передаю телефон Даніелі.

Він дзвонить двічі, і ось я чую, як мій голос відповідає:

— Привіт, красуне. А я саме думав про тебе.

У Даніели повільно відкривається рот.

Вона полотніє.

Я вмикаю голосний зв'язок і кажу самими губами:

— *Скажи що-небудь.*

Вона каже:

— Привіт. Як твій день?

— Чудово. Закінчив ранкову лекцію, а тепер у мене кілька студентів після обідньої перерви. У тебе все добре?

— Гм, так. Я просто... хотіла почути твій голос.

Я хапаю телефон у неї з рук і вмикаю мікрофон. Джейсон каже:

— Я весь час думаю про тебе.

Я дивлюсь на Даніелю й кажу:

— Скажи йому, що ти подумала, раз ми так гарно відпочили минулого Різдва на Флорида-Кіс, то ти б хотіла туди повернутися.

— Ми не були минулого Різдва на Флорида-Кіс.

— Я знаю, а він — ні. Я хочу тобі довести, що він не той, за кого себе видає.

Мій двійник подає голос:

— Даніело, ти там? Я не чую тебе.

Вона вмикає мікрофон.

— Так, я тут. Я чого телефоную...

— Отож не просто, щоб почути приємний тембр мого голосу?

— Мені тут пригадалося, як ми їздили на Флорида-Кіс минулого Різдва, і як там було весело. Я знаю, у нас сутужно з грошима, але, може, ми ще якось туди з'їздимо?

Джейсон і бровою не веде.

— Обов'язково. Все, що схочеш, любове моя.

Даніела дивиться мені просто в очі, коли говорить далі:

— Як ти думаєш, може, наймемо той самий будиночок, що й того разу? Рожевий з білим, просто на пляжі. Він був такий чудовий.

На останньому слові її голос тремтить, і я боюсь, що вона зараз зірветься, але їй вдається втримати себе в руках.

— Так і зробимо, — каже він.

Телефон починає тремтіти в неї в руках.

Мені хочеться повільно роздерти його на шматки.

Джейсон каже:

— Люба, там хтось у коридорі хоче мене бачити, мені треба бігти.

— Гаразд.

— Побачимось увечері.

Не побачишся.

— Побачимось увечері, Джейсоне.

Вона закінчує розмову.

Я стискаю її руку й кажу:

— Подивись на мене.

У неї розгублений, пригнічений вигляд.

Я кажу:

— Я знаю, в тебе зараз голова йде обертом.

— Як ти можеш бути одночасно в Лейкмонті й сидіти тут прямо переді мною?

У неї гуде телефон. На дисплеї з'являється повідомлення про прибуття нашого замовленого таксі.

Я кажу:

— Я все поясню, але зараз нам треба сісти в цю машину й забрати сина зі школи.

— Чарлі в небезпеці?

— Ми всі в небезпеці.

Здається, це допомагає їй оговтатись.

Я підводжуся, подаю їй руку й допомагаю встати зі стільця.

Ми йдемо через вестибюль до виходу з відділка.

Чорний «Ескалейд» припаркований край тротуару метрів за шість попереду.

Проштовхуюсь у двері й тягну Даніелу тротуаром до бездоріжника з незаглушеним двигуном.

Від нічної бурі не лишилось і сліду, принаймні на небі. Різкий північний вітер порозганяв хмари й залишив після себе яскравий зимовий день.

Я відчиняю задні пасажирські двері, залізаю слідом за Даніелою, яка дає водієві в чорному костюмі адресу школи Чарлі.

— Будь ласка, їдьмо туди якомога швидше, — каже вона.

Скло у вікнах дуже тоноване. Коли ми від'їжджаємо від відділка, я дивлюсь на Даніелу й кажу:

— Треба надіслати повідомлення Чарлі, щоб він знав, що ми їдемо, й приготувався.

Вона знову береться за телефон, але в неї й досі трусяться руки, не даючи їй набрати текст.

— Зачекай, дай-но я.

Я беру її телефон, відкриваю СМС-додаток, знаходжу останню переписку між нею і Чарлі.

Друкую:

«Ми з татом їдемо, щоб прямо зараз забрати тебе зі школи.

Часу на оформлення дозволу немає, просто попросись у вбиральню, виходь і будь біля школи. Ми будемо на чорному „Ескалейді“. Побачимось через 10 хвилин».

Наш водій виїжджає з парковки на вулицю, яку вже очистили від снігу, і тепер тротуар сохне під яскравим зимовим сонцем.

Через пару кварталів проїжджаємо темно-синю «Хонду» Даніели.

За нею, через дві машини, я бачу чоловіка, як дві краплі води схожого на мене, який сидить за кермом білого фургона.

Обережно виглядаю в заднє вікно.

Позаду нас їде машина, але дуже далеко, і я не можу розібрати, хто там за кермом.

— Що там? — питає Даніела.

— Хочу переконатись, що за нами ніхто не їде.

— А хто може за нами їхати?

Її телефон вібрує, отримавши повідомлення, і даючи мені можливість не відповідати на її питання.

ЧАРЛІ, зараз:

«Усе добре?»

Я відповідаю:

«Усе гаразд. Пояснення при зустрічі».

Я обнімаю Даніелу й міцніше пригортаю до себе.

Вона каже:

— У мене таке враження, що я сплю, мені сниться кошмар, а я ніяк не можу прокинутися. Що відбувається?

— Ми поїдемо в безпечне місце, — шепочу я. — Де зможемо поговорити сам на сам. І тоді я розповім вам із Чарлі все.

Школа Чарлі — це неоковирна цегляна будівля, щось середнє між божевільнею і замком у стилі стімпанк.

Коли ми під'їжджаємо, він сидить на сходах перед входом у школу й дивиться в телефон.

Я прошу Даніелу зачекати, виходжу з машини й іду до свого сина.

Він підводиться і збентежено дивиться на мене.

На мою подобу.

Я міцно стискаю його в обіймах і кажу, забувши про все на світі:

— Боже, як я за тобою скучив.

— Що ти тут робиш? — питає він. — Що з машиною?

— Ходімо, нам треба йти.

— Куди?

Але я просто беру його за руку й підштовхую до відчинених пасажирських дверей «Ескалейда».

Він залазить перший, я — слідом, зачиняю за нами Двері.

Водій озирається і питає із сильним російським акцентом:

— Куди тепер?

Дорогою з поліцейського відділка я надумав один варіант — велике й гамірне місце, де ми можемо легко змішатися з натовпом, навіть якщо хтось із тих Джейсонів і ув'яжеться за нами. Пробую, чи можна його завбачити. У мене три запасні варіанти — ботанічний сад Лінкольн-парк-консерваторі, оглядовий майданчик на Вілліс Тауер і кладовище Роузгіл. Найбезпечнішим і найнесподіванішим видається Роузгіл. Також мене

тягне на Вілліс Тауер і в Лінкольн Парк. Отож я іду всупереч інстинкту і таки схиляюсь до першого варіанту.

Я кажу йому:

— Торговий центр «Вотер тауер плейс».

Їдемо в місто у цілковитій тиші.

Коли вже видніються споруди центру міста, починає вібрувати мобілка Данієли.

Вона дивиться на екран, а потім повертає його так, щоб я міг прочитати повідомлення, яке щойно надійшло.

Це якийсь незнайомий номер 773.

«Данієло, це Джейсон. Я пишу тобі з чужого номера, але поясню все при зустрічі. Ти в небезпеці. Ти і Чарлі. Де ти? Будь ласка, зателефонуй мені якомога скоріше. Я дуже вас люблю.»

Данієла налякана до безтями.

Повітря в машині наелектризувалося, аж пощипує.

Водій звертає на Мічиган-авеню, забиту транспортом обідньої пори.

Удалині вже видніється жовтий вапняк водонапірної башти Чикаго-вотер-тауер, придавленої навколишніми хмарочосами, які утворюють розкішні торгові ряди пречудової Магніфісент-майл.

«Ескалейд» під'їжджає до зупинки біля головного входу, але я прошу водія завезти нас на підземну стоянку.

Із Честнат-стріт ми заглиблюємося в темряву багатоповерхового гаража.

Ми спускаємося на четвертий рівень, і я прошу водія зупинитися біля найближчої групи ліфтів.

Наскільки мені було видно, жодна машина за нами не їхала.

Луна від грюкоту зачинених дверцят відбивається від бетонних стін і колон. Авто від'їжджає.

«Вотер тауер плейс» — це торговий центр з вертикальними стінами, заввишки вісім поверхів, напханих бутіками і розкішними магазинами, які юрбляться навколо центрального атріуму зі скла й хромованої сталі.

Ми піднімаємося на мезонінний рівень, де розташовані всі ресторани, й виходимо зі скляного ліфта.

Зимова негода загнала під дах натовпи людей.

На якусь мить я почуваюся абсолютно безликим, непомітним.

Ми знаходимо місцину в тихому куточку, подалі від людських потоків.

Я сиджу між Даніелою і Чарлі й думаю про всіх тих Джейсонів, які бігають зараз по Чикаго, готових на все, навіть убити, аби лиш опинитися на моєму місці.

Я глибоко вдихаю.

Із чого ж почати?

Я дивлюся Даніелі в очі й заправляю пасмо її волосся за вухо.

Я дивлюся в очі Чарлі.

Кажу їм, як сильно я їх люблю.

Що я пройшов крізь пекло, щоб зараз отак сидіти між ними.

Я починаю з мого викрадення в ту хрустку жовтневу ніч, коли мене примусили під дулом пістолета вести машину до закинutoї електростанції в Південному Чикаго.

Я розповідаю про свій страх, про те, як думав, що мене збираються вбити, про те, що натомість прокинувся в ангарі секретної наукової лабораторії, де люди, яких я ніколи не бачив, виявляється, не тільки знали мене, а ще й з нетерпінням чекали на моє повернення.

Вони прислухаються до кожної деталі моєї втечі з «Лабораторій швидкості» тієї першої ночі, і мого повернення в наш будинок на Елеанор-стріт, будинок, який не був моєю домівкою, де я жив самотою, як людина, котра вибрала шлях присвятити усе життя своїм науковим дослідженням.

Світ, в якому ми з Даніелою ніколи не одружувалися, а Чарлі ніколи не народжувався.

Я розповів Даніелі, як я зустрів її двійника на художній інсталяції в Бактауні.

Як мене схопили й заточили в лабораторії.

Як ми з Амандою втекли в кубі.

Я описую мультивсесвіт.

Кожні двері, в які заходив.

Кожен зруйнований світ.

Кожне Чикаго, яке було не зовсім моє, але яке на крок наближало мене до дому.

Про деякі речі я не згадую.

Те, про що я поки не наслідуюсь розповідати.

Про дві ночі, які я провів із Даніелою після відкриття інсталяції.

Про те, як двічі був свідком її смерті.

Колись я розповім і про це.

Я намагаюсь уявити, що мусять відчувати Даніела й Чарлі, слухаючи цю історію.

Коли по щоках Данієли починають котитися сльози, я питаю:

— Ти віриш мені?

— Звичайно, я тобі вірю.

— Чарлі?

Мій син киває, але його погляд блукає десь дуже далеко. Він байдуже спостерігає за метушливими покупцями, і мені цікаво, чи багато він почув із того, що я розповідав.

Як взагалі можна слухати таку маячню?

Данієла витирає очі й каже:

— Я просто хочу впевнитися, що правильно зрозуміла все, що ти розповідав. Отже, тієї ночі, коли ти пішов на вечірку Раяна Голдера, цей другий Джейсон украв твоє життя? Він запхав тебе в той ящик і закинув у свій світ, щоб самому жити в цьому? Зі мною?

— Саме про це я тобі й кажу.

— Значить, цей чоловік, з яким я жила, — чужий?

— Не зовсім. Я думаю, що він і я були однією особою п'ятнадцять років тому.

— А що сталося п'ятнадцять років тому?

— Ти сказала мені, що вагітна Чарлі. Мультивсесвіт існує, бо кожен вибір, який ми робимо, утворює розвилку на шляху, яка веде в паралельний світ. Та ніч, коли ти сказала мені про вагітність, закінчилася не тільки так, як ми з тобою пам'ятаємо. Вона розділилася на безліч варіантів. В одному світі, в якому ми з тобою живемо, ти і я вирішили жити разом. Ми побралися. У нас народився Чарлі. Ми зажили в нашому будинку. В іншому — вирішив, що не готовий ставати батьком, це не мій шлях. Я боявся, що втрачу роботу, не задовольню своїх амбіцій.

Отож, існує варіант нашого життя, де в нас не було дитини. Чарлі. Ти захопилася своїм мистецтвом. Я захопився своєю наукою. І зрештою, наші шляхи розійшлися. Той чоловік, та моя версія, з якою ти жила впродовж останнього місяця, — саме він і побудував цей ящик.

— Тобто, велику версію тієї штуки, над якою ти працював, коли ми вперше зустрілися — куб?

— Точно. І якоїсь миті він зрозумів, від чого відмовився, зробивши роботу метою свого життя. Він пошкодував про свій вибір, який зробив п'ятнадцять років тому. Але в кубі не можна мандрувати в минуле чи в майбутнє. Він лише з'єднує всі можливі світи в одну мить, у даний час. Тому він шукав те, що йому треба, поки не знайшов мій світ. І помінявся зі мною життям.

На обличчі Данієли потрясіння й огида.

Вона підводиться з лавки й швидко йде до вбиральні.

Чарлі кидається за нею, але я кладу руку йому на плече й кажу:

— Дай їй кілька хвилин.

— Я знав, що щось було не так.

— Про що ти? — питаю.

— У тебе — ну, не в тебе, в *нього* — в нього була якась інша, ну, щось таке, як енергія, чи що. Ми більше розмовляли, особливо за вечерею. Він був просто, я не знаю...

— Який?

— Інший.

Багато про що мені хочеться спитати у сина, питання так і спалахують в голові.

Чи був він веселіший?

Чи був він кращим батьком?

Кращим чоловіком?

Чи було їхнє життя цікавішим із цим самозванцем?

Та боюсь, що відповіді на ці питання можуть мене знищити.

Даніела повертається.

Дуже бліда.

Коли вона знову всідається, я питаю:

— У тебе все гаразд?

— У мене є до тебе питання.

— Яке?

— Сьогодні вранці, коли ти зробив так, щоб тебе арештували, — це було для того, щоб я прийшла до тебе?

— Так.

— Навіщо? Чом би просто не прийти додому після... Господи, я навіть не знаю, як його називати.

— Джейсон-2.

— Після того, як Джейсон-2 пішов?

— А ось тут починається справжнє божевілля.

— А досі, то було ще не божевілля? — запитує Чарлі.

— Я був не єдиний... — це навіть звучить, як маячня.

Але я мушу їм розповісти.

— Що? — питає Даніела.

— Я був не єдиною версією мене, яка повернулася в цей світ.

— Що це означає?

— Інші Джейсони теж повернулися.

— Які інші Джейсони?

— Мої версії, які втекли за допомогою куба в тій лабораторії, але вибрали різні шляхи в мультивсесвіті.

— І скільки їх? — питає Чарлі.

— Не знаю. Мабуть, багато.

Я розповів про те, що сталося в магазині спорттоварів, а також у чаті. Розповів про того Джейсона, який вистежив мене в готелі, і про того, який напав на мене з ножем.

Сум'яття моєї родини перетворюється на відвертий страх.

— Тому я й так учинив, щоб мене арештували, — пояснюю я. — Бо, наскільки мені відомо, багато Джейсонів стежать за тобою, ходять за тобою назирці, відстежують кожен твій крок і щось замишляють. Мені треба було, щоб ти прийшла до мене в безпечне місце. Тому я попросив тебе викликати таксі. Я знаю, що принаймні одна моя версія простежила за тобою аж до поліцейського відділку. Я бачив його, коли ми проїжджали повз твою «Хонду». Тому я і хотів, щоб ти привезла із собою Чарлі. Але це вже не має значення. Ми тут разом, у безпеці, і тепер ви обоє знаєте правду.

Даніела не одразу спробує щось сказати.

Вона тихо питає:

— А ці інші... Джейсони... які вони?

— Про що ти?

— Вони всі якось із тобою пов'язані? В основі своїй вони — це ти?

— Так. До того моменту, як я потрапив у мультивсесвіт. Тоді всі ми пішли різними шляхами й отримали різний досвід.

— Але ж деякі схожі на тебе? Версії мого чоловіка, які боролися, як прокляті, щоб повернутися в цей світ. Які хотіли лише одного — бути зі мною. З Чарлі.

— Так.

Її очі звужуються.

Як вона мусить все це сприймати?

Я бачу, як вона намагається якось змиритися з цією неймовірністю.

— Дані, подивися на мене.

Я пильно дивлюся в її мерехтливі очі.

Я кажу:

— Я люблю тебе.

— Я теж тебе люблю. Але ж інші теж люблять, правда? Так сильно, як і ти.

Від цих її слів у мене розривається серце.

У мене немає на це відповіді.

Я роздивляюся людей поблизу нас, думаючи, чи за нами, бува, не стежать.

За той час, що ми тут сидимо, народу на мезонінному рівні побільшало.

Ось якась жінка штовхає візок.

Юні закохані нипають магазином, тримаючись за руки й лизькаючи морозиво, по вуха в блаженстві.

Старий чоловік човгає за дружиною, все його обличчя ніби волас: *«Ходімо вже додому, будь ласка»*.

Ми тут не в безпеці.

Ми не в безпеці ніде в цьому місті.

Я питаю:

— Ти зі мною?

Вона вагається, дивиться на Чарлі.

Тоді знову на мене.

— Так, — каже вона. — Я з тобою.

— Добре.

— То що ж нам тепер робити?

Розділ чотирнадцятий

Ми вирушаємо в дорогу в тому, в чому були, прихопивши банківський конверт з готівкою, витрушеною з наших чекових і ощадних рахунків. Даніела оформляє прокат машини на кредитну картку, але подальші розрахунки ми здійснюватимемо готівкою, щоб нас було важче відстежити.

До полудня ми вже їдемо через Вісконсин.

Безкінечні пасовища.

Хвилясті пагорби.

Червоні комори.

Силосні башти — незмінний атрибут сільського краєвиду.

Із димарів на фермерських будинках струмує дим.

Усе блищить та промениться, вкрите ковдрою свіжого снігу, а небо по-зимовому ясно-синє.

Ми пересуваємося повільно, але я тримаюся подалі від автотрас.

Їду сільськими дорогами.

Роблю випадкові, незаплановані повороти, не тримаючи в голові ніякого напрямку.

Ми зупиняємося на заправці й Даніела показує мені свій телефон. Там море пропущених викликів і нових повідомлень з Чиказьких номерів 773, 847 і 312.

Я відкриваю додаток для обміну СМС.

«Дані, це Джейсон, будь ласка негайно зателефонуй мені на цей номер».

«Даніело, це Джейсон. Перш за все, я люблю тебе. Мені треба стільки сказати тобі. Будь ласка зателефонуй мені, як тільки отримаєш це повідомлення».

«Даніело, тобі зателефонує купа інших Джейсонів, якщо ще не зателефонувала. У тебе, мабуть, голова паморочиться. Я твій. Ти моя. Я люблю тебе навіки. Подзвони мені, щойно отримаєш це повідомлення».

«Даніело, Джейсон, котрий зараз біля тебе, самозванець. Зателефонуй мені».

«Даніело, ти й Чарлі в небезпеці. Джейсон, з яким ти зараз, не той, ким ти його вважаєш. Зателефонуй мені просто зараз».

«Ніхто з них не любить тебе так, як я. Подзвони мені, Даніело. Будь ласка, благаю тебе. Люблю тебе».

«Я повбиваю їх усіх заради тебе й покінчу з цим. Тільки скажи. Я зроблю для тебе все».

Я більше не хочу це читати, блокую всі номери, видаляю всі повідомлення.

Але одне повідомлення якось особливо впадає мені в очі.

Воно не з невідомого номера.

Воно від *Джейсона*.

Номер мого мобільного. Увесь цей час він користувався моїм телефоном. Із тієї ночі, коли він напав на мене на вулиці.

«Тебе немає дома. Ти не відповідаєш по телефону. Ти мусиш знати. Все, що я можу сказати, це те, що я люблю тебе. Саме тому. Час, який я провів із тобою, був найкращим у моєму житті. Будь ласка, зателефонуй мені. Вислухай мене».

Я вимкнув телефон Данієли і сказав Чарлі, щоб він вимкнув свій.

— Доведеться вимкнути їх назавжди, — кажу я. — Якщо вони будуть увімкнені, будь-хто з них зможе нас вистежити.

Коли пообіддя перейшло у вечір, а сонце почало хилитися до горизонту, ми вже їхали безкрайними просторами Нортвудс.

Дорога порожня.

Тільки наша.

Ми часто проводили літні канікули у штаті Вісконсин, але ніколи не забивалися так далеко на північ. Тим більше взимку. Ми долаємо милі, не зустрічаючи жодних ознак цивілізації. А кожне місто, через яке ми проїжджаємо, здається меншим за попереднє — роздоріжжя серед порожнечі.

У джипі «Черокі» повисає гнітюча тиша, і я не знаю, як її порушити.

Точніше, не наважуюсь.

Усе життя тобі торочать, що ти унікальний. Особистість. Що на всій планеті немає іншого тебе.

Це — гімн людства.

Але на мене це більше не розповсюджується.

Чому Данієла повинна любити мене більше, ніж інших Джейсонів?

Я дивлюся на неї на передньому пасажирському сидінні, і мучуся від невідомості, що вона тепер думає про мене, що відчуває.

Чорт, треба ще розібратися, що я про себе думаю.

Вона тихо сидить біля мене, спостерігаючи, як за вікном проноситься ліс.

Я нахиляюся через консоль і беру її за руку.

Вона дивиться на мене, а потім знову повертається до вікна.

У сутінках я в'їжджаю в містечко під назвою Айс Рівер, яке справляє враження достатньо віддаленого.

Ми прихоплюємо трохи фаст-фуду, потім заїжджаємо в продуктовий магазин, щоб підкупити продуктів і товарів першої необхідності.

Чикаго, здається, не має меж — там навіть у передмісті ніде яблуку впасти.

А от Айс Рівер закінчується відразу.

Ось ми в місті, їдемо повз занедбаний торговий ряд із позабиваними вітринами. А через секунду будиночки й ліхтарі вже зникають у боковому дзеркалі, і ми знову їдемо через ліс і темряву, а фари кидають конус яскравого світла крізь вузький коридор високих сосен, які туляться обабіч дороги.

Дорога тече під світлом фар.

Нам не трапляється жодна машина.

Я звертаю на третьому повороті, кілометрів через два від містечка, виїжджаю на односмугову засніжену дорогу, яка звивається між ялинами й березами до кінця невеликого півострова.

Через кількасот метрів фари висвітлюють фасад дерев'яного будинку — здається саме те, що я шукаю.

Як і більшість будинків у прибережній смузі озера у цій частині штату, він темний і безлюдний.

Зачинений до наступного сезону.

Я ставлю «Черокі» на зупинку на кільцевій під'їзній доріжці й глушу двигун.

Дуже темно, дуже тихо.

Я дивлюсь на Данієлу і кажу:

— Я знаю, що тобі не сподобається ця ідея, але вломитися сюди менш ризиковано, ніж оформляти папери на оренду будинку.

Усю дорогу з Чикаго — шість годин — вона майже не розмовляла.

Наче не при собі.

— Я розумію, — відповідає вона. — Що для нас тепер якесь там незаконне вторгнення, правда?

Відчиняю двері й мало не до колін провалююсь у свіжий сніг.

Різкий холод.

Тихо й безвітряно.

Одне з вікон спальні не замкнене, тож мені навіть не доведеться вибивати скло.

Ми заносимо магазинні пакети на криту веранду.

Всередині холодно.

Я вмикаю світло.

Перед нами — сходи, які ведуть у темряву другого поверху.

— Гидотне місце, — кривиться Чарлі.

Воно не таке гидотне, як відгонить цвіллю і занедбаністю.

Будиночок для відпочинку в міжсезоння.

Ми заносимо речі на кухню, складаємо їх на стіл і йдемо оглядати будинок.

Внутрішнє оздоблення затишне й старомодне.

Приладдя старе, біле.

Лінолеум на підлозі в кухні потрісканий, паркетна підлога зачовгана й скрипуча.

У вітальні над цегляним каміном прилаштований великоротий чорний окунь, а стіни завішані рибальськими приманками у рамках — не менше сотні.

Унизу — головна спальня, ще дві спальні на другому поверсі, одна з них забита двоярусними ліжками, з'єднаними по три.

Ми їмо просто із жирних паперових пакетів.

Лампа над нами кидає різкий, яскравий відблиск на поверхню кухонного столу, решта будинку тоне в темряві.

Запрацювала система центрального опалення.

Чарлі, здається, змерз.

Даніела мовчазна, відсторонена.

Наче вона повільно падає в якусь чорну прірву.

Вона майже нічого не їла.

Після вечері ми з Чарлі приносимо оберемки дров з веранди, і я розпалюю камін, використовуючи пакети з-під фаст-фуду й старі газети, щоб дрова швидше розгорілися.

Дрова сухі й сірі, лежать тут уже кілька сезонів. Їх швидко охоплює полум'я.

Невдовзі по стінах вітальні вже танцюють відблиски багаття.

На стелі мерехтять тіні.

Ми розкладаємо диван для Чарлі й присуваємо його ближче до каміна.

Даніела йде готувати нашу кімнату.

Я сиджу біля Чарлі на краю матраца, відчуваючи, як мене омиває тепло багаття.

— Якщо ти прокинешся вночі, — кажу, — підкинь ще поліно у вогонь. Може, нам вдасться натопити камін до ранку, і ми таки нагріємо цей будинок.

Він скидає свої черевики, виймає руки з кишень толстовки.

Коли він залазить під ковдри, я раптом згадую, що йому вже п'ятнадцять років.

Його день народження був 21 жовтня.

— Агов, — кажу я. Він дивиться на мене. — Із днем народження.

— Про що ти?

— Я пропустив його.

— А, так.

— Як ви відзначали?

— Чудово, здається.

— А що ви робили?

— Ходили в кіно й на вечерю. Потім я потусувався із Джоелом і Анжелою.

— Хто така Анжела?

— Подруга.

— Дівчина? — він червоніє у світлі багаття. — Тож я вмираю з цікавості: ти пройшов іспит з водіння?

Він скромно усміхається.

— Я гордий власник учнівських прав.

— Це чудово. То він був з тобою?

Чарлі киває.

Чорт. Дуже шкода.

Я натягую простирадло й ковдри до плечей Чарлі й цілую його в лоб. Я вже й забув, коли вкладав свого сина спати, тож намагаюся насолодитися цією миттю, розтягнути її. Однак усе це швидко минає, а втім, як і все гарне.

Чарлі пильно дивиться на мене у тьмяному світлі.

— З тобою все гаразд, тату?

— Ні. Не зовсім. Але тепер я з вами. Тільки це й має значення. А ця інша моя версія... він тобі подобався?

— Він мені не батько.

— Я знаю. Але тобі...

— Він мені не батько.

Я підводжуся з дивана, підкидаю в багаття ще одне поліно й пробираюся через кухню на другий кінець будинку. Під моєю вагою скрипить паркет.

У цій кімнаті так холодно, що тут не заснеш. Але Даніела застелила ліжка нагорі й позносила сюди всі ковдри, які познаходила в шафах.

Стіни оббиті дерев'яними панелями.

В кутку світиться калорифер, наповнюючи повітря запахом горілої пилуки.

Із ванної доноситься якийсь звук.

Ридання.

Я стукаю в пустотілі двері.

— Даніело?

Я чую, як вона затамовує віддих.

— Що?

— Можна мені увійти?

На мить вона затихає.

Потім клацає замок.

Я знаходжу Даніелу, яка скоцюрбилася в кутку біля старої ванни на левових лапах, коліна притиснуті до грудей, очі червоні й підпухлі.

Я ніколи не бачив її такою — тремтячою, зламанною.

— Я не можу. Я просто... я не можу, — каже вона.

— Що не можеш?

— Ось ти тут, переді мною, і я так сильно тебе люблю, а потім я починаю думати про всі ті інші твої версії, і...

— Їх тут немає, Даніело.

— Але вони рвуться сюди.

— Але ж їх немає.

— Я не знаю, що думати про все це, як це сприймати. А потім я запитую себе...

Вона втрачає останні крихти самовладання.

Наче крига раптом провалюється під моїми ногами.

— Про що питаєш?

— Я думаю... а ти це точно ти?

— Про що ти говориш?

— Звідки мені знати, що ти — мій Джейсон? Ти кажеш, що ти вийшов з дому на початку жовтня, і що ти не бачив мене аж до того ранку в поліцейському відділку. Але звідки мені знати, що ти — справді той чоловік, якого я кохаю?

Я опускаюсь на підлогу.

— Подивися мені в очі, Даніело.

Вона дивиться.

Крізь сльози.

— Невже ти не бачиш, що це я? Невже не віриш?

— Я весь час думаю про цей останній місяць із ним. Мене просто нудить.

— Як це було?

— Джейсоне, не муч мене. Не муч себе.

— Кожного дня, блукаючи в тому коридорі, в кубі, намагаючись знайти дорогу додому, я думав про вас обох. Я гнав від себе ці думки, але ж уяви себе на моєму місці.

Даніела розставляє коліна, я вмощуюся між ними, вона міцно притискає мене до грудей і запускає пальці в моє волосся.

— Ти справді хочеш знати? — запитує вона.

Ні.

Але я мушу.

Я кажу:

— Завжди хотітиму.

Я кладу голову їй на груди.

Відчуваю, як вони піднімаються і опускаються.

Вона веде далі:

— Чесно кажучи, спочатку було якось дуже дивно. Я тому так чітко й запам'ятала той вечір, коли ти пішов до Раяна на вечірку, бо мене вразило, як ти — *він* — поведився, коли повернувся додому. Спершу я подумала, що ти напився, але це було щось інше. Це було, наче... наче ти дивився на мене зовсім по-новому.

Я й досі пам'ятаю, хоч минуло вже стільки років, як ми вперше кохалися на моєму горищі. Я лежала в ліжку гола, чекаючи на тебе. А ти якийсь час стояв у ногах ліжка й дивився на мене. Мені здалося, що це вперше ти мене справді побачив. А можливо, то взагалі було вперше, що хтось на мене дивився по-справжньому. Це було щось надзвичайне.

Цей інший Джейсон дивився на мене саме так, і між нами виникла якась нова енергія. Це трохи схоже на те, як ото коли ти повертаєшся додому після вихідних, які ти провів на одній зі своїх конференцій, але набагато сильніше.

— Тобто з ним це було, наче між нами вперше?

Вона відповідає не зразу.

Якийсь час просто дихає.

Потім нарешті каже:

— Мені дуже шкода.

— Ти ні в чому не винна.

— Через пару тижнів до мене дійшло, що тут щось не те, і причина не в одній ночі, і не у вихідних. Я зрозуміла, що це в тобі щось змінилося.

— А що було не так?

— Мільйон дрібниць. Те, як ти одягався. Як ти збирався вранці. Про що говорив за вечерею.

— Як я з тобою кохався?

— Джейсоне.

— Будь ласка, не бреші мені. Я цього терпіти не можу.

— Так. Це теж було інакше.

— Краще.

— Наче це знову було вперше. Ти робив таке, чого ніколи не робив. Або давно не робив. Ніби я була чимось, чого ти не так хотів, як воно було тобі необхідне. Наче я була твоїм киснем.

— Ти хочеш цього іншого Джейсона?

— Ні. Я хочу чоловіка, з яким побудувала життя. Чоловіка, з яким я народила Чарлі. Але я мушу знати, що ти і є саме той чоловік.

Я сідаю і дивлюсь на неї в цій тісній ванній без вікон, посеред цього безміру порожнечі, яка відгонить цвіллю.

Вона дивиться на мене.

Така втомлена.

Спинаюсь на ноги, допомагаю їй встати.

Ми переходимо в спальню.

Даніела залазить у ліжко, а я вимикаю світло й уможуюсь біля неї під холодними простирадлами.

Рама скрипуча, і при найменшому поруху узголів'я грюкає в стіну, на якій тоді починають торохтіти рамами картини.

На ній спідня білизна й біла футболка, і вона пахне так, наче день не приймала душ — залишками дезодоранту з відтінком поту.

Мені це подобається.

Вона запитує в темряві:

— Що нам робити, Джейсоне?

— Я саме працюю над цим.

— Що це значить?

— Це значить: спитай мене знову вранці.

На моєму обличчі її подих — солодкий і теплий.

Суть усього, що в мене асоціюється з домом.

Вона засинає відразу, глибоко вдихає й видихає.

Я думаю, що теж зараз засну біля неї, та коли заплющую очі, мої думки зриваються з цепу. Я бачу свої версії, які виходять з ліфтів. Сидять

у припаркованих машинах. Стовбичать на лавках на тому боці вулиці перед нашим будинком.

Я бачу себе скрізь.

У кімнаті темно, тільки в кутку світяться спіралі калорифера.

У будинку мертва тиша.

Мені не йде сон.

Я мушу покінчити з цим.

Тихо вислизаю з-під покривал. Біля дверей зупиняюсь і озираюсь на Даніелу, яка солодко спить під горою ковдр.

Я йду коридором по скрипучому паркету, що ближче я підходжу до вітальні, то тепліше стає в будинку.

Вогонь ось-ось згасне.

Я підкладаю кілька полін.

Довго сиджу і дивлюся на вогонь, спостерігаючи, як поліно поступово розпадається на купку сяючих вуглинок, поки мій син тихенько похропує поруч.

Ця ідея вперше спала мені на думку ще сьогодні по дорозі на північ, і я й досі її обдумую.

Спершу вона здається божевільною.

Але що довше я її «тестую», то більше впевнююсь, що це, схоже, мій єдиний вихід.

У вітальні біля розважального центру стоїть столик, на якому примостився комп'ютер «МАС» десятирічної давності та допотопний принтер. Вмикаю комп'ютер. Якщо тут треба вводити пароль, або немає підключення до інтернету, то доведеться зачекати до ранку, коли я зможу знайти в містечку інтернет-кав'ярню або просто кав'ярню.

Але мені щастить. Тут є опція гостьового логіна.

Я запускаю веб-браузер і входжу в акаунт електронної пошти *asonjayessenday*.

Гіперпосилання й досі працює.

Ласкаво просимо до UberChat!

У маті присутні сімдесят два активні учасники.

Ви новий користувач?

Я натискаю «Ні» і входжу під своїм ім'ям і паролем.

З поверненням, Jason9!
Зараз здійснюється вхід в UberChat!

Розмова набагато довша і з такою кількістю учасників, що мене кидає в холодний піт.

Я пробігаю очима найсвіжіші повідомлення, надіслані за останню хвилину.

Jason42: Будинок порожній десь із полудня.

Jason28: Ну, і хто з вас це зробив?

Jason4: Я їхав за Даніелою від Елеанор-стріт, 44 до поліцейського відділку, що в Північній Каліфорнії.

Jason14: Що вона там робила?

Jason25: Що вона там робила?

Jason10: Що вона там робила?

Jason4: Поняття не маю. Вона зайшла всередину, так і не вийшла. Її «Хонда» все ще тут.

Jason66: Це означає, що вона знає? Вона все ще в поліцейському відділку?

Jason4: Не знаю. Щось відбувається.

Jason49: Минулої ночі мене мало не вбив хтось із нас. Він дістав ключ від мого готельного номера й увірвався до мене серед ночі з ножом.

Я починаю друкувати...

Jason9: ДАНІЕЛА Й ЧАРЛІ ЗІ МНОЮ.

Jason92: У безпеці?

Jason42: У безпеці?

Jason14: Як?

Jason28: Доведи.

Jason4: У безпеці?

Jason25: Як?

Jason10: Ти сучий син.

Jason9: Це не має значення, але так, вони в безпеці. А ще вони дуже налякані. Я довго все це обдумував. Я так розумію, що всі згодні з тим, що в будь-якому разі Данієлу й Чарлі ніхто й пальцем не сміє зачепити?

Jason92: Так.

Jason49: Так.

Jason66: Так.

Jason10: Так.

Jason25: Так.

Jason4: Так.

Jason28: Так.

Jason14: Так.

Jason103: Так.

Jason5: Так.

Jason16: Так.

Jason82: Так.

Jason9: Я швидше втру, ніж побачу, що з ними щось трапиться. Тому, ось що я пропоную. Через два дні, опівночі, ми всі зустрічаємося на електростанції і проводимо мирну лотерею. Переможець отримує право жити з Данієлою і Чарлі в цьому світі. Крім того, ми руйнуємо куб, щоб сюди не понабігали ще якісь Джейсони.

Jason8: Ні?

Jason100: У жодному разі.

Jason21: Як ви собі це уявляєте?

Jason38: Нізашо.

Jason28: Доведи, що вони в тебе, або йди до біса.

Jason8: А чому випадок? Чому не вибороти це право? Хай вирішує переможець.

Jason109: А що робити тим, що програють? Покінчити життя самогубством?

JasonADMIN: Щоб не перетворювати нашу розмову на базар, я тимчасово заморожую акаунти всіх учасників, крім мене і Jason9?. Всі інші можуть читати цю розмову. Jason9, продовжуй, будь ласка.

Jason9: Я розумію, що будь-якої миті все може вийти з-під контролю. Я міг би й не зізнаватися. Ви б ніколи нічого не довідалися. Хто не хоче, може не брати в цьому участі, а просто зачекати, поки розвіється дим, а потім зробити з одним із нас те, що зробив Джейсон-2. Я знаю тільки одне — що я свого слова дотримаю, можливо, це й наївно з мого боку, але я думаю, що й ви всі так зробите. Бо ви дотримаєте слова не для нас. Ви дотримаєте його для Данієли й Чарлі. У мене є ще один вихід: узяти їх і щезнути назавжди. Нові імена. Життя в мандрах. Необхідність повсякчас озиратися. Як би мені не хотілося завжди бути з ними, але такого життя для своєї дружини й сина я не бажаю. І я не маю права прив'язувати їх до себе. Я налаштований так рішуче, що готовий піддати себе випробуванню цією лотереєю, в якій, судячи з кількості учасників, я програю. Я мушу спочатку поговорити з Данієлою, але й маю поширити цю інформацію. Я повернусь сюди завтра ввечері з більш детальною інформацією і доказом, Jason28.

JasonADMIN: Здається, про це вже хтось питав, але що станеться з тими, хто програє?

Jason9: Я ще не знаю. Значення має тільки те, щоб наша дружина й син прожили решту життя в мирі й спокої. А хто так не думає, той на них не заслуговує.

Мене будить світло, яке пробивається крізь завіси.

Данієла спить в моїх обіймах.

Дуже довго я просто лежу.

Тримаючи її.

Цю надзвичайну жінку.

Через якийсь час я вивільняюсь, вибираюсь із ліжка й підбираю з підлоги купу свого одягу.

Я вдягаюсь біля майже згаслого вогню — просто шар вуглин — і вкидаю в камін останні два поліна.

Оце ми заспались.

Годинник на плиті показує 9:30, у вікно над раковиною мені видно, як крізь ялини й берези навскоси пробивається сонячне світло, утворюючи на лісовій підстилці озерця світла й тіні скільки сягає око.

Я виходжу в морозний ранок і ступаю з веранди.

За будинком земля полого спускається до краю озера.

Я їду до кінця засніженої пристані.

На кілька кроків од берега вода взялася тонкою кригою, але ще дуже рано, навіть після недавнього шторму, щоб замерзло все озеро.

Я змітаю сніг із лавки, сідаю і дивлюсь, як із-за сосон виповзає сонце.

Живлющий морозець. Бадьорить, як порція еспресо.

Над поверхнею води здіймається туман.

Я чую, позаду під чиймись кроками скрипить сніг.

Озираюсь і бачу, як Даніела йде пристанню, ступаючи в мої сліди.

Вона несе два кухлі паруючої кави, на голові — чудово скуйовджена грива волосся, на плечі, як шаль, накинуто кілька ковдр.

Я дивлюсь, як вона наближається, й мені раптом спадає на думку, що це, схоже, наш із нею останній ранок разом. Завтра зранку я повертаюся в Чикаго. Сам.

Вона передає мені обидва кухлі, знімає одну ковдру й закутує мене в неї. Потім вона сідає на лавку, ми п'ємо каву й милуємось озером.

— Я завжди думав, що колись ми осядемо в такому ось місці.

— Я не знала, що ти хочеш переїхати у Вісконсин.

— Коли ми постаріємо. Підшукаємо будиночок, наведемо лад.

— Ти *зможеш* навести лад? — сміється вона. — Жартую. Я розумію, про що ти.

— Ми б могли тут жити влітку з онуками. А ти б собі малювала біля озера.

— А ти б що робив?

— Не знаю. Перечитав би нарешті всю підписку «Нью-Йоркер». Аби лишень поруч із тобою.

Вона торкається нитки, все ще намотаної на моєму підмізинному пальці.

— Що це?

— Джейсон-2 забрав мою обручку. А на початку зі мною щось таке сталося, що я почав втрачати зв'язок із реальністю. Не розумів, хто я насправді. Вже не знав достеменно, чи були ми з тобою одружені. Тому я зав'язав цю нитку на пальці, як нагадування про те, що ти, *ця* версія тебе реально існує.

Вона цілує мене.

Довго.

Я кажу:

— Мені треба тобі дещо сказати.

— Що?

— У тому першому Чикаго, де я прийшов до тяти, там, де я знайшов тебе на тій художній інсталяції про мультивсесвіт...

— Що? — усміхається вона. — Ти переспав зі мною?

— Так.

Її усмішка згасає.

Вона мить дивиться на мене, а потім якимось безбарвним голосом питає:

— Навіщо?

— Я не знав, де я, що зі мною відбувається. Всі думали, що я божевільний. Я теж почав був так думати. А потім я знайшов тебе — єдину знайому душу у навіженому світі. Я так хотів, щоб та Даніела була тобою, але це була не ти. Це було неможливо. Так само, як той інший Джейсон не був мною.

— То оце таким способом ти прокладав свій шлях через мультивсесвіт?

— Це було єдиний раз, і я тоді взагалі не розумів, де я, коли це трапилось. Я не міг збагнути, що зі мною, божеволію я, чи що?

— Ну, і як вона? Якою я була?

— Може, ми не буд...

— Я ж розказала тобі.

— Досить справедливо. Це було так само, як коли ти розповідала про повернення додому того іншого Джейсона першого вечора. Наче я був із тобою, ще не знаючи, що я люблю тебе. Наче знову вперше переживав те неймовірне поєднання. Про що ти зараз думаєш?

— Та от думаю, з якою силою на тебе розізлитися.

— А чому ти взагалі повинна на мене злитися?

— То он, значить, який у тебе аргумент? Це не зрада, якщо це — інша версія мене?

— Але ж я вважав, що то оригінал.

Це викликає в неї сміх.

От за що я її люблю — що в таку мить вона сміється.

— Якою вона була?

— Це була ти без мене. Без Чарлі. Вона начебто була подругою Раяна Голдера.

— Замокни. А я справді була успішним художником?

— Авжеж.

— Тобі сподобалась моя інсталяція?

— Вона була чудова. Ти була на висоті. Хочеш, я тобі розкажу про неї?

— Ще й як хочу.

І я розповідаю їй про той лабіринт із плексигласу, які відчуття виникають, коли ходиш там, усередині. Про надзвичайну образність. Про ефектний дизайн.

У неї горять очі, коли вона про все це слухає.

І тут же їй стає сумно.

— Як ти гадаєш, я була щаслива? — питає вона.

— Тобто?

— Щоб стати такою жінкою, мені довелося багато від чого відмовитися.

— Не знаю. Я пробув із цією жінкою всього сорок вісім годин. Мабуть, так само, як ти, як я, як будь-хто, вона про щось шкодувала. Я думаю, вона іноді прокидалася серед ночі й запитувала себе, чи правильний шлях вона обрала. Боялася, що ні. І намагалась уявити, яким би було її життя зі мною.

— Я теж іноді про таке думаю.

— Я бачив дуже багато твоїх версій. Зі мною. Без мене. Художник. Учитель. Графічний дизайнер. Але все це, зрештою, просто життя. Ми спостерігаємо за ним з боку, як на одну велику історію. Але коли ти в ній — дійова особа, то це всього-на-всього щоденне буття, правда? І може, це саме те, з чим треба змиритись?

Посеред озера вистрибує рибина, і від цього виляску в усі боки по склоподібній водній гладі розходяться ідеальні концентричні хвилі.

— Минулої ночі ти питала, як ми з цим упораємось.

— Якісь геніальні ідеї?

Моє перше бажання — захистити її і не казати про те, що я надумав. Але в нашій сім'ї не прийнято ховатися із секретами. Ми говоримо про все. Навіть про найважче. Це — невід'ємна риса нашої пари.

Отож я розповідаю їй про свою пропозицію, викладену в чаті минулої ночі, і бачу, як по її обличчю пробігають спалахи гніву, жаху, шоку й страху.

Нарешті вона каже:

— Ти хочеш розіграти мене в лотерею? Ніби якийсь чортів кошик із фруктами?

— Данієло...

— Я не хочу, щоб ти геройствував.

— Щоб там не сталося, ти отримаєш мене назад.

— Але це буде якась твоя версія. Ти ж це маєш на увазі, так? А якщо це буде ще один такий придурок, як той, що зруйнував наше життя? А якщо він буде не такий гарний, як ти?

Я дивлюся вбік, кудись на озеро й кліпаю, стримуючи сльози.

Вона питає:

— Навіщо ти жертвуєш собою, щоб зі мною був хтось інший?

— Ми всі мусимо пожертвувати собою, Данієло. Це єдиний вихід для тебе й Чарлі. Будь ласка. Просто дозволь мені зробити так, щоб твоє життя в Чикаго знову було безпечним.

Коли ми повертаємося в будинок, Чарлі стоїть біля плити й перевертає млинці.

— Пахне дивовижно! — кажу я.

Він питає:

— Зробиш оту фруктову штуку?

— Залюбки.

За секунду знаходжу дощечку й ніж.

Я стою біля сина, чищу яблука, ріжу їх кубиками й укидаю в каструлю, де вже кипить кленовий сироп.

У вікна видно, як сонце піднімається все вище й заливає світлом увесь ліс.

Ми разом снідаємо, невимушено балакаємо, і часом навіть здається, що все просто чудово, і думка про те, що це, мабуть, останній з ними сніданок, не свердлить мені мозок.

У другій половині дня ми пішки вирушаємо до містечка. Йдемо посеред старої сільської дороги. На сонці дорожнє покриття вже підсохло, а в тіні — вкрите кіркою злежаного снігу.

Ми купуємо одяг у комісійному магазині, а потім ідемо на денний сеанс у місцевому кінотеатрі, де показують фільм, який вийшов півроку тому.

Це тупа романтична комедія.

Саме те, що нам зараз потрібно.

Ми сидимо аж до кінця титрів, поки не вмикається світло, а коли ми виходимо з кінотеатру, надворі вже сутеніє.

На околиці містечка заходимо чогось випити в єдиний відчинений ресторан.

Ми сидимо в барі.

Даніела замовляє склянку піно нуар. Я замовляю собі пиво, а для Чарлі — кока-колу.

Придорожній ресторанчик переповнений — це єдина розвага буднього вечора в містечку Айс Рівер, штат Вісконсин.

Ми замовляємо їжу.

Я випиваю другу порцію пива, потім третю.

Невдовзі ми з Даніелою хмеліємо, а шум у ресторанчика зростає.

Вона кладе руку мені на ногу.

Від вина її погляд трохи затуманений, і мені так добре знову сидіти біля неї. Я стараюсь відгонити думки, що всі ці милі дрібниці, все, що зараз відбувається — для мене востаннє, але ці настирливі думки знову опосідають мене.

Народу в ресторанчику більшає.

Чудовий гамір.

У кінці залу на маленькій сцені починають розсідатися музики.

Я п'яний.

Не в зюю, і не як хлющ.

Просто приємно «тепленький».

Якщо я думатиму про щось інше, а не про те, що відбувається в даний момент, то мене зовсім розвезе, тому я думаю не про щось інше, а про те, що відбувається тут і зараз.

Музик четверо, вони грають стилізовану народну музику «кантрі-енд-вестерн». Скоро ми з Даніелою вже повільно танцюємо серед натовпу на маленькому п'ятачку.

Вона притулилася до мене, моя долоня лежить на її попереку, під звуки гавайської гітари й від того, як вона дивиться на мене, мені хочеться тільки одного — затягти її в наше скрипуче ліжко з розгвинченими бильцями і позбавити к бісу зі стін усі оті картинки в рамках.

Ми з Даніелою сміємося, самі не знаємо з чого.

— Ну ви, дітки, й нализилися! — каже Чарлі.

Якщо це й перебільшення, то невелике.

— Треба було випустити пару, — відповідаю я.

Чарлі каже Даніелі:

— За останній місяць такого не було, правда ж?

Вона дивиться на мене.

— Ні, не було.

Ми бредемо по шосе вже в темряві. Ні позаду, ні попереду нас не блиснула жодна фара.

У лісі цілковита тиша.

Ніщо не ворухнеться.

Тихо й спокійно, як на картині.

Я замикаю двері до нашої кімнати.

Даніела допомагає мені стягти з ліжка матрац.

Ми розстеляємо його на підлозі, гасимо світло й знімаємо із себе весь одяг.

У кімнаті холодно навіть із увімкненим калорифером.

Голяка й хапаючи дрижаки, ми залазимо під ковдри.

Її шкіра гладенька й холодна, рот м'який і теплий.

Я цілую її.

Вона каже, що я так потрібен їй всередині неї, що їй аж боляче.

Бути з Даніелою не значить, бути *наче* дома.

Бо це і є уособленням нашого дому.

Пам'ятаю, як я подумав про це, коли ми вперше кохалися п'ятнадцять років тому. Я відчув, що знайшов щось таке, що мені й на думку не спадало шукати.

Сьогодні я ще більше впевнююсь у цьому, коли дерев'яна підлога тихо стогне під нами, а місячний промінь прокрадається між завісами, щоб освітити обличчя Даніели, коли вона відкриває рот, а голову захиляє, і так вимогливо шепоче моє ім'я.

Ми впріли, в тиші чути, як калатають наші серця.

Даніела запускає пальці в моє волосся і в темряві дивиться на мене так, як я люблю.

— Чого ти? — питаю.

— Чарлі точно зауважив.

— Що саме?

— Те, що він сказав, коли ми повертались. Так не було відтоді, як з'явився Джейсон-2. Тебе неможливо замінити. Навіть тобою. Я все згадую, як ми вперше зустрілися. У ту мить нашого життя ми могли пересіктися з ким завгодно. Але ти з'явився на тій вечірці й урятував мене від того придурка. Я знаю, що частина нашої історії — це чиста фізика, іскра між двома контактами. Але друга частина — це просто диво. Диво в тому, що ти увійшов у моє життя саме в потрібну мить. Саме ти, а не

хтось інший. У якомусь сенсі, це навіть більше диво, ніж та іскра сама по собі. Те, що ми взагалі знайшли одне одного.

— Це надзвичайно!

— І ось я бачу, що те ж саме сталося вчора. Із усієї купи Джейсонів тільки ти додумався утнути оту божевільну штуку в закусочній, щоб опинитися в поліції, де ми нарешті так благополучно зустрілися.

— Тобто ти хочеш сказати, що це доля.

Вона усміхається.

— Здається, я хочу сказати, що ми вдруге знайшли одне одного.

Ми знову кохаємось і засинаємо.

Глупої ночі вона будить мене й шепоче мені на вухо:

— Я не хочу, щоб ти їхав.

Я повертаюсь і дивлюся на неї.

Її очі широко розплющені в темряві.

У мене болить голова.

У роті сухо.

Я перебуваю в тому непевному стані між сп'янінням і похміллям, коли задоволення повільно перетворюється на біль.

— Може, ми просто поїдемо далі?

— Куди?

— Я не знаю.

— А що ми скажемо Чарлі? У нього є друзі. Може, й дівчина. Так і скажемо йому, щоб він усе це забув? Зрештою, йому подобається в школі.

— Я знаю, — каже вона. — І мені від цього гидко, але так, це те, що ми йому скажемо.

— Місце, де ми живемо, наші друзі, наша робота — ці речі нас визначають.

— Не тільки ці речі нас визначають. Поки я з тобою, я напевне знаю, хто я.

— Даніело, понад усе на світі я хочу бути з тобою. Але якщо я не зроблю отого завтра, ви з Чарлі ніколи не будете в безпеці. І щоб там не трапилось, а біля тебе буду я.

— Я не хочу якусь твою версію. Я хочу тебе.

Я прокидаюся ще затемна від того, що в голові гупає пульс, а в роті пересохло намертво.

Натягнувши джинси й сорочку, шкандибаю коридором.

Камін сьогодні не розпалювали, і єдиним джерелом освітлення на першому поверсі є слабенький нічник, увімкнений в розетку над кухонним столом.

Я беру з шафи склянку і набираю воду з крана.

Випиваю залпом.

Набираю ще.

Центральне опалення вимкнене.

Я стою біля раковини й сьорбаю чудову холодну воду.

У хаті так тихо, що я чую, як потріскує підлога, коли в різних кутках будинку деревні волокна розширюються і стискаються.

Дивлюся на ліс у вікно над кухонною раковиною.

Я радий, що саме я потрібен Даніелі, але я не знаю, куди б ми могли поїхати звідси. Я не знаю, як уберегти їх.

Трохи далі за джипом щось впадає мені в око.

По снігу повзе якась тінь.

Сплеск адреналіну.

Я ставлю склянку, йду до входних дверей, взуваю черевики.

Виходжу на веранду, застібаю сорочку й іду до втоптаного снігу між сходами й машиною.

Потім далі, за джип.

Онде.

Я бачу те, що муляло мені очі з кухні.

Воно ще ворухиться, коли я наближаюся.

Воно більше, ніж здавалося спершу.

Завбільшки з людину.

Ні.

Боже.

Та це людина.

Шлях, яким він повз, відмічений смугами крові, котра здається чорною при світлі зірок.

Він стогне, намагаючись повзти до веранди. Навряд чи він туди добереться.

Я підходжу до нього, стаю на коліна.

Це — я, той самий бушлат, рюкзак із «Лабораторій швидкості», нитяна обручка.

Однією рукою він тримається за живіт. Вона вся залита ще паруючою кров'ю. Він дивиться на мене неймовірно розпачливими очима.

Я питаю:

— Хто зробив це з тобою?

— Один із нас.

— Як ти мене знайшов?

Він викашлює бризки крові.

— Допоможи мені.

— Скільки вас тут?

— Здається, я помираю.

Я роззираюсь довкола. Відразу ж помічаю пару закривавлених слідів, які йдуть від цього Джейсона до джипа й завертають за ріг будинку.

Вмираючий Джейсон називає моє ім'я.

Наше ім'я.

Просить про допомогу.

І я хочу йому допомогти, але в голові б'ється одна думка — вони нас знайшли.

Вони таки знайшли нас.

Він каже:

— Не дай їм скривдити її.

Я озираюсь на машину.

Спочатку я не помітив, але тепер бачу, що всі шини порізані.

Десь неподалік я чую, як під чиймись кроками рипить сніг.

Я намагаюся зловити якийсь рух серед дерев, але світло зірок не проникає глибше в ліс, який темніє навколо будинку.

Він каже:

— Я не готовий до цього.

Я дивлюся в його очі й відчуваю, як у мені нарастає паніка.

— Якщо це кінець — будь мужчиною.

Тишу розтинає постріл.

Звук виходить з-за будинку, від озера.

Я рвонув назад через сніг, повз джип, мчу до веранди, намагаючись зрозуміти, що відбувається.

Ізсередини будинку Даніела вигукує моє ім'я.

Я злітаю сходами.

Вриваюсь у вхідні двері.

Даніела виходить у коридор. Вона закутана в ковдру, ззаду на неї падає світло з головної спальні.

Син з'являється з кухні.

Я замикаю за собою вхідні двері, коли Даніела й Чарлі збираються в коридорі.

Вона питає:

— Хтось стріляв?

— Так.

— Що відбувається?

— Вони нас знайшли.

— Хто?

— Я.

— Як це могло статися?

— Нам треба їхати негайно. Ви обоє йдіть у нашу спальню, одягайтеся, починайте збирати речі. Я піду перевірю, чи замкнені задні двері, а потім прийду до вас.

Вони рушають коридором.

Вхідні двері надійно замкнені.

В будинок можна потрапити тільки через французькі двері, які ведуть з веранди у вітальню.

Я проходжу через кухню.

Даніела й Чарлі чекатимуть від мене рішення про наші подальші дії.

А я поняття не маю, що нам робити.

Ми не можемо скористатися машиною.

Нам доведеться йти пішки.

Коли я добираюся до вітальні, мої думки вже несуться бурхливим потоком свідомості.

Що нам треба взяти із собою?

Телефони.

Гроші.

Де наші гроші?

У конверті в нижній шухляді комода в нашій спальні. Що ще нам знадобиться?

Що нам не можна забути?

Скільки моїх версій полює тут на нас?

Невже я сьогодні помру?

Від своєї власної руки?

Я намацую дорогу в темряві, повз диван, до французьких дверей. Коли я підходжу й смикаю ручки, мені спадає на думку: тут не може бути так холодно.

Хіба що ці двері недавно відчиняли.

Буквально кілька секунд тому.

Зараз вони замкнені, а я не пам'ятаю, щоб я їх зачиняв. У шибки я наче щось бачу на веранді, але ще дуже темно, і важко щось розгледіти. Здається, воно ворухнеться. Мені треба повертатися до сім'ї.

Коли я стаю спиною до французьких дверей, з-за дивана виростає якась тінь.

У мене зупиняється серце.

Спалахує лампа.

Я бачу себе за три метри від себе, одна рука на вимикачі, в іншій — пістолет, націлений на мене.

На ньому тільки труси.

Руки закривавлені.

Він обходить диван, тицяючи пістолет мені в обличчя, і тихо каже:

— Роздягайся.

Я впізнаю його по шраму на обличчі.

У французькі двері мені видно, що робиться позаду мене.

Світла лампи достатньо, щоб побачити на веранді купу одягу — черевики «Тімберденди» і бушлат — та ще одного Джейсона, який лежить на боку, головою в калюжі крові, з перерізаним горлом.

Він каже:

— Я не повторюватиму.

Я починаю розстібати сорочку.

— Ми знайомі, — кажу.

— Ще б пак.

— Ні, я про шрам на твоєму обличчі. Два дні тому ми разом пили пиво.

Я бачу, що він розуміє, про що я кажу, але це на нього не впливає так, як я сподівався.

Він каже:

— Це не змінить того, що має статися. Це кінець, брате. Ти зробив би так само, і ти це знаєш.

— Ні, насправді я б цього не робив. Спершу збирався, але не робитиму.

Я витягаю руки з рукавів і кидаю йому сорочку.

Я знаю, що він задумав: перевдягтися в мій одяг. Піти до Данієли, видавши себе за мене. Йому доведеться знову різонутися себе по тому шраму, щоб це виглядало, як свіжа рана.

Я кажу:

— У мене є план, як її захистити.

— Еге ж, я читав. Я не збираюся жертвувати собою заради того, щоб із моєю жінкою і сином був хтось інший. Джинси також.

Я розстібаю їх, думаючи, що я помилявся. Ми не одне й те ж саме.

— Скількох із нас ти вбив сьогодні? — питаю.

— Чотирьох. А якщо треба буде, то вб'ю і тисячу.

Витягши з джинсів одну ногу, я кажу:

— Щось сталося з тобою в кубі, у тих світах, про які ти говорив. Чому ти став таким?

— Мабуть, вони тобі не дуже й потрібні. А раз так, то ти на них і не заслуговує...

Я жбурляю джинси йому в обличчя і накидаюся на нього.

Обхоплюю Джейсона за стегна, ривком піднімаю і щосили гепая ним об стіну, вибиваючи з його легень повітря.

Пістолет падає на підлогу.

Я футболлю його на кухню, поки Джейсон оговтується, і замантулюю коліном йому в обличчя.

Чується хрускіт кісток.

Вхопивши його за голову, замахуюсь коліном, щоб іще раз йому ввірвати, але він вибиває з-під мене мою ліву ногу.

Я падаю на паркет, вдаряюся потилицею так, що в мене іскри летять з очей, і ось він вже сидить на мені верхи. Кров тече з його роз'юшеного обличчя, однією рукою він душить мене за горло.

Він частує мене кулаком, і я відчуваю, що в мене на щоці під лівим оком вибухає супернова болю.

Він ще врізає мені.

Я кліпаю крізь полуду сліз і крові, і коли я вже можу щось розібрати, то чітко бачу, що в руці, якою він мене бив, він стискає ніж.

Постріл.

У мене дзвенить у вухах.

У його грудині з'являється маленький чорний отвір, через який струмує кров і стікає по центру грудей. Ніж випадає з його рук і дзенькає на підлозі біля мене. Я бачу, як він намагається затулити пальцем той отвір, але кров не зупиняється.

Він хапає ротом повітря, харчить, хрипить і дивиться на того, хто в нього вистрелив.

Я теж витягаю шию і бачу ще одного Джейсона, який цілиться в нього. Цей Джейсон чисто поголений, на ньому чорна шкірянка, яку Даніела подарувала мені на нашу річницю.

На його лівій руці блищить золота шлюбна обручка.

Моя обручка.

Джейсон-2 знову натискає курок, і наступна куля відтинає шматок черепа у мого нападника.

Він падає навznak.

Я перевертаюсь і повільно сідаю.
Сплюваю кров.
Моє обличчя горить.
Джейсон-2 наставляє пістолет на мене.
Він збирається натиснути на курок.

Я бачу, що це вже справді підступає моя смерть. Я не можу вимовити й слова, тільки перед очима пролітають кадри: я малий на фермі моїх бабусі й дідуся в західній Айові. Теплий весняний день. Глибоке небо. Кукурудзяні поля. Я веду футбольний м'яч через двір до мого брата, який стоїть на «воротях» — між двома кленами.

Цікаво, чому саме цей спогад — останній на межі смерті? Чи був я найщасливіший тієї миті? Чи, може, саме тоді я найбільше був самим собою?

— Припини!

Даніела стоїть у кухонному закутку, вже вдягнена. Вона дивиться на Джейсона-2.

Вона дивиться на мене.
На Джейсона з простреленою головою.
На Джейсона на веранді з перерізаним горлом.
І рішуче, без жодного тремтіння в голосі, питає:
— Де мій чоловік?

Джейсон-2 зразу скисає.
Я витираю кров з очей.

— Ось я.

— Що ми робили сьогодні ввечері?

— Ми танцювали під поганеньку сільську музику, прийшли додому й кохалися. — Я дивлюся на цього чоловіка, який украв моє життя.

— Це ти мене викрав?

Він дивиться на Даніелу.

— Вона все знає, — кажу. — Немає сенсу брехати. Даніела питає:

— Як ти міг зробити таке зі мною? З моєю сім'єю? Позаду неї з'являється Чарлі, дивлячись на цей жах навколо нас.

Джейсон-2 кидає погляд на неї.

Потім на Чарлі.

Від мене до Джейсона-2 всього якихось два метри, але я все ще сиджу на підлозі.

Перш ніж я дістану його, він натисне на курок.

Треба змусити його говорити, думаю я.

— Як ти нас знайшов? — питаю.

— У Чарлі на мобілці є додаток «Знайти мій телефон».

— Я просто увімкнув його для однієї смс-ки вчора пізно ввечері. Я не хотів, щоб Анджела думала, що я її продинамив, — пояснює Чарлі.

Я дивлюся на Джейсона-2.

— А інші Джейсони?

— Не знаю. Думаю, вони попленталися за мною.

— Скільки їх.

— Поняття не маю, — він повертається до Данієли. — Я отримав усе, що хотів, крім тебе. А думки про тебе не давали мені спокою. Чим би могли стати. Ось чому...

— Треба було тоді залишитися зі мною п'ятнадцять років тому, коли в тебе був шанс.

— Тоді б я не побудував куб.

— Ну й нічого б страшного не сталося. Ти тільки глянь. Хіба робота всього твого життя принесла комусь щось, крім болю?

— Кожна мить, кожен подих містить вибір, — пояснює він. — Та життя недосконале. Ми робимо неправильний вибір. Отож і живемо усе подальше життя, про щось шкодуючи. Чи може бути щось гірше? Я побудував дещо, завдяки чому можна забути про цей жаль. І знайти світи, де ти зробив правильний вибір.

Данієла каже:

— В житті це не спрацьовує. Ти живеш зі своїм вибором і отримуєш урок. Цю систему не обдуриш.

Дуже повільно я переношу вагу на ноги.

Але він помічає це й каже:

— Навіть не думай.

— Ти збираєшся вбити мене просто на їхніх очах? — питаю. — Справді?

— У тебе були надзвичайні мрії, — каже він мені. — Ти б міг залишитися в моєму світі, в житті, яке я побудував, і здійснити їх.

— Он, значить, яке ти знайшов для себе виправдання?

— Я уявляю хід твоїх думок. Той жах, з яким ти стикаєшся щодня, сідаючи на поїзд, щоб потрапити на лекції. Ти думаєш: *«Невже оце і все?»* Може, в тебе вистачає мужності прийняти це. А може й ні.

— Не тобі судити... — кажу я.

— Якраз таки мені судити, Джейсоне, бо я — це ти. Може, ми й розгалузились у різні світи п'ятнадцять років тому, та однак ми пов'язані. Твоє призначення не в тому, щоб викладати фізику старшокурсникам. Не в тому, щоб такі люди як Раян Голдер, отримували визнання, яке по праву

належить тобі. Ти здатен зробити *все*. Я знаю, бо я це все зробив. Подивись, що я побудував. Я міг би щодня прокидатись у твоєму особняку й милуватися собою в дзеркалі, бо я досяг усього, чого хотів. А ти можеш сказати те ж саме? Чого досяг ти?

— Я побудував життя із ними.

— Я дав тобі, дав нам обом те, про що потай мріє кожен. Шанс прожити два життя. Наші найкращі два життя.

— Я не хочу двох життів. Мені потрібні вони.

Я дивлюсь на Данієлу. Я дивлюсь на свого сина.

Данієла каже Джейсону-2:

— А мені потрібен він. Будь ласка. Залиш нам наше життя. Не треба тобі цього робити.

Його обличчя кам'яніє.

Очі звужуються.

Він підходить до мене.

Чарлі кричить:

— Ні!

Пістолет за кілька сантиметрів од мого обличчя.

Я втуплююсь в очі свого двійника, питаю:

— Ну, ось ти мене вб'єш, і що потім? Що це тобі дасть? Це не змусить її любити тебе.

Його рука тремтить.

Чарлі рушає до Джейсона-2.

— Не займай його.

— Залишайся на місці, синку, — я не зводжу погляду з дула пістолета. — Ти програв, Джейсоне.

Чарлі наближається. Данієла намагається втримати його, але він висмикує руку.

Чарлі підходить ще ближче, і Джейсон на якусь частку секунди відводить від мене погляд.

Я вибиваю пістолет з його руки, хапаю з підлоги ніж і встромляю в його живіт. Лезо входить майже без опору.

Встаючи, я висмикую ніж, і коли Джейсон-2 падає на мене, обхопивши мене за плечі, я знову штрикаю його ножом.

Знову, і знову, і знову.

Потоки крові виливаються крізь його сорочку мені на руки, і всю кімнату заповнює запах іржі.

Він стискає мене, ніж усе ще стирчить в його кишках.

Я думаю про нього з Даніелою, коли я повертаю ніж, висмикую його, і відштовхую Джейсона від себе.

Він хитається.

Його обличчя перекошується.

Він тримається за живіт.

Кров витікає крізь його пальці.

Ноги в нього підкошуються.

Він зі стогоном сідає, витягується на боці, голова падає на підлогу.

Я обмінююсь поглядами з Даніелою і Чарлі. Потім іду до Джейсона-2, порпаюся в його кишнях. Він стогне. Нарешті витягую зв'язку своїх ключів від машини.

— Де «Субурбан»? — питаю.

Він відповідає, і мені доводиться нахилитися до нього, щоб почути його голос:

— Півкілометра за поворотом. На узбіччі.

Я кидаюсь до купи одягу, яку зняв буквально хвилину тому, швидко вдягаюсь.

Застебнувши сорочку, я нахиляюся, щоб зав'язати шнурки, поглядаючи на Джейсона-2, який стікає кров'ю на паркеті цієї старої хатини.

Я беру з підлоги пістолет і витираю ручку об джинси.

Нам треба йти.

Хтозна, скільки їх ще сюди набіжить.

Мій двійник кличе мене.

Я озираюсь — він тримає мою обручку в залитих кров'ю пальцях.

Я підходжу до нього, і коли я надіваю обручку на палець поверх нитяної обручки, Джейсон-2 хапає мене за руку й притягає поближче до свого обличчя.

Він намагається щось сказати.

— Я не чую тебе, — кажу я.

— Подивись... у... бардачку.

Підходить Чарлі, міцно обнімає мене, намагаючись стримати сльози, але його плечі здригаються і ридання прориваються назовні. Він плаче в моїх руках, як маленький хлопчик, а я згадую про той жах, свідком якого він щойно був, і мені самому на очі навертаються сльози.

Я беру його обличчя в долоні.

Кажу:

— Ти врятував мені життя. Якби ти не спробував його зупинити, у мене б не було жодного шансу.

— Правда?

— Правда. А ще я зараз розтовчу твій чортів телефон на друзки. Тепер нам треба тікати. Задні двері.

Ми кидаємося через вітальню, перестрибуючи через калюжі крові.

Я відчиняю французькі двері, Чарлі з Даніелою вибігають на веранду, а я озираюся на чоловіка, який заварив усю цю кашу.

У нього все ще розплющені очі. Повільно блимаючи, він дивиться нам услід.

Я виходжу назовні й ривком зачиняю за собою двері.

Мені трапляється калюжа крові ще одного Джейсона, перш ніж я добігаю до сітчастих дверей.

Я не зовсім уявляю, куди йти.

Ми вибігаємо на берег, далі рушаємо на північ між деревами.

Озеро гладке й чорне, як обсидіан.

Я пильно придивляюся до кожного дерева, з-за будь-якого може вискочити Джейсон і прикінчити мене за секунду.

Метрів через сто ми звертаємо вбік від берега і прямуємо просто на дорогу.

З будинку доносяться чотири постріли.

Ми біжимо, бракує дихання через долання високих кучугур.

Збурений адреналін поки що притлумлює біль у моєму розбитому обличчі, та хтозна, скільки ще я так протримаюсь.

Ми вискакуємо з лісу на дорогу.

Я стою на подвійній жовтій лінії, і на мить ліс завмирає.

— Куди далі? — питає Даніела.

— На північ.

Ми швидко йдемо серединою дороги.

Чарлі каже:

— Я бачу її.

Прямо попереду, праворуч од узбіччя я помічаю багажник нашого «Субурбана», наполовину схованого серед дерев.

Ми залазимо всередину, і коли я встромляю ключ у замок запалення, краєм ока ловлю рух у боковому дзеркалі — по дорозі до нас мчить якась тінь.

Заводжу двигун, відпускаю аварійне гальмо, вмикаю передачу.

Пришпорюю «Субурбана», вдавляючи педаль газу в підлогу.

Командую:

— Пригніться!

— Навіщо? — питає Даніела.

— Робіть, що кажу!

Ми вриваємося в темряву.

Я вмикаю фари.

Їхнє світло впирається прямо в Джейсона, який стоїть посеред дороги, наставивши пістолет на машину.

Спалах вогню.

Куля пробиває лобове скло, виринає шматок підголівника за кілька сантиметрів од мого правого вуха.

Ще один сліпучий спалах, ще один постріл.

Даніела скрикує.

Ну й сволота ж оця моя версія, якщо наважилась стріляти в Даніелу й Чарлі!

Джейсон намагається відступити з дороги, але спізнюється на півсекунди.

Правий край бампера врізається йому в живіт, удар смертельний.

Його різко підкидає і він з розгону врізається головою у вікно переднього пасажира, розбиваючи його на друзки.

У дзеркало заднього виду видно, як він котиться по дорозі, а ми летимо вперед.

— Усі цілі? — питаю.

— Я в порядку, — відгукується Чарлі.

Даніела випрямляється на сидінні.

— Даніело?

— Я в порядку, — каже вона й починає витрушувати з волосся уламки триплекса.

Ми мчимо по темній трасі.

Всі мовчать.

Зараз третя година ранку, крім нас на дорозі немає жодної машини.

Нічне повітря свистить в отвори від куль в лобовому склі. У розбите вікно біля голови Даніели вривається оглушливий шум дороги.

Я питаю:

— Ваші телефони ще у вас?

— Так.

— Давайте їх мені. Твій теж, Чарлі.

Вони передають їх мені, я на кілька сантиметрів опускаю своє вікно й викидаю їх з машини.

— Вони весь час будуть з'являтися? — питає вона. — Вони ніколи не зупиняться.

І вона правду каже. Іншим Джейсонам не можна вірити. Затія з лотереєю — дурниця.

— Я думав, що з цим можна якось упоратись.

На мене навалюється страшенна втома.

Моє обличчя із кожною секундою болить дедалі сильніше.

Я кидаю погляд на Даніелу.

— Відчини-но бардачок.

— А що я шукаю? — питає вона.

— Не знаю.

Вона витягає інструкцію користувача «Субурбана». Страховку і реєстраційні документи.

Манометр для вимірювання тиску в шинах.

Ліхтарик.

І такий знайомий мені шкіряний мішечок.

Розділ п'ятнадцятий

Ми сидимо в нашому обстріляному «Субурбані» на закинутій парковці.

Я їхав усю ніч.

Я розглядаю своє обличчя в дзеркалі. Ліве око фіолетове, сильно напухло, шкіра на лівій вилиці почорніла — під нею зібралася кров.

Доторкнутися неможливо.

Я повертаюся до Чарлі, потім дивлюся на Даніелу.

Вона перехиляється через центральну консоль і легенько проводить нігтями ззаду по моїй шиї, питає:

— У нас є якийсь інший вибір?

— Чарлі? Це також і твоє рішення.

— Я не хочу їхати.

— Я знаю.

— Але я думаю, що ми мусимо це зробити.

Раптом мені набігла найдивніша думка, промайнула, як легка літня хмарина.

Ми явно дійшли до межі. Все, що ми будували — наш дім, наша робота, наші друзі, наше спільне життя — все пішло прахом. У нас не лишилося нічого, крім нас самих, але цієї миті я відчуваюся найщасливішим за все своє життя.

Ранкове сонце пробивається крізь тріщини в даху, розкидаючи плями світла по темному, порожньому коридору.

— Крута місчинка, — зауважує Чарлі.

— А ти знаєш, куди йти? — питає Даніела.

— Де-де, а тут я можу провести нас до місця із зав'язаними очима.

Я веду нас цими обідраними, занехаяними проходами, мало не падаючи від втоми. Мене тримає кофеїн і страх. Я запхав іззаду за пояс пістолет, який я прихопив із тієї хатини, шкіряний мішечок Джейсона-2 затис під рукою. Раптом я згадую, що коли на світанку ми заїхали в південний район, то, звертаючи на захід від центру, я навіть не глянув на силует міста на обрії.

Було б непогано кинути на нього останній погляд.

Відчуваю напад жалю, але швидко його вгамовую.

Я згадую всі ті ночі, коли я без сну лежав у ліжку й намагався уявити, як би все склалося, коли б я не вибрав те відгалуження дороги, йдучи яким, я став батьком і посереднім професором фізики, а не зіркою у своїй царині. Гадаю, що причина всьому — бажання мати те, чого в тебе немає. І чого, як мені здавалося, можна було досягти, зробивши інший вибір.

Але правда полягає в тому, що я таки зробив той інший вибір.

Бо я — це не тільки я.

Моє розуміння ідентичності особистості сильно похитнулося — виявляється, що я всього лише одна грань істоти на ім'я Джейсон Дессен, істоти, яка має безкінечну кількість граней, і яка зробила всі можливі варіанти вибору, і прожила всі можливі життя.

І я не можу позбутися думки, що ми — це щось більше, ніж просто загальна сума всіх виборів, які ми зробили, і що весь той безмір шляхів, які ми могли обрати, також якимось чином впливає на весь загал нашої ідентичності.

Але чхати я хотів на всіх тих інших Джейсонів.

Мені не потрібні їхні життя.

Я хочу своє життя.

І хай там як влаштована вся та механіка, а я хочу бути тільки разом із цією Даніелою і з цим Чарлі. Бо якщо різниця буде хоч у мікрон, вони вже не будуть тими людьми, яких я люблю.

Ми повільно спускаємося сходами в генераторну, наші кроки лунко розносяться у величезному відкритому просторі.

За один проліт від підлоги Даніела каже:

— Унизу хтось є.

Я завмираю.

Я вдивляюсь униз, у темряву, і в мене пересихає в роті.

Я бачу, як якийсь чоловік устає з того місця на підлозі, де він сидів.

Поряд із ним — ще один.

І ще.

Уся темрява між останнім генератором і кубом, забита моїми версіями, які зводяться на ноги.

Чорт.

Вони прийшли зарано для лотереї.

Їх десятки.

І всі дивляться на нас.

Я озираюся на сходи, кров так сильно шумить у моїх вухах, що на якийсь час заглушує все водоспадом панічного «білого шуму».

Даніела каже:

— Ми не будемо тікати, — вона витягує пістолет з-за мого пояса й бере мене під руку. — Чарлі, візьми батька за руку і хай там що — не відпускай.

— Ти впевнена? — питаю.

— На мільйон відсотків.

Чарлі й Даніела міцно тримаються за мене з обох боків. Ми повільно долаємо останні кілька сходинок й рушаємо порепаною бетонною підлогою.

Мої двійники стоять між нами й кубом.

У залі нічим дихати.

Чути тільки наші кроки й вітер, який задуває у вибиті вікна високо вгорі.

Я відчуваю, як Даніела тремтить, видихаючи.

Рука Чарлі мокріє в моїй.

— Просто йдемо, — кажу я.

Один із них виступає наперед.

Він звертається до мене:

— Це не те, що ти пропонував.

Я кажу:

— Усе змінилося. Ціла купа нас спробувала вбити мене минулої ночі, і...

Даніела перебиває, додаючи:

— Один із вас стріляв у нашу машину, в якій сидів Чарлі. Все. Досить.

Вона підштовхує мене вперед.

Ми впираємося в них.

Вони непорушно стоять на нашому шляху.

Хтось каже:

— Раз ти тут, то проводьмо цю лотерею.

Даніела стискає мою руку ще сильніше.

Вона каже:

— Ми з Чарлі йдемо в куб із *цим* чоловіком. — У неї перехоплює голос. — Якби існував якийсь інший вихід... Ми просто стараємося зробити все якнайкраще.

Цього не уникнути — я зустрічаюся поглядом із Джейсоном, який стоїть найближче. Його заздрість і ревності — як окрема істота. На ньому

якесь лахміття. Від нього тхне бездомністю і відчаєм.

Він тихо гарчить до мене:

— Чому це *ти* її отримав?

Джейсон позаду нього каже:

— Йдеться не про нього. Йдеться про те, чого хоче вона. Про те, що краще для нашого сина. Ось що зараз важливо. Дайте їм дорогу. Відійдіть усі.

Натовп починає розступатися.

Ми повільно йдемо коридором із Джейсонів.

Хтось плаче.

Гарячими, лютими, розпачливими сльозами.

Я теж плачу.

І Даніела.

І Чарлі.

Інші — стримані й напружені.

Нарешті останній з них відступає.

Попереду бовваніє куб.

Двері розчинені навстіж.

Чарлі заходить перший, за ним — Даніела.

Ледве втримуючи серце в грудях, я все чекаю, що ось зараз щось станеться.

Мене вже нічого не здивує.

Я переступаю поріг, беруся рукою за двері, кидаю останній погляд на свій світ.

Цю картину я ніколи не забуду.

Зверху, з вікон, ллється світло, падає на старі генератори, а в оглушливій, моторошній і запаморочливій тиші з півсотні моїх версій незмигно дивляться на куб.

Замок у дверях клацає.

Засув стає на місце.

Я вмикаю ліхтар і дивлюся на свою сім'ю.

На якусь мить здається, що Даніела ось-ось втратить свідомість, але вона тримається.

Я витягаю шприци, голки й ампули.

Налаштовую все.

Просто, як у старі часи.

Я допомагаю Чарлі закасати рукав сорочки вище ліктя.

— Перший раз це досить сильно діє. Ти готовий?

Він киває.

Непорушно тримаючи його руку, я вводжу голку в його вену, тягну на себе поршень, бачу, як кров змішується з розчином у шприці.

Коли я вливаю всю дозу Раянового препарату в кровоносну систему свого сина, очі Чарлі заковчуються і він падає спиною на стіну.

Я зав'язую джгут навколо своєї руки.

— Як довго діє препарат? — питає Даніела.

— Приблизно годину.

Чарлі сідає.

— Ти в порядку? — питаю.

— Це було химерно.

Я роблю ін'єкцію собі. Минуло вже кілька днів, як я не використовував препарат, і мене накрило сильніше, ніж звичайно.

Оговтавшись, я беру останній шприц.

— Твоя черга, кохана.

— Ненавиджу голки.

— Не турбуйся. Я добре набив руку.

Скоро препарат діє на нас усіх.

Даніела бере з моїх рук ліхтар і виходить у двері.

Коли світло падає в коридор, я спостерігаю за її обличчям. Спостерігаю за обличчям сина. На їхніх обличчях страх. Благоговіння. Я згадую, як уперше побачив цей коридор, ті відчуття жаху та подиву, які переповнювали мене.

Відчуття, що ти ніде.

В якомусь проміжному стані.

— Як далеко він веде? — питає Чарлі.

— В нього немає кінця.

Ми разом ідемо цим коридором, який веде в безкінечність.

Мені не віриться, що я знову тут.

Що я тут із ними.

Не знаю, як точніше описати свої відчуття, але це не той ірраціональний страх, який я відчував раніше.

Чарлі каже:

— Отож, кожні ці двері відчиняються в інший світ.

— Нічого собі!

Я дивлюся на Даніелу, питаю:

— Ти в порядку?

— Так. Я з тобою.

Ми вже довгенько йдемо, і в нас залишається мало часу.

Я кажу:

— Дія препарату скоро закінчиться. Нам вже треба братися до роботи.

Отож, ми зупиняємося перед дверима, схожими на всі інші.

Даніела каже:

— Я тут подумала: всі оті Джейсони знайшли дорогу назад у їхній світ. А що, як хтось із них пробереться туди, куди врешті потрапимо ми? Теоретично, всі вони думають так само, як і ти, правда ж?

— Так, але я не збираюся відчиняти двері, і ти також.

Я повертаюся до Чарлі.

Він дивується:

— Я? А раптом я все зіпсую? А що, як я приведу нас в якесь жахливе місце?

— Я довіряю тобі.

— Я теж, — каже Даніела.

Я веду далі:

— Хоча двері відчинятимеш ти, шлях до цього нового світу насправді ми творили разом. Ми всі троє. — Чарлі напружено дивиться на двері. — Послухай, — кажу я, — я намагався пояснити тобі, як працює цей куб, але забудь усе на хвилину. Фокус тут ось у чому. Цей куб, по суті, не так уже й відрізняється від життя. Якщо ти заходиш у нього зі страхом, то й на виході ти знайдеш страх.

— Але я навіть не знаю, з чого почати, — каже він.

— Це — чистий аркуш.

Я обнімаю свого сина.

Я кажу йому, що дуже люблю його.

Кажу, що дуже пишаюся ним.

Потім ми з Даніелою сідаємо на підлогу, спираючись спинами об стіну, обличчям до Чарлі й до дверей. Вона кладе голову мені на плече й бере мене за руку.

Коли я їхав сюди минулої ночі, я думав, що боятимуся вступити в новий світ, але зараз я зовсім не боюся.

Мене переповнює дитячий захват від бажання подивитися, що ж там буде далі.

Поки мої рідні люди зі мною, я готовий на все.

Чарлі підходить до дверей і береться за ручку.

Перш ніж відчинити їх, він глибоко вдихає і озирається на нас, такий хоробрий і сильний, яким я його ще ніколи не бачив.

Чоловік.

Я киваю.

Він повертає ручку, і я чую, як засув зрушує з місця.

Яскраве світло лезом врізається в коридор. Це сяйво таке сліпуче, що я мушу на мить заплющити очі. Коли вони трохи звикають, я бачу силует Чарлі на тлі відчинених дверей куба.

Я встаю, допомагаю підвестися Даніелі, і ми підходимо до нашого сина, а холодний, стерильний вакуум коридору наповнюється теплом і світлом.

Вітер заносить у двері запах вологої землі й невідомих квітів.

Світ, омийтий грозою.

Я кладу руку на плече Чарлі.

— Ви готові? — питає він.

— Ми тут, поруч із тобою.

Подяки

«Темна матерія» була найважчою роботою за всю мою кар'єру, і я не проштовхнув би її через фінішну пряму без допомоги й підтримки цілого сузір'я щедрих, талановитих і чудових людей, котрі розганяли хмари на моєму небі, поки я її писав.

Мій агент і друг Девід Гейл Сміт цього разу творив справжні дива, а вся команда літературного агентства «Inkwell Management» була моєю опорою на кожному кроці написання цієї книжки. Дякую Ричарду Пайну за мудру пораду, надану саме тоді, коли ми потребували її найбільше. Дякую Алексіс Герлі за її проникливість та намір продавати моє творіння на міжнародному рівні. Дякую Натаніелю Джексу, видатному знавцю з оформлення ділових паперів.

Мій кіно- і ТВ-менеджер Анджела Ченг Каплан, а також адвокат у царині розважальної індустрії Джоел Вандерклут, виняткові. Мені пощастило, що вони були на моєму боці.

Команда видавництва «Crown» — це одні з найрозумніших людей, з якими мені коли-небудь доводилося працювати. Їхня пристрасть і відданість цій книжці просто вражаючі. Дякую вам, Моллі Стерн, Джуліан Павія, Майя Мавджи, Девід Дрейк, Діана Мессіна, Даніель Кребтрі, Сара Бедінгфілд, Сінді Берман, а також усьому колективу «Penguin Random House» за підтримку в створенні цієї книги.

І ще одне «дякую» моєму геніальному редактору Джуліану Павії, котрий підтримував і проштовхував мене, як ніхто інший, і зробив кращою кожен сторінку цієї книги.

Про сильнішу групу при створенні книжки «Темна матерія», фільму і документального фільму годі було й мріяти. Величезне «дякую» Метью Толмачу, Бреду Циммерману, Девіду Менперлу, Раяну Догерті та Енджі Джанетті з кінокомпанії «Sony». А також Майклу Де Люка й Рейчел О'Коннор, які з самого початку були найбільшими прихильниками цієї книжки.

Жак Бен-Зекрі була редактором усіх моїх романів серії «Облудні Сосни», і хоча цього разу це була не її книжка, вона поставилася до неї з усією увагою і турботою. Без її розуміння і проникливості «Темна матерія» залишилася б просто тінню самої себе.

Мені не вдалося б написати «Темну матерію» без роботи багатьох фізиків, астрономів і космологів, які присвятили своє життя пошукам

фундаментальних істин про природу нашого буття. Стівен Гокінг, Карл Саган, Ніл Деграсс Тайсон, Мітіо Каку, Роб Брайнтон та Аманда Гефтер, саме завдяки їм я почав трохи розуміти усі ці «квантові» речі. Зокрема, елегантна аналогія Мітіо Каку про ставок, коропа і гіперпростір неабияк вплинули на моє розуміння багатовимірності простору і лягла в основу епізоду, коли Джейсон-2 розповідав Даніелі про мультивсесвіт.

Я мордував своїх перших читачів численними чернетками і дуже вдячний їм за неоціненну допомогу впродовж написання книжки. Особлива моя подяка моєму співавтору і великому другу Чедові Годжу; моєму брату по матері Джордану Краучу; моїм братам від різних матерів Джо Конрату та Барі Айслеру; Чарівній Енн Босс Петерсон; а також моєму душевному другу, людині масштабного мислення Маркусу Сейкі, який два роки тому, коли я приїжджав у Чикаго, допоміг мені побачити потенціал цієї книжки і просто завалив мене геніальними ідеями, підтримав і мало не змусив написати її, незважаючи на те, який жах це в мене викликало. Саме через те, що це в мене викликало такий жах. А ще хочу передати палкий привіт бару в зірковому ресторані «Longman & Eagle» на Логан-сквер (Чикаго), де «Темна матерія» отримала плоть і кров, буквально поставши з мороку.

І наостанок, найбільш особлива дяка, «останній ласий шматочок», — моїй сім'ї: Ребецці, Ейдену, Еннслі та Аделіні. За все. Я люблю вас.

«ЧИ ЗАДОВОЛЕНИЙ ТИ СВОЇМ ЖИТТЯМ?» —
ЦЕ ОСТАННІ СЛОВА, ЯКІ ЧУЄ ДЖЕЙСОН ДЕССЕН, ПЕРШ НІЖ
ВТРАТИТИ СВІДОМІСТЬ ВІД УДАРУ ВИКРАДАЧА У МАСЦІ.
ПЕРШ НІЖ ПРИЙТИ ДО ТЯМИ ПРИВ'ЯЗАНИМ ДО КАТАЛКИ
В ОТОЧЕННІ НЕЗНАЙОМЦІВ У ЗАХИСНИХ КОСТЮМАХ.
ПЕРШ НІЖ ЧОЛОВІК, ЯКОГО ДЖЕЙСОН НІКОЛИ НЕ БАЧИВ,
УСМІХНЕТЬСЯ ЙОМУ І СКАЖЕ: «З ПОВЕРНЕННЯМ, ДРУЖЕ».

«На "проклятому" "Team of mavericks" не печір... Науково-популярний
напружений трилер про паралельні світи, де герою доводиться пробити
пам'яті, щоб врятувати свою самотню. Завжди залишається ще одне
двері, які треба відчинити, і ще одна сторінка, яку слід перегорнути».

— NEW YORK TIMES BOOK REVIEW

«Досліджуючи питання і трилоги, які охоплюють нас у ліжку
години... роман Крауза демонструє не тільки наукову переконливість,
а й емоційну глибину, що врятує ще більше».

— WALL STREET JOURNAL

«Це найзагадковіший трилер, який можна науково-популярно випродати
року і який не відпускає нас аж до кінця — химерного та приго-
ломлюючого».

— THE GUARDIAN

«Зашифрована одіссея паралельними світами й причинно-наслідковими
ланцюгами, яка перетворюється на страшний трилер, сповнений трилеру
і загадки. Роман — найкращий й фантастичний... Невбукти, чудово
виповнені характери оживляють цю історію, створюють її власним пульсую-
чим серцем».

— NEW YORK JOURNAL OF BOOKS

«Напружений, захоплюючий, майстерно побудований сюжет із цитатами,
квантним, квантним і квантним суперінтелектом. Дивно не турбується, який
роман, щоб так зашукати і не відпускає аж до фіналу» — ЕНД
БЕЙР, АВТОР РОМАНУ «МАРСЯНИН», БЕСТСЕЛЕРА ЗА ВЕРСІЄЮ
NEW YORK TIMES

ISBN 978-617-7489-81-7

9 786177 489817

«ЧИ ЗАДОВОЛЕНИЙ ТИ СВОЇМ ЖИТТЯМ?» — ЦЕ ОСТАННІ
СЛОВА, ЯКІ ЧУЄ ДЖЕЙСОН ДЕССЕН, ПЕРШ НІЖ ВТРАТИТИ
СВІДОМІСТЬ ВІД УДАРУ ВИКРАДАЧА У МАСЦІ. ПЕРШ НІЖ
ПРИЙТИ ДО ТЯМИ ПРИВ'ЯЗАНИМ ДО КАТАЛКИ В ОТОЧЕННІ
НЕЗНАЙОМЦІВ У ЗАХИСНИХ КОСТЮМАХ. ПЕРШ НІЖ ЧОЛОВІК,
ЯКОГО ДЖЕЙСОН НІКОЛИ НЕ БАЧИВ, УСМІХНЕТЬСЯ ЙОМУ Й
СКАЖЕ: «З ПОВЕРНЕННЯМ, ДРУЖЕ».

«Ви „проковтнете“ „Темну матерію“ за вечір... Науково-популярний напружений трилер про паралельні світи, де герою доведеться зробити неможливе, щоб врятувати свою сім'ю. Завжди залишаються ще одні двері, які треба відчинити, і ще одна сторінка, яку слід перегорнути».

— *NEW YORK TIMES BOOK REVIEW*

«Досліджуючи питання і тривоги, які опосідають нас у лиху годину... роман Крауча демонструє не тільки наукову переконливість, а й емоційну глибину, що вражає ще більше».

— *WALL STREET JOURNAL*

«Це найзагадковіший трилер, яким можна насолоджуватися впродовж року і який не відпустить вас аж до кінця — химерного та приголомшливого».

— *THE GUARDIAN*

«Запаморочлива одісея паралельними світами й причинно-наслідковими зв'язками, яка перетворюється на справжній трилер, сповнений тривог і загадок. Розв'язка — неймовірна й фантастична... Незабутні, чудово виписані характери оживляють цю історію, стають її великим пульсуючим серцем».

— *NEW YORK JOURNAL OF BOOKS*

«Надзвичайний, захопливий, майстерно побудований сюжет із пригодами, коханням, каяттям і квантовою суперпозицією. Давно не траплявся мені роман, щоб так затягував і не відпускав аж до фіналу».

— *ЕНДІ ВЕЙЕР, АВТОР РОМАНУ «МАРСІЯНИН»,
БЕСТСЕЛЛЕРА ЗА ВЕРСІЄЮ NEW YORK TIMES*

Примітки

Еліот Т.С., «Бернт Нортон», з англійської переклав Григорій Конур
(*тут і далі прим. пер.*).

Телоніус Монк (англ. Thelonious Monk; 10 жовтня 1917 — 17 лютого 1982) — видатний джазовий піаніст і композитор, один з родоначальників бібопу.

MIT — Массачусетський технологічний інститут.

Чиказький метрополітен англійською скорочено називають L або El від elevated.

Дебрифінг — метод роботи з психічною травмою. Відноситься до заходів екстреної психологічної допомоги.

Закон HIPAA (*Health Insurance Portability and Accountability Act*) був прийнятий в США в 1996 році. До сфери його діяльності потрапляють абсолютно всі американські компанії, що зберігають або яким-небудь чином обробляють приватні медичні відомості громадян.

Теорія струн — напрям теоретичної фізики, що вивчає динаміку взаємодії не точкових частинок, а одновимірних протяжних об'єктів, так званих квантових струн. Теорія струн поєднує в собі ідеї квантової механіки і теорії відносності.

Podcast — цифровий медіа-файл або низка таких файлів, які розповсюджуються інтернетом для відтворення на портативних медіа-програвачах чи персональних комп'ютерах.

FOID офіц. скор, від forms of identification; документи для встановлення особистості.